Poštnina plačana v gotovini.
Leto XX., št. 88
Ljubljana, nedelja 16. aprila 1939
Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knaflјeva 5 — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7, Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 79.180, Wien št. 105.241

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 35.—, Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knaflјeva ulica 5, telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Grajski trg št. 7, telefon št. 2455, Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1, telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo

Roosevelt Hitlerju in Mussoliniju

Zgodovinski ameriški poseg v razvoj svetovne politike

V posebni poslanici poziva predsednik Zedinjenih držav Italijo in Nemčijo, naj data obvezne nenapadalne izjave za najmanj 10 let — Amerika bo v tem primeru izposlovala splošno razorožitev ter novo ureditev svetovne trgovine, tako da bo vsem narodom in državam omogočen miren razvoj k sreči in blagostanju

Washington, 15. aprila. AA. (Reuter) Predsednik Zedinjenih držav Franklin Roosevelt je poslal osebno sporočilo Hitlerju in Mussoliniju s prošnjo, naj izjavita, da se bosta vzdržala slehernega napada na ozemlje neodvisnih držav. Izvedelo se je, da je to sporočilo odšlo preteklo noč in da bo njegovo besedilo takoj objavljeno, čim bo prišlo v roke obeh državnikov.

Predsednik Roosevelt je sklical za jutri posebno konferenco svojih svetovalcev za zunanjepolitična vprašanja. Tudi senator Pitman in drugi strokovnjaki za zunanjepolitična vprašanja, so poklicani v Belo hišo. Vabilo so dobili ob istem času, ko se je zvedelo za vesti, da je Roosevelt poslal apel Hitlerju in Mussoliniju.

Pariz, 19. aprila. br. Ministrski predsednik Daladier je imel danes dolg razgovor z veleposlanikom Zedinjenih držav Bullitom. Tudi v Londonu se je tamošnji ameriški veleposlanik zglasil pri zunanjem ministrstvu, čepraj je zunanji minister lord Halifax že odšel na običajni nedeljski odmor.

London, 15. aprila. br. Ni se še polegel izredno globoki vtis, ki ga je napravil Roosevelt s svojim včerajšnjim dopoldanskim govorom o panameriški Uniji, ko je bila danes objavljena nova, naravnost senzacionalna Rooseveltova brzojavka, ki jo je prezident poslal Mussoliniju in Hitlerju. Roosevelt je poslal svojo brzojavno poslanico obema državnikoma že snoči. Istočasno so bili o njej obveščeni vodilni državniki ostalih evropskih držav in danes je bila poslanica tudi objavljena.

Roosevelt je v svoji poslanici pozval Hitlerja in Mussolinija, da dasta obvezno zagotovilo preko 30 državam v Evropi in Aziji, da jih ne bosta napadla, ne kakorkoli drugače okrnila njihovo neodvisnost. Te garancije naj bi trajale 10 let. Če na to pristanete, bo Roosevelt sam posredoval med njimi in ostalimi državami da bodo tudi one dale njima enake garancije. V omenjenem času pa naj bi se na posebni konferenci dosegla razorožitev sveta in ureditev vseh glavnih gospodarskih problemov, tako da bi se surovine pravično porazdelile med vsemi narodi. Na konferenci bi sodelovale tudi Zedinjene države.

Med mirom in vojno

Besedilo Rooseveltove zgodovinske poslanice

Washington, 15. aprila. a. Rooseveltova poslanica Hitlerju se glasi:

»Prepričan sem, da uvidite, kako živi mnogo sto milijonov ljudi stalno v bojazni pred novo vojno ali celo pred novo vrsto vojn. Tudi Zedinjene države so, kakor vse druge države na svetu, v skrbeh spričo te grozeče katastrofe. **Vsi vedo, da bi vojna, pa čeprav bi se omejila na kakšen kontinent, povzročila nesrečo na vsem svetu in prizadejala tudi državam na drugih kontinentih neprecenljivo škodo.** Dejstvo je, da je po silni napetosti, ki jo je svet doživel v zadnjem času, nastopilo trenutno pomirjenje, in to mi daje ugodno priliko, da vam pošiljam to poslanico.

Ves svet je udeležen

Že ob neki prejšnji priliki sem se obrnil na vas in se zavzel za to, da bi se uredili politični, gospodarski in socialni problemi z miroljubnimi metodami in brez uporabljanja sile. Smer dogodkov pa se je očitno obrnila na drugo plat, na pot groženj in uveljavljanja sile. Če se bodo te grožnje nadaljevale ni dvoma, da bo šel velik del sveta v skupno propast. Vse države, zmagovalci, premaganci, kakor tudi nevtralne države, bi nepopisno trpele na posledicah katastrofe, ki nam vsem grozi. In vendar nočemo, da bi postal ves svet ujetnik take usode. Jasno je, da lahko voditelji velesil, ki imajo v svojih rokah oblast v svojih državah opuste grožnje in preprečijo katastrofo. Vsi vemo, da narodi v svoji intimnosti nedeljeno žele, da bi se napravil konec nevzdržnemu položaju, da bi se sprostili skrbi in bojazni in živeli v miru.

Potrebno je ugotoviti le zadnja dejstva: Trije narodi v Evropi in en narod v Afriki so morali mirno gledati, kako se je napravil konec njihovi neodvisnosti. Ogromno področje neke neodvisne države na Daljnem vzhodu je zasedeno po silah neke sosedne države. In zadnje vesti kažejo na nove akcije proti nekaterim nadaljnjim neodvisnim državam. Svet se nahaja na poti v neizbežno katastrofo, če se ne najde v zadnjem trenutku in četudi z naporom vseh racionalnih sil pametnejša in boljša pot, po kateri bi se usmerili dogodki.

Tudi nemški narod ne želi vojne

Vi ste nedvomno opazili, da nemški narod ne želi vojne. Če je to res, tedaj vojna tudi ni potrebna. Nihče ne more narod prepričati o upravičenosti ali nujnosti vojne, pa čeprav bi bil to sam oni, ki ima oblast v njegovi državi, pa čeprav bi mu še tako dopovedoval, da gre za njegovo lastno obrambo.

Svetovna mirovna konferenca

S to izjavo mi Američani nočemo pokazati ne slabosti, ne bojazni. To je naš glas, ki nam ga narekujeta volja po miru ter zavest naše moči. Prepričan sem, da se lahko še mednarodno pogajamo pri zeleni mizi. Nikakega opravka nima s tem prepričanje, če se kakšna stran postavi na stališče, da ne bo odložila svojega orožja, dokler ne dobi najširšega zagotovila, da bodo njene želje izpolnjene. Pri pogajanjih je nujno potrebno, da se na obeh straneh pokaže dobra vera, pričakovanje, da je neka mera tudi v razdeljevanju pravic. Star običaj je že, da se pušča orožje pred vrati prostora, v katerem se vršijo pogajanja ali podajajo razsodbe.

Poziv k nenapadalni obvezi

Prepričan sem, da se bo stvari miru storila neprecenljiva usluga in da se bo mir vsem narodom sveta zagotovil za daljšo dobo, če bi **svet dobil zagotovila o tem, kakšna bo sedanja in bodoča politika nemške vlade.** Zedinjene države niso vmešane v napetost, ki je nastala v Evropi. **Zato sem prepričan, da mi boste lahko dali tako izjavo kot voditelju države, ki je daleč, da bi kot posredovalec to vašo izjavo sporočil vladam drugih držav, ki živijo sedaj v bojazni pred neznano politiko, ki jo namerava voditi nemška vlada.**

Ali ste pripravljeni zagotoviti, da vaše sile teh držav ne bodo napadle, niti vplivale nanje v tem smislu, da bi smatrale, da je nastala nevarnost za njihovo odvisnost?

Te države so naslednje: Finska, Letonska, Estonska, Litva, Švedska, Norveška, Danska, Holandija, Belgija, Velika Britanija, Irska, Francija, Portugalska, Španija Švica, Lichtenstein, Luxenburška, Poljska, Madžarska, Rumunija, Jugoslavija, Rusija, Bolgarija, Grčija, Turčija, Irak, arabske države, Sirija, Palestina, Egipt in Iran.

Obveza za najmanj 10 let

Tako zagotovilo, ki bi moralo biti točno fiksirano ne samo za sedaj, temveč za daljšo dobo, bi moralo biti takega značaja, da bi bila z njo podana resnična možnost za trajnejši mir. **Predlagam, da se kot zadostni čas, za katerega naj bi veljala taka garancija, določi doba vsaj 10 let, ali pa celo 25 let, če smemo tako daleč gledati v bodočnost.**

Če bo taka izjava od vaše vlade podana, bom vse omenjene narode pozval, da podajo njihove države, kar se bo, kakor sem prepričan, nedvomno zgodilo brez vsake rezerve in težav, **meni prav taka zagotovila za vas, ki jih vam bom tudi sporočil. Takšna medsebojna zagotovila bodo nedvomno takoj silno pomirjevalno vplivala na ves svet in bodo privedla do olajšanja položaja in novega mirnega sožitja.**

Predlogi za ohranitev miru na svetu

Če bodo ta zagotovila podana, predlagam, da se takoj pričneta v naslednji mirni atmosferi obravnavati dva najvažnejša svetovna problema. Pri teh pogajanjih bi ameriške Zedinjene države sodelovale. Razpravljati bi bilo treba predvsem o takoj izvedljivih in najučinkovitejših načinih, kako naj bi se svet osvobodil oboroževalnih bremen, ki ga vedno bolj tirajo v gospodarsko katastrofo.

Poleg tega bi bile ameriške Zedinjene države pripravljene razpravljati tudi o drugem kompleksu vprašanj, kako najti najpraktičnejšo pot, da bi se mednarodni trgovinski promet razvil tako, da bi bila vsakemu narodu na svetu dana možnost pod enakimi pogoji nastopiti na vseh svetovnih tržiščih kot kupec in prodajalec, in kako bi se istočasno zagotovile vsem narodom vse surovine, ki jih rabi za svoj mirni življenski razvoj.

Razen tega bi se mogli v taki atmosferi ne glede na Zedinjene države vsi oni, ki so najbolj prizadeti, pogajati tudi o političnih vprašanjih, kakor bi pač to smatrali za potrebno in oportuno. Mi poznamo probleme, ki se tičejo vsega sveta. Njihovo proučevanje in pogajanja o njih so mogoča le v atmosferi miru. Taka atmosfera pa se ne da ustvariti, če mora svet živeti **pod jarmom občutkov, da mu grozi sila in da se je bati vojne.**

Vi morate vedeti, kako vsi narodi sveta prosijo, da bi jim bilo prizanešeno od vojnega kaosa. Zgodovina bo sodila in vlade svega sveta so odgovorne pred njo za sleherno svoje dejanje, tudi za najmanjše. **Upam, da nam bo vaš odgovor dal zagotovilo za ves svet, da bo oproščen bojazni in skrbi ter mu bo zagotovljeno mnogo let mirnega sožitja in razvoja.**

★

Poslanica z enako vsebino je bila poslana tudi italijanskemu ministrskemu predsedniku Mussoliniju.

Odziv Anglije in Francije

Vladi v Parizu in Londonu sta takoj brez pridržka pristali na Rooseveltove predloge — Hitlerju je bila poslanica izročena v Monakovem

London, 15. aprila. br. **Nocoj je bil** izdan naslednji komunike:

»Vlada Nj. Vel. kralja je sprejela z navdušenjem na znanje poslanico, ki jo je predsednik ameriških Zedinjenih držav Roosevelt poslal vodji in kancelarju nemške države ter predsedniku italijanske vlade in ki je sedaj tudi že izročena tisku. Vlada ugotavlja, da se s presojo prezidenta Roosevelta o položaju popolnoma sklada in da predstavlja državniška iniciativa prezidenta Roosevelta praktično možnost, da se prepreči katastrofa, ki grozi Evropi in ki povzroča velike skrbi prav vsakemu narodu na svetu. Pričakovati je treba sedaj odgovora Nemčije in Italije. Vlada je trdno prepričana, da bosta ta odgovora omogočila prezidentu Rooseveltu nadaljnje korake, o katerih govori v svoji poslanici.«

Kakor poročajo iz Pariza, **je francoska vlada prav tako prejela v vednost** Rooseveltovo poslanico in **se z njo v celoti in brez vsake rezerve strinja.** Noto o tej poslanici je danes izročil ministrskemu predsedniku Daladieru ameriški poslanik v Parizu Bullit.

Po vesteh iz Berlina je bila poslanica izročena Hitlerju danes v Monakovu. Pripeljal se je tja iz Berchtesgadena. Bil je namenjen v Berlin. V Monakovu ga je že pričakoval zunanji minister Ribbentrop, ki mu je poslanico izročil.

★

„Most čez ocean"

London, 15. aprila. AA. (Reuter). **Roosevelt**ov govor je bil deležen v Londonu splošnega odobravanja. Čeprav ni uradnih komentarjev, kažejo v Londonu splošno zadovoljstvo, zlasti s tistimi odlomki govora, kjer Roosevelt pojasnjuje, da ni utemeljena trditev o tem, da se pripravlja kakšno obkoljevanje Nemčije ali Italije.

Ves angleški tisk prinaša govor predsednika Roosevelta na vidnih mestih. »Times« objavljajo govor pod velikim naslovom **»Roosevelt gradi most čez Ocean«**, »News Chronicle« pa pod naslovom »Konec osamljenosti«. »Times« med drugim pišejo: Pozicija miroljubnih narodov na svetu je dobila močno podporo z Rooseveltovim govorom. »Daily Telegraph« piše: Dasi je predsednik Zedinjenih držav govoril samo ameriški rodbini narodov, so vendar njegove besede velikega pomena tudi za stari svet. Rooseveltova izjava pomeni, da je **Amerika močno zvezana z vsem ostalim demokratskim svetom, ki postaja vedno močnejša gospodarska edinica.**

★

Vojaški posveti Nemčije in Italije

London, 15. aprila. o. »Daily Telegraph« poroča iz Berlina, da se bodo v kratkem pričela poganja zastopnikov nemškega in italijanskega generalnega štaba. Bržkone bodo povabljeni tudi španski oficirji. Zastopniki nemške in italijanske vojne mornarice se bodo v kratkem sestali v Kielu. Istočasno bodo posvetovanja voditeljev narodno socialističnih napadalnih oddelkov z voditelji italijanske fašistične milice.

Maršal Göring v Rimu

Rim, 15. aprila. br. Maršal Göring je bil danes dopoldne v fašističnem domu, kjer ga je pozdravil tajnik stranke minister Starace. V domu so bili baš zbrani vsi pokrajinski zvezni tajniki stranke, ki so imeli svoj običajni sestanek. Maršal Göring se je zahvalil za pozdrav in naglasil tovarištvo italijanskega in nemškega naroda, osnovano na solidarnosti obeh revolucij, ki se bo še posebno pokazala v skupnih bitkah fašistične Italije in narodno socialistične Nemčije.

Opoldne je bil Göring na Kvirinalu, kjer ga je kralj sprejel v avdienco, njegova soproga pa je bila ta čas pri kraljici. Kralj Viktor Emanuel je Göringa in soprogo pridržal na kosilu, ki so se ga udeležili poleg drugih tudi Mussolini in Ciano.

Kdor išče, ta najde

kupca ali pa prodajalca za vsako stvar v »Jutrovem« malem oglasniku.

DANES

443

ponudb in povpraševanj!

Anglija snuje zvezo arabskih držav

London, 15. aprila. b. »News Chronicle« doznava iz poučenega vira, da se pod angleškim vodstvom snuje velika zveza arabskih držav, ki naj bi ojačila angleško obrambo v Prednji Aziji. Kot prvi korak na tej poti se v londonskih političnih krogih tolmači obisk židovskega voditelja dr. Chaima Weizmanna pri egiptskem ministrskem predsedniku Mahmud paši. Vlade arabskih držav priznavajo, da je trenutno najbolj šibka točka v zasnovani zvezi Palestina, to pa zaradi notranjih sporov, ki jo še vedno razjedajo. Zato mislijo, da bi bilo treba najprej likvidirati palestinski spor. To je tudi glavno ozadje sklicanja druge palestinske konference, ki naj bi se to pot sestala v Kairu.

Vpoklici v Turčiji

Carigrad, 15. aprila. AA. (Reuter). **Velika narodna skupščina je izglasovala kredit pol milijona funtov šterlingov za naknadne vaje nekaterih letnikov vojnih obveznikov in zaradi drugih vojaških ukrepov.**

V Benetkah se sestaneta Ciano in Cincar-Marković

Italijanski zunanji minister grof Ciano o zasedbi Albanije in zadržanju Jugoslavije

Rim, 15. aprila. br. Danes popoldne sta se sestala fašistična korporacijska zbornica in senat. Obema je bil predložen v odobritev zakonski načrt, ki ga je včeraj sprejela italijanska vlada in po katerem se italijanski kralj, ki je sprejel ponujeno mu albansko krono odslej imenuje kralj Italije in Albanije ter car Etiopije ter ga v Albaniji zastopa generalni namestnik s sedežem v Tirani. V poslanski zbornici je imel ob tej priliki italijanski zunanji minister Ciano daljši govor o okupaciji Albanije in o drugih aktualnih zunanjepolitičnih vprašanjih. Po zbornici, ki je sprejela zakonski načrt z aklamacijo, je tudi senat razpravljal o zakonskem načrtu in ga prav tako soglasno sprejel.

Seji poslanske zbornice, za katero je vladalo v političnih krogih veliko zanimanje, ker je bil Cianov govor že predsinočnjim napovedan, so prisostvovali maršal Göring s svojim spremstvom, ki je baš na uradnem obisku v Rimu, in člani delegacije albanske vlade, ki se je pripeljala v Rim, da svečano ponudi albansko krono italijanski dinastiji. Seja odbornice se je pričela ob 16. Takoj po uvodnih formalnosti je dobil besedo italijanski zunanji minister Ciano.

V uvodu je očrtal zgodovino odnošajev med Italijo in Albanijo. Na veleposlaniški konferenci l. 1921 je bila Italiji poverjena posebna naloga, da ščiti Albanijo. Fašistična vlada se je takoj lotila te svoje naloge in je vzdrževala ves čas najboljše diplomatske odnošaje z Albanijo. V zadnjem času pa je kralj Zogu pričel zavzemati naproti Italiji sovražno stališče, čeprav je bilo to v očitnem nasprotju z resnično voljo albanskega naroda. Mussolini je kljub temu nadaljeval svoje delo za civilizacijo Albanije.

Razvoj spora z Albanijo

Ciano je navedel vrsto podatkov o vsem, kar je Italija v zadnjih 15 letih investirala, zgradila in izvedla v Albaniji. Nato je prešel k obeležbi zadnjih dogodkov. Že v januarju, ko je bil na obisku pri predsedniku jugoslovenske vlade, je beograjsko vlado opozoril na možnost krize v odnošajih s kraljem Zogom, ki je postopal zmerom bolj v nasprotju z albanskim narodom in njegovimi veljaki, ki so zaradi tega zahtevali italijansko posredovanje. Pretekli mesec so se pričela pogajanja, po katerih naj bi se po iniciativi kralja Zoga ojačila zvezna pogodba med obema državama. Italija je morala odkloniti albanske predloge, stavila pa je svoje predloge in je pri tem polno upoštevala albansko neodvisnost. Kralj Zogu pa je na te predloge odgovoril z mobilizacijo svojih sil in novimi provokacijami. Tedaj je Mussolini poslal v Albanijo poslanico, v kateri je ugotovil, da je Zogu dal iniciativo za novo ureditev italijansko-albanskih odnošajev. Če se morajo ti odnošaji že postaviti na nove baze, je treba iti pri stvari do kraja. Mussolini je v svoji poslanici Zogu opozoril na usluge, ki jih je Italija storila Albaniji v zadnjih 15 letih.

Italija svojih predlogov Albaniji nikoli ni stavila v ultimativni obliki. Provokacije pa so se nadaljevale, tako da so bile italijanske čete prisiljene 5. aprila vkrcati se na ladje. Nihče ni dvignil orožja proti italijanski vojski, samo v Draču in nekaterih drugih lukah je prišlo do odpora. Govorice o borbah in razdejanju je treba odločno odkloniti. Italijanska vojska je izpolnila svojo nalogo z naglico, ki odgovarja organizacijskim sposobnostim sedanjega režima. Od 7. aprila v Albaniji ni padel več noben strel. Albanska konstituanta je v sredo sklenila utrditi italijansko-albansko zvezo v obliki personalne unije in je ponudila albansko krono italijanskemu vladarju. Zveza med obema deželama je tako trdna, da jo nobena sila več ne bo mogla porušiti.

Na naslov Anglije

Ciano je nato odgovarjal Chamberlainu, ki je v sredo popoldne govoril o albanskih dogodkih v poslanski zbornici. Dejal je, da je Chamberlain govoril na podlagi netočnih informacij. Predvsem pa je angleški ministrski predsednik pozabil na zgodovino. **V ostalem je Italija odločena ohraniti italijansko-angleški sporazum, ki je bil sklenjen lani ob veliki noči in ki je določil razmerje med obema državama na Sredozemskem morju. Ciano je tudi potrdil, da se bo italijansko vojaštvo umaknilo iz Španije takoj po paradi, s katero bo v Madridu proslavljena zmaga generala Franca.**

Nato je Ciano opozoril na lojalno zadržanje Nemčije glede na razvoj dogodkov v Albaniji. Nemčija je dokazala, da je os Rim-Berlin dejansko politični instrument najtesnejšega sodelovanja obeh držav, ki enako učinkovito deluje v Berlinu kakor v Rimu. Os bo tudi v bodoče ostala osnovni element italijanske zunanje politike.

Zadržanje Jugoslavije

Tudi madžarski narod, španska in japonska vlada so zavzeli za časa zadnjih dogodkov najlojalnejše stališče. **Vlada v Beogradu in jugoslovenski narod sta zavzela stališče, ki je vzbudilo veliko pozornost in odobravanje. Dokazala sta, da sta zares navdahnjena po prijateljstvu, ki druži oba naroda. Kontakti z beograjsko vlado so bili tesni in so dokazali, da Italija nima namena pokazati napram svoji prijateljski sosedi niti najmanjše sovražnosti. V bližnjih dneh se bosta v Benetkah v tem duhu tudi sestala jugoslovenski zunanji minister Cincar-Marković in Ciano.**

Tudi grška vlada je pogumno pogledala v oči nujnemu razvoju dogodkov. Ostala je mirna in od Italije je dobila tudi vsa zagotovila glede svoje neodvisnosti, ki so bila od grškega naroda sprejeta z največjim navdušenjem.

Albanska obnova se bo takoj pričela. Po nalogu Mussolinija so se že pričeli pripravljati načrti za ureditev vseh njenih problemov.

Cianov govor je bil sprejet z velikim aplavzom. Zbornica je nato z aklamacijo sprejela predloženi zakonski načrt. Seja se je zaključila ob 17. V torek bo zbornica razpravljala o svojem odgovoru na prestolni govor o priliki otvoritve njenega prvega zasedanja.

Anglija ni stavila Italiji nobenega roka

London, 15. aprila. b. V tukajšnjih uradnih krogih **odločno demantirajo vesti, da bi bila Anglija stavila Italiji rok osmih dni za odpoklic italijanskih prostovoljcev iz Španije, češ da bo v nasprotnem slučaju odpovedala velikonočno pogodbo.**

Kako naj Rusija pomaga Angliji in Franciji

Odločilna pogajanja v Londonu, Parizu in Moskvi Novi angleški in francoski predlogi — Velika vloga Turčije

London, 15. aprila. AA. (Reuter). Britanski poslanik v Moskvi je danes obiskal na podlagi navodil, ki jih je dobil iz Londona, sovjetskega komisarja za zunanje zadeve Litvinova in nadaljeval pogajanja med Londonom in Moskvo. V londonskih uradnih krogih so silno rezervirani glede predlogov, o katerih se razpravlja. Reuterjev diplomatski urednik pravi, da bi se na splošno moglo reči, da tu prevladuje mnenje, da je Sovjetska Rusija dobila z britanskimi poroštvi Poljski in Rumuniji nekakšna dejanska poroštva za svojo lastno mejo, in da zdaj razpravljajo, kako bi se mogla uporabiti sovjetska pomoč, če bi kdo napadel katero izmed njenih sosed.

V angleških političnih krogih pričakujejo, da bo predsednik vlade v nekaj dneh podal izjavo o položaju Turčije in **da se bodo britansko-francoska poroštva Rumuniji in Grčiji razširila še na Turčijo.** O tem se vrše živahni razgovori med Londonom in Ankaro. **Veliko pozornost posvečajo tudi vprašanju solidarizirania Bolgarije z drugimi balkanskimi državami.**

Prav tako kažejo v Londonu veliko zanimanje za dolge razgovore, ki sta jih včeraj imela Halifax in sovjetski poslanik Majski. Izvedelo se je, da je dal pobudo za te razgovore sovjetski poslanik. O teh razgovorih še ni zanesljivih poročil, vendar je znano, da v Londonu vneto proučujejo možnosti, kako bi Sovjetska Rusija sodelovala pri obrambni politiki.

Pariz, 15. aprila. br. Ministrski predsednik Daladier je imel danes znova daljši razgovor z ameriškim poslanikom Bullitom.

Pariz, 15. aprila. br. Daladier se je danes sestal z zunanjim ministrom Bonnetom in notranjim ministrom Sarrautom. Bonnet je imel takoj nato dolg razgovor z ruskim poslanikom Suričem. Francoska diplomatska akcija gre sedaj za tem, da bi se uredilo sodelovanje Rusije z blokom demokratskih držav na način, ki v ničemer ne bi zadeval interesov Poljske in Rumunije. **Rusija naj bi nudila svojo vojaško pomoč bloku eventualno preko Turčije, predvsem pa z letalstvom.**

Rusija in Anglija sklepata tesno zvezo

London, 15. aprila. b. Potrjujejo se vesti, da je angleška vlada preko svojega poslanika v Moskvi dostavila danes sovjetski vladi konkretne predloge za vključitev Rusije v angleški varnostni sistem. Po teh predlogih, ki obsegajo sklenitev dveh paktov, naj bi se **Anglija in Rusija s francoskim sodelovanjem najprej sporazumeli o sklenitvi posebnega letalskega sporazuma, v drugi stopnji pa naj bi se dogovorili o sklenitvi popolne vojaške zveze in sporazuma o takojšnji medsebojni pomoči po zgledu angleško-poljskega sporazuma.** V tej zvezi opozarjajo današnji angleški listi na včerajšnjo izjavo finančnega ministra sira Johna Simona v lordski zbornici, da ni **pogodbi med Anglijo in Rusijo po poslednjih posvetih nič več na poti.** V ostalem tolmačijo listi že jamstvo, ki ga je Anglija dala Poljski, kot posredno jamstvo tudi ruske zapadne meje.

Nemške informacije

Dunaj, 15. aprila. o. Tukajšnji listi poročajo iz Pariza, da so tamkaj prepričani, da bo v kratkem sklenjen sporazum z Rusijo. Po včerajšnji konferenci zunanjega ministra Bonneta z angleškim poslanikom Phippsom in ruskim poslanikom Suričem, je bilo sporočeno novinarjem, da so bili doseženi zadovoljivi uspehi. Nemški listi pišejo, da bi Rusija nudila v primeru vojne demokratskim državam predvsem letalsko pomoč.

Beckov obisk v Parizu

London, 15. aprila. o. «Daily Telegraph« in »Daily Mail« poročata iz Varšave, da bo poljski zunanji minister Beck prišel ob koncu meseca v Pariz, in da bo glavni namen tega obiska ojačenje poljsko-francoske zveze.

Zbližanje med Rumunijo in Madžarsko

Bukarešta, 15. aprila. br. Ministrsko predsedstvo je danes objavilo komunike, ki pravi med drugim:

Izjave, ki jih je dal madžarski zunanji minister grof Csaky pretekli četrtek na seji zunanje-političnega odbora poslanske zbornice, je včeraj sporočil madžarski poslanik rumunskemu zunanjemu ministru. Dal je še posebna pojasnila glede zagotovila, da bo Madžarska spoštovala rumunske meje. Glede na to je rumunska vlada sklenila odpustiti iz vojaške službe starejše letnike, ki so bili spričo zadnje mednarodne napetosti vpoklicani k vojakom.

Gafencu se ustavi najprej v Varšavi

Bukarešta, 15. aprila. b. Kakor zatrjujejo v tukajšnjih poučenih krogih, odpotuje zunanji minister Gafencu iz Bukarešte že danes, četudi bo prišel v Berlin šele 19. t. m. **Na svoji poti v Berlin se bo namreč ustavil v Varšavi, kjer se bo sestal s poljskimi državniki, da se ž njimi posvetuje o položaju, ki je nastal za obe državi po angleških jamstvih.**

Napetost ob Gibraltarju

Izpopolnjevanje angleških utrdb — Alarmantne italijanske vesti z nasproti ležeče afriške obale

London, 15. aprila. AA. (Reuter) Utrjevanje Gibraltarja se nadaljuje. Na cesti severno od Gibraltarja postavljajo barikade. Poročila o gibanju čet v okolici Gibraltarja spremljajo v Londonu pazljivo. Britansko gibanje v tem področju označujejo kot normalne varnostne ukrepe v sedanjih nenormalnih časih.

Rim, 15. aprila. o. Listi poročajo iz Tangerja, da je položaj tamkaj zelo napet in da bi moglo priti do udara, ki bi ga izvršila francoski generalni štab in angleška admiraliteta. Italijanski listi trdijo, da se v Tangerju opaža sumljivo gibanje francoskih oficirjev, ki so oblečeni v civilne obleke in so prišli iz francoskega Maroka. »Tribuna« poroča iz Tangerja, da je bila tamkaj v stanovanju glavnega zastopnika angleške tajne policije seja, ki sta se je udeležila tudi odposlanec francoskega guvernerja v Rabatu ter zastopnik angleških oblasti v Gibraltarju. List pristavlja, da je zaradi te sumljive akcije poslala španska vlada v španski Maroko ojačenja tamošnjim četam.

Povečanje posadke v Gibraltarju

London, 15. aprila. AA. (Reuter): 22. aprila ali pa malo pozneje pojde v Gibraltar neki pešpolk. Dodeljen bo trdnjavski službi.

★

Grčija pravi, da se čuti varno

Atene, 15. aprila. AA. (Atenska agencija). Grški listi komentirajo izjave, ki sta jo dala angleški in francoski predsednik vlade, ter pišejo, da vidi grški narod v jasnih in kategoričnih garancijah za neodvisnost Grčije priznanje svojih pravic in velikega nacionalnega napora zadnjih let. Ker je italijanski predsednik vlade dal grški vladi v pogledu grške neodvisnosti in integritete svojega ozemlja s svoje strani istotako vse garancije, bo grški narod lahko v miru nadaljeval svoje napore za obnovo nacionalnih produktivnih sil, ki jih Grčija uporablja v službi miru skupno z ostalimi prijateljskimi balkanskimi narodi. Grški narod je izjave o grški neodvisnosti sprejel s priznanjem in iskrenim zadovoljstvom.

„Zasedba Albanije ne ograža britanskih interesov“

Rim, 15. aprila. AA. (Stefani). »Relazzioni Internazionali« pišejo, da se italijanska akcija v Albaniji ne more smatrati za ogražanje britanskih interesov. Krivo mislijo vsi tisti, ki sodijo, da more Albanija imeti drugo orientacijo kakor italijansko, kajti vse jo sili v to smer. Dalje pravi list, da je treba popraviti razne krivice. Italija podpira stalne interese Albanije in ne želi poudarjati svojih pravic napram malim narodom, temveč napram velesilam. Italija poudarja svoje pravice v sedanjem političnem položaju, v katerem Francija zanika vse italijanske pravice. V tem nesoglasju je osnovna točka sedanjega položaja.

Neodvisnost Palestine po 10 letih

Kairo, 15. aprila. AA. Novi predlog za ureditev palestinskega vprašanja določa, da bo palestinska neodvisnost proglašena po prehodni dobi, ki bo trajala 10 let. V toku prvih pet let bo dovoljena naselitev 15.000 Židov letno v Palestini. Vsi politični kaznenci bodo izpuščeni. Za dobo prvih dveh let bo imenovana na osnovi medsebojne pogodbe vlada, v kateri bo tretjina Židov. Ta vlada bo imela nalogo izdelati ustavo. Če v desetletni prehodni dobi ne bi bil izvršen ves predvideni načrt, bi se prehodna doba podaljšala.

Komplot v Litvi

Varšava, 15. aprila. b. Mnogi tukajšnji listi, med njimi vladni organi, kakor »Kurjer Warszawski« in »Goniec Warszawski«, objavljajo iz Kovna vest, da so litovske oblasti te dni odkrile na široko zasnovano zaroto, ki naj bi spremenila sedanji režim v Litvi in ki naj bi tudi v zunanjepolitičnem pogledu izvedla velike spremembe. Sedanjo vlado generala Czerniusa, ki je nastopila kot reakcija proti odstopitvi Klajpede, naj bi zamenjala nova vlada pod vodstvom Tubelisa, ki je baje bolj nemško usmerjen. Dva glavna zarotnika, med njima polkovnik Saladzius, vodja na pol vojaške organizacije Szaulisa, sta bila aretirana.

Beležke

Pogum in odločnost

Vilderjeva »Nova riječ« objavlja tehten uvodnik o potrebi odločnosti v današnjih časih. Med drugim pravi:

»Značaj človeka kot poedinca in naroda kot celote se najbolje pokaže v pravi luči v trenutkih velikih nevarnosti. Mi preživljamo danes posebno burno obdobje človeške zgodovine. Najbolj uspešno orožje, ki se zoperstavlja vsem nevarnostim, sta pogum in odločnost. Sleherni med nami ima svoje posebne ideale, za katere je pripravljen vse žrtvovati. Za osebno dostojanstvo, čast in svobodo mora biti slehernik pripravljen na vsako žrtev, če je treba, tudi krvno. Poleg osebnih idealov pa obstoje tudi skupni ideali naroda in države, za katere moramo prav tako biti pripravljeni na vsako žrtev. Trenutno nismo neposredno prizadeti po vsem tem, kar se dogaja okoli nas. Pripravljeni pa moramo biti vsak trenutek na vse, da nas ne bo od zunaj zajela panika, ki ne pozna meja. Človek, katerega pogum raste z nevarnostjo, ne bo zapadel v mreže panike. Strahopetci računajo in kombinirajo, pogumni ljudje pa odgovarjajo na dejanja z neposrednimi dejanji.«

Klic beograjske mladine

Listi objavljajo poziv 32 beograjskih osrednjih mladinskih organizacij vseh političnih in kulturnih smeri. V pozivu pravijo beograjski omladinci med drugim:

»Osnovna dolžnost nas vseh, posebno pa še mladine, je popolna ohranitev naše narodne in državne neodvisnosti. Beograjska mladina slovesno izjavlja, da je pripravljena, ako nastopa za to potreba, braniti z vsemi silami neodvisnost jugoslovenskega naroda in države, kakor tudi neokrnjenost vseh jugoslovenskih meja. Istočasno izjavljamo, da se bomo odločno borili proti vsakemu defetizmu ali kolebanju. Pozivamo omladino širom države, da se nam pri teh naših naporih pridruži. Pustimo ob strani vse, kar nas deli. Združimo vse svoje sile za zagotovitev srečne in svetle bodočnosti našega naroda. Vse podpisane organizacije se obvezujejo, da bodo pričele takoj z narodno obrambno vzgojo svojega članstva. Prav tako bodo vse storile za utrditev splošne državne in nacionalne zavednosti. Nujno je potrebno storiti vse, da se okrepi bratska sloga in medsebojno zaupanje med vso mladino Srbov, Hrvatov in Slovencev. Pozivamo vse naše odgovorne činitelje, da čim preje rešijo vsa naša notranja vprašanja in zagotovijo svobodo, slogo in enakopravnost vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev.«

JNS v Dalmaciji in vrbaski banovini

Izvršni odbor banovinske organizacije JNS za vrbasko banovino je imel v petek sejo, ki so se je udeležili zastopniki stranke iz vseh srezov. Vodil jo je predsednik banovinskega odbora Djoka Kojlević. Določen je bil delovni program JNS za vrbasko banovino v prihodnjih mesecih. O političnem položaju sta obširno poročala dr. Mirko Došen in dr. Srpko Vukanović.

V četrtek zvečer je bila v Splitu konferenca banovinskega odbora Jugoslovenske nacionalne stranke za primorsko banovino. Glavni govornik je bil podpredsednik JNS senator dr Grga Andjelinović, ki je poročal o notranje in zunanjepolitičnem položaju. Posebno obširno je razpravljal dr. Andjelinović o pogajanjih za ureditev hrvatskega vprašanja in opozoril na važno vlogo, ki jo igra JNS pri tem.

Naše zaupanje v lastno moč

Sarajevska »Jugoslovenska pošta« objavlja uvodnik, v katerem pravi med drugim:

»Veliki dogodki okoli nas nalagajo nam vsem posebne naloge. Predvsem moramo ohraniti in še okrepiti zaupanje in vero v svojo lastno moč. Vera v našo bodočnost sloni na dveh granitnih temeljih: v dejstvu, da smo državljani Jugoslavije, ki je največja država, kar so jo kdaj južni Slovani sploh imeli, in pa v moralni moči našega naroda. Jugoslavija ima danes milijonsko vojsko, ki je po duhu gotovo med najboljšimi v Evropi. Naš oficirski zbor, prekaljen z izkušnjami treh velikih vojn, predstavlja zakladnico neizčrpne vrednosti. Tudi naša oborožitev je zadnje čase toliko napredovala, da se lahko meri z oborožitvijo vsake druge vojske. Tradicije naše vojske so znane vsemu svetu. Ni je danes armade v Evropi, ki ne bi imela spoštovanja pred silo in udarnostjo naše oborožene sile. Jugosloveni smo iskreni poborniki miru, ker smo dovolj izkusili strahote vojne. Toda če bi bilo treba braniti našo čast, nedotakljivost naše očetnjave ter neodvisnost in svobodo našega naroda, potem bomo izvršili Jugosloveni svojo dolžnost, tako da se bo čudil svet. Naj se zgodi, kar hoče okoli nas, mi verujemo v zmago pravice in moč našega odpora.«

Kongres češkoslovaških organizacij v Ameriki

Od 18. do 20. tega meseca bo v Chicagu v USA kongres češkoslovaških organizacij z vzhodnega dela Zedinjenih držav. Udeležile se ga bodo vse češkoslovaške in tudi posebne slovaške organizacije ne glede na svetovno nazorsko opredelitev. Dne 20. aprila bo na zaključnem zborovanju, ki se ga bodo udeležile tudi podkarpatsko ukrajinske organizacije, izvoljen češkoslovaški narodni svet. Kongres bo pod pokroviteljstvom bivšega prezidenta ČSR dr. Beneša.

Čehi in Slovaki, ki žive v Kanadi, bodo imeli podobno zborovanje v Montrealu, kjer bo kot glavni govornik nastopil tudi dr. Beneš.

Resni varnostni ukrepi v Franciji

V nasprotstvu z drugimi demokratskimi državami tokrat Francija dosledno molčie o vojaških ukrepih, ki jih je v zadnjih tednih podvzela za svojo varnost. Po raznih znamenjih soditi pa so ti ukrepi zelo obsežni in odločni. O številu vpoklicanih rezervistov krožijo različne verzije, vse pa se strinjajo v tem, da je poklicala francoska vlada pod zastave najmanj 300.000 mož. K temu pride še približno enako število vojakov, ki služijo svoj redni kadrski rok.

V Parizu delijo pesek za vdušitev požarov z zažigalnimi bombami iz aeroplanov, kakor so to storili že med jesensko napetostjo. Tudi plinske maske za zaščito civilnega prebivalstva dele vsem prebivalcem večjih mest. Obenem prejemajo prebivalci Pariza navodila, kam naj se izselijo, če bi želeli v primeru vojnega konflikta zapustiti prestolnico.

V Parizu in v ostalih francoskih mestih kopljejo noč in dan zaklonišča pred letalskimi bombami. V Parizu je sedaj na razpolago že toliko zaklonišč, da je v njih prostora za milijon ljudi.

Patriotska gesta poljskih novinarjev

Varšava, 15. aprila. AA. Predsednik poljske vlade Skladkowski je sprejel delegacijo društva poljskih časnikarjev. Delegacija je izjavila predsedniku vlade, da so vsi novinarji ne glede na politično prepričanje pripravljeni v sedanjem mednarodnem položaju ne samo omejiti politična nesoglasja, temveč so tudi odločeni podpirati vladno pobudo za okrepitev obrambnega potenciala države.

Tako dober tek vzbuja

naravna Rogaška slatina, da so se po zgodovinskih podatkih prebivalci okolice za časa lakote v 30-letni vojni izogibali, piti to vodo, ker jim je povzročala prevelik tek.

Rogaška slatina

Pogajanja predsednika Cvetkovića z dr. Mačkom

Včeraj dopoldne sta se vnovič sestala v Zagrebu — Razgovori se bodo nadaljevali v ponedeljek — Čez nedeljo bo predsednik vlade na oddihu v Rogaški Slatini

Zagreb, 15. aprila. o. Davi ob 7. se je dr. Maček pripeljal z avtomobilom iz Kupinca v Zagreb, kjer je imel najprej posvetovanja z inž. Košutićem in dr. Šutejem. Po tem razgovoru se je nekoliko minut pred 9. dopoldne odpeljal v bansko palačo.

Predsednik vlade Dragiša Cvetković je prispel v Zagreb z brzim vlakom ob 6.30. Na peronu kolodvora so ga sprejeli zastopniki oblasti, mestne občine, vojske in mnogi novinarji. Predsednik Cvetković se je pozdravil s prisotnimi predstavniki, na vprašanja novinarjev, ali jim more kaj povedati, pa je odgovoril, da jim v tem času še nima kaj reči, da pa bodo o vsem pravočasno obveščeni.

Z vršilcem dolžnosti banom dr. Mihaldžićem se je predsednik odpeljal s kolodvora v bansko palačo. Tam se je ob 9. sestal z dr. Mačkom. Razgovor se je končal malo pred 11. uro, ko se je dr. Maček odpeljal nazaj v svoje stanovanje na Prilazu, dočim je predsednik vlade Cvetković ostal še nekoliko časa v razgovoru z dr. Mihaldžićem. Niti predsednik vlade Cvetković, niti dr. Maček nista sprejela novinarjev, niti ni bila izdana kaka službena izjava o njunem razgovoru. Le to je bilo sporočeno, da se bodo razgovori nadaljevali v ponedeljek, zopet ob 9. dopoldne.

Ministrski predsednik Dragiša Cvetković se je ob pol 13. odpeljal v spremstvu vršilca dolžnosti bana po mestu, kjer so pravkar zbirali prispevke za zgraditev Doma hrvatskih dijakinj. Poklonil je v neko žaro v ta namen 5.000 din. Obedoval je v družbi dr. Mihaldžića v banski palači, popoldne pa se je odpeljal v Rogaško Slatino, kjer bo ostal jutri ves dan na oddihu. Dr. Maček se je popoldne vrnil iz Zagreba v Kupinec.

„Poljska gleda mirno v bodočnost“

Pod tem naslovom objavlja četrtkov »Ilustrowany Kuryer Codzienny« na prvi strani dolg komentar k evropskemu položaju. V njem piše med drugim:

»Letošnja velika noč je potekla v znamenju stopnjevane napetosti. Vsi narodi, med njimi zlasti poljski, so še enkrat spoznali, da morejo samo odločni in vsetransko pripravljeni narodi gledati mirno v bodočnost. Nevarnost novih zapletljajev se je nekako enakomerno razdelila po vsej Evropi, toda povsod gledajo prizadeti z zaupanjem vase ter na svoje priprave za vsak primer, zlasti tudi na Nizozemskem, v Belgiji in Švici. Po zaupanju vase pa prednjači vsem Poljska. Od povsod prihajajo poročila o važnih narodnoobrambnih ukrepih; narodi jih ne sprejemajo z vznemirjenjem, temveč vplivajo povsod pomirjevalno.«

»Vtisk je, nadaljuje imenovani list, kakor da je vojna že v teku, toda dejansko smo še vedno v fazi razčiščevanja položaja. Igra akcij in reakcij med velesilami se nadaljuje v vedno hitrejšem tempu. Anglija in Francija sta prvič prešli od besed k dejanjem, kakor se to opaža zlasti v Sredozemlju. Samo od Anglije bo odvisno, ali bo Sredozemlje zaprt morski bazen ali svobodna prehodna pot za vsakogar. Vse, kar se sedaj odigrava v Evropi, je samo priprava za veliko akcijo. Nemčija se je trenutno umaknila v ozadje, da bi odgovornost za nadaljnji razvoj dogodkov prenesla tudi na druge. Mi Poljaki se sedaj svojega položaja popolnoma zavedamo. Storiti moramo vse, da ostanejo neoslabljene moralne sile našega naroda. Lahko mirno rečemo, da ni bila Poljska nikdar tako duhovno strnjena, močna in pripravljena, kakor je sedaj, ko se odloča usoda sveta.«

Povratek generala Sikorskega

Te dni se je vrnil v Varšavo znani poljski vojaški strokovnjak, bivši vojni minister general Sikorski, ki ga štejejo med najboljše poljske stratege. General Sikorski je bil dalje časa v prostovoljnem izgnanstvu v Franciji, ker je pripadal opoziciji. Pred svojim odhodom v domovino se je sestal z raznimi francoskimi vojaškimi strokovnjaki ter imel več konferenc tudi s šefom francoskega generalnega štaba, generalom Gamelinom. V poljskih vojaških krogih zatrjujejo, da bi igral v slučaju oboroženega konflikta general Sikorski še veliko vlogo pri vodstvu poljske vojske. Po prihodu v Varšavo je izjavil Sikorski novinarjem, da se je stavil vladi brezpogojno na razpolago in da smatra danes vsako politično opredeljevanje za nesrečo države.

Pred imenovanjem nove češke vlade

Praga, 15. aprila. AA. (Havas). V Pragi se vršijo priprave za izvajanje protektorata. Kot prvi ukrep se predvideva ostavka Beranove vlade ter imenovanje nove vlade. V političnih krogih se smatra, da bo število ministrstev zmanjšano ter da bo nova vlada imela samo šest članov. Ti bodo le strokovnjaki, ki preje niso igrali nobene vloge v političnem življenju. Za novega predsednika vlade bo po vesteh iz obveščenega vira imenovan minister Havelka, katerega bo predložil predsednik Hacha za imenovanje protektorju Neurathu. Med člani vlade bo ostal tudi general Elias.

General Blaskowitz zapustil Prago

Praga, 15. aprila. AA. (DNB). Vrhovni poveljnik tretje vojne skupine general Blaskowitz je zapustil danes Prago. Izvršilna oblast preide odslej na nemškega protektorja za Češko in Moravsko. Od generala Blaskowitza so se med drugimi poslovili člani vlade in praški župan. Predsednik vlade Beran se je zahvalil generalu za njegovo delovanje, ki je znatno zbližalo nemško obrambno silo in prebivalstvo. Nato je generala Blaskowitza sprejel še predsednik dr. Hacha.

Molitve za Hitlerja

Dunaj, 15. aprila. o. Dunajski nadškofijski ordinariat je izdal odredbo, po kateri naj 20. t. m. na rojstni dan kancelarja Hitlerja zvone vsi zvonovi v cerkvah, zahvalnim mašam pa pridružijo molitve za Hitlerja.

Podaljšanje kadrskega roka na Estonskem

Talin, 15. aprila. AA. Kadrski rok estonske vojske je povečan z 12 in 15 mesecev na 18 mesecev.

Lindbergh v New Yorku

New York, 15. aprila. AA. Po daljšem odmoru se je polkovnik Lindbergh vrnil snoči v New Yorku. Parlamentarni odbor za zunanje zadeve ga je naprosil za mnenje o sedanjem stanju letalske oborožitve evropskih držav.

Premestitev belgijskega poslanika v Burgos

Beograd, 15. aprila. p. Belgijski poslanik grof Romree do Vichny bo v kratkem odpotoval iz Beograda, ker je imenovan za poslanika pri Francovi vladi v Burgosu.

Nemški tehnični znanstvenik v Beogradu

Beograd, 15. aprila. p. Danes je prispel v Beograd nemški tehnični znanstvenik Maks Bodenstein, ki bo imel v beograjski tehniški fakulteti dve predavanji.

Iz državne službe

Beograd, 15. aprila. p. Upokojen je dr. Fran Ratej, načelnik oddelka za trgovino, obrt in industrijo pri banski upravi v Ljubljani.

Premeščeni so: prometni uradniki Valentin Benedičič iz Škofje Loke na glavni kolodvor v Ljubljani, Josip Hren iz Maribora v Studence, Josip Šopaj iz Ruš v Središče, Viktor Kariž iz Središča v Gornjo Radgono. Janez Kapler iz Štor za postajenačelnika na Verdu, Josip Srakar iz Zaloga v Šiško, Karel Vovk iz Gornje Radgone v Štore in postajenačelnik Gvidon Švarc iz Metlike za prometnika na Jesenice.

Smrtna nesreča Slovenke v Beogradu

Beograd, 15. aprila. p. Snoči okoli 21. se je pripetila na Tašmajdanu huda nesreča. Služkinja Marija Kaček in pekovski pomočnik Fran Lampe, oba Slovenca sta v temi padla v 15 m globoko jamo. Kačekova se je ubila, Lampe pa je bil hudo ranjen. Pri Lampetu so v bolnišnici izvršili transfuzijo krvi, vendar pa dvomijo, da bi ostal živ. Izpovedal je, da sta padla v jamo, ko sta se zvečer sprehajala. Policija je uvedla preiskavo, da ugotovi pravi vzrok nesreče.

Vremenska napoved

Zemunska: Postopno pooblačenje v vsej državi, posebno v severni polovici, kjer bo ponekod dež in morda nevihte. Jasno bo v južnih krajih.

Dunajska: V splošnem spremenljivo vreme, od časa do časa zelo oblačno, ponekod deževno, pa tudi močno vetrovno. Temperatura bo nekoliko nižja, kakor je bila včeraj, vendar pa bo še vedno toplo.

Naše nagradno tekmovanje

Naša druga nagradna naloga

Ljubljanski knjigarnar Peter Žlebir je naročil svojemu vajencu, da mora odposlati v Maribor 100 knjig »Bog v Trbovljah« in sicer v zavojih po 7, 17, in 27 knjig. Nato je odšel iz trgovine. Pozabil pa je povedati vajencu, koliko naj napravi zavojev po 7 knjig, koliko po 17 knjig in koliko po 27 knjig. Toda vajenec je bil bister dečko in si je bil kmalu na jasnem, koliko mora poslati posameznih zavojev.

Zdaj se glasi naloga: Koliko zavojev po 7 knjig je napravil vajenec, koliko zavojev po 17 knjig in koliko zavojev po 27 knjig.

Rešite tudi to nalogo in si rešitev skrbno zabeležite skupno z rešitvijo naloge v velikonočni številki. Na koncu tekmovanja nam boste poslali rešitve vseh šestih nalog skupaj.

Izrežite in shranite

To je drugi del sestavljenke, ki jo bo treba ob koncu tekmovanja priložiti rešitvam nagradnih nalog, ker drugače rešitev ne bo veljavna in se dotičnik ne bo mogel udeležiti žrebanja za razpisanih 305 nagrad. Zato tudi ta del izrežite in skrbno shranite, da ga boste skupaj s prvim delom iz velikonočne številke in ostalimi štirimi deli, ki jih bomo še prinesli v prihodnjih štirih nedeljskih številkah, lahko sestavili v lepo in splošno znano sliko.

Pogoji tekmovanja

V velikonočni številki »Jutra« smo razpisali tudi letos veliko nagradno tekmovanje za naše naročnike in čitatelje. Tekmovanja se lahko udeleži **vsak naročnik in čitatelj**, ki izpolni v velikonočni številki naznanjene pogoje. V naslednjem te pogoje na kratko ponavljamo.

V šestih zaporednih nedeljskih številkah »Jutra«, t. j. v velikonočni številki, v današnji številki ter v številkah z dne 23. in 30. aprila ter 7. in 14. maja objavljamo po eno uganko odnosno nalogo, poleg tega pa še izrezek iz velike sestavljenke, ki bo dala, ako bo pravilno izrezana in sestavljena iz vseh objavljenih kosov, znano sliko. Te črne dele sestavljenke izrežite in **dobro shranite**, da boste ob koncu lahko sestavili sliko. Prav tako sproti rešujte vsako uganko ter si **rešitev vsakokrat skrbno zabeležite.** Ne pošiljajte pa rešitev še sedaj uredništvu, temveč **šele na koncu vse skupaj.** Nedeljski številki z dne 14. maja bo priložen obrazec, na katerega boste napisali rešitve vseh ugank.

Te rešitve in na papir nalepljeno sestavljenko boste v dneh od 14. do 17. maja oddali na pošto in pa pri upravi »Jutra« v Ljubljani, oziroma pri njenih podružnicah. Edino oni naročniki in čitatelji »Jutra«, ki žive izven Slovenije, bodo pri žrebanju še upoštevani, ako bodo prispele njihove rešitve do petka 19. maja zvečer. V vsaki kuverti sme biti samo ena rešitev. Z javnim žrebanjem bomo razdelili med one, ki bodo pravilno zložili sestavljenko in pravilno rešili vseh šest ugank, odnosno nalog.

305 nagrad v vrednosti preko 100.000 din

Nagrade so bile razpisane in podrobno opisane v velikonočni številki. **Prva nagrada je popolnoma nov avtomobil** slovite tvrdke Škoda, model 1100, tipa Sedan 1939, vreden preko 40.000 din. **Druga nagrada je motorno kolo** zn. »Gritzner« s prvovrstnim Sachsovim motorjem, tretja nagrada **petcevni radijski aparat Philips,** četrta nagrada **oljnata slika M. Gasparija** »Velika noč« z okvirom, peta nagrada **pogrezljiv šivalni stroj** znamke »Pfaff«, nadaljnji dve nagradi sta **dve jazz harmoniki** »Hohner«, osma nagrada je **pisalni stroj** »Continental« (portabel). Nadalje je med nagradami **15 prvovrstnih bicikljev, 5 garnitur blaga** in podloge za kompletno moško obleko, **4 odlični fotografski aparati** firme Zeiss, **večdnevno brezplačno potovanje** s Putnikom v inozemstvo, **večdnevno brezplačno potovanje** potovalne pisarne Okorn v inozemstvo, **dve vrtni garnituri** s senčnikom in stoli, **lepa španska kitara, 4 moderne zapestne ure** znamke Iko, **3 opreme za turiste, 10 zlatih nalivnih peres, potovalni pribor** v usnjenem etuiju, **12 luksuznih kaset** za kozmetiko, **nogometna žoga, 2 garnituri za ping-pong** ter razne kasete za kozmetiko, garniture pisemskega papirja in kuvert ter vizitke z imenom nagrajenca, 10 knjig L. Mrzel: »Bog v Trbovljah« in 5 albumov »Naši kraji«.

Žrebanje nagrad

Žrebanje bo javno in ga bo vodila posebna komisija zastopnikov uredništva in uprave »Jutra«, naročnikov in inserentov pod nadzorstvom kr. javnega notarja g. dr. Andreja Kuharja v soboto 20. maja v veliki dvorani Kazine. Ura žrebanja bo še pravočasno objavljena.

★

Že prvi teden po razpisu tekmovanja je pokazal, kako izredno je zanimanje zanj po vsej Sloveniji in še daleč izven nje. Bolj ko vse drugo pa priča o tem dejstvo, da imamo velikonočne številke v zalogi le še par sto, čeprav smo natisnili v tako veliki nakladi, da v enaki doslej še ni izšel noben slovenski dnevnik.

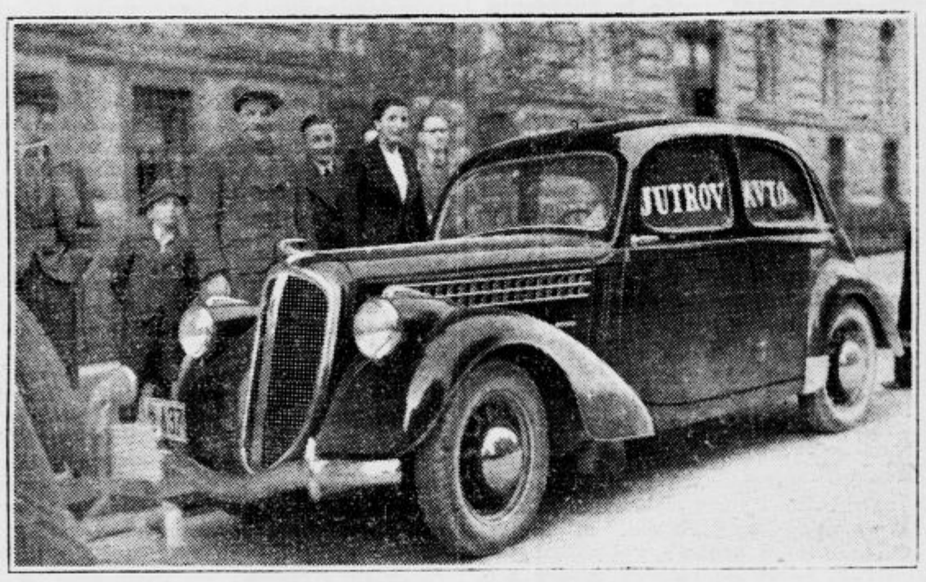

...zobovje kot s 30 leti!

Zares, trdni zobje v starosti so pol zdravja! Zaradi tega je posebno važno, da čimprej poskrbite za odstranitev zobnega kamna, ker on preti z razmajanjem in izpadom zob!

Zjutraj, zlasti pa zvečer

Uporabljajte zato vedno Sargov Kalodont! Ta izvrstna zobna pasta, z učinkovitim sulforicin oleatom, razkroji polagoma, vendar zanesljivo, zobni kamen in prepreči njegovo ponovno tvorjenje. Samo tedaj, če so zobje brez zobnega kamna, bodo ostali vedno trdni in zdravi!

SARGOV KALODONT

Proti zobnemu kamnu

zal njegov pogreb, katerega se je udeležilo mnogo ljudstva ter številni zastopniki vseh sosednih gasilskih čet z devetimi prapori. Za njim žaluje potrta mati, dva brata in tri sestre. Naj počiva v miru, spoštovani rodbini pa naše iskreno sožalje!

Gospod Vojin M. Djuričić, minister financ, izvoljen za častnega predsednika Državne hipotekarne banke

Upravni odbor Državne hipotekarne banke je izvolil na svoji zadnji seji dne 13. aprila 1939 g. Vojina M. Djuričića, ministra financ, za častnega predsednika Državne hipotekarne banke.

S to izvolitvijo je banka vidno izrazila svojo zahvalo g. Djuričiću za njegove zasluge v ogromnem razvoju banke v teku zadnjih 12 let, v katerem času je stal na čelu te naše največje denarne ustanove kot upravnik in predsednik upravnega odbora.

Ta krepak razvoj je DHBanki omogočil, da je koristno vplivala na naše celotno narodno in državno gospodarstvo.

V tem času, ko je stal na čelu banke g. Djuričić, je banka omogočila, poleg že poprej razvitih panog svojega delovanja — depozitnega posla, hipotekarnih in samoupravnih kreditov — s svojim denarnim sodelovanjem, pogosto dajajoč sama iniciativo, izvršitev velikih gospodarskih in finančnih nalog v naši državi.

Za vse dosežene uspehe je banka dolžna največje priznanje g. Djuričiću, ki je bil kot starešina zavoda neutrudljivo aktiven in mož najširše koncepcije. (—)

Prof. dr. J. V. Hrásky je umrl

Smrt češkega arhitekta, ki je zgradil ljubljansko operno gledališče in številne druge stavbe v Sloveniji

Ljubljana, 15. aprila

Pred dvema letoma se je tudi slovenska javnost hvaležno spominjala osemdesetletnice prof. inž. dr. Hraskega, ki se je s svojim tehničnim udejstvovanjem na naših tleh trajno zapisal v zgodovino našega civilizačnega napredka. Kakor poročajo iz Prage, je častitljivi češki tehnik umrl 12. t. m. malo pred svojim 82. rojstnim dnem.

Prof. ing. J. V. Hraský je spadal v skupino čeških inženjerjev, ki so po končanih študijah v Pragi nastopili prakso izven ožjih meja svoje domovine in tam uveljavljali solidnost svojega znanja in višino češke kulture. Bilo mu je 27 let, ko je l. 1884 vstopil kot stavbeni inženir v službo kranjskega deželnega odbora. V Ljubljani se je kmalu vživel v krajevne razmere, se naučil slovenščine in pridno sodeloval pri izgradnji naših mest in reševanju raznih tehničnih problemov, ki jih je zastavljal napredek naše dežele. Tako je med drugim zgradil poslopje tedanjega deželnega, sedaj opernega gledališča v Ljubljani, projektiral stavbo celjskega Narodnega doma, trasiral in projektiral cesto čez Bogenšperk, zgradil železni most čez Savo pri Radečah, številne vodovode (med njimi v Begunjah, Črnomlju, Logatcu, Kočevju, Ribnici, Novem mestu), izvršil razna obrambna dela ob Savi in Kamniški Bistrici, napravil načrt za regulacijo Mirne, sodeloval pri osuševanju Barja i. t. d. Od l. 1887—1897 je bil član ljubljanskega občinskega sveta, načelnik in poročevalec mestnega stavbnega odseka. Sodeloval je pri načrtih za ljubljanski vodovod, mestno kanalizacijo, za regulacijo Ljubljane i. dr. Izdelal je tudi načrte za narodne domove v Trstu in Gorici.

Pri vsem tem se je pokazal pravega, zavednega Čeha in vnetega Slovana. Po njegovi zaslugi je bil v Ljubljani prvi koncert Fr. Ondřička, ing. Hráský je organiziral ljubljansko razstavo znamenitega češkega slikarja A. Chittusija. Posredoval je, da so v ljubljanskem slovenskem gledališču dobili angažman mnogi češki igralci in pevke, ki so uspešno sodelovali pri umetniški izgradnji slovenske opere. Po ljubljanskem potresu je zapustil naše mesto in sprejel l. 1897 stolico za tehniko meliorizacij na češki tehniki v Pragi. Slovenci so se le neradi poslovili od moža, ki je trinajst let uspešno deloval med nami in se s Slovenko tudi oženil.

Ing. J. V. Hráský se je kot profesor praške češke tehnike z vnemo posvetil novim nalogam in si pridobil v svoji stroki velik ugled in avtoriteto. Posebno je zaslovel s svojimi osnutki za velika kanalizacijska in vodovodna dela na Češkem in Moravskem. Udejstvoval se je tudi v Galiciji in je l. 1909 na povabilo črnogorske vlade tri mesece proučeval v Črni gori možnosti izrabe ondotnih vodnih sil. Leta 1911 je bil prof. ing. Hráský kot kandidat mladočeške stranke izvoljen v dunajski državni zbor in je kot delegat Češkega kluba sodeloval v mnogih važnih odborih in odsekih. V povojnem času se je prof. Hráský posvetil izgradnji in napredku kopališča v Poděbradih. Bil je predsednik kopališke družbe in je v veliki meri njegova osebna zasluga, da je to nekoč zanemarjeno in neznano kopališče in zdravilišče postalo v sorazmerno kratkem času eno najodličnejših čeških zdravilišč, ki zlasti glede srčnih bolezni slovi daleč naokrog. Kdor je imel priliko, ogledati si pokopališke naprave v Podčbradih in jih primerjati z napravami v starih svetovno znanih zdraviliščih, kakor so Karlovy Vary in Marianské Lázně, je mogel tudi v tem primeru občudovati češko podjetnost in tehnično zmogljivost. Vse to ogromno delo se je izvršilo pod vodstvom prof. Hráskega. Za svoje velike zasluge na znanstvenem področju je bil pred leti izvoljen za doktorja tehničnih ved honoris causa. Prav tako je bil častni član mnogih drugih institucij in društev.

Ob smrti tega zaslužnega veterana češke tehnike se tudi Slovenci hvaležno klanjamo spominu moža, ki je — prav kakor mnogi njegovi rojaki — lepo in častno predstavljal češko-slovensko kulturno sodelovanje. Nič se ni zgodilo v svetu, kar bi nas moglo odvrniti s te tradicionalne poti. Prof. ing. dr. Hráskemu ostane med nami trajen spomin!

KDOR HOČE ŠTEDITI IN VENDAR DOBRO KUPOVATI SI BO NABAVIL BLAGO ZA SVOJA NOVA OBLAČILA PRI TVRDKI »MANICA« K. D., MESTNI TRG 17.

Josip Hofbauer †

Hrastnik, 15. aprila

Žalostno je odjeknila med hrastniškimi prebivalstvom tužna vest, da je preminil dne 12. aprila v ljubljanski bolnici ugledni trgovec Josip Hofbauer, star 52 let.

Dasiravno je bolehal že dalje časa, vendar ni nihče slutil, da bo na videz krepkega moža tako naglo položilo na mrtvaški oder. Pokojnik je stal vedno odločno v naprednih vrstah, bil je član raznih društev, prav posebno pa se je udejstvoval v gasilski četi. Zaradi izredne dobrosrčnosti je bil vsepovsod priljubljen, kar je pokaza

Porod v delavskem avtobusu na vožnji iz Mošenj proti Jesenicam

Mati in novorojenček sta zdrava v jeseniški bolnišnici

Mošnje, 15. aprila

V četrtek zvečer se je nameravala žena tovarniškega delavca pri Kranjski industrijski družbi ga. **Marija Končeva iz Mošenj** napotiti na Jesenice v bolnišnico bratovske skladnice z avtobusom, ki redno vozi delavce na delo. Toda okrog sedmih zvečer je začutila, da se bliža porod in ni mogla odlašati z odhodom. Ker avtobus odpelje delavce šele ob devetih, je njen brat takoj odhitel na pol ure oddaljeni Črnivec po avtobus. Voz je takoj krenil proti Mošnjam in odtod na Jesenice. Med potjo je žena stalno prosila šoferja, naj pospeši vožnjo. Šofer je uporabil največjo možno brzino in je dospel pred bolnišnico v rekordnem času, v četrt ure. Skrajno slaba cesta in pospešena brzina sta povzročil močno tresenje voza in posledica je bila, da se je prirodni proces pri ženi hitreje razvijal. Žena je med vožnjo na veliko presenečenje spremljevalcev porodila. Z novorojencem je bila oddana na Jesenicah v zdravniško nego. Njeno zdravstveno stanje je ugodno, pa tudi dete je zdravo.

Slični primeri so sicer redki, toda na sosednjih Brezjah takšni pojavi niso nenavadni. Ob priliki romanj se pogosto pripeti, da žene porode bodisi v vlaku bodisi na Otočah v čakalnici ali pa v kaki gostilni na Brezjah, včasih pa tudi na prostem. Narava ima pač svoja pota in previdnost ni nikdar odveč, saj se lahko ob takih nenadnostih primeri nesreča in tudi smrt ni izključena.

— Pri ljudeh, ki jih pogosto nadleguje zapeka, vsled česar imajo vrenje v želodcu in črevih, pospešuje se temeljito čiščenje celokupnih prebavil s čašo naravne **»Franz-Josefove«** grenke vode, zaužite zjutraj na tešče. Z uporabo **»Franz-Josefove«** grenke vode se naglo odstranja belina z jezika, ki se nakopiči vsled zapeke, obenem se pa doseza tudi boljši tek. Ogl. reg. S. br. 30474/35.

V Kranju so odkrili 2600 let staro ilirsko grobišče

Kranj, 15. aprila

V kokrškem predmestju so te dni po srečnem naključju prišli do najdbe, ki bo brez dvoma povzdignila sloves gorenjske metropole: odkopali so 2600 let staro grobišče iz ilirske dobe.

Nad Bekslnom so nedavno pričeli kopati temelje za novo vilo, ki jo gradi tovarnar Adolf Prah. Delavci so že prejšnji teden naleteli na staro grobišče, ki bi ga bili gotovo razkopali in uničili, da ni nadzornik stavbe Batič te dni našel tri bronaste okraske, ki so že ves teden ležali med kamenjem in prstjo. Ko je stvar pokazal tovarnarju Prahu, je ta takoj spoznal, da so predmeti dragocene starosti. Zato je takoj obvestil znanega kranjskega zgodovinarja, prof. dr. Žontarja, ki je znan po svojih odkritjih iz longobardske dobe. Prof. dr. Žontar je okraske pregledal in ugotovil, da se mora na kraju najdbe nahajati staro grobišče.

Takoj so vso stvar sporočili ravnateljstvu Narodnega muzeja in vodstvu Muzejskega društva v Ljubljani. Davi je prispel v Kranj kustos dr. Ložar, pod čigar vodstvom so začeli previdno kopati teren. Dr. Ložir je ugotovil, da se na kraju v resnici nahaja grobišče iz 7. stoletja pred Kristusom, iz starejše halštatske dobe, ko so pri nas bivali Iliri. Grobišče je torej iz istega časa kakor sloveče grobišče z Vač nad Litijo, samo da ga prekaša po svoji izredni ohranjenosti. Doslej so odkrili 4 žare s pepelom in z bronastimi okraski in več glinastih posod. Grobišče samo ima dve steni iz kamenitih oblog ter gomilo, ki jo tvorita kamenje in prst.

Dosedanje odkopavanje je pokazalo, da gre po vsej verjetnosti za grobnico bogate ilirske družine. Ena žara je očitno od ženske, ker se v nji nahajata dve bronasti zapestnici in dve fibuli (broši, sponki). Posebno zanimiva je prva izmed obeh fibul, ki je polločne oblike z dvema spiralnima obročema iz brona in dvema obeskoma v obliki trapecastih kapsul. Ta fibula je izredno težka. Druga nosi na polkrožnem loku v velikosti oreha nanizane bronaste krogle. Zraven so našli tudi okrasek iz bronaste pločevine za lase in okroglo ploščico, ki je utegnila biti neke vrste uhan. Poleg ženske žare, ki je okovana z bronastimi gumbki, se nahaja okrašena glinasta posoda, ki je krasno izdelana in je vsebovala najbrž hrano ali pijačo.

Grobišče so pokrili, prihodnji teden pa bodo delo nadaljevali, ker je dal tovarnar Prah zemljišče ljubeznivo na razpolago. Po vsej verjetnosti se v neposredni bližini odkopanega grobišča nahajajo še druga. Na isti terasi so pred leti našli trirogeljnik, o katerem so dognali, da je prav tako iz halštatske dobe.

Gospodarstvo

Potrošnja bencina in pogonskega olja v primeru vojne

[illegible] kako se posamezne države trudijo zasigurati si z domačo produkcijo čim več pogonskega goriva, bodisi s pridobivanjem naravnega mineralnega olja in nadomestnih pogonskih goriv (špirita in bencola) kakor tudi z gradnjo naprav za pridobivanje bencina iz premoga, ki je sicer zelo drago, vendar je za mnoge države edini izhod, če si hočejo na avtarkični podlagi zasigurati vsaj del pogonskega goriva.

V rumunskem časopisu »Romania Petrolifera« je bila te dni objavljena zelo aktualna razprava o vprašanju nafte v primeru eventualne bodoče svetovne vojne. Avtor navaja v tej razpravi zanimivo statistiko o svetovni produkciji naravne nafte, iz katere je razvidno, da je bila **zadnja leta svetovna produkcija nafte petkrat večja kakor leta 1914 in za preko 80 odst. večja nego leta 1930.** Razvoj svetovne produkcije nafte je bil od l. 1914 naslednji:

1914	53 milj. ton	1935	227 milj. ton
1925	71 milj. ton	1936	246 milj. ton
1930	148 milj. ton	1937	281 milj. ton
1934	208 milj. ton	1938	271 milj. ton

Povečanje svetovne produkcije nafte je bilo v povojnih letih posledica naglo razvijajočega se motornega prometa. Od evropskih držav potroši največ nafte Velika Britanija, kjer je lani znašala potrošnja 12.1 milijona ton. Potrošnja v Franciji je znašala 7.0 milijona ton, v Nemčiji 6.8 milijona ton in v Italiji 2.8 milijona ton. Avtor članka g. Christian Leu ceni, da bi potrošnja nafte **v primeru nove svetovne vojne dosegla 420 do 450 milijonov ton, to je za 150 do 180 milijonov ton več nego je znašala lanska svetovna produkcija.**

Po podatkih nemških strokovnjakov dr. Steinberga in dr. Fiedensburga bi v primeru vojne potrebovala Velika Britanija na leto 33 do 36 milijonov ton nafte, Francija 15 milijonov ton, Nemčija prav tako 15 milijonov ton, Italija pa 7 do 8 milijonov ton. Samo navedene štiri države bi torej v primeru vojne potrebovale 70 do 75 milijonov ton tekočega goriva, to je 2 in pol krat več, kakor je znašala lani potrošnja v teh državah, odnosno 25 odst. celotne svetovne produkcije.

Avtor članka v imenovanem rumunskem časopisu se nato vprašuje, ali je sploh mogoče, da bi si navedene države nabavile tako velike količine pogonskega goriva, kajti če imajo še tako velike zaloge, bi te zaloge kmalu pošle. Proizvajanje tekočega goriva iz premoga je pa navezano na drage produkcijske naprave in tudi sama produkcija sintetičnega bencina je zelo draga. Prevoz nafte iz Zedinjenih držav preko oceana bi bil v primeru vojne zelo otežkočen, vrhu tega pa je treba upoštevati, da Zedinjene države že sedaj trošijo na leto 150 milijonov ton nafte, če bi se pa udeležile eventualne svetovne vojne, bi se ta potrošnja Zedinjenih držav še podvojila.

Od evropskih držav bi bila le Rusija v primeru vojne več ali manj oskrbljena z domačim pogonskim gorivom, kajti ruska produkcija nafte se je lani dvignila na 29 in pol milijona ton. Avtor prihaja na podlagi svoje razprave do zaključka, da je malo verjetno, da bi prišlo do svetovne vojne, ker evropske države nimajo dovolj nafte za vojno, strah pred rizikom pa je pričetek razumnega razmišljanja.

Albanska nafta

Albanija ima zaradi svojih petrolejskih ležišč velik pomen za oskrbo Italije s surovo nafto. Italijanska družba AIPA (Azienda italiana petrolio Albania), na kateri so interesirane italijanske državne železnice, deluje v Albaniji že od leta 1925. Po dolgotrajnem proučevanju terenov je tej družbi uspelo zasigurati si ugodne terene, kjer se je v zadnjih letih produkcija pričela naglo razvijati. Tudi angleški in francoski interesenti imajo v Albaniji koncesije na gotovih terenih, ki pa niso tako izdatni. Produkcija surove nafte na področju AIPE je lani prvikrat prekoračila 100.000 ton, letos pa je zasigurana že produkcija 300.000 ton. To potrjujejo najnovejši podatki, po katerih je v prvih dveh mesecih letošnjega leta produkcija dosegla že 25.000 ton. Italija je v Bariu in Livornu zgradila dve veliki rafineriji z napravami za hidriranje (pretvarjanje težjega olja v lažje olje), ki se sedaj oskrbujeta izključno z albanskim surovim oljem in sta zgrajeni za letno kapaciteto predelave v višini 300.000 ton. Albansko nafto je Italija zaradi zasiguranega prevoza v primeru vojne proglasila že pred zasedbo za nacionalni proizvod. Italijanska družba AIPA je zaradi cenejšega prenosa pridobljene nafte do morja zgradila od središča petrolejskih terenov do luke Valone 75 km dolg cevovod, ki je prav tako dimenzioniran za letno produkcijo 300.000 ton.

V jeseni bo v Ljubljani velika slovenska obrtniška razstava

Na pobudo zastopnikov slovenskega obrtništva v obrtnem odseku Zbornice za TOI v Ljubljani, se je naše obrtništvo odločilo, da priredi letos v Ljubljani veliko slovensko jubilejno obrtniško razstavo. Namen razstave je pokazati kvaliteto izdelkov slovenskega obrtništva, obenem pa tudi razvoj slovenskega obrtništva v prvih 20 letih svobode v narodni državi. Ker poteče letos tudi 10 let, odkar je bil ustanovljen Zavod za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI v Ljubljani, bo na razstavi pokazano tudi delo tega zavoda v 10 letih njegovega obstoja. Naše obrtništvo hoče s to svojo razstavo opozoriti tudi vso našo javnost na svoje delo, trud in napor in ga privabiti, da spozna njegovo kvalitetno delo in da se zato s svojimi naročili naveže nanj kot izdelovalca domačega blaga in domačih predmetov, ki jih morejo nuditi domače roke v prvovrstni izdelavi in obliki.

Razstava bo v začetku oktobra t. l. v vseh prostorih ljubljanskega velesejma in bo razdeljena po glavnih obrtnih panogah tako, da bo obsegala gradbene obrti, oblačilne obrti n tapetništvo, lesne obrti, kovinske obrti in elektrotehniko, umetne obrti in aranžerstvo, keramiko, služnostne obrti, galanterijo, živilske obrti s kulinarično razstavo ter grafične obrti in fotografijo. Tej strokovni razstavi bo priključena razstava našega obrtnega šolstva in razstava slovenskega obrtnega slovstva, prav tako pa še posebna razstava, ki bo s številnimi grafikoni pokazala delo Zavoda za pospeševanje obrti v 10 letih njegovega obstoja.

Razstavni odbor, ki mu predseduje predsednik g. Ivan Ogrin, tvori uprava Zavoda za pospeševanje obrti, poleg tega pa so v njem zastopana naslednja oblastva in ustanove: kralj. banska uprava, mestne občine v Ljubljani, Mariboru in Celju, nadalje Tehniška srednja šola v Ljubljani, Osrednji zavod za žensko domačo obrt v Ljubljani ter Ljubljanski velesejem. Poleg razstavnega odbora vodi vse priprave za razstavo tudi poseben tehnični odbor, ki sestoji iz odličnih slovenskih arhitektov ter strokovnjakov za posamezne panoge obrtniške delavnosti. Ta odbor je delo že razdelil po posameznih odsekih, ki jim načelujejo strokovnjaki.

Razstavni odbor bo skušal nuditi možnost vsakemu slovenskemu obrtniku, da se razstave udeleži. Seveda bo omogočeno razstaviti samo kvalitetne izdelke, po zamislih in načrtu tehničnega odbora. Vse slovensko obrtništvo je bilo po svojih strokovnih združenjih že pozvano, da se razstave v častnem številu udeleži in tako dokumentira voljo slovenskega obrtništva do obstanka, kakor tudi svojo voljo za napredek in boljšo bodočnost slovenskega gospodarstva.

Vse podrobne informacije morejo interesenti dobiti pri razstavnem odboru Zavoda za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI v Ljubljani, Beethovnova ul. št. 10.

Poraba „internih" dinarjev za pospeševanje turizma in izvoza v neklirinške države

Ponovno smo že poročali, da je Narodna banka pripravila predloge glede uporabe internih (vezanih) dinarjev inozemcev iz neklirinških držav za pospeševanje turizma in za izvoz v neklirinške države. Poročali smo tudi, da je finančni minister te predloge že odobril in da je Narodna banka izdala že okrožnico glede uporabe teh internih dinarjev za turistične svrhe. Okrožnica pravi, da si inozemske banke (turistični uradi) v neklirinških državah lahko ustvarijo tako zvane »turistične« dinarje pri naših denarnih zavodih ali pri Putniku, in sicer na ta način, da kupijo take interne vezane dinarje od upnikov iz neklirinških držav; istočasno pa morajo prodati Narodni banki za ustvaritev enakega zneska turističnih dinarjev svobodne devize po tečaju v svobodnem prometu.

Tako pridobljeni turistični dinarji se bodo lahko uporabili za bivanje inozemcev v naši državi do 4000 dinarjev desetdnevno. Kot inozemci, ki lahko kupijo take turistične dinarje za potrošnjo v naši državi, se smatrajo samo take osebe, ki ne bivajo stalno pri nas zato. Inozemci, ki bivajo pri nas več nego tri mesece, se ne morejo posluževati teh turističnih dinarjev. Inozemski turisti si lahko te turistične dinarje nabavijo samo v inozemstvu. Neporabljene zneske morajo znova položiti na račun inozemskega zavoda, ki je te dinarje prodal. Naši denarni zavodi bodo pri izplačilu teh dinarjev zabeležili znesek v potnem listu.

Ukrepi za uporabo internih dinarjev upnikov iz neklirinških držav za pospeševanje izvoza v neklirinške države še niso izdani. Pripravljen pa je že predlog o tem, kako naj se interni vezani dinarji uporabijo za izvoz v neklirinške države. Narodna banka je sestavila predlog seznama predmetov, katerih izvoz v neklirinške države naj bi se pospešil z uporabo teh internih dinarjev. Seznam proučuje sedaj trgovinsko ministrstvo in je pričakovati, da bo v doglednem času dokončno sestavljen in odobren. Ker si bodo inozemci te interne dinarje za nakup blaga v Jugoslaviji lahko ceneje nabavili, bo olajšan izvoz v neklirinške države za vse one predmete, ki bodo označeni v seznamu.

Stanje klirinških računov z inozemstvom

Narodna banka objavlja običajni tedenski pregled o gibanju klirinških računov z inozemstvom, iz katerega je razvidno, da se je saldo našega klirinškega dolga v **Italiji** ponovno povečal, in sicer za 5.2 na **36.4 milijona din.** Naraščanje klirinškega dolga nam kaže, da vrednost našega izvoza v Italijo še vedno zaostaja za vrednostjo našega uvoza italijanskega blaga, čeprav obstoja glede na stanje salda možnost za povečanje našega izvoza. Tudi saldo našega klirinškega dolga v **Madžarski** se je znatno povečal, in sicer za 5.9 na 10.6 milijona din, saldo našega klirinškega dolga v **Rumuniji** pa za 1.3 na 7.0 milijona din in saldo našega klirinškega dolga na **Poljskem** za 0.9 na 2.5 milijona din.

Zmanjšanje našega klirinškega dolga v ČSR

Med ostalimi pasivnimi kliringi zaznamuje klirinški račun s **Češkoslovaško ponovno znatno zmanjšanje,** in sicer za 21 milijonov Kč, kar je očitno posledica obračuna onega dela našega klirinškega dolga, ki odpade na sudetsko ozemlje s klirinškimi terjatvami v Nemčiji. Saldo našega dolga v **Češkoslovaški znaša sedaj le še 43.4 milijona Kč,** medtem ko je znašal ob koncu lanskega leta še 142 milijonov Kč. Likvidacijski klirinški račun s **Švico** zaznamuje zmanjšanje našega dolga za 0.04 na 2.03 milijona švicarskih frankov, likvidacijski račun z **Belgijo** pa zmanjšanje našega dolga za 0.02 na 2.11 milijona belg.

Med aktivnimi kliringi zaznamuje klirinški račun z **Nemčijo** zmanjšanje salda naših terjatev za 0.43 na 17.66 milijona mark, klirinški račun s **Turčijo** zmanjšanje naših terjatev za 0.22 na 16.95 milijona din in klirinški račun z **Bolgarijo** zmanjšanje salda naših terjatev za 0.08 na 1.75 milijona din.

Gospodarske vesti

— *Otvoritev beograjskega velesejma.* Včeraj dopoldne je bil slovesno otvorjen IV. mednarodni velesejem v Beogradu. Nj. Vel. kralja je zastopal polkovnik Durbešić, vlado pa trgovinski minister Jevrem. Stevilne goste je pozdravil predsednik velesejma Milan Stojanović, nakar je trgovinski minister otvoril velesejem v imenu vlade. Prisotni so si po otvoritvi ogledali posamezne paviljone. V okviru velesejma je bila snoči v madžarskem paviljonu otvorjena tudi razstava madžarske knjige in časopisja. Madžari so razstavili tudi mnoge knjige srbskih piscev, ki so bile tiskane v Budimpešti ob koncu 17. stoletja in v pričetku 18. stoletja.

= **Tvornica celuloze v Drvarju zopet obratuje.** Tvornica celuloze v Drvarju v Bosni, ki je pod upravo državnega gozdnega podjetja »Šipada«, je te dni zopet pričela obratovati, potem ko je delo mirovalo skoro leto dni. O priliki vzpostavitve obratovanja se znova zatrjuje, da bodo obrat razširili. Uvesti nameravajo predvsem produkcijo beljene celuloze.

— **Zadruga »Napredni tisk«** (r. z. z o. z.) v Ljubljani bo imela svoj občni zbor v ponedeljek, dne 1. maja t. l. ob 16. uri v klubski sobi kavarne »Zvezda«.

— **V trgovinski register sta se vpisali** nastopni tvrdki: **Gradbeno podjetje ing. O. Butorac,** obl. pooblaščeni inženjer v Mariboru; **Josip Adamič,** trgovina z lesom, Sp. Blato, p. Grosuplje. — Pri tvrdki **»Peko«,** družbi z o. z. v Kovorju pri Tržiču je bila vpisana sprememba družbene pogodbe. Načelstvo ima sedaj največ pet poslovodij. Kot poslovodji sta bila vpisana inž. Tomo Knez, trgovec v Ljubljani, in Miroslav Zupan, stavbenik v Ljubljani. — Pri Tvornici tanina Medvode, družbi z o. z. v Goričanah, je bilo vpisano znižanje glavnice od 300.000 na 240.000 din. — Pri Delniški družbi pivovarne Union v Ljubljani je bil izbrisan član upravnega odbora dr. Milan Korun. — Pri tvrdki **»Pela-Kranj,** perilo in konfekcija, družbi z o. z.« sta bila izbrisana poslovodji Leopold Lovšin in Ciril Avsenik, vpisani pa sta bili poslovodkinji Frančiška Gostinčar z Jesenic in Milena Lazar iz Ljubljane. — Pri tvrdki **»Standard«** družbi z o. z., industriji usnja, Kranj (prej Pollak) je bil izbrisan poslovodja Jean B. Pollak, vpisan pa je bil poslovodja Anton Golf, župnik v Srednji vasi v Bohinju. — Pri tvrdki **Mercina in drug,** trgovini s papirjem na debelo v Ljubljani, je bil izbrisan javni družbenik Miha Rožanc, vpisan pa je bil javni družbenik Herman Pibernik, trgovec v Mariboru. — Iz tvrdke **Drago Schwab** v Ljubljani je izstopil javni družbenik Viktor Perpar in je sedaj edini lastnik firme Hinko Kislinger. — Pri tvrdki **A. Vodnik,** kamnoseštvo v Ljubljani je bilo zaradi smrti lastnika Lojzeta Vodnika vpisano, da zastopata tvrdko kot pooblaščenca uprave zapuščine kolektivno Alojzij Janković, kamnoseški mojster v Ljubljani, in Stanko Vodnik, zasebni uradnik v Ljubljani. — Pri tvrdki **»Zidarski mojstri,** družba z o. z.« v Ljubljani je bil zaradi smrti izbrisan poslovodja inž. Fran Dedek, vpisan pa je bil poslovodja inž. Fran Živec v Ljubljani. — Pri tvrdki **Franc Premrov in sin,** trgovini z lesom v Martinjaku, je bil zaradi smrti izbrisan družbenik Franc Premrov in je odslej edini lastnik firme Vladimir Premrov.

= **Bilanca izvozne banke v Beogradu.** V vrsti velikih beograjskih bank je te dni objavila svojo bilanco Izvozna banka d. d., ki izkazuje za preteklo leto (pri glavnici 30 milijonov din in pri rezervnem fondu 6 milijonov din) **2.56 milijona din čistega dobička** nasproti 1.75 milijona din v prejšnjem letu. Družba bo plačala 5% dividende (lani 4%). Bilanca izkazuje povečanje hranilnih vlog od 34.8 na 36.3 milijona din in povečanje reeskonta od 31.3 na 36.5 milijona din. Med aktivami se je menični portfelj dvignil na 40.6 milijona din (prejšnje leto 38.0), dolžniki v tekočem računu pa so narasli na 22.4 milijona din (20.4). Portfelj vrednostnih papirjev se je zmanjšal na 13.8 milijona din (15.1), nepremičnine pa so ostale na skoro nespremenjeni višini 25.2 milijona din.

= *Licitacije.* Dne 5. maja bo pri centralni direkciji državnih rudarskih podjetij v Sarajevu licitacija za dobavo porcelanskih izolatorjev, 9. maja za dobavo transformatorjev in bakrene vrvi, 12. maja pa za dobavo elektrotehničnega materiala. Dne 3. maja bo pri upravi državnih monopolov v Beogradu licitacija za dobavo raznih desk, 4. maja za dobavo papirja za znamkovalnico, 11. maja za dobavo pergamentnega papirja, 12. maja za dobavo barv za napise za potrebe tobačnih tovarn, 17. maja za dobavo kartona, 19. maja pa za dobavo belega papirja za tobačne tovarne. Sresko načelstvo v Ljubljani razpisuje licitacije za dobavo gramoza za državne ceste in sicer 8. in 9. maja v pisarni tehničnega razdelka, 10. maja v občinski pisarni v Višnji gori, 11. maja v občinski pisarni v Dolnjem Logatcu, 12. maja v občinski pisarni v Kočevju.

Borze

Pretekli teden je znašal devizni promet na ljubljanski borzi 7.85 milijona din nasproti 7.89, 10.50, 9.28 in 8.87 milijona din v prejšnjih štirih tednih. Na deviznem trgu ni bilo pomembnejših sprememb. Na tržišču efektov pa so tečaji nadalje nekoliko popustili in je ob koncu tedna notirala Vojna škoda 450—455 nasproti 480 sredi marca.

DEVIZE

Curih. Beograd 10, Pariz 11.80, London 20.8725, New York 446, Bruselj 74.90, Milan 23.46, Amsterdam 236.65, Berlin 178.37, Stockholm 107.62, Oslo 104.90, Köbenhavn 93.20, Sofija 5.40, Varšava 84, Budimpešta 87, Atene 3.90, Bukarešta 3.30.

Blagovna tržišča

ŽITO

+ **Chicago,** 15. aprila. Začetni tečaji: **Pšenica:** za maj 69.25, za julij 68.375, za september 68.625; **koruza:** za maj 48.375.

+ **Winnipeg,** 15. aprila. Začetni tečaji: **pšenica:** za maj 60.75, za julij 61.875, za okt. 63.125.

Obiščite svetovno znano zdravilišče

ROGAŠKA SLATINA

MINERALNI VRELCI: Tempel — Štiria — Donat. ZDRAVILJO: vse bolezni telodca, črevesja, ledvic, žolčnih kamnov itd. — Dietna kuhinja. Poceni bivališča. — Moderen komfort. — V pred in posezoni znižane cene. — Krasen sportni bazen za kopanje in sončenje. — Zabave, ples, dnevni koncerti — izleti. — Najlepši kursalon v državi — čitalnica. — Vse informacije in rezerviranje sob pri zdraviliščni direkciji. —

7683-10

250 let Valvazorja

Kako so nastale njegove znamenite knjige

Ljubljana, 15. aprila.

Kamorkoli prideš po Slovenskem in ti pokažejo svojo knjižnico, povsod potrepljajo s posebnim ponosom široke hrbte štirih debelih knjig Valvasorja, češ: glej, tudi naša hiša ni brez Valvasorja in brez njega ne bi mogla biti.

Od naših prednikov, ki so se po svoje vbadali na kulturnem polju, so pač redki, ki bi bili pri naših izobražencih deležni tolikšnega spoštovanja, kakor ga uživa Valvasor. Dosti se je o njem že pisalo, še več govorilo in se še bo. Da pa porabljamo prav danes priliko in se ga posebej spominjamo, zato imamo dovolj povoda. Prav danes je namreč minilo dve sto petdeset let, odkar je veliki pisatelj odložil svoje gosje pero, potem ko ga je sukal dolga leta, da mu je nastal rokopis za njegove, danes toliko občudovane knjige.

Le vzemite s police prvo knjigo, denite si jo na mizo in prelistajte prve strani. Po osmih straneh naslova boste našli prav toliko strani pisateljevega posvetila deželnim stanovom kranjske dežele. Potem pride 21 strani čestitajočih pesmi, tri nemške, osem latinskih, ena slovenska od Jožefa Sisenčelija, ki pomeni prvo tiskano posvetno slovensko pesem, in dve hrvaški od Pavla Ritra-Vitezovića. Tri nadaljnje strani so namenjene bralcu, šest zadnjih strani pa obsega poročilo sourednika Erazma Franciscija. Na koncu omenjenega posvetila pa najdete datum, 15. april 1689. Tega dne je torej Valvasor napisal, oziroma uredil zadnji del rokopisa in ga poslal v tiskarno z naročilom, naj pride na čelo prve knjige.

Takšnih obsežnih knjižnih del pozna tisti čas dosti po vsej Evropi, vendar Valvasorjevih četvero zvezkov spada v vrsto največjih, a obenem vsebinsko najboljših. V njih so opisane prirodne in kulturne razmere ter zgodovina naše dežele do tolikih podrobnosti, kakršnih ne beremo zlepa o nobeni drugi deželi tistega časa. Zato ni čudno, da jih najdemo po vseh starejših knjižnicah Evrope in da so dosegle v polni meri Valvasorjev namen ter res prav uspešno širile »slavo vojvodine Kranjske«.

Silno zanimivo je vprašanje, kako je nastalo to ogromno knjižno delo. Valvasor se izprva ni imel namena udejstvovati v pisateljevanju. Tedaj je bil prav priden v te vrste delu že drug Ljubljančan, dr. Janez L. Schoenleben. Ta je prebiral stare knjige, listal stare dokumente in si iz njih izpisaval vsako najmanjšo stvarco, ki je zadevala njegovo domačo deželo Kranjsko. Ob istem času pa je bil Valvasor samo priden risar, ki ni nikjer zamudil prilike, da nariše obiskani grad, mesto, trg ali samostan, kakor tudi marsikatero zanimivost iz kranjske prirode. Te risbe je prinašal na svoj grad Bogenšperk ter si delal tukaj od l. 1678. dalje ob pomoči drugih najetih umetnikov po zgledu današnjih kliišarn klišeje iz bakrenih in lesenih plošč.

Zdelo se je, da se naš baron ne bo nikoli bavil z nobenim drugim delom kakor z risanjem in izdelovanjem klišejev. njegove knjiž. izdaje iz teh let so res samo takšne vrste, med njimi naj omenim le dva albuma slik iz kranjske, oziroma koroške dežele, slik gradov, mest, trgov in samostanov. Takšni albumi so bili takrat v modi po vsej Evropi ter je ob istem času doživelo sličnega tudi sosednje Štajersko od Janeza Matevža Vischerja. Najbolj razširjeno delo te vrste od Zeillerja in Meriana je prineslo zemljevide Štajerskega, Koroškega in Kranjskega, a v slikah samo Beljak, Celovec, Gospo sveto, Humperk, Velikovec, Grebinj, Kranj, Loko, Gorico, Reko in Senj. V albumih našega Valvasorja pa vidimo naslikanih kar 312 naseljenih krajev s Kranjskega, a 223 s Koroškega.

Druga Valvasorju priljubljena smer je bilo zbiranje snovi, da nariše in izda velik zemljevid kranjske dežele, po zgledu J. M. Vischerja, ki je bil napravil takšen zemljevid za samo Štajersko. V ta namen je dosti popotoval, zbiral podatke in meril vsepovsod po deželi. Ker pa se je pozneje lotil tudi pisateljevanja, je moral delo na zemljevidu odložiti. Žal, da za vedno. Velikega zemljevida torej od njega nimamo, pač pa je ohranjena cela vrsta zemljevidov majhnega merila. Prve tri najdemo kot priloge k Schoenlebnovi »Carniloiji« iz l. 1681. L. 1688. je priložil svoji koroški knjigi zemljevid te dežele, v njegovem glavnem delu o kranjski deželi pa najdemo devet zemljevidov. Prvi daje pregled vse dežele. Med opise posameznih petih delov tedanje kranjske dežele, pa je vložena po ena karta za Gorenjsko, Dolenjsko, Srednje Kranjsko, Notranjsko s Krasom in Istro. Sedmi zemljevid kaže kraje okoli srednje Kolpe, osmi Cerkniško jezero, a deveti hrvaško Vojno krajino. Te male zemljevide, ki imajo v medsebojni legi krajev še dokaj napak, je na domestil z veliko, precej točnejšo karto šele l. 1744. J. D. Florjančič, rojak iz Šentvida na Dol.

Zgoraj omenjena albuma slik s Koroškega in Kranjskega razen kratkih predgovorov in seznama slik — tukaj je Valvasor dal krajevna imena tudi v slovenščini — nimata prav nobenega besedila. Zaradi tega je moral kmalu slišati prigovore, češ, zakaj ne prilaga slikam vsaj malo besedila. Prav ti ugovori pa so moža ojunačili, da se je lotil tudi pisateljevanja. Najprej je napravil načrt, da izda oba albuma na novo, vendar da ju opremi z željenimi besedili. V tem smislu je začel nabirati potrebno snov.

Ali zgodilo se je, da je pisatelj domače zgodovine Schoenleben l. 1681. umrl, kakor si je bil prerokoval, v 63 tem letu starosti. Pretrgana je bila nit plodovitega, načrtov polnega dela. Naš baron je videl, da je pisanje kranjske zgodovine kar nenadoma osirotelo in ostalo brez moža, ki bi hotel započeto delo nadaljevati. In glejte, to spoznanje je odjeknilo v njem tako močno, da je sprejel v načrte vso Schoenlebnovo dediščino. Povzel je književno smer pokojnega učitelja v vsem njenem obsegu.

Ko je izšla 1681 Schoenlebnova »Carniolia antiqua«, se je naš baron izmed vseh domačinov vanjo najbolj zatopil. Čimbolj je to delo študiral in občudoval, tem težje mu je bilo ob misli, kako majhno je število rojakov, ki morejo knjigo s pridom brati in razumeti. Knjiga je bila namreč pisana v mrtvi latinščini, ki jo je umel tedaj že prav redek človek. To trpko spoznanje je dalo Valvasorju načrt, da latinsko knjigo prevede v nemščino in jo še izpopolni z letopisom do svojih dni. Ta sklep je baron sporočil v zboru deželnih stanov zbranim graščakom ter zastopnikom mest in duhovščine, prosil jih je gmotne pomoči.

Tedaj pa nastopijo veliki dogodki od zunaj, vojna z Madžari in Turki, drugo turško obleganje Dunaja 1683. Valvasor je bil kapetan vojnih čet z Dolenjskega in je moral odriniti na čelu njih na vzhodno štajersko mejo, da jo brani. Sele ko se je vrnil, se je dal na pisanje letopisa od l. 1001. naprej do svojih dni ter si je v ta namen izposodil pri deželnih stanovih shranjene Schoenlebnove zapiske.

Kmalu je spoznal, da delo v obliki pustega letopisa občinstvu ne bo dovolj užitno berilo, zato je z njim prenehal. Njegova samorasla narava si je namesto tega izbrala in našla drug način. Obdelavanje zgodovine si je Valvasor prikrojil v duhu modernega domoznanstva ter se je res s tem okusu beročega občinstva približal neprimerno bolj kakor njegov spoštovani prednik.

V dobi po l. 1683. je bil avtor posebno marljiv pri delu na Bogenšperku, oziroma v svoji kupljeni ljubljanski hiši na sedanjem Cankarjevem nabrežju in pa številnih jezdnih izletih križem dežele. Jesenice na Gor. so ga po njegovi izjavi videle več ko 30 krat. In tako so mu rokopis in število klišejev kaj hitro rasli do obsega, ki ga danes občudujemo v njegovih štirih debelih knjigah.

Svoja dotedanja dela je dal Valvasor pomnožiti v edini ljubljanski tiskarni, ki je bila ustanovljena na prizadevanje Schoenlebnovo. Zdaj pa se je odločil za tiskarno Morica Endterja v daljnem nemškem Nürnbergu. Tu ga srečamo že leta 1685., kako se pogaja glede tiska.

Ker je bil avtor od tiskarne zelo daleč, je bil prisiljen najti si tam pomagača, našel si ga je v osebi učenjaškega Erazma Franciscija. In ko se je pričel rokopis staviti, urejevati in tiskati, je bil moral avtor prepustiti marsikaj uvidevnosti tega svojega pomagača. Sam pisatelj je imel namen, izdati več čisto samostojnih knjižnih del, ali v glavi njegovega pomagača je zrasla nova misel. In tako je iz vseh rokopisov nastalo v Nürnbergu eno samo delo pod skupnim naslovom, v katerem je izražena pisateljeva želja, da se širi slava vojvodine Kranjske. Edini rokopis o Koroškem je izšel l. 1788. kot samostojno delo na 120 straneh besedila in 228 krajevnih slikah. Vse ostalo, kar je bil Valvasor napisal in narisal o Kranjskem in hrvaški Vojni krajini, pa leži danes pred nami v štirih debelih zvezkih, oziroma petnajstih knjigah na 3518 straneh, a s 533 slikami in zemljevidi. V marcu 1689. je Valvasor že zaprosil v Gradec, da so ga oprostili mitnine ob prevozu njegovih knjig skozi Koroško.

Minilo je torej 250 let, odkar sta dva rojena Ljubljančana zasadila lopato na ledini posvetno literarnega polja ter si izbrala vsestransko proučevanje rojstne dežele. Na teh podlagah se je v dvesto petdesetih letih domoznanstvo prav bujno razcvelo. Številni naši duhovniki so nam opisali marsikatero župnijo, učitelji marsikateri šolski okoliš itd., naši občinski, šolski in župnijski uradi pa so v najnovejšem času dolžni pisati dnevno kroniko svojega kraja. Dalje prihajajo danes iz 42 naših tiskarn mesec za mesecem časopisi prav različnih strok. Med nami se širijo knjige leposlovne, znanstvene, glasbene in ilustrativne. Tudi naših pet dnevnikov in številni tedniki imajo v slednji številki svoje predale napolnjene deloma z vprašanji domoznanstva v najširšem pomenu. Prav nobeden izmed številnih naših urednikov in pisateljev pa se še ni mogel izogniti potrebi, da pogleda vsaj nekajkrat v življenju v »Valvasorja« in poišče, kaj piše ta naš najstarejši posvetni pisatelj o tedanjem stanju dotične stroke.

V večini izvirnih del slovenskega tiska je torej mogoče dotipati sledove, ki držijo tja nazaj v knjige Valvasorjeve. Valvasor nam je bil in namen bo ostal večno vzor, kako se zbira domoznanska snov, vir za poznavanje slovenske preteklosti, ki ga ne bo mogoče nikoli izčrpati do dna.

Dr. Jože Rus.

Smrt v hmeljniku

Celje, 15. aprila

V Dreščinji vasi pri Petrovčah se je danes popoldne smrtno ponesrečil 67-letni posestnik Razboršek. Ko je delal na svojem hmeljišču, so se nenadno zrušile v piramido postavljene hmeljevke in ga pokopale pod seboj. Dobil je tako hude notranje poškodbe, da je takoj izdihnil. Truplo so prenesli na pokojnikov dom.

INSERIRAJTE V „JUTRU"!

Nagradni razpis „Jutra“ za letošnji materinski dan:

Kje živi mati najštevilnejše slovenske družine?

Dopisi iz raznih krajev Slovenije nam opisujejo najrazličnejše zglede materinske požrtvovalnosti in samozatajevanja

V velikonočnem »Jutru« smo razpisali tri nagrade — 1500 din in dve po 1000 din — ki jih želimo ob letošnjem materinskem dnevu (drugo nedeljo v maju) podeliti materam treh najštevilnejših družin. Že takoj v prven tednu po razpisu smo prejeli vrsto dopisov, ki nam odkrivajo, kako žive slovenske družine, ki so obdarjene z visokim številom otrok. Nekaj dopisov objavljamo danes, ostali pridejo na vrsto prihodnje nedelje. Vsem dopisnikom, med katerimi se je spet v častnem številu odzvalo naše učiteljstvo, smo hvaležni za prispevek. V kolikor jim je to mogoče, jih prosimo, da nam pošljejo tudi slike mater samih ali celih družin.

UREDNIŠTVO.

Mati Marija Ivanuševa na Topolem je skrbno vzgojila petnajst otrok

Rogaška Slatina, 13. aprila

Topole nad Rogaško Slatino niso visok hrib in vendar ti zajame oko vse ozemlje med Solčavskimi planinami, Peco, Pohorjem, Halozami in daleč dol v Hrvatsko Zagorje. Lepo je tu na pomlad, lepo tja do pozne jeseni. Ali pozimi, ko zatuli sever svojo pesem, jo goni iz dneva v noč, iz noči zopet v dan. Ostre snežinke te vbadajo v obraz. Ivanuševi imajo dobro streho in vendar je mnogokrat na podstrešju več snega kakor pred hišo. Pod streho se namreč sneg lepo umiri, okoli niše pa ga veter nakopiči pa spet dvigne in zapraši dalje. A zdrav je ta zrak, dobra voda je blizu.

Obiskal sem Marijo Ivanuševo, posestnico na Topolem, in mi je pripovedovala:

— V triindvajsetih letih sem rodila šestnajst otrok, eden je umrl v povojih, petnajst pa jih živi in so vsi zdrave pameti, telesno vsi krepki, nobeden zaenkrat ne pozna bolezni. Po vrsti so prihajali: Francka, Micka, Hedvika, Ivan, Emilija, Mirko, Magdalena, vmes umrli ubožec, Franček, Šima, Ciril in Jožefa. Sosede in sorodnice so me obžalovale, v lice namreč, za hrbtom pa so obsojale in obirale: kaj ji je treba ubila se bo s plenicami, otroci ji bodo izpili kri... Kakor za nalašč sta prišli dvojčki Štefana in Ivana in potem še vsaka zase Slava in Cilka. Od poroda do poroda je trikrat trajalo po trinajst mesecev, drugače pa po nekaj mesecev več...

Pa je Ivanušca kljub prestanemu trpljenju krepka in zdrava, z lica ji sije zadovoljstvo in se odločno odraža življenjska sila. Jo vprašam:

— Pa se niste nikoli naveličali dela, neprestanega umivanja, pranja, kuhanja, ubijanja na malih njivah?

— Ne!... Korajže mi ni manjkalo nikoli. Moja stara mama je imela deset otrok. Mama jih je imela dvanajst. Onidve sta mi pravili, da pomeni malo otrok pri hiši samo bolezen, češ: pokaži mu šibo pa že zboli. Če jih imaš pa dvanajst, jih lahko vzgajaš s kijem, pa bodo vsi zdravi... Za cartanje ni bilo časa, plenice sem sušila tudi pozimi zunaj, pri vročinskih boleznih sem polagala mrzle obkladke in stisnila otroke v posteljo. Seveda so vekali, pa so tudi ozdravili...

— Obdelane zemlje imate dva orala, mož vam je bil zaposlen na Slatini le 3 do 4 mesece na leto z mesečno plačo okoli 400 dinarjev. Kako ste mogli toliko otrok prehraniti in obleči?

— Raztrgani niso moji otroci nikoli hodili okoli. Doma je seveda moralo veljati vse. Kruh je bil bolj redek gost pri naši hiši, skoraj dvajset let jih je hodilo po pet, šest v šolo. Zjutraj sem jim skuhala koruznih žgancev. Ko so prišli iz šole, jih je čakal fižol, krompir, zelje. O, so me vprašali otroci, zakaj jim ne dam kruha, drugi ga imajo skoraj vsi. Bilo mi je težko, pa kaj sem jim hotela razlagati. Danes mi ni hudo. Bolj so krepki in zdravi, kakor oni, ki so se lahko vsak dan najedli vsega dobrega. Nikdar nisem zaradi otrok nič tožila, da bi se me kdo usmilil. Če pa so mi Kolašice ali šola naklonile kako obleko ali obutev za otroke, sem bila res iz srca hvaležna.

— Vaši otroci so že po svetu v službah. Vem, da jih imajo povsod radi. Kako ste jih vzgojili za dobre ljudi?

— Kjer jih je toliko, se vzgajajo sami. Pomagati morata cerkev in šola. Kmalu uvidijo, da mora vsak Ivanuš skrbeti sam zase, pa vendar, da morajo biti vsi Ivanuši ena družina, kadar je treba. Vedno sem jih bila vesela. Le, ko je pred nekaj leti nastala brezposelnost, mi je bilo strašno težko, da za njihove krepke roke ni bilo dela ne po svetu ne doma. Iskali so tolažbe pri meni, pa jim je nisem mogla dati. Zdaj je pa spet vse dobro.

— Mati Ivanuša, vprašam, ali ste se kdaj slikali?

— Slikanje je draga reč, vendar smo se slikali, toda nikoli vsi skupaj. Prvi so že odšli v svet, ko so zadnji prihajali. Sedem jih je zdaj v raznih službah v bližini, ena je v Zagrebu, dve v Beogradu, ena v Sarajevu, drobiž pa doma. Polagoma se ženijo. Že dve vnukinji sem spravila iz plenic. V mestu sta bili bledi in cmerikavi. Vzela sem ju na naše Topole, na zdrav zrak, krepko vodo in kmetsko hrano. Da ste videli, kako so se jima razcvetela ličeca! Nekoč pred leti jih je bilo trinajst pod domačo streho in smo se slikali. Slik je bilo premalo za vse. Poraznesli so jih otroci. Naj bo. Oni, ki so z doma, jih bolj potrebujejo za spomin, kakor mi doma.

— Večina otrok je preskrbljena, v boljših ali slabših službah. Pa vas kaj podpirajo?

— Že prinesejo in dobro se mi zdi. Še rajši pa vidim, da skrbijo zase in imajo sami kaj. Jaz sem še krepka in zdrava, vajena trpljenja in pomanjkanja. Le denarja ni pri hiši za davke, za zavarovalnino. Kakih priboljškov si pa nisem nikoli želela, ker nisem nikoli smela na nje upati.

— Ali poznate tu v bližini druge matere z mnogimi otroki?

— Toliko živih menda nima nobena daleč naokoli. Čenošetova mati na Vrheh jih je rodila menda še več, a jih je precej pomrlo. Matere, ki imajo po deset in celo dvanajst otrok pa niso v naši občini nikaka redkost.

Miloš Verk, šolski upravitelj.

Delavčeva žena Neža Tomaževa nad Guštanjem je mati desetih deklet in dveh fantov

Guštanj, 13. aprila

Na cesti me je ustavila preprosta žena ostrih potez in bledega obraza. Živih oči me je pogledala in me nagovorila:

— Gospod, zdaj sem pa prišla k vam, poslali so me znanci, ker je bilo pisanje v »Jutru«, da morda dobim nagrado, ker imam obilo otrok.

Ah, da, saj res, razpis o nagraditvi matere najštevilnejše družine je zbudil tudi v našem obmejnem kotu zasluženo pozornost. Z ženico sva razpis še enkrat razmotrila, nato sem ji obljubil, da jo popoldne obiščem na domu. Tako je tudi bilo.

Kakih dvajset minut od Guštanja na hribu Stražišču stoji majhna lesena koliba s temno kuhinjo, kamrico in sobo. To kolibo ima v najemu tovarniški delavec Jožef Tomaž, poglavar družine dvanajstih živih otrok. Jožef Tomaž je zaposlen v guštanjski jeklarni že od leta 1908. Možu je 54 let, njegovi ženi pa 50. Pa poslušajmo mater številne družine, kaj nam pripoveduje o svojem življenju in o skrbeh za tako številno rodbino:

— Doma sem od Šent-Danijela v občini Prevaljah. Že moja rodovina je bila zelo številna, saj nas je bilo na domu 15 bratov in sester enega očeta. Tik pred svetovno vojno — dne 3. maja 1914. leta — sem se poročila. Zdaj pa poglejte, kako je bil zakon blagoslovljen z otroki. Vsega skupaj imam deset deklet in dva fanta. Vsi so dobro razviti, kljub siromaštvu in pomanjkanju sva jih z možem spravila pokonci, da nobeden ni umrl. Zdaj jih polovica služi. Po vrsti jih še naštejem, za njihove rojstne dneve pa ne vem, že večkrat sem se jih učila na pamet, pa si jih ne morem zapomniti. Moji otroci so redkokdaj vsi doma, a če jih imam vse okrog sebe, se vedno zmotim v imenih. No, pa poglejte, saj imam tu vse zapisano.

Skrbna mati mi je pokazala polo, na kateri je imela popisano vso svojo družino...

— Vedno sem se jezila, ker so se rodila samo dekleta, zdaj pa sem z njimi zadovoljna. Res da je za dekleta več dela kakor za fante in fantiči tudi obleke ne potrebujejo toliko. Pa da vam zaupam: Vseh deset deklet ni bilo tako živih in porednih, vseh 10 deklet mi ni delalo toliko skrbi ko so bile majhne, kakor dva fanta. Je pa le res, da imajo fantje čisto drugo kri.

— Kaj je bilo najbolj hudo?

— Vse moje življenje je bila trnjeva pot, polna trpljenja. Dve dobi pa sta mi ostali posebno v spominu. Najprej čas med svetovno vojno. Imela sem takrat štiri otroke, mož je bil v tovarni, ki je izdelovala le vojni materijal. Zaslužek ni bil slab. A kaj je pomagalo, ko nismo dobili za denar nikjer ne moke ne kruha ne mleka. To so bili časi bridkega pomanjkanja. Druga doba, ko je bilo hudo, pa je trajala od leta 1931. dalje. Takrat so v tovarni delali le po 3 do 4 šihte na teden. Poleg tega so znižali plačilo za 30% prejšnjega zaslužka in odvzete so bile doklade po 1.50 din na dan, ki smo jih prej dobivali za otroke. Zadnja tri leta je zaslužek boljši. Vsega skupaj dobimo okoli 900 dinarjev. Od tega plačujemo razne odbitke za bolniško blagajno, za stanovanje, za seno, da redimo kravo. In tako nam ostane za življenje le 680 dinarjev. To se pravi: za vsakega otroka po 50 dinarjev, za moža in mene pa po 40 dinarjev...

— Kako ste pa spravili otroke pokonci?

— Moji otroci so zrasli pri mleku, močniku in črnem kruhu, ki ga pečemo doma, vsak teden po 7 kg. Večkrat premišljam in se še meni sami čudno zdi, kako smo se mogli preživljati. Če ni bilo dela v tovarni, je mož hodil delat na kmete, sama sem pa doma obdelovala zemljo in jo obdelujem še danes. Tri pískrče žita pade posevkov, ostalo je košenina, toliko da lahko redimo kravo.

— Kdaj pa je bilo kaj veselih dni v vašem življenju?

— Oj, veselega sem pa presneto malo užila, saj je bilo vedno samo delo in skrb od zore do trde noči. Poleg truda za družino je bilo še šivanje in štrikanje za druge, da sem kaj zaslužila za svoje otroke. Takšna dela sem morala opravljati ponoči, kadar so otroci spali, ali kadar sem morala bedeti pri bolnikih. Dobro vem, da nisem spala v postelji zaporedoma več kakor mesec dni. Otroci so prestali vse otroške bolezni. Trije so tudi preboleli koze, dva sta bolehala za jetiko, umrl pa le nobeden ni. Pojedli so vse zeleno okrog hiše, hodili so bosi pozimi kakor poleti, danes pa so vsi zdravi in so se močno razvili. Nesrečo sem imela pri otrokih le eno. Ko so obirali črešnjo, je padla na neko dekletce debela palica, ki se ji je zasadila v glavo in ji je olupila skoraj polovico. Še danes ima dekle spomin na to, ko se ji glavnik pri česanju vedno zatakne. Kolikor sem le mogla, sem na otroke vedno pazila, da sem jih varovala hudega. Saj po svetu nisem dosti hodila, v mestu sem bila samo v Pliberku in pa v Slovenjem Gradcu.

S tem je bil najin razgovor zaključen in sem se poslovil od samotne kolibe in prijazne družine.

Makso Tomažič, šolski upravitelj.

Za celo sokolsko vrsto jih je

Gornji grad, 13. aprila

Gospod urednik! V velikonočni številki »Jutra« ste prišli na dan spet z novo in plemenito zamislijo, s katero hočete dati slovenski materi tudi na zunaj lepo priznanje. Gotovo ste mislili pri tem na siromašno mater, kajti največ le njej sta sreča in Bog v toliki meri naklonjena. No, takih mater je pa po naši ožji domovini dokaj lepo število.

Tudi pri nas v Gornjem gradu živita zakonca, ki sta obdarjena z lepim številom naraščaja. To sta Ferdo in Jera *Rifel*, po domače jim pravimo: Matičetovi. Njima je štorklja prinesla trinajst otrok, sedaj jih živi še enajst. Lahko si mislite, kako se taka družina preživlja, če so se otroci zvrstili kakor orgljice. Očetov skromni ključavničarski zaslužek ne bi zadostoval za preskrbo družine, če bi mati s svojim marljivim delom na majhnem posestvecu in s skrbnim gospodinjstvom ne pomagala zbirati drobtinic, ki pa jih mora potem deliti številni družini kar v kosih.

Ko drugi tarnajo, da ne bodo mogli dati kruha svojemu edinemu otroku, se pohlevna mati Jera ni ustrašila vzroditi enajst otrok. So pač mlajši bratci nosili hlačke za starejšimi, manjše sestrice pa krilca za večjimi — in vendar so vsi vedno čedno oblečeni. V šoli so tvorili kar pol razreda, v sokolski telovadnici pa jih je za celo vrsto. Ker so še razmeroma mladi, razen hčerke Fanike ni še nobeden preskrbljen. Zaradi skromnih sredstev ne more biti oče Rifel naročnik »Jutra«, vendar ga redno vsak večer prečita in zasleduje vse novice doma in po svetu. Lahko si predstavljam veselje te družine, če bo njihova mati prišteta med tiste, ki jih je treba ob materinskem dnevu resnično s polnim priznanjem odlikovati pred vso slovensko javnostjo.

Jože Tratnik, šol. upravitelj.

Stara in trdna notranjska rodovina

Žibrše, 13. aprila

Žibrše, vasica na gričih istega imena, leže med Rovtami, Logatcem in Hotedršico. Kraj je poln prirodnih lepot in krasnega razgleda na mogočni venec gora vse tam od Kamniških planin, Karavank in Julijskih Alp z očakom Triglavom do hribov Hrušice in Javornikov na naši zapadni meji.

Kdo ne bi bil zadovoljen, srečen in zdrav v teh krajih, kjer vedno pihlja osvežujoča sapica, ki vedno prinaša najlepše vonjave naše zemlje! Rod, ki prebiva tod, je zdrav in klen, vesel in poln pesmi kakor nikjer drugod v okolici. Vaščani, pristni Notranjci, trdega dela in skromne hrane navajeni, so krepki in zadovoljni. Kraške peščene njive jim pičlo rode in košenice so slabe. Navzlic temu so vsi tukajšnji prebivalci navezani na svojo peščico grude tako prisrčno, da je ne bi zamenjali niti z najbogatejšimi njivami bogato rodečega Banata. Davke in najpotrebnejše v trgovini jim plača gozd, čeprav ga je le malo in je v zemljiški knjigi zaznamovan kot gmajna. Toda skrbni in pametni gospodarji znajo vendar iz teh svojih gmajn, kjer rasejo smreke in tanke jelke, bori, hrasti in bukve, dobiti sredstev za najpotrebnejše. Dobrote niso navajeni in vendar je naš kraj poln številnih družin, ki pri vsej skromnosti zadovoljno živijo na svoji zemlji.

Najštevilnejša je v Žibršah družina posestnika Franca **Popita**. Njegova žena, vzorna slovenska mati, je dala življenje šestnajstim otrokom, od katerih jih živi še deset. Trdna je hiša, kjer domuje Popitov rod že stoletja. Težko je tako številno družino oblačiti in preživljati, ker zemlja skopo meri kruh. Skromno je življenje te družine, kjer je črni kruh tisto, kar je mestnim družinam pecivo. Mati Marija, prva in najboljša vzgojiteljica, je od vednega dajanja in žrtvovanja za družino že močno izčrpana in bolehna, vendar pa še vedno skrbno gospodinji na domu. Zvesto ji seveda pomagajo že odrasli otroci, saj jo vsi nad vse ljubijo. Najstarejši sin France šteje 29 let, Anton 23, Ivan 22, Jože 20, Karol 16, Marija 15, Antonija 13, Anica 10, Frančiška 8 Ivanka pa šteje šele 3 leta. Umrli so 2 sina in 4 hčerke. Oče Franc je skrben glavar družine, delaven od zore do mraka, čeprav svetovna vojna tudi njemu ni prizanesla in si je nakopal revmatizem, ki ga zdaj ovira pri delu. Bister in razumen je ta vrli gospodar vedno trezno razgledan po svetu. Že polnih 20 let je zvest naročnik »Domovine«.

Srečni so, ko se zbere vsa številna družina ob veliki javorjevi mizi in jim mati prinese skledo repe in žgancev, ali zelja in krompirja. Kar naenkrat se v skledi pokaže dno. Prazník je, če skuhajo mati kakšen kos svinjine ali spečejo beli kruhek. Vsi Popitovi so dobro vzgojeni in se ljubijo med seboj. Res vzorna družina, ki nima nikdar na mizi pečenke in vinske kapljе ter se v potu svojega obraza trudi za pošten obstanek. Takšne matere, kakršna je Popitova, resnično zaslužijo, da so počaščene na materinski dan.

Rudolf Sušnik, šolski upravitelj.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Kakor ameriške zvezde — osvetlite svoj nasmeh s KOLYNOS-om

Da boste imeli zobe blestečo bele, usta zdrava, sveža in nežna kot cvet, uporabljajte KOLYNOS!

Kupite veliko tubo, ki je še bolj ekonomična!

Na solnčni jug

Abano Terme Vrelci 87° toplote

KOPELI, MOČVIRNE KOPELI - INHALACIJE zoper revmatizem v členkih, artritis in druge bolezni.

Italija — pri Padui. Na liniji Benetke-Bologna.
Pojasnila: Azienda di Cura — Abano Terme.

HISNA ZDRAVLJENJA V VSAKEM HOTELU.

Reale Orologio: Pensione Lit. 45-50 — Trieste e Vittoria L. 40-55 — Savoia Todeschini L. 36-44 — Cortesi Meggiorato L. 29-36 — Due Torri L. 23-32 — Giacon Monteortone L. 23-28 — Massaggio L. 22-27 — Salus L. 22-25 — Terme Littorie L. 20-29 — Aurora L. 20-27 — Roma L. 20-26 — Terme Menegolli L. 20-25 — Belvedere L. 18-27 — Mioni Pezzato L. 18-27 — Sorelle Mioni L. 18-27 — Alba L. 18-24 — Buia Monteortone L. 18-24 — Casino Nuovo L. 18-24 — Formentin L. 18-23 — Vena d'Oro L. 18-22 — Sole L. 18-21 — Morosini L. 16-21.

SALSOMAGGIORE

OHRANI VAŠEMU ORGANIZMU VEČNO MLADOSTNO SVEŽOST

Normalna sezona: 1. aprila do 30. nov. — Zimska sezona: 1. dec. do 31. marca. Svetovno znano zdravilišče za ženske bolezni, obolenja presnove, protin in limfatična obolenja. Jodove slane kure v Salsomaggiore se lahko združijo z žveplenimi kurami, če je to potrebno, v bližnjem TABIANO, kjer obstoja nacionalna pomožna postaja za bolne na bronhijalni astmi in pljučnem emfizemu. Leta 1938. se je tu opravilo cca 2 milijona kur. Kral. terme Berzieri in Managhi (pod mestno upravo). Veliki hoteli razpolagajo z lastnimi termalnimi napravami pod stalnim zdravniškim nadzorstvom in nudijo tako veliko udobnost za kure v hiši. Hoteli vsake kategorije. Pensijoni-apartmani in opremljene sobe. Sportne in družabne prireditve — lepi izleti v okolico.

Pojasnila: Brošure in vse drugo pri Ente provinciale per il turismo PARMA in Azienda di Cura, SALSOMAGGIORE.

VIAREGGIO

LIDO VON CAMAIORE
MARINA VON PIETRASANTA
PORTE DEI MARMI

20 km plaže — 200 hotelov in pensijonov — Sezona maj—oktober
Zelo prijetno bivališče spomladi in jeseni.

Pojasnila: Azienda »Riviera della Versilia« — Viareggio.

Pojasnila: ENIT, Terazije 16, Beograd
in pri vseh uradih »Putnika«.

Domače vesti

Jutrišnja številka

ponedeljske izdaje »Jutra« bo spet polna zanimivega, aktualnega gradiva, da boste težko pričakali torka brez nje. O tragediji Albanije, ki je še zmerom v ospredju svetovnega zanimanja, bo kot edini slovenski list prinesla izvirno reportažo izpod peresa svojega stalnega sotrudnika, ki se je takoj po osvojitvi dežele mudil v Skadru. Resen, globok vpogled v življenje zločincev in izgubljencev bo čitatelju odprlo obširno, prav tako izvirno poročilo o življenju za zamreženimi okni. Poleg reportaže o siromaščini obmorskega prebival. in poleg običajnih rubrik bo ponedeljsko »Jutro« prineslo tudi najnovejše vesti iz vzburkanega mednarodnega dogajanja in o tekočih dogodkih pri nas. Ponedeljska izdaja »Jutra«, to nepogrešljivo dopolnilo vsakdanjega tiska, velja po raznašalcu na dom dostavljeno 5 din na mesec, po pošti pa samo 4 din.

Novo!

JERSEY

za obleke, kostume in plašče v veliki izbiri barv in desinov.

JERSEY JE KVALITETA, KI SI OSVAJA MODO ZA VSE PRILIKE!

MANUFAKTURA

SOUVAN

MESTNI TRG 24.

• **Bolgarski teologi v Beogradu.** Petdeset studentov in osem profesorjev teološke fakultete v Sofiji je obiskalo Beograd. Prišli so tja kot gosti beograjske teološke fakultete in Jugoslovensko-bolgarske lige. Profesorji in studenti beograjske fakultete ter člani Jugoslovensko-bolgarske lige so jim priredili lep sprejem. V dvorani Kolarčeve ustanove so bolgarski teologi priredili velik vokalni koncert.

• **Slovo svetnika bolgarskega poslaništva Nikole Peceva iz Beograda.** Po večletnem službovanju v Beogradu, med katerim si je pridobil mnogo iskrenih prijateljev, odhaja na novo službeno mesto v Bukarešto g. Nikola Pecev, svetnik bolgarskega poslaništva. G. Pecev je bil v Beogradu najožji sotrudnik takratnega bolgarskega pooblaščenega ministra gosp. Kjoseivanova, sedanjega predsednika bolgarske vlade. Njegovo službo bo prevzel dosedanji tajnik bolgarskega poslaništva v Beogradu g. Jordan Stratijev. Od g. Peceva se je na beograjskem kolodvoru iskreno poslovilo mnogo njegovih beograjskih prijateljev.

• **Prijavite se** najkasneje do vključno 22. t. m. za izlet v Trst in Opatijo, ki ga priredi Putnik v dneh 29. in 30. t. m. Pravočasno prispele prijave sprejemajo vse biletarne Putnika. (—)

• **Avtoizlet v Benetke** od 29. t. m. do 1. maja. Prijave do 2. t. m. v Izletni pisarni M. Okorn, Ljubljana, Frančiškanska ulica, tel. 22-50. (—)

• **Predavanje prvega profesorja za socialno medicino na zagrebškem vseučilišču.** Nedavno je bila na zagrebškem vseučilišču ustanovljena katedra za socialno medicino in za prvega rednega profesorja socialne medicine je bil imenovan g. dr. Andrija Štampar, ki je imel zdaj svoje nastopno predavanje. Njegovo zelo zanimivo predavanje je obsegalo naslednja poglavja: demonstracija medicine, socialna terapija, raziskava vzrokov društvenih bolezni, socialna medicina kot znanost. Predavatelj je temeljito orisal zgodovinski razvoj socialne medicine v raznih državah ter njeno udejstvovanje pri nas. Naglasil je, da deluje od naših 5.400 zdravnikov samo 800 zdravnikov v vaseh, kar je pač v prvi vrsti posledica še slabo organizirane socialno-medicinske službe.

Grobnice in spomenike
kamnoseška stavbna dela izvršuje po nizkih cenah
kamnoseško kiparsko podjetje
Franjo Kunovar
pokopališče Sv. Križ — Ljubljana — Tel. 49-09

• **V častitljivi starosti 95 let je umrla** na veliko nedeljo gospa Barbara Kimovec, rojena Zarnikova, najstarejša prebivalka Vač. Preživela je 13 sester in bratov, svojega drugorojenega sina, ki je umrl v Ameriki, in svojega moža. Bila je marljiva in varčna gospodinja ter zgledno skrbna mati. Z možem sta pričela gospodariti z veliko skromnostjo, a ker sta bila oba zelo podjetna, sta odprla gostilno in prodajalno usnja. Njuna pridnost je rodila lepe uspehe. Prezidala sta hišo, dokupovala zemljišča ter tako na starost sinu prepustila obširno posestvo. Za njo žalujejo sin Ivan, posestnik na Vačah, in tri hčere: Marija, vdova Verbičeva, ki živi v Aurori v Ameriki, Ivanka, vdova poštnega tajnika Frana Matjana v Ljubljani, in Pepca, soproga Frana Krajnca, uradnika prometnega ministrstva v Beogradu. Številno spremstvo na njeni zadnji poti je pričalo, kako je bila po vsem kraju čislana in priljubljena. Bodi ji lahka domača zemlja in blag spomin!

• **Prvi slovenski župan Št. Jurija ob Pesnici je umrl.** Nedavno so pokopali daleč na okrog znanega posestnika in gostilničarja g. Mihaela Hladeta, starega 72 let. Pokojni Hlade je bil gerent in potem skozi 9 let prvi slovenski šentjurski župan. Bil je mož poštenjak in dobričina, ki ni nikomur odrekel pomoči in nasveta, zato pa je bil deležen veličastnega pogreba, kakršnega v Št. Juriju še ni bilo. Naj počiva v miru!

• **Družba sv. Cirila in Metoda** je prejela od gg. dr. Otmarja Pirkmajerja din 100, inž. Boža Pirkmajerja din 50, inž. J. Mačkovška din 100 kot odkup za velikonočna voščila. Iskrena hvala!

Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec navadne Franc Jožefove grenčice.

TEL. 21-24 Kino Matica PREDSTAVE ob 10 in 15 17 19 21

Prvi poljski velefilm **„Roža“** Herojstvo poljskega naroda za svobodo svoje domovine

VSA LJUBLJANA NAJ SI DANES OGLEDA PREKRASNI, V NARAVNIH BARVAH IZDELANI GIGANTSKI VELEFILM

ALARM

Indija se buni! Ogorčene borbe indijskih vstašev, domačih plemen z angleškimi kolonijalnimi četami. Film je napetejši in zanimivejši od »Poročnika Indijske brigade«

PO ROMANU A. E. W. MASSONA »VELIKI BOBEN«
Predstave od 10.30 dopoldne (po znižanih cenah) ter ob 15., 17., 19. in 21. uri.

KINO UNION — Telefon 22-21

• **V. jugoslovenski protituberkulozni kongres.** Pod visokim pokroviteljstvom Nj. Vel. kraljice Marije sklicuje Jugoslovenska liga protituberkulozni v Beogradu skup no s Ftizeološkim društvom V. jugoslovenski protituberkulozni kongres v kopališču Lipiku za 28., 29. in 30. maja. Na kongresu bodo tale predavanja: »Nove metode kirurgičnega lečenja pljučne tuberkuloze« (referent dr. Robert Neubauer, koreferent dr. Janko Komljenović); »Tuberkuloza in selo« (referent dr. Miron Malojčić, koreferent dr. Tomaž Furlan); »O delovnih pogojih ftizeologov glede na istočasni škodljivi vpliv rentgenskih žarkov in bacilov tuberkuloze« (referent dr. Pero Samardžija, koreferenti dr. Rafo Feri, dr. Sava Janković in dr. Silvije Kadrnka). Kdor se želi udeležiti kongresa, naj javi to Protituberkulozni zvezi v Ljubljani, Gosposvetska cesta 2/II., ki mu bo poslala kongresno prijavo. Kotizacija za kongresne udeležence znaša 100 din, za člane njihovih rodbin pa 60 din od osebe. Kotizacijo je treba poslati Jugoslovenski ligi proti tuberkulozi v Beogradu na njen čekovni račun št. 56.489. Udeleženci bodo imeli v kopališkem hotelu brezplačno stanovanje in hrano po znižani ceni. Poleg tega imajo pravico do polovične železniške vožnje od vstopne postaje do Lipika in obratno. V načrtu so izleti v Pakrac, Daruvar in Slavonsko Požego. Vsem udeležencem kongresa bo liga dostavila legitimacije za polovično vozno ceno in kongresni program. Prav tako bodo za vse prijavljence pravočasno rezervirane sobe v kopališkem hotelu. Kongresne prijave je treba poslati Protituberkulozni zvezi v Ljubljani najkasneje do 22. aprila.

• **Državni dolg pomorskemu ubožnemu skladu.** V Splitu je bila seja odbora pomorskega ubožnega sklada, iz katerega dobivajo podpore onemogli in stari mornarji. Za te podpore razdeli sklad letno okrog 880.000 din in je bilo v zadnjem letu podpor deležnih 1.200 mornarjev, ki so dobili mesečno povprečno po 60 din. Sredstva podpornega sklada so: 10 odstotkov od pristaniških taks, delež od disciplinskih glob in zaslužka mornarjev, ki so dezertirali s kake ladje, delež od državne podpore za brodarska društva ter odstotki od raznih glob pri kršitvah ribiških in pomorskih predpisov. Skromen del dohodkov so seveda tudi prostovoljne podpore. Največ prispevkov bi moral tako dobivati podporni sklad od države, a so že nekaj let izostali deleži od taks, glob in subvencij. Podporni sklad je v velikih gmotnih zadregah, ker mu država dolguje že 1,956.000 din.

VEST ČLOVEŠTVA KINO SLOGA, tel. 27-3
Danes ob 10.30., 15., 17., 19. in 21.
Življenjska drama Emila Zole, velikega francoskega književnika in kulturnega borca za pravico v znanem Dreyfusovem procesu. — Paul Muni, odlični francoski umetnik, v svoji najboljši vlogi!

• **Pomlad, čas gozdnih požarov.** Iz Zasavja nam pišejo: Pomladi se primeri največ gozdnih požarov. Predvčerajšnjim je gorelo v gozdu nedaleč od Šmartna. Do nesreče je prišlo po naključju. Posestniki v Kotu, mali dolinici na robu šmarske občine, so čistili travnike in gozdove. Po končanem delu so zažgali dračje, ki so ga bili zvlekli na kup. Pred povratkom na domove pa je veter razpihal žerjavico in je zanesel iskro v gozd posestnika Matoza. Pretečo nesrečo so še pravočasno opazili. Na pomoč so pritekli domači in sosedje in so z vso vnemo z vejami in prekopavanjem gasili požar, ki je kljub temu zajel okrog 2 hektarja gozda. Združenemu prizadevanju je le uspelo, da so ustavili ogenj. — Podobna nesreča se je primerila tudi v hribu Svibnem pod Gradcem pri Litiji. Dva šolarja sta pasla koze in si znosila na kup dračja, ki sta ga zažgala. Ogenj pa je preskočil na suho listje in vejevje, ki ga je na pobočju dovolj. Otroka sprva niti mislila nista, da se bo ogenj tako naglo širil v breg. Ko sta pa videla, da postaja požar nevaren, sta ga naglo gasila. Vendar so ognjeni jeziki prehitro lezli v klanec. Zgorel je precejšen del gozda. Ogenj so opazili v dolini in so delavci pritekli na pomoč, za njimi pa tudi litijski gasilci. Šele na slemenu Svibna so s prekopavanjem ustavili ogenj. Oškodovana sta posestnika Premk in Pregelj.

Lepota je nadarjenost

Že davno ni nobena skrivnost več, da narava sicer tvori lepe ljudi, prepušča pa jim skrb za ohranitev in spopolnitev te lepote. Telesna nega in kozmetika imata pri tem glavno besedo. Človeška koža, ki je tako dovzetna za vse zunanje vplive, potrebuje vsak dan in redno tiste tvarine, ki jo napravijo zmožno življenja. Mleko pa je idealna hrana za kožo: na tem dejstvu sloni Milkuderm mlečna krema, Milkuderm kožna smetana in Milkuderm umivanje, troje preparatov, ki jih hvalijo najpriznanejši zdravniški strokovnjaki.

• **Dve tritonski tehtnici** v dobrem stanju sta poceni naprodaj na Mestni pristavi v Ljubljani.

KOLESA — S. Rebolj & drug, LJUBLJANA, Miklošičeva 18

• **Planinci smučarji!** Ko v dolinah že krepko poganja pomladansko cvetje, je visoko v planinah še mnogo snega, ki nudi planincu obilo užitka. Staničeva koča je oskrbovana do 15. maja, sedaj je še preko 2 metra snega v okolici te postojanke. Dostop je iz Mojstrane skozi Zgor. Krmo; primerno je, da se predhodno oglasite pri gorskem vodniku Lahu v Mojstrani radi uporabe zasilnega zavetišča v Zgor. Krmi. V Savinjskih planinah pa sta oskrbovana Dom na Korošici in Dom na Okrešlju, kjer je še tudi dovolj snega za ugodno smuko. Podrobne informacije dobite v pisarni SPD, Ljubljana, Aleksandrova cesta 4-I.

• **Uspeh hrvatskega zologa v Parizu.** Na pariški Sorbonni je nedavno predaval dr. Pavel Wertheim, asistent zoološkega instituta zagrebškega vseučilišča, o svojih mikrobioloških raziskavah, ki jih je začel v Zagrebu in potem nadaljeval v Parizu. Dr. Wertheima so povabili k predavanju predstavniki društva francoskih zoologov, ki bodo njegovo predavanje tudi objavili v svoji reviji. Dr. Wertheim je bil tudi izvoljen za člana francoskega zoološkega društva.

• **Poroka.** V soboto sta se poročila gospod dr. Jožko Boncelj in gospodična Alma Šturmova. Obilo sreče! (—)

• **Požar je uničil hotel »Plitvice«.** V petek dopoldne je v velikem banovinskem hotelu »Plitvicah« izbruhnil ogenj in so takoj poklicali na pomoč gasilce iz Gospića. Med malim številom gostov, ki so prebivali v hotelu, je nastala sprva panika, pozneje pa so se vsi pridružili hotelskim uslužbencem ter ljudem iz kraja in okolice, ki so prihiteli na pomoč. Požar je zavzel velik razmah, gasilci pa so prispeli zelo pozno. Zaradi močnega vetra je pretila velika nevarnost tudi hišam v bližini hotela. Pri lokaliziranju ognja so se požrtvovalno udejstvovali tudi orožniki. Vzrok nesreče še ni ugotovljen, vrednost uničenega poslopja in opreme pa cenijo na 8 milijonov dinarjev. Sezona v Plitvičkih jezerih bo imela zaradi te nesreče občutno škodo.

• **Subotiški gostilničarji napovedujejo stavko.** Subotiška občinska uprava je močno zvišala trošarino na vino, pivo in žganje. Gostilničarji in kavarnarji so sklicali protestno zborovanje ter ugotovili, da bi morali vsi skupaj po novem pravilniku plačati letno za trošarine 1,100.000 din, dočim so doslej znašale trošarine letno okroglo 500.000 din. Soglasno je bila sprejeta spomenica, ki zahteva preklic zvišanja trošarin, napoveduje pa gostilničarsko stavko, za katero se je že na zborovanju priglasilo 325 gostilničarjev in kavarnarjev.

• **Zanimiva pravda med škotsko in sarajevsko tvrdko.** Neka velika škotska tovarna sukanca je po našem zakonu o zaščiti industrijske svojine tožila enakovrstno podjetje Zinhasović v Sarajevu. Tožiteljica je navedla, da ima sarajevska tvrdka za svoje izdelke takšne etikete, kakor so njene, in da se razprodaja njen sukanec tudi v enaki dolžini. Zastopnik tožene tvrdke je poudarjal, da si ne more nihče na barvo etiket in napisov ter na dolžino lastiti monopola in da je poleg tega sličnost etiket tudi povsem slučajna. Enakega mnenja je bila tudi trgovska zbornica in sarajevsko podjetje je bilo oproščeno.

• **Kapetanski izpit je položil Kavšek** Slavko, poročnik fregate, sin znanega in priljubljenega kontrolorja iz Novega mesta. Čestitamo! (—)

• **Nevaren gozdni požar.** Iz Ponikev pri Trebnjem nam pišejo: V četrtek dopoldne se je vnel nad železnico pri Ponikvah gozd, ki je last Emanuela Germovška. Požar je nastal od iskre iz železniške lokomotive. K reševanju so prihiteli sosedje in ogenj zadušili. Lastnik parcele trpi veliko škodo. Pogorelo mu je do 1000 lepih mladih smrek in tudi drugo drevje je vse uničeno.

Iz Ljubljane

u— **Pod okriljem Prirodoslovnega društva** bo v torek 18. t. m. v mineraloški predavalnici univerze predaval g. inž. Franc Avčin o radiju in njegovi uporabi. Lastnost radija, ki sta ga odkrila zakonca Curie, in drugih sorodnih elementov je ta, da se ob spontanem razpadanju njih jeder pretvarjajo v lažje elemente, pri tem pa oddajajo električno pozitivno in negativno nabite delce in elektromagnetne valove zelo visoke frekvence. Posebno važna je postala raba radija in njegovih preparatov v medicini, kjer ga s pridom uporabljajo za zdravljenje rakastih obolenj. Pod vodstvom docenta g. dr. Cholewe je tudi Ljubljana dobila dokaj moderno opremljen banovinski institut za raziskavanje novotvorb. Predavanje bodo spremljali nekaj eksperimentov in skioptične slike. Začetek ob 18.15.

ŠE DANES POKUSITE
Peliconov sladoled!
WOLFOVA ULICA
Podružnici:
Miklošičeva cesta — nasproti Uniona,
Kongresni trg — nasproti Zvezde.

u— **Oficirji ljubljanske garnizije** priredijo 17. t. m. ob 22. v dvorani »Zvezde« družabni večer v čast in slovo dosedanjemu poveljniku divizije generalu g. Djordju Lukiću ter obveščajo o tem vse prijatelje in spoštovalce g. generala Lukića.

u— **Dvorska knjižica je odprta** vsak delavnik razen četrtka od 17. do 19. ure. V sredah in sobotah pa tudi dopoldne od 8. do 11. ure.

Zvočni kino Sokolski dom v Šiški telefon 41-79

Velefilm, ki je navdušil ves svet
Pustolovščine Marca Pola
V glavni vlogi: Gary Cooper in lepa Sigrid Gurie
V dopolnilo:
Paramountov zvočni tednik!
Predstave danes ob 3., 5., 7. in 9., v ponedeljek ob ½9. uri
Prihodnji spored:
Zloraba zaupanja

u— **Bolgarski planinec,** akademski slikar g. Pavel Francaliski, ki biva sedaj v Sloveniji, je napravil številne akvarele iz Savinjskih planin in iz Bohinjskega kota. Te svoje slike bo pokazal planincem, članom SPD danes dopoldne v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani. Planinci, pridite v čim večjem številu na zanimivo razstavo edinstvenih planinskih slik.

u— **Šentjakobsko gledališče ponovi** v primeru slabega vremena drevi Haškovega »Dobrega vojaka Švejka«. Občinstvo opozarjamo, da bo to zadnja uprizoritev te uspele igre.

u— **Kemična čistilnica — parno likanje oblek,** pralnica, svetlolikalnica ovratnikov Šimenc Franc, Kolodvorska ulica 8, in sprejemališče v Frančiškanski pasaži. (—)

u— **Maše zadušnice** za gospo Franjo Tavčarjevo se berejo v ponedeljek 17. t. m. ob 10. uri v stolnici. Vljudno vabljena vsa društva, prijatelji in znanci.

JOŽE MRAK, učitelj na Trati
NADA ZAVRŠNIK, učiteljica na Šenturški gori, poročena.
Ljubljana, na cvetno nedeljo 1939.

u— **Promet na Starem trgu še ne bo zaprt,** temveč je mesto poglavarstvo upopisali, temveč je mestno poglavarstvo upoštevalo želje stanovalcev strmega dela Florijanske ulice, Starega in Mestnega trga ter zato prično z obnavljanjem tramvajske proge šele prihodnji ponedeljek 24. t. m. Predvsem stanovalci hiš pod Gradom naj si torej vse potrebščine priskrbe še ta teden, ker med tramvajskimi deli in tlakovanjem ne bo mogoče z vozom do hiš.

u— **Tradicionalni monstre — brzoturnir.** Ljubljanska šahovska podveza (Slovenska šah. zveza) priredi tudi letos pod svojim okriljem tradicionalni monstre — brzoturnir, ki se bo vršil 7. maja t. l. v dvorani hotela »Miklič«. Za udeležence so določene to pot številne in dragocene knjižne nagrade. Podrobnosti bodo objavljene kasneje.

u— **Občni zbor društva »Tabor« v Ljubljani.** Delavsko prosvetno in podporno društvo »Tabor« v Ljubljani bo imelo v nedeljo 23. t. m. ob 9. dopoldne v dvorani Trgovskega doma v Gregorčičevi ulici svoj redni občni zbor. V četrtek, dne 20. t. m. bo pa v društveni dvorani v Nunski ulici zadnji članski sestanek v tej poslovni dobi. Pozivamo članstvo, da se tako članskega sestanka kakor občnega zbora polnoštevilno udeleži. — Odbor. (—)

PRIMARIJ
DR. MERČUN
JUTRI ZOPET REDNO ORDINIRA.

u— **Vodstvo na razstavi Francaliskega.** Samo še danes v nedeljo bo odprta razstava slik znanega bolgarskega umetnika Pavla Francaliskega. Francaliski je mojster v akvarelu, kakršnega Slovenci nimamo. Dejstvo, da je dobra četrtina razstavljenih slik že prodana, priča, da ti akvareli ustrezajo okusu našega umetniško čutečega občinstva. Ker bo danes zadnji dan razstave, opozarjamo nanjo ponovno našo javnost s pozivom, naj bi si jo ogledal vsakdo, ki je ljubitelj umetnosti in ki mu je pri srcu kulturno zbližanje z brati Bolgari. Ob 11. dopoldne bo prevzel vodstvo po razstavi sam mojster Francaliski. Opozarjamo na to vodstvo naše občinstvo v prepričanju, da bo vsakomur, ki izrabi to priliko, nudila izložba prav poseben užitek. Razstava je spopolnjena s petnajstimi novimi akvareli in skicami, ki jih je slikar napravil te dni v naših planinah.

LEPE OBHAJILNE SVEČE, VOSEK, MED in MEDENO PECIVO — dobite najbolje in najceneje pri
„SVEČA“, Stritarjeva 6

Eno je pravo
za Vaše perilo — za Vaš dom, a to je odličen domač izdelek — povsod znano in pohvaljeno

Obiščite
I. MOTO-SALON
MK ILIRIJE
DVORANA DELAVSKE ZBORNICE 19. — 26. APRILA 1939

u— **Aktualno predavanje iz področja sodobnega vzgojstva** priredi v ponedeljek 17. t. m. Pedagoško društvo. Predaval bo naš priznani strokovnjak v psihotehniki in organizator banovinske poklicne svetovalnice g. dr. Vl. Schmidt o temi: Sodelovanje šole in poklicne svetovalnice. Predavanje bo ob 6. zvečer v dvorani mineraloškega instituta na univerzi. Vse, ki se zanimajo za aktualni problem, vljudno vabimo. Vstopnine ni.

ŽVEČI ČIK — IN BREZ TRPLJENJA SE ODVADIL BOŠ KAJENJA !

u— **Aretiran strokovnjak za tatvine po vagonih.** Te dni je ljubljanska policija aretirala mladega Ljubljančana Vinka Č., ki se je kljub ugodnim razmeram zdoma povsem predal pohajaškemu življenju. Prepotoval je lep kos sveta, med drugim je bil v daljnjem Egiptu. Tam se je privadil, zbirati mlade ženske dvomljive vrednosti okrog sebe in živeti od tega, kar so mu vrgla njihova slučajna razmerja z moškimi. Ko se je pozneje vrnil v domovino, je hotel uveljaviti svoje izkušnje tudi v Ljubljani. Pri nas pa je zvodništvo precej skromno donosen posel in tako se je polagoma specializiral za tatu na vlakih. Po navadi je od časa do časa izginil iz mesta za dan ali dva, nato pa se je zmerom vračal med svoje prijatelje in prijateljice natovorjen z kovčegi, v katerih je prinašal vsake vrste blaga. Podjeten agent kriminalnega oddelka se je pred dnevi pozanimal zanj, ko je nesel v roki prav majhen damski kovčeg. Agent mu je tiho sledil do neke hiše v Kolodvorski ulici in v njegovo stanovanje, kjer je hišna preiskava odkrila cel kup kovčegov in plena, ki ga je bil Vinko nanosil v njih. Izgovarjal se je, da stalno precej potuje med Zagrebom in Ljubljano, pa tudi po drugih železniških progah, a kovčegi, ki so se nabrali v njegovem stanovanju, da so sami kovčegi, ki so jih potniki pozabili v vagonih. Fanta je policija izročila sodišču.

Frizerski salon „FRANK“
sprejme učenko iz Ljubljane.
Trnovo — Kolezija

u— **Mežnarjevo Liziko, nadvse zabavno** opereto bodo ponovili viški igralci in igralke drevi ob 20.15 v Sokolskem domu na Viču. Opereta je polna zdravega humorja, lepih melodij in komičnih prizorov, zato vabimo sokolsko članstvo in prijatelje društva k obilni udeležbi. Vstopnice si nabavite še danes dopoldne od 10. dalje v pisarni sokolskega doma in zvečer od 19.30 pri blagajni. Drevi vsi, ki se hočete nad tri ure nasmejati od srca, v Sokolski dom na Vič! (—)

u— **V moderno novo zgradbo ob Vilharjevi cesti nasproti glavne carinarnice se** je prejšnji teden vselila kmetijska poizkusna in kontrolna postaja, ki je doslej uradovala na Tyrševi cesti 38. Ta postaja je bila ustanovljena že v stari Avstriji. Prvi zavodov ravnatelj je bil pokojni kemični strokovnjak inženjer Turk. Uradno so ta zavod nazivali kmetijsko kemično preizkuševališče. Že lani so pričeli graditi to novo poslopje, pozimi so ga pa v njegovi notranjščini opremili z vsemi potrebnimi napravami. Obširni svet, kjer stoji ta lepa nova zgradba, meri 3042 kvadratnih metrov. Država ga je kupila od bivšega narodnega poslanca in carinika Rajka Turka za 180.000 dinarjev. K stroškom za nakup sveta sta prispevala ministrstvo za kmetijstvo in dravska banovina, vsak polovico.

u— **Oblaki prahu nad Dolenjsko cesto.** Živahna Dolenjska cesta je spet že dolge dneve od začetka do kraja zavita v goste oblake dima, ker se vse škropilne naprave obračajo že pri mostu. Prebivalci in pasanti ponavljajo svojo prošnjo za odpravo hude nadloge in imajo nekaj tolažbe v upanju, da bo tudi zdaj tako, kakor je bilo prejšnji mesec. Ko so takrat prosili, se jih je usmilila višja sila ter sta sneg in dež cesto za nekaj časa izprala. Morda bo tudi zdaj tako, saj je dež tudi drugim potreben.

IZJAVA

Podpisani sem dne 6. decembra 1938 objavil v »Jutru« poročilo o krstni predstavi drame g. Pavla Golie »Dobrudža 1916«. Zaradi naglice, s kakršno se vrši delo novinarja v uredništvu, mi je ušel stavek, ki mi ga je bilo že takoj naslednje jutro, ko sem dobil list v roke, iskreno žal. Priznam, da se je g. Pavel Golia upravičeno čutil prizadetega na časti, ki se je pa jaz, ker je nad vsak dvom vzvišena, nisem hotel dotikati. Hkrati izrekam g. Pavlu Goliji zahvalo, da se je s to izjavo zadovoljil in odstopil od tožbe. L. Mrzel.

Iz Maribora

a— **Prešernov večer bo jutri ob 20.** v Ljudski univerzi. Predaval bo o Prešernu ob 90letnici njegove smrti prof. dr. Slodnjak iz Ljubljane, izbrane Prešernove pesmi pa recitiral ljubljanski režiser Ciril Debevec. V sredo 19. t. m. bo literarni večer članov Umetniškega kluba v Mariboru.

a— **Ob prvi obletnici dr. Lašičeve smrti.** Jutri poteče leto dni, kar je umrl zaslužni nacionalni borec, dolgoletni neutrudno delavni predsednik mariborske CMD dr. F. Lašič. Zapustil nas je v času, ko bi njegove odlične sposobnosti najbolj potrebovali. Slava njegovemu delu in spominu, ki se mu bomo najlepše oddolžili s tem, da prispevamo v dr. F. Lašičev sklad, ki ga je ob dr. Lašičevi smrti ustanovila mariborska CMD.

a— **Preloženo. Zaradi izleta sokolstva** na mejo preložijo šmarješki Sokoli za danes napovedano predstavo »Lepe Vide«, ki bi se naj vršila v krčevinski šoli, na prihodnjo nedeljo 23. t. m.

a— **Smrt Kernstockove sestre.** V Stolni ulici 4 je umrla zasebnica Ida Schmidl, stara 82 let. Pokojnica je bila sestra znanega mariborskega pesnika O. Kernstocka.

a— **Novo vodstvo Turing kluba.** Na svoji seji se je upravni odbor Turing kluba konstituiral takole: J. Loos, predsednik Franjo Jaki prvi podpreds., Fr. Baš drugi podpreds., Hugo Weis prvi tajnik, Evgen Bergant drugi tajnik, Alfred Kralj prvi blagajnik, Franjo Voršič drugi blagajnik, Načelnik splošne sekcije je Fr. Voršič, namestnik Fr. Lepoša, avtomobilistične M. Jarc, nam. dr. D. Cijan, načelnik motociklistične sekcije A. Antončič, nam. Ivan Lah, načelnik kolesarske A. Hlebš, nam. V. Glavič in A. Kramberger.

a— **Otvoritev II. umetnostnega tedna** bo danes dopoldne ob 11. v veliki dvorani Sokolskega doma, kjer bo svečano otvorjena slikarska razstava marib. likovnih umetnikov. Jutri v ponedeljek komorni koncert v okviru II. umet. tedna.

a— **Tuje letalo nad Mariborom. Iz smeri** Limbuša se je pojavilo v petek zvečer enokrilno tuje letalo. Letelo je v višini 200 m nad železniškimi delavnicami in se okrenilo proti Pobrežju in naprej proti Meljskemu hribu. Letalo je bilo zelenkasto sive barve. Na krilih je imelo označbo XC.

a— **Smrt Robičeve mame.** V Limbušu je preminila veleposestnica gospa Lina Robičeva. Blaga pokojnica je bila vzor zavedne slovenske žene in matere, ki je svoje otroke vzgojila v strogo narodnem duhu. Plemenita gospa, katere zlato srce je do poslednjega diha utripalo za drage svojce, pa je bila tudi dobrotljiva, usmiljena do vseh, ki so se zatekli k Robičevim. Neustrašno je izpovedovala svojo narodnost, izkazovala pomoči potrebnim dobrote. Številni prijatelji Robičeve rodbine in spoštovalci plemenite pokojnice se bodo zbrali danes popoldne v Limbušu, da jo pospremijo na njeni zadnji poti. Pogreb bo ob pol 4. popoldne iz hiše žalosti na limbuško pokopališče. Ohranimo vzgledni gospe, vzorni materi in zavedni narodnjakinji trajen in svetal spomin. Žalujočim svojcem naše globoko ter iskreno sočutje. Slava spominu Robičeve mame!

a— **Omejitev obrata edine marib. oljarne.** Znana I. Hochmüllerjeva oljarna, ki je edina tvornica te vrste v Mariboru, je omejila svoje obratovanje in odpustila več delavcev. Omejila se bo izključno na izmenično obratovanje od časa do časa. Dosedanja tvorniška skladišča se bodo preuredila za stanovanja.

a— **Ekshumacija.** Na starem mestnem pokopališču so ekshumirali sedemčlansko rodbino mestnega stavbenika Karla Kiffmanna, ki je umrl l. 1896. Njihove zemske ostanke so prepeljali na Pobrežje v novo rodbinsko grobnico.

Iz Celja

e— **Danes bodo zborovali v Celju slovenski novinarji.** V klubski posvetovalnici na mestnem poglavarstvu v Celju se bo pričel danes ob 10.15 občni zbor Stavbne in gospodarske zadruge »Novinarski dom«, ob 11. pa bo v sejni dvorani na mestnem poglavarstvu redni letni občni zbor ljubljanske sekcije Jugoslovenskega novinarskega udruženja. Ob 14. bo skupno kosilo v hotelu »Evropi«, po kosilu pa so predvideni izleti v celjsko okolico. Slovenske novinarje iskreno pozdravljamo v lepem Celju ter jim želimo mnogo uspehov na zborovanju in prijetno bivanje v našem mestu!

DR. PODPEČAN IVAN JE PRESELIL PRIVATNO ORDINACIJO V GABERJE NA MARIBORSKO CESTO ŠT. 15 a

e— **Na ljudskem vseučilišču** bo predaval jutri ob 20. docent dr. Cholewa, šef banovinskega instituta za raziskovanje raka, o borbi proti rakastim obolenjem. Zanimivo predavanje bodo spremljale skioptične slike. S tem predavanjem bo letošnja sezona ljudskega vseučilišča zaključena.

e— **Koncert Celjskega okteta** pod geslom »Slovanska pesem«, ki se bo pričel jutri ob 20. v mali dvorani Celjskega doma, bo vseboval 20 slovanskih vokalnih skladb. Kot solistka bo sodelovala sopranistka ga. Marjanca Kalanova. Vstopnice so v predprodaji v knjigarni Slomškove tiskovne zadruge. Koncert bo gotovo nudil lep umetniški užitek.

IVO KUHAR — VILMA PIRC
poročena.
Sv. Peter, Sav. dol 15. IV. 1939.

e— **Akademski pevski zbor iz Ljubljane** pride v Celje, kakor smo zvedeli. Po velikem uspehu, ki ga je dosegel v ljubljanski nabito polni dvorani na svojem koncertu 3. t. m., bo nastopil tudi pri nas v soboto 23. t. m. v »Unionu« z istim sporedom — 17 pesmi iz dobe slovenskega preporoda. Na ta veliki koncert, ki pomeni za Celje velik dogodek, opozarjamo že danes. Naj ne bo nikogar, ki bi to priliko zamudil. APZ, ki šteje preko 60 članov, slovi kot najboljši zbor. (—)

e— **Podmladek Jadranske straže na celjski gimnaziji** bo priredil v torek 9. maja svojo šesto akademijo. Na sporedu bodo telovadne, glasbene, recitacijske in dramatske točke. Dijaki se pridno pripravljajo na svojo kulturno prireditev v tem šolskem letu.

e— **Usoden padec s kolesa.** Na cesti na Frankolovem je padel 18-letni hlapec Karel Gorenšek iz Vojnika s kolesa in si nalomil levo roko. Zdravi se v celjski bolnišnici.

NOVA PUCH NOVE
KVALITETNA ZNIŽANE
KOLESA CENE
na ugodna mesečna odplačila
IGN. VOK
LJUBLJANA — TAVČARJEVA UL. 7
EN DETAIL! EN GROS!

a— **Ni mogel preboleti materine smrti.** 30-letni posestnikov sin Konrad Očkerl iz Št. Ilja v Slov. gor. je bil v zadnjem času silno potrt zaradi smrti matere, ki je umrla pred mesecem. Bil je silno otožen in je nekaterim prijateljem dejal, da pojde v smrt, ker ne more preboleti materine smrti. Ustrelil se je z lovsko puško v glavo in ob pri priči mrtev. Nedavno se je skušal ustreliti, pa je to njegovo namero preprečil starejši brat, ki mu je v zadnjem hipu odvzel puško. Pred leti je izvršil samomor tudi mlajši brat.

a— **Otrok obstrelil delavko.** Na dvorišču hiše v Koseskega ulici 87 se je neki otrok igral z nabojem. Pri tem pa je po nesrečnem naključju obstrelil 28-letno delavko Rafaelo Vogrin, ki se je morala zateči v bolnišnico, kjer so ugotovili lažje poškodbe na levi nogi.

a— **Namesto alimentov motika.** V bolnišnico so prepeljali 21-letno dninarico Terežijo Colnaričevo iz Dežna pri Makolah. Sin nekega posestnika jo je z motiko poškodoval po glavi, ker je Colnaričeva od njega zahtevala, da v redu plačuje alimente za nezakonskega otroka.

a— **Lekarniška in zdravniška dežurna služba.** Tekoči teden imata nočno lekarniško službo Minařikova lekarna na Glavnem trgu in Remsova lekarna na vogalu Aleksandrove in Meljske ceste. Zdravniško dežurno službo za nujno zdravniško pomoč ima danes v nedeljo zdravnik OUZD g. dr. Ivan Turin, Maribor, Linhartova ulica št. 12.

a— **Avto v jablan.** Včeraj zjutraj okoli pol 2. je priletel avto št. 2-926 v bližini Sv. Jožefa pri Slov. Bistrici v jablan. Potnika 32-letni mizarski pomočnik Gabrijel Petek iz Maribora in 32-letni tvorniški delavec Konrad Babšek iz Studencev sta dobila občutne poškodbe na glavi. Šofer Čepal je po čudnem naključju odnesel zdravo kožo.

Iz Škofje Loke

šl— **V Škofji Loki** bo drevi ob pol 9. koncert pevskega zbora Glasbene Matice ljubljanske pod vodstvom ravnatelja Mirka Poliča. Na koncertu bo nastopilo 80 članov in članic pevskega zbora, kot solistka bo sodelovala gdč. Ljudmila Polajnarjeva, katero bo spremljal prof. Marijan Lipovšek. Koncertni spored obsega izključno le dela domačih avtorjev. Sedeži od 15 din navzdol so v prodaji pri hišniku Sokolskega doma.

e— **»Kaj je resnica?«** Ljubljanska drama je uprizorila v petek v celjskem gledališču dramo velikega italijanskega ekspresionista Luigija Pirandella. Globoko zasnovano, s fino ironijo in duhovitostjo prepleteno, dramatsko močno delo je doživelo v temeljiti režiji g. Cirila Debevca tudi v Celju velik uspeh, h kateremu so še znatno prispevali igralci sami. Zlasti je treba omeniti tehtne in učinkovite kreacije ge. Marije Vere ter gg. Skrbinška, Levarja, Gregorina, Lipaha in Kralja. Tudi ostali igralci so se krepko uveljavili. Zelo posrečene so bile maske in scenerija. Občinstvo je doživelo večer čiste umetnosti in se je za to oddolžilo s prisrčnimi aplavzi. — **R. P.**

e— **»Otello« na celjskem odru.** Ljubljanska drama bo v kratkem zopet gostovala v Celju in bo uprizorila Shakespearjevo nesmrtno tragedijo. »Otello«. Predstava bo za abonma.

e— **Naknadni letni pregled motornih vozil** bo v torek 18. t. m. pri mestni garaži na Sp. Lanovžu in sicer od 10. do 10.30 za celjski srez, od 10.30 do 12. pa za mesto Celje ter za laški, krški, brežiški, šmarski, konjiški in gornjegrajski srez.

e— **Celjski šahisti gostujejo danes v Mariboru.** Celjski šahovski klub bo igral danes v Mariboru prvenstveno tekmo z zmagovalcem mariborskega okrožja, šahovsko sekcijo Udruženja jugoslovenskih nacionalnih železničarjev in brodarjev v Mariboru.

e— **Ples s čajanko jadralne skupine** aerokluba vsako nedeljo popoldne od 6. do 11. ure v mali dvorani Celjskega doma. (—)

Iz življenja na deželi

Št. RUPERT NA DOLENJSKEM. Na veliki ponedeljek sta se poročila g. dr. Jaklič Jože, zdravnik, in gdč. Iva Brezovarjeva, hči šolskega upravitelja. Obilo sreče novoporočencema na novi poti!

RIBNICA. Sokolski zvočni kino predvaja danes popoldne in zvečer veselo opereto iz manevrskega življenja »Polk ljubezni«. Za dodatek Paramountov zvočni tednik. Prihodnji program »Izgubljena patrola« — 100% češki film. (—)

Iz Kranja

r— **Kino Narodni dom** prikazuje danes ob 4., pol 7. in pol 9. Simono Simonovo v pretresljivi drami »V sedmih nebesih«.

Iz Hrastnika

h— **Pojasnilo o tragediji mladega rudarja.** V zadnji ponedeljski izdaji »Jutra« je izšlo poročilo o samoumoru rudarja Ladislava Verdaja. Izražene so bile neke domneve o vzrokih njegovega obupnega dejanja, ki pa so sedaj popolnoma ovržene s poslovilnim pismom, ki ga je bil zapustil nesrečni mladenič. Pismo je izraz globoke melanholije, odločno pa je v njem zavrnjena domneva, da bi se bil bal vojaške službe. Tudi bolezen ni bila vzrok njegovega obupa.

h— **Krajevni protituberkulozni ligi** je daroval zdravnik g. dr. Roman Vidmar 100 din namesto cvetja na grob pokojnega trgovca g. Josipa Hofbauerja v Hrastniku.

h— **Neznanega utopljenca,** ki je bil oblečen in obut in je imel na roki zapestno uro, so v petek potegnili iz Save. Truplo je ležalo že precej časa v vodi. Neznanca so pokopali na Dolu.

h— **Zvočni kino Sokol predvaja danes** ob 10. in ponedeljek ob 20. pri matineji zabavni film »Čarobna igra«, pri rednih današnjih predstav pa bo velefilm »Rdeči plašč«.

Iz Ptuja

j— **Partija šaha v Ptujskem gledališču.** V torek 18. t. m. ob 20. bo gostovalo mariborsko narodno gledališče s Bevkovo komedijo Partija šaha, ki je imela v Mariboru sijajen uspeh. Delo je moderno in obravnava večno aktualen problem odnosa med možem in ženo, odnosno družine.

j— *Na Minoritskem trgu prenavljajo Marijin spomenik.* Na južni strani spomenika je vzidana plošča z napisom v nemškem jeziku in datumom prenovitve v l. 1892. Umestno bi bilo, da se pri sedanjem prenavljanju vzida plošča s slovenskim besedilom in datumom zdajšnje prenovitve.

j— *Nogometna tekma.* Danes ob pol 16. bo na igrišču ob Dravi prvenstvena nogometna tekma med PSK Dravo in SK Ptujem.

j— *Usodno kresovanje.* Za velikonočne praznike so pri Sv. Andražu v Halozah žgali kres. Kresovanja se je udeležil tudi Pernek Peter iz Trdobojcev pri Leskovcu. Bil je precej vinjen in je padel v ogenj. Pri tem je dobil hude opekline po nogah in spodnjem životu.

j— *Motociklist je povozil staro ženo.* Med Bukovci in Sv. Markom je neznan motociklist povozil 77-letno preužitkarico Ano Kovačičevo iz Bukovcev. Najbrže je ženica zaradi naglušnosti preslišala hupanje. Kovačičeva je za dobljenimi poškodbami kmalu umrla.

j— **Zvočni kino Ptuj predvaja v sredo** 19. t. m. in v četrtek 20. t. m. obakrat ob 20. film »Ničevo«. Kot dodatek Paramountov žurnal. (—)

Z Jesenic

s— **Zvočni kino Radio predvaja danes** ob 3. pop. in ob 8. zvečer krasen velefilm »Labudja smrt«. V glavni vlogi naša rojakinja Mia Čorak-Slavenska. Med dodatki risan film »Betty Boop ni moderna« in Paramountov zvočni tednik. Sledi »Ešnapurski tiger«. (—)

Iz Zagorja

z— **Mrakovo gledališče iz Ljubljane,** ki stalno prireje gostovanja po slovenskih odrih, pride tudi k nam, in sicer danes v nedeljo. V Zadružnem domu na Lokah bodo gostje uprizorili Mrakovo tragedijo »Grohar«, ki predstavlja v štirih razgibanih slikah življenje največjega slovenskega slikarja Ivana Groharja. Delo je zrežiral avtor g. Mrak sam, ki igra tudi dvoje nosilnih vlog. Začetek točno ob 19. uri.

Iz Gornje Radgone

gr— *Gostje napadli gostilničarja.* Te dni je bil prepeljan v bolnišnico v nemški Radgoni s steklenimi drobci v glavi in občutnimi poškodbami znani gostilničar Josip Jagerič iz Poličkega vrha pri Gornji Radgoni. Bil je na velikonočni ponedeljek napaden od lastnih gostov, na katere je hotel pomirjevalno vplivati. Ker je bil lep dan, se je ta dan zbralo pri njem mnogo ljudi. Popivala je pri njem tudi fantovska družba z znanim pretepačem Rožnarjem Francem iz Ažencev. Pijani fantje so začeli razbijati kozarce in steklenice, pa je vmes posegel gostilničar, da bi pomiril podivjano mladino. Dosegel je nasprotno. Gostilničarju je v tem nekdo izpodnesel noge, da je padel na tla, na kar so fantje navalili nanj, nato pa še na ostale mirne goste. Razen Jageriča je dobil precejšnje notranje poškodbe tudi Ternacek Anton iz Lastomercev, ki pa se začasno zdravi izven bolnišnice.

gr— *Sprememba posesti.* Talanyi Franc, gostilničar v Gornji Radgoni, je kupil znano Horvatovo gostilno pri Kapeli za 180.000 din in se tja preseli 1. julija.

gr— *Smrtna kosa.* V četrtek je umrl g. Štefan Celec, gostilničar, trgovec in posestnik v Meleh pri Radencih. Blag mu spomin!

Iz Murske Sobote

ms— **Vinska poskušnja na Prekmurskem tednu.** Na Prekmurskem tednu, ki bo od 18. do 26. junija v Murski Soboti kot proslava 20letnice priključitve Slovenske krajine k Jugoslaviji, bo tudi razstava vin z vinsko pokušnjo. Vinogradniki iz Prekmurja bodo razstavili prvovrstna vina v steklenicah, sodelovala pa bo tudi vinarska podružnica iz Ljutomera z ljutomerskimi in radgonskimi vini. V Prekmurju so znani vinogradi v lendavskih goricah, kjer pridelujejo prav kvalitetna in dobra vina. Prijatelji dobre kapljice bodo torej imeli na Prekmurskem tednu lepo priliko, da se seznanijo s pridelki vinskih goric onkraj Mure. V oddelku za vinarsko in sadjarsko razstavo bo sodelovala tudi vinarska in sadjarska šola iz Maribora, ki bo razstavila sadjarski in vinarski poučni material, načrte in modele sadnih sušilnic in skladišč, priprave za kuhavanje sadja in naprave brezalkoholnih pijač z namenom, da se prekmursko ljudstvo spozna s temi napravami in jih koristno obrne sebi v prid in si tako poveča dohodke. Gornji del Prekmurja je kakor velik sadovnjak, ki pridela veliko množino sadja. Žal je organizacija izvoza sadja prav pomanjkljiva, zato je pohvalno stremljenje, da se ljudstvu pokaže, kako se da sadje izkoristiti v boljše namene, kakor je žganje.

Iz Krškega

kr— **Kolesa sta kradla.** Zadnji čas so bile v Krškem tatvine koles na dnevnem redu. Tako je bilo 31. marca ukradeno kolo izpred Kriegerjeve gostilne posestniku in trgovcu Dobniku Rudolfu. Ko pa je bil ta v sredo v Krškem po opravkih, je zapazil med skupino delavcev, ki so se pripeljali s kolesi na delo v Krško kolo, katerega deli so močno nalikovali delom ukradenega kolesa. Takoj je šel k orožnikom in povedal svoj sum. Orožnika sta šla k delavcem in zaslišala 22letnega Dornika Vinka. Mladenič je začel trditi, da je kolo kupil že pred dvema letoma od nekega mehanika na Vidmu. Ko so tega vprašali ali je to res, je ta od tistega kolesa spoznal le ogrodje in prednje kolo, medtem ko so bili vsi ostali deli med tem časom izmenjani. Vendar pa Dornika tudi ta izjava ni zbegala, temveč je začel trditi, da je kupil druge dele pri Strubeljnu v Krškem. Pa tudi ta ni vedel ničesar o tem nakupu ter izjavil, da takih vrst sploh ni nikoli prodajal. Ker se je Dornik čedalje bolj zapletal v mrežo, so mu orožniki napovedali aretacijo in se napotili na njegov dom, kjer so iz vršili hišno preiskavo, pri kateri so našli še vse ostale dele Dobnikovega kolesa. Komaj pod temi dokazi se je Dornik vdal in priznal, da kolensa ni on ukardel, temveč njegov brat Jože. Koliko je eden kriv in koliko drugi, bo pokazala nadaljnja preiskava. aKkor pa vse kaže, ni to edino kolo, ki ga imata na vesti.

Planinski smučarji na gorah Južne Srbije

Zveza planinskih društev, ki ima svoj sedež v Ljubljani in ki je mnogo storila, da se odkrijejo lepote in mikavnosti romantičnih planin južnih predelov naše države, se je v sporazumu z ministrstvom za telesno vzgojo naroda odločila, da priredi v letošnji spomladi posebno ekskurzijo odličnih planincev-smučarjev na planine Šare in Koraba. S pripravami je poverila Slovensko planinsko društvo. Tako se je zgodilo, da se je v nedeljo 2. t. m. zvečer zbrala v Skoplju družba 17 planincev, 11 iz Ljubljane in Gorenjske, 1 iz Zagreba, 3 iz Beograda in 2 iz Skoplja, ki so jo mahnili v ponedeljek 3. t. m. z avtobusom preko Tetovega v podnožje Ljubotena. Še isti dan so dosegli vrh (2496 m). Drugi dan zjutraj se je dvignila na smučkah dobro razpoložena planinska družba v višine in skoro brez vsakega počitka z nastopom noči dosegla vrh gore Črni vrh (2587 m). V svetli mesečini so zaropotale smučke po zamrznjenih sneženih strminah pod vrhom Kobilice (2528 m) doli v globeli Tetovske Bistrice, ki so bile že kopne. Ob eni uri ponoči je planinska družba prispela peš po strmi gorski stezi v vasico Vešala (1270 m). V žandarmerijski postaji jih je čakal gostoljuben sprejem s kotlom imenitne čorbe in izbranimi komadi pečene jagnjetine. Žal planincem tokrat jed ni teknila, ker je le preveč prevladovala utrujenost po izredno naporni 20-urni smučarski turi.

Kobilina planina pod Korabom 2764 m (koča)

Kratek nočni počitek je okrepil vse, tako da so naši planinci lahko prihodnji dan dopoldne nadaljevali svojo turo preko položnih in razsežnih sneženih poljan in strmin do planinske koče Društva planinara Južne Srbije na Popovi Šapki (1600 m). Izvrstna večerja, ki jo je našim planincem napravil znameniti oskrbnik čiča Tošo, je naše planince kmalu spravila v najboljše razpoloženje, ki se je končalo z dobrim počitkom na skromnih, a čistih ležiščih. Prvi najtežji, pa tudi najnevarnejši del ture je bil s tem končan brez vsakršne najmanjše nezgode.

Prijetno so še sanjali prebivalci zavetišča, ko je prihodnje jutro naša planinska ekskurzija že korakala po zmrznjenem snegu proti višinam Turčina ali Aleksandrovega visa (2704 m). Prijetno presenečenje so doživeli naši planinski smučarji, ko so se jim v višinah odprle nedogledne snežene poljane, ki nudijo smuko, da ji v naših, pa tudi v drugih alpskih krajih skoro ni para. Del družbe se je povzpel na tri vrhove Turčina ter se nato z ostalimi združil pri karavli Džinibeg (okrog 2.400 m). Smučarska pot se je nato polagoma dvigala preko Česta-Kamena pod vrhovi Džinibega (2610 m) in sedlo med koto 2410 m in ogromno gorsko trdnjavo Borislajca (2642 m) nad kotlino Belega in Črnega jezera. Na tem sedlu se je nudilo ekskurziji pravo razodetje. Levo, to je proti vzhodu, zasneženi grebeni in vrhovi Rudoke in Vraca-planine z okroglo 2500 do preko 2600 m višine, od teh desno pa ogromna nad 15 km dolga in široka gorska planota Šutmana, ki jo reže v smeri proti Albaniji cela vrsta izvirov in potokov. Ti tvorijo v zimskem času valovito snežno ravan. Onstran Šutmana zapira pogled ogromna gmota korabskega pogorja s ponosnimi vrhovi, na desno proti Albaniji pa se vrste rajde gorskih grebenov in dolin tja proti Prokletijam. Popoldansko sonce je s svojimi poševnimi žarki izpremenilo vso to obsežno gorsko planoto v en sam bleščeč in sijajen, pestrobarven snežni plašč. Preko njegovih gub so drsele smučke enkrat navzgor, pa potem po 1 km do 2 km zložno navzdol in tako brez konca dalje. Ko se je solnce nagibalo za korabske gore, je planinska družba zavila ob zadnjem vrhu Vraca-planine na levo ter že v mraku dosegla orožniško karavlo pod vrhom Džaf Kadison na višini okroglo 1800 m. Ni je dosti motilo, da je bilo treba izkopati pri strehi luknjo v sneg, da je mogla skozi vrata v kočo, pa tudi ni izgubila dobre volje, ko je prostrana sobana karavle nudila ležišče samo na mokrih tleh, s katerih je bilo treba na nekaterih mestih celo izkidati sneg. Ko je zagorel improvizirani štedilnik, da bi si žejni in lačni skuhali čaj in večerjo, je pričela toplota tajati sneg v podstrešju in s stropa je na gosto kapljalo na počivajoče, trudne vse planinske smučarske četice.

Jutranje sonce in svež, hladen zrak pa požirek vročega čaja, je prihodnji dan spravil vso družbo v najboljšo voljo, tako da je jadrno zadrsela preko zamrznjenih sneženih pobočij še nižje v planinski kotel, kjer so se s Šutmana in drugih gorskih pobočij stekale snežne vode v deroče in precej globoke gorske potoke. Pri karavli Kara Mustafa (1530 m) je bilo treba preko potoka. Mali otočič, skale, ki so štrlele iz struge in smučarske palice so pomagale, da je planinska družba prebredla vodno zapreko. Vedno toplejše sonce in izboljšanje snega je dvigalo veselo razpoloženje, ki ga ni pokvarila niti nezgoda planinskega tovariša, ki je pri drznem skoku padel s celim telesom v deročo vodo in tako na vsezgodaj napravil kopelj ob temperaturi, ko se spreminja sneg v vodo. Čim se je preoblekel, pri čemer so seveda imeli mnogo posla fotoaparati, je šlo zopet krepko po strmini navzgor na vrh grebena Kara Mustafe, on-stran nekaj sto metrov po pobočju navzdol v krasnem smuku, potem čez deroč hudournik, pa naprej v snežni breg. V redki šumi je družbo pozdravil medved-kosmatinec, ki je puščal za seboj kakor ponva velike sledi svojih šap; kmalu nato so sledili v snegu pozdravi volka-kurjaka nezaželenim planinskim gostom. Vedno znova in znova so se vrstili bregovi, grebeni in doline. V najlepšem popoldanskem soncu je bil dosežen toliko zaželjeni cilj: karavla na Uedinjenju (Šilovert 2049 m) pod Belo Čuko, ki pripada bližnjim sosedom Koraba. Prijazni graničarji so pripravili družbi, kar so mogli, to je očiščena tla v sobi za spanje in malo pečico, ki je služila za ogrevanje in kuho. Mesto, kjer leži ta karavla je prekrasno po svojem razgledu proti Šar planini, dolini Radike, prostranim grebenom gorske skupine Bistre ter na jug proti raztrganim vrhovom Kabata in Ploče.

V petek, dne 7. aprila je planinska ekskurzija nastopila svojo zadnjo gorsko turo, da doseže vrh kralja južnosrbskih planin, Koraba (2764 m). Po prostranih planotah, podobnih našim gorskim podom, ki so se polagoma dvigale, je planinska ekskurzija po komaj 3-urni hoji dosegla s smučkami svoj cilj. Dočim je nekaj 100 metrov nižje pripekalo sonce z vročimi žarki, je okrog temena Koraba divjal močan in mrzel veter. Odprli so se pogledi proti severu tja do Šar-planine in Prokletij, na jug preko Dešata na Goličico nad Ohridskim in na Perister nad Prespanskim jezerom pa še dalje na gore grškega Pinda, na vzhod proti gorski skupini Bistre in solunske glave, za katero so se v snegu bleščale obmejne bolgarske gore, na zapad pa so se spuščali grebeni in vrhovi doli v ravnice Albanije do Jadranskega morja, ki je oddaljeno komaj 80 km; žal ga je dimno obzorje zakrivalo. Iz daljave se je čulo grmenje topov. Padla je opazka, da streljajo v proslavo rojstva prestolonaslednika albanskega kralja. Ko se je družba vrnila okrog poldneva nazaj na karavlo, se je pokazalo, da je druge, da je v tem topovskem gomanju bila rojstna svobodna kraljevina Albanija. Ta politični dogodek je pospešil povratek. V enem samem smuku je šlo v dolino. Zvečer je vsa planinska družba sedela v gorski vasici Ničpur ob Radiki okrog gostoljubne mize komandanta graničarskih čet korabskega področja, ki je planincem postregel ljubeznivo s čistim in udobnim ležiščem in vsem drugim, kar je potrebno utrujenemu planinskemu potniku.

Težko je bilo slovo od teh divnih planinskih krajev, ko je drvel avtobus proti Skoplju. Marsikdo se je ozrl nazaj na zasnežene grebene in vrhove, ki jih je presmučal pretekle dni, vsak pa je imel željo in hrepenenje, da jih čimprej zopet vidi.

Zveza planinskih društev je imela namen, da z izletom odličnih planincev-smučarjev odkrije planine Šare, Rudoke Vrac in Koraba, ko jih odeva snežen plašč. Naloga ekskurzije je bila, da ugotovi, kakšne možnosti obstojajo za smučanje v teh krajih, da te gore v tem času prouči in slika ter da o njih lepotah pripoveduje tudi drugim v besedi in sliki. Nadejamo se, da je bil tam manen v polni meri dosežen. — Podrobni opisi s slikami in umetniškimi prilogami izidejo tudi v Planinskem Vestniku.

Dr. J. P.

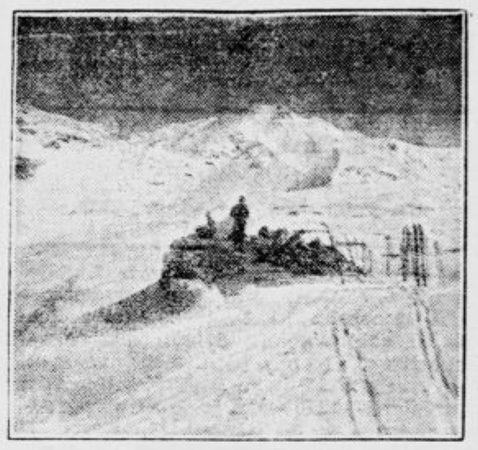

Šutman (Rudarska planina 2623 m)

Potrebno je več cestne discipline

»Slovenski Narod« z dne 14. t. m. prinaša pod naslovom »Huda prometna nesreča v št. Vidu« vest o ponovni prometni nesreči s smrtnim izidom katere vzrok je v glavnem kakor v večini takih primerov nepoznavanje najelementarnejših prometnih predpisov.

Avtomobilski klub smatra ob tej priliki za svojo dolžnost opozoriti javnost, predvsem rabnike cest, na nekatere vzroke in podatke, na podlagi katerih bi bilo mogoče podati jasno sliko o pomanjkanju cestne discipline ter o neupoštevanju policijskih cestnih predpisov.

Zadržali se bomo v prvi vrsti pri prometni nesreči v št. Vidu, ki smo jo v uvodu že navedli. Člen 25. naredbe bana dravske banovine o zaščiti javnih cest in varnosti prometa na njih za dravsko banovino navaja prednostne pravice rabnikov javnih cest in se glasi dobesedno: »Kolikor mednarodni znak ali prometni strażnik ne odreja drugače, imajo na križiščih in dohodih na cesto predrznost vozila, ki prihajajo po glavni cesti, prd onimi, ki prihajajo s stranskih cest, ulic, dvorišč, vež in slično . . . «. V omenjenem členu je nesporno določena prednostna pravica onih vozil, ki prihajajo po glavni cesti. Nasprotno pa morajo vsa vozila, ki prihajajo s stranskih cest, zelo previdno voziti ter se prepričati, da je glavna cesta prosta. Zaradi tega ni dovolj, da se vozači drže desne strani ceste, nego je potrebna tudi v tem primeru previdna vožnja, predvsem na križiščih, strnjenih naseljih, nepreglednih ovinkih in podobnem.

Kaže, da prebivalstvo ni dovolj poučeno o dolžnostih pri kretanju na javnih cestah, še manj pa o zadevnih predpisih, ki to kretanje urejujejo. Zato naj nam bo dovoljeno na tem mestu navesti nekoliko najobičajnejših cestnopolicijskih prestopkov. Naredba o zaščiti javnih cest in varnosti prometa na njih določa rabnikom ceste desno stran cestišča. Nešteto je primerov, da se uporablja levo cestišče celo na nepreglednih odsekih cest in na ovinkih, tako da so poslednji režejo, kar je zelo nevarno. Pri vožnji iz ozkih ali stranskih ulic, vež, garaž, itd. se ne upošteva ona previdnost, ki je z omenjeno naredbo predpisana. Skozi strnjena naselja vozijo avtomobilisti z nedopustno brzino ter s tem ogražajo javno varnost. Kolesarji vozijo po dva in več vštric ter s tem včasih zapirajo celo širino cestišča. Na signal prihajajočega motornega vozila pa se izogibajo na levo in desno, to se pravi čisto v nasprotju z zadevnimi predpisi. Težka tovorna vozila niso opremljena z zrcali in njih vozačem ni mogoče zaradi ropota strojev slišati signalnih znakov odzadaj prihajajočih vozil. Prehitevanje je dovoljeno samo z leve strani, nikakor pa na nepreglednih mestih, kakor se to v večini primerov dogaja.

Zavoljo številnosti nesreč je potrebno, da se javnost vpozna z vsemi predpisi, tičočimi se rabe javnih cest in varnosti prometa na njih. Z druge strani pa je dolžnost oblastev in zadevnih združenj, da skrbijo za to, da se ti predpisi res tudi izvajajo. Lahko trdimo, da bi bil odstotek nezgod navzlic zdaj povečanemu prometu manjši, če bi bila prometna disciplina na višini, kakor jo imajo sosedne naše države.

K ukrepom, ki jih zadevno prevzema uprava policije v Ljubljani in Mariboru, pa je brezpogojno potrebna tudi skrb za sodobno cestno disciplino. S tega vidika poziva Avtomobilski klub, sekcija v Ljubljani, vozače same in še posebej vozače tovornih avtomobilov in avtobusov kakor vso ostalo javnost, da tudi v pogledu prometne discipline pripomorejo k zmanjšanju prometnih nesreč.

Pri Kresnicah potrebujejo most čez Savo

Prebivalci bodo z delom in materialom podprli gradnjo

Vernek, 15. aprila

Že več ko desetletje prosijo prebivalci okrog Kresnic, ki imajo lastno železniško postajo v Zasavju, pa tudi oni na levem savskem bregu v Verneku, da bi dobili prepotrebni most, ki naj poveže Vernek s Kresnicami. Vse dosedanje obljube so bile zaman. Pred leti se je za zadevo zelo zanimal narodni poslanec g. Milan Mravlje. V tisti čas pa je padlo tudi vprašanje novega, prav tako potrebnega mostu na Savi. Z izdatno podporo, ki jo je oskrbel g. Mravlje, je bil zgrajen most na Savi, vprašanje mostu med Vernekom in Kresnicami pa se je odložilo na kasneje.

Te dni so prebivalci iz Hotiča, Kresnic, Verneka in sosednjih krajev sklicali sestanek v gasilskem domu v Hotiču ter so sprožili staro zahtevo. Za Kresnice, Vernek, Hotič, Veliko vas, Moravče, Drtijo, Peče, Vače, Kandrše, Ribče in druge kraje je vprašanje novega mostu življenjskega pomena. Res je, da je najbližji most v Litiji, vendar do Sv. Jakoba na Savi, ki je od nas oddaljen 30 kilometrov, ni nobenega drugega mostu. Ves promet gre sedaj po brodu, ki ga je postavil poseetnik in gostilničar g. Čerar v Verneku. Prav zadnji čas je moral zaradi obilnega prometa preko reke obnoviti svoj brod.

Ob visoki vodi pa je promet z brodom onemogočen. Včasih traja tako nerodno vreme tudi teden dni. Tedaj morajo vsi vozniki in večkrat tudi pešci, ko ni varen prevoz niti s čolnom, do Litije. Koliko nepotrebnih potov in stroškov!

Sava je v našem koncu res da mnogo širša, kakor drugje. Saj je žica, napeta za Cesarjev brod, dolga 180 metrov. Za novi most še nimamo potrebnih načrtov, vendar bo po naši sodbi most še daljši. V Savi ni kamenitih tal, zato bo treba most potegniti precej metrov na obe strani. Tudi prostor še ni določen. Ljudje imenujejo bližino Birollovih apnenic, drugi pa žele most malo višje, poleg zemljišča usnjarja Babnika. Seveda bo treba zgraditi most čim bližje železniške postaje. Delo bodo podprli tudi prebivalci sami, nekaj voženj in lesa so nekateri že obljubili, ko pa bodo začeli z gradnjo, bo ves okoliš skočil na pomoč.

Nemško vojaško letalo v Celju

Celje, 15. aprila.

V petek okrog 18.30 je prispelo nad celjsko okolico nemško vojaško letalo. Videlo se je, da išče pilot prostor za pristanek. Nekaj časa je krožil nad hribom sv. Jožefa in Zavodno, nato pa je krenil čez Gaberje proti Lavi. Ob 18.45 se je letalo spustilo na Rakuschev travnik ob Dečkovi cesti in zasilno pristalo brez nezgode. Letalo je pilotiral 24-letni pilot-kaplar Waschnig (Vašnik) iz Celovca. Pilot je Korošec in zna tudi slovensko. Takoj po pristanku so pilota prijeli in ga odvedli v vojašnico kralja Petra. Aparat, ki je dvokrilno šolsko vojaško letalo tipa »EYGA«, sta zastražila vojaštvo in policija.

Vest o zasilnem pristanku nemškega vojaškega letala se je hitro raznesla po mestu in okolici in ljudje so začeli romati na kraj pristanka. Tudi danes se zbirajo ves dan radovedneži v bližini letala. Dostop k letalu pa je seveda prepovedan. Včeraj zjutraj se je pojavil tudi celjski fotograf Perissich in fotografiral letalo, oblast pa je posnetke seveda zaplenila.

Pilot Vašnik je delal v petek pilotski izpit in je prvič samostojno poletel z letalom. Med vožnjo pa je izgubil orientacijo. Namesto da bi bil letel iz Linza proti Celovcu, je zavil proti jugu, preletel našo mejo in krenil proti Savi. Ko je plul nad Savo, je bil prepričan, da leti nad Dravo. Vrnil se je proti severu in priletel nad Celje. Bil je prepričan, da je nad Wolfsbergom. Ker mu je začelo primanjkovati bencina, se je odločil za zasilni pristanek.

Danes je prispela iz Zagreba vojaška letalska komisija z vojaškim tovornim avtomobilom, ki je ugotovila dejanski stan. Popoldne so v prisotnosti pilota Vašnika napolnili tank letala z bencinom in za poizkus pognali motor. V razgovoru z našim dopisnikom se je Vašnik laskavo izrazil o ustrežljivosti naših oblasti. Na njegovo željo mu je dopisnik izročil »Slovenski Narod« s poročilom o njegovem pristanku v Celju. List bo vzel s seboj. V nedeljo ob 10. dopoldne se bo Vašnik spet dvignil in vrnil z letalom v Celovec.

Odvetniški pripravniki so zborovali

Ljubljana, 15. aprila.

V Cinkoletovi gostilni je bil snoči redni letni občni zbor Društva odvetniških pripravnikov, ki se je namenilo nekoliko poživiti svoje delovanje v korist blizu 70 odvetniških pripravnikov, ki jih imamo v Sloveniji. Iz poročil je bilo razvidno precejšnje nezadovoljstvo tega stanu, ki ga je zaradi po letih odmerjene pripravniške dobe možno smatrati prav za prav za čisto prehodnega značaja. Toda pripravniki gojijo kljub temu željo, da bi jim malo bolje šlo v letih njihove prakse, kakor jim je šlo doslej. Njihove zahteve so: zagotovitev minimalne plače, onemogočenje volonterstva, ki se skuša uvesti tudi v vrste odvetniških pripravnikov po zgledu danes že običajnega in neobhodnega volonterstva v drugih stanovih, nadalje onemogočenje vsakega poskusa izrabljanja zakonite obveze vršenja prakse in tudi praktična in ne le papirnata uvedba tako zvane angleške sobote. Odvetniški pripravniki so na svojem zboru naposled izrazili željo in tudi voljo po sodelovanju s tovariškimi društvi v naši državi, da bi jim bilo tako laže z združenimi močmi uveljavljati svoje pravice.

Za predsednika svojega društva so si pripravniki izvolili g. Marka Friana, za odbornike Karla Kirna, Teodorja Ranta in Marjana Mehleta, za preglednike dr. Marjana Breclja in Vladimira Pintarja, za razsodnike pa dr. Fino Grossmannovo, dr. Severja in dr. Svetozara Frantarja.

Izletnikom na Oplenac

Odbor obeh šentpetrskih podružnic Ciril-Metodove družbe, ki pripravlja binkoštno romanje s posebnim vlakom v Beograd in na Oplenac, objavlja na razna vprašanja, da je izlet zagotovljen. Odvet je sleherna bojazen in vsak pomislek. Število prijavljencev je prav častno, še vedno pa je na razpolago nekaj prostih mest. Odbor se je potrudil, da bo za izletnike čimbolje poskrbljeno.

Vsi prijavljenci za izlet naj blagovolijo do 20. aprila sporočiti pri poverjenikih, kjer so se prijavili, če žele v Beogradu prehrano in prenočišče. Potem vplačajo za dve večerji, za kosilo in zajtrk s kruhom 35 din, prenočnina pa bo znašala različno ceno do 50 din. Vse poznejše prijave za prenočnino se ne bodo mogle vpoštevati.

Vplačila za voznino in prenočnino morajo biti vplačana najkasneje do 3. maja. Za ona mesta, ki so še prosta, naj se reflektanti blagovolijo čimprej prijaviti pri gospe Potočnikovi ali Tomšetovi v Slomškovi ulici 17 in 21 ali pa pri gdčri Hrovatinovi v Bonačevi trgovini v Ljubljani, Šelenburgova ulica. Takisto se lahko prijavijo pri poverjenikih, katerih imena so bila v »Jutru« že ponovno objavljena. Takisto je tudi bil objavljen odlok kr. banske uprave, s katerim je banovinskim in državnim uslužbencem dovoljen dopust, ki se jim ne šteje v redni letni dopust.

Rudolj Mlakar — 60-letnik

Ljubljana, 15. aprila

Kdo bi verjel, da si je naložil veleugledni trgovec in posestnik Rudolj Mlakar 6. križ na svoja mladeniška ramena! Kdor ga pozna, vedno gibčnega, ne bi verjel, kar trdi rojstni list.

Rodil se je aprila 1879 v Gornji Polskavi pri Mariboru ter se posvetil trgovini, katere se je izučil v Krškem, potem pa je več let služboval v ljubljanskih manufakturnih trgovinah. Še pred svetovno vojno se je osamosvojil in otvoril v Spodnji Šiški na Jernejevi cesti trgovino z mešanim blagom, ki jo vodi še danes.

Jubilant se udejstvuje od mladih nog v naprednih vrstah in je delaven član vseh nacionalnih društev v Spodnji Šiški. Znan je širom Slovenije, saj je navdušen planinec in so redki vrhovi naših planin, ki jih on še ni dosegel. Poznajo ga dobro tudi revni sloji, saj je opravljal več let funkcijo občinskega ubožnega očeta za spodnješiškenski okraj. Dalje časa je predsedoval gasilski četi v Spodnji Šiški in opravljal odborniško funkcijo pri gasilski župi v Ljubljani. Bil je soustanovitelj mnogih nacionalnih društev, ki delujejo v Spodnji Šiški, kjer opravlja odborniške funkcije. Njegova navzočnost prinese v vsako družbo mnogo dobre volje in zadovoljstva. Ugledenemu soobčanu želimo ob tem jubileju še mnogo srečnih in zadovoljnih let. »Da bi luna še večkrat mrknilal«

Ljubljanski Sokol slavi 75-letnico

Najstarejše sokolsko društvo v naši banovini praznuje 75letnico svojega uspešnega in plodonosnega delovanja. Sadovi njegovega dela so bogato obrodili. Ljubljanski Sokol je pravilno razumel svojo nalogo in se ves čas dobro zavedal, da le močni in krepki uspehi in vzgledi užigajo in trajno navdušujejo. Vznos lastne moči ga dviga in krepi iz dneva v dan. V delu je rasel, se razvijal in krepil svojo sposobnost in voljo. Razmahnil je svoja krila ponosno ter utrdil sebi opravičen slovea. Njegovi prvi mednarodni tekmovalci so ponesli sokolsko ime in čast že zdavnaj preko meja naše domovine. Naše matično sokolsko društvo slavi letos svoj jubilej.

V uvod k svečanostim priredi v ponedeljek 24. t. m. slavnostno telovadno akademijo v opernem gledališču. S svojim zbranim sporedom želi pokazati, kakor vedno doslej, višine in globine telovadne umetnosti. Njegove telovadne akademije so bile vedno polne užitka. Sokolski telovadni pesnik dr. Viktor Murnik je zložil za to akademijo novo svojevrstno telovadno skladbo po pesmi »Luna sije«. Odveč bi bilo posebej poudariti, da bo telovadna akademija vrhunec društvene moči in sposobnosti. Nastopijo vsi oddelki od najmlajših do naših najboljših mednarodnih telovadcev in telovadk. Vse brate in sestre, kakor tudi vse sokolske prijatelje vabimo na to akademijo. Prodaja vstopnic je v društveni pisarni. Cene: sedeži: od 25 do 8 din, stojišča od 5 do 2 din. Oskrbite si vstopnice pravočasno.

ASPIRIN
TABLETE
v novem
zavitku od celofana
Higijenski — zavarovane proti nečistobi — pri prelomu brez izgube!

Oglas reg. pod S. br. 5839 L. III. 1939.

SOKOL

Sokolsko društvo Ljubljana—Moste priredi v četrtek, 20. t. m. ob 20. uri v kinu Mostah telovadno akademijo, na katero vljudno vabi vse brate, sestre in prijatelje. Pridite in prepričajte se, da tudi Moščani ne spimo! Zdravo!

Sokol Ljubljana—Zgornja Šiška. Naš dom se dogotavlja, društvena soba je že gotova. Za ponedeljek 16. t. m. ob 20. uri je sklicala v njej društvena uprava članski sestanek, na katerem bo pogovor o delu na telovadišču in o delovnem programu za pomlad in poletje. Udeležba za vsakogar dolžnost!

Sokolsko društvo Ljubljana—Šiška. V ponedeljek 17. t. m. bo v prosvetni sobi našega doma predavanje. Predaval bo br. Rus o temi: Sokolstvo in drugi svetovni nazori. Predavanje je za vse telovadeče članstvo in naraščaj obvezno, ostalo članstvo vabljeno v čim večjem številu. Društvo opozarja svoje članstvo, da so uradne ure vsak četrtek od 18. do 20. v društveni pisarni.

Naše gledališče

DRAMA

Nedelja, 16. ob 20.: Hlapci. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek, 17.: Zaprto.
Torek, 18.: Zaprto.
Sreda, 19.: Živi mrtvec. Red Sreda.

V drami ponove drevi izven abonmaja po znižanih cenah Cankarjevo dramo »Hlapci«. To močno dramsko delo je imelo še pri vsaki uprizoritvi popoln uspeh.

OPERA

Nedelja, 16. ob 20.: Vse za šalo. Izven. Znižane cene. Gostuje Danilo Gorinšek.
Ponedeljek, 17.: Zaprto.
Torek, 18.: Štirje grobijani. Red A.
Sreda, 19.: Aida. Gostovanje Zinke Kunc-Milanove. Izven.

V operi uprizore drevi izvirno opereto »Vse za šalo«. Glavno moško vlogo trgovca Revna bo igral avtor Danilo Gorinšek sam. Gorinšek je član mariborskega gledališča, dobro znan kot igralec karakternih, predvsem humorističnih vlog. Cene znižane. — Z opero »Falstaf« bomo dobili v naš operni repertoar vsa najpomembnejša Verdijeva dela. Premiero bo dirigiral in zrežiral ravnatelj Polič. Naslovno vlogo bo pel režiser Primožič. Premiera bo v soboto 22. t. m. za premierski abonma. — Ga. Zinka Kunc-Milanova bo gostovala v vlogi »Aide« v naši operi v sredo 19. t. m. Umetnica uživa tak sloves, da ji je odprta pot do vseh največjih odrov sveta, da poje pod najslavnejšimi dirigenti in z najslavnejšimi sodobnimi pevci. 1. maja bo pela na izrecno željo slavnega Toscanini-ja in pod njegovim vodstvom v Londonu sopranski solistični part Beethovnove Misse Solemnis. Opozarjamo na enkratno gostovanje v operi. Prosimo, da si občinstvo omisli takoj vstopnice. Cene od 65 din navzdol.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 16. ob 15.: Dijak prosjak. Ob 20.: Upniki, na plan.
Ponedeljek, 17. ob 20.: Koncert Umet. tedna. Red D.
Torek, 18. ob 20.: Dijak prosjak. Red A.

Iz Kamnika

ka— Mojstrski izpit za avtomehaničnega mojstra je z odličnim uspehom napravil Kamničan g. Rajko Božič. Čestitamo!

ka— Sraka v graščini. Tatvine, ki so se že dalje časa dogajale v zaprliški graščini, so pojasnjene. Kradla je služkinja, ki je uživala neomejeno zaupanje in ga tako grdo izrabljala. Dve leti je nosila iz graščine razno posodo, perilo in druge potrebščine. Ko so zdaj peljali nakradene reči nazaj v graščino, jih je bilo za dva vozička.

ka— Neokusna šala. Nedavno ponoči je začelo v šutenski cerkvi biti plat zvona. Nočni klic k ognju je seveda zbudil precejšnje vznemirjenje. Ko so prihiteli ljudje iz hiš in so se že gasilci ozirali proti nebu, odkod bodo videli ognjeni svit, so ugotovili, da so neki ponočnjaki nabijali po zvonu. Tako dejanje zasluži eksemplarično kazen!

Naročajte, čitajte in širite »JUTRO«!

Naša ženska stran

Žena, kje je tvoje mesto

Ali poznate gospo, ki toži: »Tako sem sama. Otroci so veliki, mož hodi s prijatelji in znanci v kavarne, v gostilno, doma je le toliko, da poje in prebere časopise... Celo ob nedeljah nimamo nič več skupnega. Tako mi nekaj manjka, nekaj hrane za srce in dušo...«

Morda poznate tudi ono, ki pripoveduje: »Nasproti nas je baraka. Šest družin živi v njej. V posebni pregraji družina z osmimi otroki. Vsi so majhni. Mož ima stalno službo, toda kaj, ko vse zapije. Ko bi mogel človek tej revi kaj pomagati, kaj svetovati...«

Morda ste slišali tisto znanko: »Saj bi bila rada dobila kak drug vzorec, da bi ne bil tako tuj, tako nemški, ali kaj, ko domačega ne dobim...«

Prav gotovo pa ste pritrdili besedam sosede: »V strašnih časih živimo. Pri nas ne moremo ne delati, ne jesti, ne spati. Samo na časopise prežimo in radio navijamo. Saj ni vredno niti živeti v takih časih. Ali se ne bo nihče zganil?«

Tako in podobno se pogovarjajo naše žene. Vsaka čuti potrebo bodisi po stvarni pomoči, po dobrem svetu, po duševnem ugodju. Prav tako je različno tudi ozadje teh občutkov. Včasih izvirajo iz čisto osebnih razlogov, včasih imajo socialni smisel, včasih so izraz narodne in državne zavesti. Ali je prav, da si pripovedujemo te težave samo na ulici, ali med štirimi stenami svojega doma? Ali se moramo malodušno vdajati usodi in se zavedati samo ene pravice, pravice do vzdihovanja, tarnanja in očitanja, ne pa tudi pravice do soodločanja in pomaganja?

Ne! Naše mesto ni več samo doma, življenje nas sili in kliče tja, kjer imamo priliko, da tudi kaj pripomoremo in dosežemo. Naše mesto je v društvih!

Že slišimo tisto mlado književnico: »V ženskih društvih? Vereinsmayerei! Ni ga zoprnejšega spaka, kakor so ženska društva!« Pa tisto narodno damo: »Jaz v ženska društva? Imam že svojega možička in otroka, zame je žensko vprašanje že rešeno.« Pa skrbno gospodinjo: »Lepo vas prosim: jaz v društvo? Kaj pa znam? Še doma bi se mi vsi smejali!« In začudeno kmetico: »Mene silite v društvo? Saj to je samo za gospodo, ki nima drugega dela. Jaz pa imam druge skrbi.« Marsikdo bo še vprašal: »Čemu je treba ženskih društev, saj imamo še moških preveč. Kaj so pa sploh žene dosegle, odkar so se izneverile ognjišču in stopile v javnost? Ali nimajo te žene nič svojih domačih skrbi?«

O, da. Kje pa je žena, ki nima svojih težav, potreb? Žene, ki so ustanavljale društva, so se ločile od drugih samo v tem, da se s svojimi skrbmi in težavami niso zapirale med štiri stene svojega doma, temveč so pogledale tudi v druge hiše in jih primerjale s svojo, pri tem pa si odprle dušo in srce in zavihale rokave. Sprevidele so, da si bodo z združenimi močmi lažje pomagale — ustanovile so si društvo. Pa tudi tiste, ki jim je bila usoda bolj naklonjena, so rekle: pomagajmo drugim, dajmo jim nekaj svojih sredstev, svojega časa, svojih sposobnosti, da bo bolje tudi njim. Saj je vsaka žena rojena z materinskim srcem in jo boli, če vidi otroka v pomanjkanju, pa naj je rodila sama ali ne. Vsaka je rojena za sožitje z možem in občuti nesrečo, ki jo morata trpeti mati in otrok radi nepravilnega ravnanja moža, pa naj bo ta mož njen, ali katere koli druge žene. Vsaka žena je rojena za delo, zato razume krivice, ki mučijo človeka, moža in ženo pri poklicnem delu. Vsaka žena je rojena kot človeško bitje, ki hoče imeti pod solncem svoj prostor, svoj košček kruha in svoj življenjski mir. Zato tudi ona kakor mož, razume vsa življenjska vprašanja in hoče sodelovati pri njih. Vsaka žena je rojena kot članica svojega naroda in svoje države, zato se zaveda vseh nevarnosti in hoče pomagati kjerkoli, da se njenemu narodu in domovini ohrani neodvisnost.

Iz tega spoznanja so si naše žene ustanovile društva za pomoč siromašnim otrokom, za koristi tega ali onega stanu, za ženske pravice, za boj proti draginji, za višjo izobrazbo žen, za samoobrambo svojega rodu in zemlje itd.

Poklicne žene se lahko včlanijo v strokovne organizacije: Odsek učiteljic v JUU Profesorsko društvo, Društvo magistratnih uradnic, pa v Zvezo gospodinjskih pomočnic.

Ženam gospodinjam je namenjena Zveza gospodinj in Kolo žen zadrugark. Žene, ki bi rade socialno delale, sprejmejo z odprtimi rokami dobrodelna društva: Kolo jugoslovenskih sester, Rdeči križ in druga.

Narodnoobrambni nalogi se oddolži žena kot članica Društva svetega Cirila in Metoda, Jadranske straže, Branibora ter v raznih odsekih ženskih društev.

Za koristi otroka in mladine dela Slovenka lahko v okrilju Unije za zaščito dece, šole in doma, Društva kneginje Zorke, Doma visokošolk, Društva za varstvo deklet, Kolodvorskega misiona in drugih.

Ako ima smisel za plemenito telesno vzgojo, je njeno mesto pri Sokolu, skavtih, v dekliških krožkih.

Za prosveto žene je ustanovljeno Splošno žensko društvo v Ljubljani, Žensko društvo v Mariboru, izobraževalni krožki raznih mešanih organizacij, odsek Soče, krščansko socialna ženska društva.

Za državljanske pravice žen se žena bori zlasti v Ženskem pokretu in Zvezi akademsko izobraženih žen.

One, ki imajo smisel za vseslovansko stvar, lahko veliko store v okrilju slovanskih lig in Ruske matice.

Ta in še druga društva, zlasti mešana, vabijo slovenske žene, da se v njih skupno pogovore, si razodenejo svoje težave in se usmerijo k skupnim ciljem, da se posvetujejo o načinu, kaj in kako bi bilo treba tu ali tam pomagati in si določijo delo, ki naj ga ta ali ona stori.

K dejanskemu društvenemu sodelovanju so poklicane predvsem one žene, ki nimajo otrok ali so jim otroci že toliko odrasli, da ne potrebujejo več cele materinske duše in nege.

Slovenska, jugoslovenska žena, kjerkoli si: na polju ali v pisarni, v tovarni ali pri domačem ognjišču, sama ali v družini, v bedi ali blagostanju, neuka ali učena, v vsakem življenjskem položaju imaš priliko, da iščeš pomoči sebi ali da nudiš pomoč drugim. Kje je ta prilika? **V društvih, zlasti v ženskih društvih!** P. H.

Zanimiva dvajsetletnica v Angliji

Februarja so angleške sufražetke z banketom proslavile obletnico polnoletnosti svoje prve zmage v borbi za politično enakopravnost žene z možem. Najznamenitejša voditeljica sufražetk je bila gospa Pankhurstova, ki so ji pred nekaj leti postavili spomenik v bližini parlamentarnih palač, čijih mir je več let vznemirjala s svojimi »Militant«, t. j. bojevnicami.

Sufražetski pokret v Angliji se je pojavil sredi 19. stoletja in je imel tudi med moškimi več vplivnih pristašev, med njimi Cobdena, D'Israelija, Humea ter Johna Stuart Milla, ki se je, ko je bil izvoljen v parlament, tudi tam odločno potegoval za zahteve sufražetk. V l. 1866 je na podlagi 1499 podpisov žena iz t. zv. »višje družbe« predložil parlamentu posebno peticijo. Kmalu za tem so bili v vseh večjih krajih Anglije ustanovljeni sufražetski krožki s centralo v Londonu. Do l. 1884. so bile politične oblasti sufražetskemu pokretu naklonjene. Ko pa je postal ministrski predsednik konservativec Gladstone, je ta pokret prepovedal. Pa tudi liberalni poslanci se niso več zanimali zanj.

Tedaj se je ga. Pankhurstova, ker vse prošnje in shodi niso prav nič zalegli, s svojimi sobojevnicami odločila za borbeno taktiko. Sama vdova z več otroci se je zavedala, kako brezupna je bodočnost žene, ki ji je pot v službo zaprta in ki, če se ne poroči, pride v težko breme svojim sorodnikom. V svoji borbi so se sufražetke posluževale tudi nezakonitih sredstev, da bi tako izsilile žensko volilno pravico, s katero šele je ženi dostop v javnost, v vse javno življenje in v službo povsem prost prav tako pa tudi šele s to postane pravno povsem enakopravna možu. Ministrski predsednik je skušal ta pokret s pomočjo policije zatreti. Pankhurstova je bila napr. obsojena na tri leta ječe, slična kazen pa je zadela tudi marsikatero njeno sobojevnico. Toda pokret sufražetk se ni dal ustaviti.

Vojna je sufražetke nekoliko zavrla v njihovem delu. Toda že v novembru 1918. so v Angliji izdali zakon, po katerem je imela žena pravico biti izvoljena za poslanko. Prva kandidatka je bila ga. Marieviczeva, ki pa je poslanski mandat odklonila. Naslednje leto je bila kot poslanka izvoljena ga. Astorova in tako postala prva angleška poslanka. Toda pravo politično enakopravnost so Angležinje dobile s kraljevim potrdilom šele l. 1928. in s tem je tudi društvo sufražetk, ki je doseglo svoj namen, bilo razpuščeno.

Madeže od potenja izperi v topli boraksovi raztopini. Če pa ne izginejo popolnoma, vzemi več boraksa in prav malo vode, da dobiš boraksovo kašo. To kašo položi na madeže in jo pusti ležati nekaj ur. Potem blago izplakni.

Predmete iz mahagonija očistiš madežev s petrolejem. Potem jih oteri z volneno cunjo.

Tedenski jedilni list

Kako bi kuhala, če...

Ponedeljek. Obed: Parmezanova juha. Telečji zrezki, kot biftki, s krompirjevim pirejem in čebulno omako. Podložen kompot iz rabarbare. — Večerja: Preslaninjeno telečje srce v kratki omaki. Rezanci.

Torek. Obed: Špargljeva juha. Sočna pečenka. Cmok v prtiču. Rahla omleta. — Večerja: Rižot z jagnjetino. Oranžni kompot.

Sreda. Obed: Na juhi jetrni riž. Govedina garnirana s špinačo, praženim krompirjem in porovo omako. Marelični kolački iz krhkega testa. — Večerja: Ocvrti prižiljic. Solata.

Četrtek. Obed: Paradižnikova juha z rižem. Goveji ptički. Dušen riž. Pofeze s vaniljino kremo. — Večerja: Špinačne omlete. Solata.

Petek. Obed: Žabja juha z žemljevimi kockami. Kuhan regrat v solati, garniran z nadevanimi jajci. Sirove omlete. — Večerja: Ocvrti mavrohi. Mešana solata.

Sobota. Obed: Na juhi rezanci. Govedina z višnjevim zeljem. Krompir v kosih. Rabarbarne plošče iz krhkega testa — Večerja: Goveji jezik v sardelni omaki. Ponarejena polenta.

Nedelja. Obed: Na juhi gnjatne fritate. Pljučna pečenka kot divjačina garnirana s krompirjevimi rogljički in brusnično omako. Otroški biškoti z karamelovo kremo. — Večerja: Panirana telečja jetra. Berivka. Kompot iz kozarcev.

Kako moram kuhati, ker...

Ponedeljek. Obed: Krompirjeva juha s pločkami. Zdrobov pečenjak z malinovo polivko. — Večerja: Pražen močnik.

Torek. Obed: Na juhi jajčna kaša. Z govedino pražen krompir in čebulna omaka. — Večerja: Kruhovi cmoki. Solata.

Sreda. Obed: Na juhi (čista od prejšnjega dne) fritate. Makaroni s sekanico. — Večerja: Žganci z mlekom.

Četrtek. Obed: Juha iz fižolice z rižem. Zabeljeni žlikrofi. — Večerja: Navadni praženec s češpljevim kompotom.

Petek. Obed: Špinačna juha. Sirov zavitek iz kvašenega testa. — Večerja: Kuhan regrat v solati in fižol, (trda jajca).

Sobota. Obed: Na juhi krpice. Govedina s praženim krompirjem in berivko. — Večerja: Golaž s krompirjem.

Nedelja. Obed: Na juhi (od prejšnjega dne) ječmenček. Sočna pečenka. Bela polenta. Pehtranovi štruklji. — Večerja: Ledvice. Žličniki. Solata.

Recepti

Jabolčna juha

½ kg kislih jabolk, 10 dkg črnega kruha, limonin sok, sladkor po okusu, cimet, voda, sol, presno maslo. — Neolupljena jabolka zrežemo, skuhamo z črnim kruhom vred in pretlačimo skozi sito. Dodamo limonin sok, sladkor, cimet, po okusu malo soli in 5 dkg dobrega presnega masla. Juho serviramo z opečenimi krušnimi kockami ali ocvrtim grahom.

Cvetačni narastek

Kuhano, na posamezne cvetke razdeljeno cvetačo naloži v plast v dobro s presnim maslom namazano ponev ali kozico. Na to potresi sesekljane gnjati, med katero primešaj nekoliko parmezana, potem naloži zopet cvetke od cvetače in zopet gnjati. V lončku žvrkljaj ⅛ l kisle smetane z dvemi rumenjaki, to polij čez vloženo cvetačo, potem pa speci v pečici.

Rabarbarne plošče iz krhkega testa

Na deski naredi krhko testo iz 14 dkg moke, 14 dkg presnega masla, 7 dkg sladkorja, 7 dkg mandljev, malo soli, limonine lupinice in 2 rumenjakov. Tačas, ko testo počiva, pripravi nadev: približno 25 dkg rabarbarnih pecljev nareži na kocke in jih potresi obilno s sladkorno sipo in pusti tako kake pol ure. Potem testo razvaljaj, nareži pravokotne plošče, položi na pekač, zavihaj jih ob robu in nagosto napolni z rabarbaro in speci. Pečene razreži na primerne koščke, jih potresi s sladkorjem in cimetom.

BABYMIRA krema

SE USPEŠNO UPORABLJA ZOPER SPUŠČAJE, RANE, PRASKE, OPEKLINE, HRASTE, LIŠAJE IN VSE NEČISTOSTI KOŽE PRI OTROCIH IN ODRASLIH. NAGLO SUŠI OD ZNOJA ALI MOKRENJA OPALJENO IN ODRGNJENO KOŽO.
DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH IN DROGERIJAH PO CENI DIN 10.— ZA ŠKATLICO.

Preproste pomladne obleke

Najljubši otroci pomladne mode so dekliško skromne lahke obleke s kratkimi rokavi in širokimi krili, ki veselo frfotajo v toplem, pomladnem vetru. Kakor svetlo popje na drevesih se razcvetajo na teh novih pomladnih oblekah sveži beli ovratniki, beli manšeti, otroško ljubke pentlje in drobno čipkasto okrasje. Stisnjeni životki nad cvetlično širokimi zvonci bogato krojenih kril dajejo postavi povsem novo, izrazito žensko obliko. In kako očarljivo učinkuje ženska hoja pod plisiranim krilom, ki nežno valovi pri vsakem koraku, ali pod sestavljenim zvončastim krilom, to ljubko imitacijo starinske krinoline!

ELITNA KONFEKCIJA
MASEK
MARIBOR
PRINAŠA VEDNO NAJNOVEJŠE

Izredno tesni pasovi store, da še bolj izstopi poprsje in oblika bokov. Lepo zaokroženi boki so torej zopet moderni in pri zelo vitkih ženskah se bodo morale šivilje potruditi, da bodo s premišljenim krojem nadoknadile tisto, kar jim po naravi manjka. Nekatere izmed bolj popoldansko učinkujočih oblek opremimo tudi s šumljajočimi spodnjimi krili, ki nas s svojimi plisseji, čipkami in volančki spominjajo rafinirane ženske koketnosti iz predvojnih časov.

Mnoge izmed lahkih pomladanskih oblek so iz temnomodrega tvoriva, kajti temnomodra barva je manj dovzetna za prah, kakor črna, a je prav tako ob vsaki priliki elegantna. Dočim se svetle obleke kaj hitro naveličamo, lahko nosimo temnomodro obleko z malenkostnimi izpremembami tudi več let. Posebno lepo pa se s temnomodrega tvoriva odražajo letos tako moderne bele garniture in zato ni čuda, da moda to lepo in praktično barvo tako toplo priporoča.

Povsem novo učinkuje krilo lahke volnene obleke, ki je krog in krog sestavljeno iz zvončasto se razširjajočih delov, a vsak izmed teh, spodaj dokaj širokih delov je ob robu zobčasto zaokrožen. V odgovarjajočih presledkih je razdeljen tudi život obleke, ki pod rameni prehaja v nazobčano sedlo. Ovratnik in manšeti so iz poškrobljenega, belega platna, obrobljeni pa so z luknjičasto vezenim, nabranim volančkom. Ta način vezenja — tako zvano angleško vezenje — je letos pri belih okrasnih garniturah jako priljubljen (1. skica).

Ljubka novost pomladne mode je obrobek v kontrastni barvi, ki krasi široko krilo marsikatere nove obleke. Takšen obrobek je navadno iz belega ali barvastega gros-graina in se sklada z okrasjem pasu in ovratnika. Jako elegantna, temčim je krilo takšne obleke na naši skici ima po vsej širini krila obrobek iz belega gros-graina. Iz enakega belega tvoriva sta tudi ozki pas in mali, zaokroženi ovratnik. Bogato zvončasto krilo še razširimo z dvema vstavljenima, klinastima deloma, dva klinasto krojena, lahko drapirana dela pa poudarjata obliko prsi. Tudi kratki, na ramenih balonasto nabrani rokavi so spodaj obrobljeni z gros-grainom (2. skica).

Nagubana obleka je deležna posebno pri vitkih damah velike priljubljenosti. Doči mje krilo takšne obleke na naši skici krog in krog nagubano, je život samo delno naguban, prav tako tudi rokavi. Ljubko učinkuje nagubani volanček, ki prehaja z rokavov na ramena. Mladostni čar te preproste obleke poudarja pentlja pod vratom in ob pasu (3. skica).

Čim bolj se nam približuje poletje, tem bolj stopajo v ospredje lahke obleke iz progastega tvoriva. Moda se zabava s progastim blagom, da ga sestavlja v različnih legah in tako doseza vedno nove, posrečene efekte. Elegantno progasto obleko z globokimi, dvojnimi gubami, z vodoravno progastim srednjim delom in z mladostnim dečjim ovratnikom s črnim »metuljčkom« vidite na naši sliki (4. skica).

Vso mikavnost preproste obleke iz temnomodre svile tvori taftasto spodnje krilo, ki je po vsej širini plisirano in zato rahlo šumi pri vsakem koraku. Obleka sama pa je docela enostavna, život je po sredi zapet s plisiranim taftastim volančkom, a mali ovratnik je iz enakega tafta, kakor spodnje krilo (zadnja skica).

Dober okus
je posebna prednost odvajalnega sredstva Darmol. Vrhu tega deluje milo in brez bolečin. Zato uživajo odrasli in otroci radi Darmol
DARMOL

Moderna križasta jopica

Drobno križaste ali kockaste male jopice so letos tako moderne, da jih ne nosimo samo v zvezi s krilom, temveč tudi k vsaki lahki, pomladni obleki. Jopica, ki jo imamo v mislih, ima stalno veljavno, moško obliko in je izdelana iz lahkega, volnenega blaga z diskretno barvanim kriastim vzorcem. Obleka, ki jo nosimo v tej sestavi, je lahko svetla ali temna.

Pearl Buck

Pariz, aprila

Letos je spet dobila Nobelovo literarno nagrado žena. Žena, ki je s svojimi deli prekosila vse ameriške pisatelje in ki jo smatrajo za prvo med prvimi književniki novega sveta.

Je le slučaj, da je Pearl Buck rojena v Ameriki. Njen oče, misijonar Sydenstricher, je živel na Kitajskem. Ko je šel nekoč s svojo ženo na kratek dopust v Zedinjene države — bilo je to leta 1892. — mu je ta povila v zapadni Virginiji hčerko Pearl. Le štiri mesece je ostala mati z otrokom v Ameriki, nato pa se je vrnila na Kitajsko.

Mala Pearl je rasla na Kitajskem, se tam naučila kitajščine, preden je poznala angleščino. Njene tovarišice in tovariši so bili Kitajci. Naučila se je kitajskih šeg in navad, jedla in pila kakor oni, skratka, — vedla se je in živela kakor mala Kitajka.

Ko je dosegla 17. leto, se je vrnila v Zedinjene države, da bi tam dovršila študije. V svoji pravi domovini se je počutila Pearl kot tujka in čeprav Angležinja, se je vsa srečna vrnila spet na Kitajsko, med »svoje«.

Leta 1917. se je Pearl poročila z misijonarjem Jonn Lossing Buckom. Vneto mu je pomagala v njegovi nalogi ter istočasno s svojima dvema otrokoma vzgajala otroke svojih kitajskih sosedov. Delala je neumorno: poučevala je v različnih šolah in predavala na univerzi, v letih 1921 do 1931. Bila je resnično žena misijonarja — tudi sama misijonarka.

Vendar pa je bilo njeno misijonarstvo svojevrstno: Ni bila prepričana, da so Angleži in Amerikanci, ki so vodili misijonsko delovanje, boljši od domačinov, niti da so močnejši od njih, niti, da jim je bilo treba vršiti »kulturno poslanstvo« na Kitajskem.

To prepričanje, ki ga je tudi javno izpovedovala, jo je čedalje bolj odtujevalo soprogu. Začutila je drugačen klic, drugačno nalogo: pisati in povedati svetu to, kar je videla in česar se je naučila na Kitajskem, pokazati svetu sodobno Kitajsko, odkriti zapadnemu svetu kulturno bogastvo Orijenta.

Leta 1923. je izšel v neki ameriški reviji njen prvi članek, napisan v tem duhu. Zanjo pa je predstavljal ta članek uspeh in poraz obenem. Začela je svojo misijo, njeni stari prijatelji pa so jo zapuščali, rasel je prepad med njo in soprogom in končno pripeljal do ločitve zakona.

Njena prva dela — članki, novele, pozneje tudi romani — se odlikujejo po vroči ljubezni do kitajskega naroda. In čim bolj izpoveduje to svojo ljubezen, tem ostrejša postaja njena kritika misijonarjev. Svojim nekdanjim prijateljem očita napake. Svoje prepričanje je najbolj razkrila v izjavi: »Nikoli se ne bom mogla dovolj opravičiti kitajskemu narodu za to, da smo mu v imenu Gospoda Jezusa Kristusa vcepili v dušo naše predsodke, našo vero in naše teorije, tako nasprotne njihovim.«

Medtem je že pisala svoj prvi roman, ki pa mu je le težko našla založnika. Skoraj leto dni je romal rokopis od založbe do založbe in končno prišel do založbe John Day. Tudi tu so bili mnenja, da knjiga ne bo »nesla«, vendar jo je treba, z ozirom na vrednost njene vsebine, natisniti.

Pearl Buck nadaljuje s svojim delom: Dogodki, ki jih opisuje, kraji in ljudje, ostajajo še dalje kitajski, »njena angleščina zveni po kitajsko«. Očitno je, da avtorica misli po kitajsko in svoje misli prestavlja v angleščino. Toda zlasti način njenega pisanja je kitajski. Z enako vnemo in vztrajnostjo, kakor kitajski kmet obdeluje svojo zemljo, piše Pearl Buck svoje knjige. Ona ne piše z lahkoto. Nasprotno! Ne pusti pa se preplašiti. Kakor se kitajski kmet popolnoma posveča svoji zemlji, tako se posveča ona svojim knjigam.

En roman sledi drugemu. »Zahodni in vzhodni veter«, »Dobra zemlja«, »Sinovi«, »Razdeljena hiša«, »Mati« in še drugi.

»Good Earth« (Dobra zemlja), je bila napisana 1930. leta in je namah osvojila Ameriko in bila počaščena z nagrado »Pulitzer«, kar je največja odlika, ki jo daje Amerika svojim pisateljem.

Leta 1938. je dobil isti roman Nobelovo nagrado.

Vendar ne smemo smatrati Pearl Buck za ženo-pesnico, ki je odrezana od sveta— še daleč ne!

Pearl Buckova je dama v pravem pomenu besede, elegantna, srednje velika, okretna, rjavih las, modrih, sanjavih oči, sicer pa precej ostrih potez. Zelo je rezervirana in govori malo. Njn glas je globok, melodičen, pravijo, da neodoljiv.

Pearl Buck je moderna žena.

Njena knjiga »Good Earth« je zelo zbližala lastnika založbe John Day, Richarda Walsha in avtorico. To zbližanje je privedlo do poroke in Pearl Buck je prišla v Ameriko, kjer stanuje v okolici New Yorka ka. Pogosto obiskuje velemesto in piše. Ne odtujuje se družbi, pogosto prisostvuje različnim zabavam in banketom.

Sklenila je, da bo odslej pisala le romane o dogodkih, ki se bodo vršili v Ameriki. Amerikanci upajo, da si jo bodo na ta način bolj osvojili in dobili v njej pravo ameriško pisateljico.

Ali pa bo ta žena, ki je bila vzgojena na Kitajskem in prodrla v to ogromno cesarstvo ugank, postala del njega samega in mu dala svoj genij in svoje izkušnje, mogla z enako globino prodreti v duševnost ameriškega človeka, v duh moderne kulture novega sveta in pisati iz tega novega miljeja — to so vprašanja, ki jih danes postavlja umetniški svet, ko z veliko radovednostjo pričakuje izid prvega romana te vrste: »The Proud Heart«...

Zlata Pirnat

Barva spreminja jedi

Meso s plesnivo sivobelo barvo — Zveza med vidom in okusom Temnomodra barva sugerira občutek mraza

Na čudno gostijo je pred nedavnim povabil chicaški inženir Hibbens svoje znance. Najbolj izbrane jedi so bile na mizi, zakuske in slastne solate, nežne pečenke in sveže zelenjave. In vendar ni bil skoraj niti eden izmed gostov sposoben, da bi kaj jedel. Večina med njimi je izgubila tek v istem trenutku, ko je sedla za mizo. Mnogim gostom je postalo slabo. Bilo je, kakor da je vsa družba na kakšen

grozen način začarana...

Toda mister Hibbens, ki si je dovolil tu poskus posebne vrste, ni čarovnik. Je samo inženir za razsvetljavo. Z majhnim tehničnim trikom je spremenil barve poedinih jedi. Zelena je postala jarko rdeča, meso je dobilo gnusno, plesnivo sivo belo barvo, solata je bila modra, zeleni grah je bil videti kaor črni kaviar, ki ga opazuješ s povečalnim steklom. Mleko, ki so ga podajali v kozarcih, je bilo

krvavo rdeče

in jabolčna mezga je bila kakor katranova kaša. Hibbens ni bil pri vsem tem storil ničesar drugega, nego da je uporabil namesto navadne razsvetljave razsvetljavo skozi posebna barvna sita. Na ta način je hotel dokazati, kakšen vpliv imajo barve na človeka in kako vplivajo ne samo na vid, temveč tudi na njegov okus.

Na temelju te teorije so n. pr. ameriške družbe za zračni promet dale urediti notranjo opremo svojih letal po posebnih

strokovnjakih za barve.

Izkazalo se je, da barve mnogo pripomorejo k temu, da-li potniki obolijo za višinsko boleznijo ali ne. Če je notranja oprema zelene barve, potujejo ljudje dosti prijetneje nego če prevladujeta rumena ali rjava barva, ki utegneta kmalu izzvati občutek slabosti. Zato uporabljajo v novejšem času v prometnih letalih celo zelene rjuhe in odeje in v letalskih kuhinjah ne pripravljajo jedi, ki bi imele rumenkasto ali rjavkasto barvo.

Zanimiv je tudi barvno

psihološki poskus,

ki so ga napravili v veliki njujorški blagovnici. Stene osrednjega urada, v katerem deluje 50 nameščencev, so dali na novo prepleskati, in sicer s temno modro barvo, namesto dotedanje prijazne rumene. Pozimi so za čudo skoraj vsi nameščenci jadikovali, da je v prostoru slabo zakurjeno in da trpijo zavoljo mraza. Temperatura pa je znašala, kakor je bilo mogoče izmeriti s toplomerom, 22 stopinj. A celo če so jo zvišali na 24 stopinj, so se uradniki

pritoževali proti mrazu.

Tedaj so si izmislili, da so stene pobarvali rumeno, kakor je bilo prej. Nikogar ni več zeblo, nasprotno pri 24 stopinjah je bilo vsem prevroče.

Hibbens je na teh izkušnjah zgradil cel nauk o barvah. Po tem nauku sta rdeča in rumena barva dražilni, spodbujata delovno silo in energijo. Zelena in modra barva pa imata hladilne učinke in tudi pomirjata. V ostalem so to že davno znane stvari, samo da jih doslej praktično niso dosti izkoriščali.

Sonce je vsega krivo

V letih močnega sončnega delovanja rojene osebe so navadno zelo odporne

Med francoskimi zdravniki obstoja že davno struja, ki raziskuje vplive sonca in sončnih motenj na zdravje in ki so po njenem mnenju vremenska nihanja sploh kriva večine bolezni. Svoj nauk imenujejo ti zdravniki meteoropatologijo, kar že samo po sebi pove, da imata podnebje in vreme v tem nauku o zdravju in boleznih najvažnejšo vlogo. Podnebje ali klima predstavlja tu neko srednjo stanje, ki se nanaša na temperaturo, veter, dež, magnetske in električne dogodke v ozračju.

Ta skupina francoskih zdravnikov hoče dognati, da-li obstoji kakšno posredno ali neposredno razmerje med podnebjem, sončnim delovanjem in življenjem na naši obli. Dobro vemo, da more sonce navzlic svoji ogromni razdalji 150 milijonov kilometrov s svojimi eletričnimi eksplozijami vplivati na podnebje naše premičnice. Ugotovili pa so tudi to, da se bakterijske kulture v časih močnejšega sončnega delovanja razvijajo neprimerno močneje nego drugače. V raznih krajih zemlje so naleteli na sporedne zveze med viški hripe in drugih epidemij ter viški sončnih peg. Opazili so baje celo to, da so osebe, ki so se rodile v letih močnega sončnega delovanja neprimerno bolj odporne proti napadom podnebja, vremena in bakterij.

Železne skrinje sultana Abdula Hamida

Zaklada ni nikjer, nekje pa živi multimilijonar v pokoju

Dolgotrajni proces dedičev sultana Abdula Hamida za posestva v bližini Gaze so sedaj zaključili v poslednji instanci. Tožba je trdila, da so bila ta posestva zasebna last Abdula Hamida, in da zato po sevreški pogodbi niso mogla preiti v last palestinske vlade. To naziranje si je osvojelo tudi sodišče v Jafi in je palestinsko vlado obsodilo na izplačilo 50 milijonov funtov dedičem bivšega sultana. Toda jeruzalemska apelacija je upoštevala priziv palestinske vlade in je tožbo zavrnila.

Uspeh tega procesa je za štirinajst turških princev, ki so nastopali kot tožitelji, zelo žalosten, z ozirom na svoj prejudicialni pomen za celo vrsto pdobnih zahtev proti drugim državam naslednicam nekdanje turške države, pa je naravnost katastrofalen. Člani vladarske rodbine Osmanlijev, ki so pobegnili v Francijo, so vedeli, da počiva večji del zakladov njihovega prednika Abdula Hamida že davno v zakladnicah neke ameriške banke. Mohamed V., naslednik Abdula Hamida, je bil ta zaklad že davno pred svetovno vojno poslal v Ameriko, ker je slutil, kako bo končala stara turška država. Njegov poslovni tovariš, ameriški bankir John Kay je bil izvedel to transakcijo, ki ni bila lahka saj je zaklad obsegal trideset velikih železnih skrinj.

Lahko si mislimo presenečenje sultanidov, ki so se bili naselili na Modri obali, ko je John Kay izjavil, da tega zaklada ne more izročiti, ker ga kratkomalo nikoli ni prevzel. Turškim princem je preostala samo še tožba. John Kay tudi v tem sporu ni priznal, da bi bil zaklad sprejel. Potem pa je neka mogočna kanadska banka sultanidom predlagala, da bi zanje vodila proces zoper Johna Kaya. Naslednje presenečenje je bilo to, ko je John Kay izginil iz svoje banke v Virginiji. Hišna preiskava znamenitih trideset skrinj ni mogla najti. Johna Kaya do danes isto tako niso našli in domnevajo, da živi z zakladi iz sultanove palače in svojim znatnim zasebnim imetjem nekje življenje multimilijonarja v pokoju.

Iz listin, ki so jih dobili v njegovi banki, se je dalo namreč neovrgljivo ugotoviti, da je bil Mohamed V. temu bankirju v resnici izročil zaklad in da si ga je mož potem enostavno prilastil. Izkazalo pa se je tudi, in tega dotlej nihče ni vedel, da je celo teh trideset skrinj predstavljalo samo skromen del sultanovega imetja. Večji del imetja so predstavljala posestva, rudniki, petrolejska polja, železnice, cele stanovanjske četrti v najrazličnejših mestih. Posestva v Palestini, ki so jih cenili na 50 milijonov funtov šterlingov, so bila prvi cilj nove procesne kampanje, ki so jo pripravili sultanovi dedići. Na vrsto bi prišle v kratkem Mezopotamija, Sirija, Transjordanija. Ali bo sedaj po odločbi jeruzalemske apelacije še prišlo do teh tožb, pa je veliko vprašanje.

Milijoni za uničevanje žuželk

Žuželka, ki povzroča ogromno škodo bombažnim nasadom v Egiptu

Te dni je egiptska vlada razpisala nagrado 14 milijonov dinarjev za pokončavanje neke žuželke. Nagrado prjme tisti, ki izumi zanesljiv pripomoček zoper žuželko, ki škoduje vsako leto bolj egiptski bombažni letini.

Ta žuželka je neke vrste muha, ki jo v Egiptu še ne poznajo dolgo. Muha polaga svoja jajčeca v korenine bombažnih rastlin in ličinke korenine potem izgrizejo, da morajo rastline poginiti. V zadnjih letih so te škodljivke uničile že mnoge bombažne nasade, ne da bi jih ljudje mogli rešiti. Muha je postala prava nova egiptska nadloga.

Poljedelsko ministrstvo je preizkusilo proti njej že celo vrsto kemikalij, ki so v drugih primerih imele uspeh, tu je pa uspeh izostal. Nagrada 14 milijonov dinarjev predstavlja komaj majhen del vse škode, ki jo ima dežela od teh muh.

V zvezi s tem se bavijo strokovni krogi z vprašanjem, kje so vzroki za pojav škodljivih muh. V splošnem menijo, da tiči krivda v tako zvanem »stalnem sistemu namakanja«, ki se v Egiptu čedalje bolj širi. Nekoč je bila dežela enkrat v letu za nekoliko tednov poplavljena in v teh poplavnih dobah so poginili vsi škodljivci za rastline in ljudi. Sedaj namakajo deželo s sistemom umetnih prekopov vse leto in škodljivci se lahko nemoteno razvijajo. Stalno namakanje daje sicer možnost treh žetev v enem letu, toda to prednost morajo po drugi strani drago plačevati na drug način. Strokovnjaki razpravljajo o vprašanju, ali bi ne kazalo vrniti se k staremu načinu poplavnega sistema.

„Francija"

Simbolični kip Francije na svetovni razstavi v New Yorku. Skulptura je delo kiparja Paula Landowskega

Ledniki nazadujejo

Profesor geologije na vseučilišču v Inomostu von Klebelsberg meri že leta po naročilu Nemškega planinskega društva lednike v Vzhodnih Alpah, da bi znanstveno ugotovil njih premikanje. Vsako spomlad izdaja svoje poročilo, ki je izšlo tudi sedaj in ki ugotavlja kakor prejšnja, da ledniki znatno nazadujejo.

Tako poroča o kaprunskih lednikih iz skupine Velikega Kleka, ki jih meri vsaki dve leti, da so sedaj še močneje nazadovali nego je pričakoval l. 1936. Konec Karlingerkeesa je ves razdrapan. Najmogočnejši lednik Vzhodnih Alp, Pastirica, pa se vede drugače nego drugi ledniki. Ob koncu lanskega avgusta je segala še do višine 2500 m, med tem ko je meja vzhodno alpskih lednikov danes v splošnem v višini 2800 m. Hitrost, s katero se pomikajo ledniki, je z izjemo Pastirice tudi manjša, nego je bila prej.

Zdrav v norišnici

Zapravljiva žena je dala moža vtakniti v umobolnico

Pred praškim okrožnim sodiščem imajo zanimivo odškodninsko razpravo. Upokojeni višji sekcijski svetnik trgovinskega ministrstva toži nekega zdravnika, ker ga je dal ta, ne da bi ga prej temeljito preiskal, prepeljati v blaznico.

Tožba navaja, da je tožiteljeva žena v 17 letih zapravila skoraj četrt milijona čeških kron, zavoljo česar je družina zašla v neugoden materialni položaj. Ko se je mož takšnemu gospodarjenju uprl, je žena sklenila, da ga da proglasiti za neodgovornega. Najprvo je šla k uradnemu zdravniku, ki je pa takšno izjavo odklonil. Končno je našla zdravnika dr. Fiedlerja, ki ji je zaželjeno spričevalo izdal, ne da bi moža prej preiskal.

Malo dni pozneje je v penzionistovo velико presenečenje privozil pred njegovo vilo avto rešilne postaje, ki so iz njega izstopili trije možje. Zgrabili so bivšega višjega sekcijskega svetnika in ga odpeljali v norišnico. Mož se je končno potolažil s tem, da bodo v bolnišnici kmalu spoznali, da je popolnoma zdrav.

Tam so ga sicer res vestno preiskali, toda zdravniki in strežno osebje niso verjeli njegovim zagotovilom, da je zdrav, saj se vsak drug bolnik tako obnaša. Mož je potem mislil podnevi in ponoči, kako bi se rešil iz norišnice, kamor ga je bil spravil zločinski naklep njegove žene. Nazadnje je napisal pismo, v katerem je opisal svojo zgodbo, in je dal to pismo iztihotapiti po obiskovalcih. Državno pravništvo je zvedelo za stvar in je poslalo sodno komisijo, da preišče zadevo. Ta komisija je potem odredila, naj ga takoj izpustijo. Tri tedne je potem bolan ležal doma. Za vso žalost in škodo, ki jo je imel s to zadevo, je zahteval okrog 350.000 Kč odškodnine. Sodnija pa je njegovo tožbo in zahtevo — odklonila, češ da obtoženi zdravnik nikakor ni ravnal lahkomiselno. Poznal ga je, ker je nekoč govoril — pol ure z njim in ker je prebral nekatera njegova pisma ter govoril z osebami, ki bivšega višjega sekcijskega svetnika poznajo... Proti tej razsodbi se je tožitelj pritožil, tako da se bo moralo sodišče s to svojevrstno zadevo še baviti.

Bilanca španske vojne

Kakor se doznava iz španskih krogov v Rimu, znašajo izgube na človeških življenjih v španski državljanski vojni približno 400 tisoč oseb.

Od mrtvih je vstal...

Senzacija na Grškem z navideznim mrličem

Kmet Likurgis Panajotis iz Mesenije v južnozapadnem Peloponezu je pred nekoliko dnevi umrl za srčno kapjo. Tako je bil dejal vsaj zdravnik, ki so ga poklicali, ko se je stari posestnik pri večerji nenadno zgrudil na tla in ni dal od sebe nobenega znaka življenja. Panajotisu so puščali kri. Dali so mu injekcij in ostrih dišav pod nos, a vse je bilo zaman. Oči so mu osteklenele. Poskus z zrcalom je odpovedal. Mrtvaški preglednik se je priključil zdravnikovemu mnenju in je podpisal mrtvaški list.

Naslednji dan bi moral biti pogreb. Panajotisovi sorodniki so bili zbrani okroo krste in pop je bil že začel blagosloviti truplo. Tedaj je »truplo« nenadoma skočilo iz krste, se malo pretegovalo kakor tedaj kadar se zbudimo iz globokega spanja, potem si je ogledalo ljudi v sobi in je dejalo z glasnim in trdnim glasom: »Nisem videl prav nič posebnega.«

V sobi je nastala strašna panika. Pop je bil prvi, ki je ušel pred starcem, »ki se je bil vrnil iz onostranstva«. V trenutku je bila soba prazna, samo dva posebno pogumna moža sta vztrajala pri možu, ki je »od mrtvih vstal«, in mu pomagala. Prepričala sta se kmalu, da je bil mož, ki je celih 17 ur ležal kot mrtvec v krsti, prav tako živ in zdrav kakor ona dva.

Stari Panajotis se je počutil res zdravega in svežega. Bil je samo strahovito lačen in žejen. Kakor njegovi sovaščani, je tudi on trdno prepričan, da je bil zares mrtev in da je vstal po čudežu, ki mora biti v kakršni koli zvezi z velikonočnim praznikom. Samo to mu ni všeč, da je imel ves čas svoje smrti občutek, da se mudi v širnem, praznem in temnem prostoru, da v »onostranstvu« torej ni videl nič zanimivega. Če bi bil kaj videl, bi se gotovo spominjal...

Kmete je ta dogodek zelo prestrašil. Panajotisovo vstajenje od mrtvih smatrajo za velik čudež in za nebeško svarilo. Zaman si oblasti prizadevajo, da bi jim dopovedale, da gre samo za redek primer navidezne smrti, globoke nezavesti, ki je premotila celo zdravnika. Možje in žene klečijo še vedno v cerkvi na kolenih in molijo za odpuščanje svojih grehov. Popi niso prej v enem letu dobili toliko darov kakor sedaj v nekoliko dneh...

Zanimivosti

V Durbanu v Južni Afriki so osnovali tovarno, ki se bavi z izdelovanjem ovratnic iz kože morskih somov. Ti somi dajejo mehko in zelo trpežno usnje, ki se da prebarvati v vse barve.

Šolske oblasti v Ulstru (Irska) so sklenile, da se znanost o radiu ne bo več predavala kot del fizike, temveč kot samostojna učna snov.

V malem danskem mestu Frederiksborgu, ki šteje 7000 prebivalcev, imajo 84 ljudi, ki štejejo nad 80 let.

»Duhovnica« neke ameriške verske hočine, ki šteje komaj 30 let, se je te dni poročila s svojim — devetim možem.

Pri Beaconu v Zedinjenih državah se je hotel mlad moški, ki ni imel niti najmanjšega pojma o plezanju, po vrvi spustiti preko 250 m visoke in zelo strme stene. Vrv, ki si jo je v zanki pritrdil okrog ramen, je zdrsnila, se mu ovila okrog vratu in ga zadavila.

Angleške železniške družbe hočejo zdaj notranjost železniških vozov napraviti prijaznejšo. Zadnjič so londonskim novinarjem predvajali nov salonski voz 2. razreda, ki je pobarvan svetlo in so v njem obešeni originalni akvareli v lepih okvirih.

V Londonu so pred kratkim v neki letalski tovarni preizkušali oblačilo, ki ga prepojijo z neko tekočino in postane potem negorljivo. Poskus je pokazal, da moreš s takšno obleko brez škode skozi goreči petrolej. Iz česa sestoji tekočina, ki daje blagu to lastnost, ni znano. Izumitelj se pogaja z velikimi industrijskimi podjetji za odkup svojega izuma.

»Kaj pa si klepetala s sosedo celo uro pred hišnimi vrati?«

»Veš, gospé se je silno mudilo domov, pa je nisem mogla pustiti same tam spodaj.«

Štorklje kaznujejo zakonsko nezvestobo

„Porote" štorkelj — Pobalinsko dejanje povzročilo tragedijo v gnezdu

Številni primeri kažejo, da se ravnajo štorklje v svojem zakonskem življenju tako, kakor bi se ravnal tudi človek v podobnih okoliščinah. Štorklje se držijo, kakor znano, najstrožje monogamije. Nezvestobo kaznujejo brez usmiljenja in jim daje pogostoma povod za slovite porote štorkelj.

V ozemljih, kjer živi mnogo teh ptic, je videti na kakšnem travniku često prava zborovanja, pri katerih se ptice vedejo, kakor da se o nečem posvetujejo, nato pa planejo na krivca in ga usmrtijo. Neki opazovalec poroča, da je videl v Carigradu nekoč štorklje, ki so bile zbrane v krogu. Sredi kroga je stala štorklja s pobešeno glavo. Končno je stopila štorklja za štorkljo iz kroga, se približala grešnici in jo usekala s kljunom, dokler ni ostala od nje samo še kepa krvavega mesa... V nekem drugem primeru so opazovali, kako je samec s pomočjo drugih štorkelj kaznoval svojo nezvesto družico. Po resnem posvetovanju so štorklje tudi v tem primeru nezvestnico usmrtile z udarci s kljunom in vrgle nato iz gnezda.

Na nekem kmečkem posestvu so si fantalini izmislili to »zabavo«, da so jajca v nekem gnezdu štorkelj zamenjali za gosja jajca, ne da bi samica to opazila. Ko so se mladiči izvalili, sta samec in samica cele ure vsa prestrašena frfotala okrog gnezda in gledala nenavadni zarod. Čez čas je samec odletel in se vrnil z mnogimi drugimi štorkljami. Z njihovo pomočjo je pometal gosje mladiče iz gnezda, in sicer tako divje, da so bili takoj mrtvi. Potem so se vse štorklje zagnale v samico in jo s kljuni usmrtile. Tako je pobalinsko dejanje povzročilo krvavo tragedijo.

Včasih nastopa samica kot zapeljivka, kakor so opazovali v nekem gradu. Na strehi gradu je živela dvojica štorkelj. Samica je že valila, ko se je pojavila druga samica ter samca zavedla v nezvestobo in k temu, da je zapustil družico. Nato je ta uničila ves svoj zarod s tem, da je jajca pometala iz gnezda. Žalostno je potem ostala sama pri gnezdu, dokler ni prišla druga dvojica štorkelj, kateri se je umaknila.

Toda ne samo primeri nezvestobe, tudi primeri zakonske zvestobe so med štorkljami zelo zanimivi in »človeški«. Neka samica zaradi poškodbe ni mogla jeseni odleteti na jug, ostala je v domačem gnezdu. Njen drug se je vračal tri leta zaporedoma vsako pomlad k njej, nazadnje pa je ostal tudi sam čez zimo doma.

V neki vasi so ljudje z obžalovanjem opazili, da se je samec izmed dvojice štorkelj, ki jo je vse poznalo, neke pomladi sam vrnil v domovino. Samec je klopotal s kljunom, kakor da kliče samico, potem je postajal ves žalosten ob gnezdu, od katerega se je umaknil le tedaj, kadar si je šel v najbližjo bližino iskat hrane. Nekoliko dni pozneje pa so postali vaščani pozorni na novo, glasno klopotanje. Zagledali so na gnezdu dve štorklji. Samica se je bila na povratku domov po kakšnem naključju nekje zamudila, pa se je vrnila v pravem zmagoslavju ob spremstvu drugih štorkelj. Samec jo je sprejel z veselim klopotanjem.

Neki župnik pripoveduje o štorklji, ki ji je strel ubil tovariša. Samica je stala več dni s pobešeno glavo na gnezdu in se ni premaknila ter ni jedla. Tedaj se je spustil drug samec na drugi konec strehe in gledal nepremično v žalujočo vdovo. Počasi si je upal bližje, tik pred gnezdom pa ga je samica odpodila z ljutimi udarci s kljunom.

Pogostoma so skušali takšne primere razlagati kot boj za gnezdo in boj proti bolnemu, toda vedno to ne more veljati. Gotovo se dogaja, da se štorklje spopadejo za kakšno gnezdo ali da slabotne mlade štorklje pred odletom na jug ubijejo s kljuni, znano pa je tudi, da ljubezenska in zakonska izbira med štorkljami, kakor sploh med mnogimi pticami, ni samo zadeva naključja ali »slepega nagona«, temveč da odločujeta tu prav tako okus in presodek.

Za pomlad — nova obleka!

Elegantne, moderne vzorce kvalitetnega blaga za obleke in površnike dobavlja po nizki ceni tvrdka

DRAGO SCHWAB

LJUBLJANA — ALEKSANDROVA C. 7.

Moška in deška konfekcija vedno v zalogi. Na željo prvovrstna izdelava po meri v lastnem modnem salonu.

ANEKDOTE

V klubu nekega ruskega provincialnega mesta je pripovedoval neki posestnik, da je zjutraj potegnil iz Volge velikanskega jesetra. »Žival je bila tako velika,« je dejal ribič in stegnil roko proti drugemu koncu mize, »tako velika, da je segala od tukaj do...« Tedaj je znani pesnik Krilov, ki je sedel na skrajnem koncu mize, svoj stol odmaknil in moža prekinil: »Dovolite, da napravim prostor, da bo mogel vaš jeseter tu skozi!«

★

Ko je Rodin začel postajati slaven, so si ga želeli videti tudi v pariških salonih, v katerih vodijo ob čaju estetske pogovore. Na zadnje se je dal mojster pregovoriti, da se je udeležil takšne prireditve. Točno ob devetih je prispel. Ker pa zahteva »dobri ton« pol ure zamude, ni našel v predsobi še nobenega gosta razen skupine lakajev v svečanih opravah. Možje so ga radovedno gledali.

Oklevaje je stopil Rodin do enega izmed njih in je dejal: »Saj sem prišel vendar prav k gospe Adamovi?« Mož, ki mu ni prišlo na um, da bi mogel biti ta površno oblečeni bradati človek gost, je odgovoril neprijazno: »Da. Gotovo so vas naročili za pomoč v kuhinji? Potem se pa dajte v sobi za sluge hitro obriti in naj vam dado livrejo. Takšen se ne morete prikazati v salonu...«

VSAK DAN ENA

»Ali čitaš kaj posebnega?«

»O zakladih pod zemljo.«

»Hu, kaj ti verjameš bajkam o zakladih?«

»Seveda verjamem. Knjiga namreč obravnava vprašanje, kako obogatiš s pravilnim sajenjem krompirja.«

„JUTROVA“ POSVETOVALNICA

Davčna

M. R. — V. Sprejeli ste v službo 15 letno dekle. Delalo bo pri Vas samo za hrano in obleko. Ali je to dekle smatrati za služkinjo, ki morate zanjo nabaviti davčno karto? — Če opravlja dekle hišne posle, morate zanjo neglede na to, ali prejema plačo v gotovini ali v naravi, nabaviti davčno karto v smislu čl. 95. zak. o neposrednih davkih. Starostne dobe hišne služinčadi zakon nikjer ne omenja. Karto bi morali nabaviti tekom 15 dni po sprejemu v službo.

V. B. C. K. — Kot privatnik ste kupili lansko jesen sod vina, ki ga pa radi nepoznanja trošarinskih predpisov niste javili finančni oblasti. Nekdo Vas je ovadil, vsled česar boste morali plačati poleg redne občinske in banovinske trošarine tudi kazen. Ob nastopu Cvetkoviceve vlade je bil izdan ukaz o amnestiji. Ali se ta ukaz nanaša tudi na Vas primer? — Kakor vsi prejšnji, tako tudi zadnji amnestijski ukaz žal ne obsega izpregledov kaznivih dejanj, učinjenih po zakonu o neposrednih davkih, taksah, pristojbinah in trošarinah. Nanaša se samo na prestopke, storjene po zakonu o državnih monopolih.

K. B. — M. — Del svoje hiše, ki ga že dve leti niste izkoriščali, ste meseca decembra lani zopet oddali v najem. Davčna uprava je za to zvedela in Vam preti s kaznijo. Vprašujete nas za svet, kaj naj bi ukrenili. — Nič tolažilnega Vam ne moremo povedati. Ponovna uporaba zgradbe ali dela zgradbe se mora prijaviti davčni upravi tekom 14 dni (čl. 40. zak.) Davčni zavezanec, ki ponovne uporabe tekom navedenega roka ne prijavi, se kaznuje z dvakratnim zneskom osnovnega davka in mora plačati razen tega tudi redni davek. Kazen izreče z obsodbo davčna uprava. Zoper obsodbo je dopustna pritožba na finančno direkcijo v 15 dneh od dne, ko se Vam bo obsodba pravilno vročila. (Čl. 140. zak.)

A. C. L. — Doslej ste radi devetih otrok uživali davčno prostost. Prejšnji mesec pa vas je davčna uprava rubila. Ali je bil zakon o davku na neoženjene osebe in o davčni oprostitvi z devetimi ali več otroki iz l. 1930 odnosno 1932 razveljavljen in kdaj? — Kolikor nam je znano, je ta zakon še vedno v veljavi in tudi ni bil izpremenjen s fin. zakonom za leto 1939-40, ki je stopil v veljavo 1. t. m. Gre najbrž za kakšno javno davščino, ki navedenemu zakonu ne podlega. Zato se informirajte pri davčni upravi!

Mr. A. — M. — Vprašujete nas, odkod **ima davčna uprava podatke za oceno čistega dohodka vašega obrata.** — Na to vprašanje nam je težko odgovoriti. Morda zaupne osebe, morda kakšen poklicni vaš tovariš. — Sicer pa je v smislu razpisa fin. ministrstva z dne 30. VII. 1929 št. 72.140 za dajanje podatkov za oceno davčnih prijav lekarnarjev pristojna tudi zdravniška zbornica. Več vam žal ne moremo povedati.

P. P. — C. Fin. direkcija vam je dala pravico za otvoritev trafike. Prodajati nameravate tudi davčne znamke, s katerimi se plačuje uslužbenski davek. Odkod in kako jih boste prejemali in kolikšno provizijo vam je pričakovati? — V svojem pismu pravite, da nameravate prodajati davčne znamke. Kot odgovor vam dobesedno navajamo zadnji odstavek pravilnika k čl. 100 zak. o neposr. davkih, ki veli: »Prodajalci dobivajo davčne znamke od davčnih uprav po obrazcu za dobivanje taksnih znamk in jih morajo stalno imeti v količinah, ki ustrezajo prometu. Ob izročitvi znamk priznavajo davčne uprave malim prodajalcem istočasno tudi 4 odstotno provizijo«.

Pravna

»Hipoteka Maribor«. Pravica upnika proti zavezancu pri prisilni poravnavi v konkurzu. — Pravica, ki jo je imel konkurzni upnik proti Vašemu kot prezadolženčevemu poroku oz. sodolžniku se sme utesniti, — v Vašem primeru na višino kvote, — samo, če je upravičeni upnik ob sklenitvi poravnave izrecno pristal na tako utesnitev. V nasprotnem primeru sme upnik od Vaše sodolžnice, na katere zemljišču ima vknjiženo hipoteko, zahtevati plačilo celotnega manjka, ki mu je propadel ob prisilni poravnavi. Ker je upnik dobil iz poravnave kvoto din 3.000.—, pozneje še din 10.000.— sme zahtevati od dolžnika torej še din 7.000.—, da bo s tem pokrita terjatev v višini din 20.000.— iz popolnoma izčrpane kreditne hipoteke.

K. S. M. Od koga smete zahtevati povračilo škode, ker je oseba, ki ste ji stvar zaupali, stvar odtujila brez Vašega privoljenja. — Ker je Vaš zaupnik izročil predmet odplatno tvrdki, kateri je bil dolžan in je tvrdka vzela predmete v račun namesto plačila, po zakonu ni dopustna zoper slednjo, kot pošteno posestnico preje Vam lastnih premičnih stvari, lastninska tožba. Tvrdka je kot poštena posestnica pridobila lastnino in imate kot prejšnji lastnik le pravico do odškodnine proti Vašemu zaupniku, ki Vam je edino odgovoren za njo. Ker trdite, da Vaš zaupnik nima ničesar, trenutno tudi potom tožbe ne boste mogli priti do kritja svoje terjatve. Ako menite, da bi kdajkoli mogel še pridobiti kako imovino, vložite radi plačila terjatve na odškodnini, tožbo, ker bi mogli predlagati proti njemu izvršbo v njegovo bodočo imovino le v primeru, da imate proti njemu pravomočno sodbo. Tožbi in morebitni pravdi se izognete, ako Vam dolžnik pred sodiščem v sodni poravnavi prizna dolžno odškodnino.

M. M. G B. Nenadoma ste morali odpotovati iz Zagreba, kjer ste bili zaposleni, domov. Kako bi mogli izterjati dolžnike, ki stanujejo na Vašem prejšnjem mestu, da bi si prihranili potne stroške in zamudo časa. — Domnevamo, da Vaše premoženjske razmere niso tako ugodne, da bi mogli brez škode za Vaše zasilno vzdrževanje plačevati predvidene pravdne stroške. Svetujemo Vam, da zaprosite pri pristojni občini, da Vam izdajo potrdilo o siromaštvu, katero pa mora biti potrjeno tudi od pristojnega sreskega načelstva in davčne uprave. S takim potrdilom se zglasite pri pristojnem sodišču v Vašem domovališču in predlagajte, da se proti dolžnici iz Zagreba sestavi tožba. Vam prizna pravica siromaštva, tožba odstopi pristojnemu sodišču v Zagrebu, ki naj za Vaše zastopanje postavi uradnega zastopnika revnih. **Zastopnik revnih, ki ga bo določilo sodišče v Zagrebu, Vas bo moral zastopati v pravdi popolnoma brezplačno.** Le v primeru, da bi sodišče moralo zaslišati zaradi dokaza stranke osebno, bi morali potovati v Zagreb na zaslišanje, toda le, če bi bili posebej pozvani. Seveda bi morala stroške potovanja trpeti stranka, ki bo v pravdi propadla. Ako niste ubožni, Vam svetujemo, da izrožite vso zadevo kakemu odvetniku. Stroške odvetnika trpi stranka, ki v pravdi propade. Ako pa od nje ni moč kaj dobiti, pa stranka, ki mu je naročila zastopanje.

P. M. Ali more zahtevati žena odškodnino zaradi smrti moža, ki je umrl vsled trčenja dveh avtomobilov. — Že tekom kazenskega postopanja, ki se je uvedlo proti dotičnikom, ki so zakrivili telesno poškodbo in smrt Vašega moža, morete zahtevati, da naj povrnejo vse stroške, ki so radi tega nastali. Poleg te odškodnine imate pravico zahtevati, ker Vas je bil mož dolžan vzdrževati po zakonu, vse, kar Vam je vsled njegove smrti odšlo. V primeru, da sta krivca oba voznika, Vam odgovarjata solidarno. Ako krivda tudi v civilni pravdi ne bo izkazana, gre za nesrečen slučaj, za katerega posledice ne odgovarja nihče. V Vašem primeru je nezgodo povzročil prav gotovo vsaj eden od obeh vozačev. V primeru, da se bavi oseba, s katero je skupno potoval Vaš mož, obrtoma s prevažanjem oseb, bo odgovarjal za Vašo škodo dotični obrtnik po posebnem avtomobilskem zakonu glede svoje in vozačeve odgovornosti, drugače pa bo moralo presojati sodišče krivdo po državljanskem zakonu, po katerem morate dokazati krivdo na škodi, ker se sicer domneva da je nastala brez krivde drugega. Razjasnite na uradni dan zadevo pri pristojnem sodišču, ki Vam bo moglo po točnem opisu dejanskega stanu dati primerne nasvete.

D. R. P. Po treh mesecih zakona je umrl sin oziroma brat. Ali imajo mati ter bratje in sestre pravico dedovanja. — Ako zapustnik nima ali ne bo imel svojih otrok, bo prešla dediščina na sorodnike v drugem kolenu, to je na njegovo še živo mater, na potomce umrlega očeta, to je na brata in sestro, ki stopita na slednjega mesto. Vsi navedeni pa bodo dedovali le polovico zapušične, ker ima zakonito dedno pravico do polovice zapuščine preživeča zapustnikova vdova. Dediči morajo prijaviti svoje pravice pri zapuščinski razpravi, h kateri jih bo povabilo sodišče oz. notar kot sodni poverjenik za opravo zapuščinske razprave. Cenitev zapuščinskega premoženja se bo izvršila le v primeru, da je kak dedič odsoten ali pa še nedoleten, kot tudi v primeru, da bi kateri od dedičev podal pogojno dedno prijavo, to je da bi se prijavil kot dedič s pridržkom pravne dobrote popisa zapuščine.

Z. S. V. Sinu nameravate izročiti posestvo, hčerama ste že pred leti dali doto, pa Vam nočeta dati potrdila, da sta odpravljeni. — Hčeri nikakor ne boste mogli prisiliti k pogodbi, da bi se naprej odrekli pravici do svoječasne Vaše zapuščine. Le z njih pristavkom boste mogli napraviti tako pogodbeno odpoved dedni pravici. Za veljavnost te pogodbe je treba notarskega zapisa ali posvedočenja v sodnem zapisniku. Najbrže boste morali k doti še kaj primakniti, da boste dosegli njihovo odpoved, ker se najbrže nadejata, da bi po Vaši smrti mogli dobiti še kaj ob zahtevi na dopolnitev njunega deleža, ki jima po zakonu pripada.

Zdravniška

Ista: 5-mesečnemu otroku ne smete še dajati ribjega olja, ker ga še ne more prenesti. Ako bo potrebno, mu ga dajte šele, ko bo star 1 leto.

L. F.: Ko sem vam priporočal tablete, sem imel v mislih druge tablete, kot jih omenjate vi. Obrniti se morate na zdravnika, ker na tem mestu ne prinašam receptov.

A. L. Maribor: Bradavice, ki jih opažate, so posledica kroničnega vnetja, ki pa po mojem mnenju ni v zvezi s kako spolno boleznijo. Vendar vam priporočam na vsak način zdravniški pregled. Mislim namreč, da bo potrebna majhna operacija.

I. O. K.: Razburilo vas je, ko ste zvedeli, da so spolne bolezni nevarne in ker ste opazili neko modrikasto podplutbo. — Iz ostalih znakov, ki jih navajate, ne morem sklepati, da bi se okužili s kako spolno boleznijo. Da bi vam obširneje razlagal o spolnih boleznih, ne dopušča prostor. Priporočam vam, da si nabavite tozadevne poljudno pisane knjige o spolnih boleznih, ki jih dobite v vsaki večji knjigarni.

Zagreb: Imate 4 mesece starega otroka, ki mu koža na glavi najprej rosi, potem se pa napravijo hraste. Bili ste že pri zdravniku, pa se stanje ne izboljša. — Zaradi otroka se ni treba preveč razburjati, ker ni opisana bolezen nevarna za življenje, pač pa traja zdravljenje precej časa. Drugega vam ne priporočam kakor to, da se držite zdravnikovih navodil. Receptov ne prinašam.

Šiška: Preboleli ste kapavico. Pred 9 leti ste rodili. Kasneje niste zanosili. Sedaj vam je izostalo perilo 9 tednov in imate običajne težave, kot skoro vse noseče žene. — Po mojem mnenju ste ponovno zanosili. Kapavica je sicer eden glavnih vzrokov jalovosti žen, odnosno vzrok zakonov s samo enim otrokom, vendar se mi zdi gornja domneva verjetna. Priporočam pa, da greste k zdravniku, ker je možno, da ste zanosili izven maternice. Povod, da tako mislim, je ta, ker ste navedli, da ste preboleli kapavico, ki je lahko vzrok, da zanosi žena izven maternice. V tem primeru je treba operirati. Seveda je to samo domneva, vendar vam priporočam zdravniški pregled, ki bo pojasnil situacijo.

A. Ž.: Po mojem mnenju niste noseči. Pri nosečih ženah se opažajo sicer včasih perilu podobne krvavitve. V vašem primeru pa se mi zdi, da gre za popolnoma redno perilo in da torej nosečnost ne pride v poštev.

V. L. Ljubljana: Imate neprijetno srbečico okoli danke. — Verjetno gre v vašem primeru za ekcem. Včasih opažamo srbečico tudi pri črevesnih zajedalcih in pri hemoroidih. Potrebna bi bila zdravniška preiskava.

Mo. P. iz. H.: Imate navzven štrleča ušesa. — Proti tej kozmetični napaki priporočajo razne bandaže. Hitreje se da to odpraviti z operacijo.

Isti.: Odvišne obrvi lahko izpulite. Trajno jih odpravite električnim potom. Pojdite k specialistu za kožne bolezni.

Muha: Potreben bi bil lokalni ogled, ki bi ugotovil faktorje, ki so vzrok tej muji nadlogi (gnojišče, hlevi, odpadki kož itd.). Obrnite se tozadevno na desinfektorja, ki bo po lokalnem ogledu podvzel potrebne mere.

J. V.: V vašem pismu omenjate samo, da vas včasih peče po nogah, brez vsakih drugih podatkov. Zato vam morem odgovoriti samo na splošno. — Možno je, da imate krčne žile, ploske noge, poapnenje žil, vnetje bedrenega živca, kronični revmatizem itd. Prosim vas, da pišete obširneje, ali pa se obrnite direktno na zdravnika.

Kmetijska

Škropljenje jablan

R. Č. B.: Kdaj bi bil najprimernejši čas za škropljenje jablan in s čim bi škropili?

Če se hočete dodobra obraniti škrlupa in raznih drugih bolezni in zajedalcev, škropite jablane spomladi trikrat in sicer prvič, preden se brsti odpro in se vidijo zeleni lističi, drugič neposredno pred cvetjem, ko se že oidijo cvetni peclji, cveti pa so še zaprti in tretjič takoj po cvetju, ko cvetni listi odpadejo. Za prvo škropljenje (za katerega je zdaj že prepozno) vzamete 2% bordoško brozgo, za drugo škropljenje ¾% bordoško brozgo z dodatkom 250 gramov arezina na 100 l tekočine ali pa 80 gramov švajnfurtskega zelenila, za tretje škropljenje pa rabite 2% žvepleno apneno brozgo.

Nabava travnega semena

F. Š. R. Kam naj se obrnete za nakup travnega semena?

Ne bi vam svetovali kupovati travnega semenja v trgovinah, pač pa ga kupite pri Kmetijski družbi, ki vam bo nudila zanesljivo dobro seme. Kupite seme vsake travne vrste posebej in ga sami zmešajte doma, kakor bo že potrebno. Sejte seme v jarino n. pr. v oves, ki je za stalni travnik najboljši zaščitni sadež.

Močno kislo vino

I. S. K. Imate procejšno količino vina, ki je zelo kislo. Kako bi ga popravili?

Če je vino kislo radi prevelike količine vinske kisline, se da lahko popraviti in sicer na ta način, da mu odvzamete ali nevtralizirate kislino z nevtralnim kalijevim tartratam (dobite ga v drogeriji). En del vinske kisline se nevtralizira z en in pol dela tartrata. Najboljše pa boste določili potrebo tartrata s pokušanjem. Tartrat raztopite v nekaj hladnega vina, ki ga zlijete potem v sod, pomešate in čez dva dni pokušate; če je kisline preveč, dodate še tartrata. — Še boljše pa je, da prekislo vino pomešate z drugim manj kislim.

Kolje v vinogradu

I. V. P. Skoraj vsako drugo leto morate nadomestiti kolje v vinogradu. Radi bi vedeli, kako bi napravili kolje trpežnejše.

Da se kolje tako hitro izrabi, bo v prvi vrsti kriva vrsta lesa. Dalje lahko tudi pomanjkljiva priprava kolja in tla v vinogradu. Za vinograd je najboljše kalano akacijevo, kostanjevo, ali brastovo kolje iz zdravega lesa. Kolje naj bo primerno debelo in sicer do 3 cm v promeru, dolgo pa 2,30 m, da se lahko večkrat priseka. Dokler je kolje še sveže, ga namočite v 4—6% modri galici v kakšnem lesenem ali betonskem čebru. Kolje naj stoji v čebru pokonci in sicer do 40 cm globoko v raztopini. Namaka naj se toliko časa, da se bo galica vpila skoraj do vrha kolja. Kako visoko se raztopina vpija, se dobro vidi. Po namakanju je treba kolje dobro posušiti in nato šele uporabi. Konzervira se kolje lahko tudi v raztopljenem katranu, v katerem se namaka 5 — 6 ur.

Zasenčenje gnojišča

M. J. C. Gnojišče bi radi zavarovali pred soncem. Trta se vam ne zdi primerna, ker se zadržujejo na grozdju muhe.

Za zasenčenje gnojišča lahko zasadite razno listnato drevje, najboljša sta seveda kostanj in oreh. Ker je vonj orehovega listja muham neprijeten in je oreh tudi dobičkanosen, vam priporočamo, da ga zasadite.

Trta samorodnica

A. Č. P. Zasaditi želite trto, ki bi jo napeljali na latnike. Izabele ne marate, vendar pa hočete imeti vrsto, ki je ni treba škropiti, pa kljub temu dobro rodi.

Izmed vseh samorodnic, ki jih po navadi ne škropijo, čeprav je škropljenje priporočljivo, vam priporočamo otelo ali pa klenton. Ker pa se Vam je že izabela zamerila baš radi nevšečnega duha in okusa, zasadite klenton. Ta vrsta mnogo rodi in je njeno vino dokaj boljše kot vino izabele.

ŠAH

Španska otvoritev

Beli: Preinfalk **Črni: dr. Vidmar**

(Zagreb, 8. kolo, 9. t. m.)

1. e2—e4	e7—e5
2. Sg1—f3	Sb8—c6
3. Lf1—b5	a7—a6
4. Hb5—a4	Sg8—f6
5. —o—	Sf6 : e4
6. d2—d4	b7—b5
7. La4—b3	d7—d5
8. d4 : e5	Lc8—e6
9. c2—c3	

Doslej vse točno po znanih vzorih odprte variante španske partije.

9.	Lf8—c5!?

Tu pa se navadno igra Le7. Poteza v partiji je podjetnejša, pa tudi riskantnejša.

10. Sb1—d2	o—o
11. Lb3—c2	Se4 : d2
12. Dd1 : d2	

To je bolje nego Ld2, Ker dopušča možnost Dd3.

12.	f7—f6

Logična protiigra črnega je otvoritev f-linije.

13. b2—b4?

To se kmalu izkaže kot važna slabitev. Seveda je bilo treba igrati 13. Dd3, g6, 14. Lh6 in beli bi stal zelo dobro.

13.	Lc5—e7
14. Tf1—e1	Dd8—d7
15. a2—a4?	

Po tej nadaljnji zapaki je beli najbrže že izgubljen. Še vedno je šlo Dd3.

15.	Sc6 : e5
16. Sf3 : e5	f6 : e5
17. Te1 : e5	Le7—f6

Lovec je zelo hitro prišel na svoje idealno polje, s katerega meri na slabost c3.

18. Te5—e1	Le6—f5!

Saj beli ne sme več prav menjati, ker takoj zagrozi še tudi napad na f2. Naenkrat stoji še tudi Dd2 slabo in Lc1 še vedno ni razvit.

19. a4 : b5?

Otvoritev linije pač še pospeši katastrofo.

19.	a6 : b5
20. Ta1 : a8	Tf8 : a8
21. Lc2—b3	c7—c6
22. Dd2—e3	

Beli nima pravih objektov za napad. Njegove figure pa tudi vse stojijo pasivno. Tako črni lahko v miru pripravi odločilni udar.

22.	h7—h6
23. De3—c5	Kg8—h7
24. Lb3—d1	

Še vedno ni mogoče niti razviti Lc1, sedaj radi možnosti Ta3.

24.	Ta8—a1
25. Lc1—d2	Lf5—e4!

Potem ko je beli popolnoma vezan, preide črni še h napadu. Grozi Td1: ter nato Dg4.

26. h2—h3	Ta1—a2
27. Ld2—e3	Dd7—f5!

Z grožnjo Dg6.

28. Ld1—e2	

Da parira to grožnjo eventualno z Lf1. Toda sedaj zopet oživi akcija na drugem krilu.

28.	Ta2—c2
29. Le2—g4	

Ali 29. Ld4, Ld4:, 30. Dd4:, Df6 in črni ima s kmetom več pač dobljeno končnico. — Seveda ne gre 29. Dc6:?, d4.

29.	Df5—g6
30. g2—g3	Lf6 : c3
31. Te1—d1	h6—h5
32. Lg4—d7	Lc3—e5
33. Dc5—e7	Le5 : g3!

beli se vda.

Vasja Pirc

Tri sodobne basni

V včerajšnjem »Jutru« (glej Kulturni pregled na 7. strani) je tiskarski škrat izpustil v članku »Moderne basni« tri značilne primere iz najnovejšega cikla Milana Vukasovića. Prinašamo jih danes in ponovno pristavljamo, da so prevedene iz »Srpskega književnega glasnika«.

Nov tajnik

V živalski državi se je delo močno povečalo. In je v razglasi, da potrebuje čim prej še enega tajnika.

Na ogromno presenečenje vseh se priglasi prasec.

— Za boga, kaj neki bi s teboj?« zatuli lev srdito. — Ti, ki s svojim rilcem vse razruješ, izpremešaš, na robe postaviš. Kako si sploh smel samo pomisliti na kaj takega?

Prasec premeri vse po vrsti s svojimi mežikajočimi očmi in zakrули:

— Mar ni uspeh svrha slehernega dela?

Nihče mu ni nasprotoval.

— Potemtakem ni sramota, če ga dosežeš z repom ali s krempiji, z nogami ali z zobmi, z rilcem ali z glavo.

Mnogi so odobrili to svinjsko stališče; nekateri so se zamislili, a lev je šele po daljšem molčanju dejal:

— Kaj bi pač človek sodil o nas, če se ne bi ozirali na sredstva, s katerimi se doseza smoter!

— Kdo? Človek? Kaj bi on sodil? je zakrulil vzradoščeno prasec. — Saj midva s človekom ne greva nikdar narazen in vam lahko v njegovem imenu slovesno izjavim: za človeka obstoji sramota samo v enem samem primeru: če nima uspeha.

Vse, samo ne človek

Nekaj bi te prosil, veliki človek, a pod pogojem, da mi na vse, kar te povprašam, odgovoriš iskreno, brez vsakršnih zahrbtnih misli! — je dejal lev.

Pokončno bitje se zamisli in po daljšem pomisleku odgovori svojemu dobremu tovarišu:

— Dobro, bodi! Dajem ti častno besedo, da storim kakor zahtevaš.

— Torej mi povej, kaj je treba storiti, da se v tvoji dvonožni državi v današnjem času čim prej doseže uspeh?

— Biti vse drugo, samo ne človek — mu je brez obotavljanja odgovoril dvonožni tovariš.

Orel o človeški prosvetljenosti

Po čudnem naključju se je orel rešil iz zoološkega vrta.

Komaj se je po gorskih vrhovih razširil glas o ubegu jetnika, že so prileteli orli z vseh strani, željni resnic in novic.

— Na vso moč bi hotela vedeti — zakraka neka orlica — v čem neki je ta človeška prosvetljenost, krona njihove moči in napredka?

— Vse, vse, vendar pa tega skoraj ni mogoče povedati — odgovori vprašani orel.

— Pa vendar, vsaj nekaj moreš reči! — so pritisnile nanj roparice. — Tako dolgo si bil med ljudmi, gotovo si kaj videl in slišal.

Osvobojeni orel reče po daljšem molku:

— Zame bi se razloček med našo in njihovo prosvetljenostjo lahko razložil nekako takole: Ko ugrabimo žrtev, pravimo mi preprosto in jasno: žremo jo. Ljudje pa bi rekli v tem primeru, da jo raziskujejo, v enem, da jo prosvetljujejo, v tretjem, da jo hočejo po svoje izpopolniti ali urediti — vse bodo rekli, samo tega ne, da jo hočejo požreti.

RADIO

Nedelja, 16. aprila.

Ljubljana 8: Ruski sekstet. — 9: Napovedi, poročila. — 9,15: Prenos iz trnovske cerkve. — 10,15: Verski govor (g. J. Jagodic). — 10.30: Lahka glasba (oddelek godbe »Sloge«). — 11.30: Operna glasba. Sodelujejo: ga. Mila Kogejeva, g. Ferdo Lupša in Radijski orkester. — 12: Napovedi. — 13.20: Pevski zbor prosvetnega društva Kranj. — 14: Plošče po željah. — 16.30: Kmet ura: Prva pomoč pri nesrečah in pri porodih domačih živali (dr. J. Koren). — 17: Perosijev oratorij Vstajenje (prenos iz Vatikana). — 18.30: Plošče. — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Djura Jakšič kot pripovednik. — 19.50: Plošče. — 20: Radijski orkester. — 21.10: Klavirski koncert ge. Mirce Sancinove. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Pester spored Radijskega orkestra.

Beograd 17.40: Pester spored. — 18.55: Plošče. — 20: Narodne pesmi in plesi. — 22.20: Plošče. — **Zagreb** 16.45: Godba na pihala. — 20: Tamburaški zbor, recitacije godalni orkester. — 22.20: Ples. — **Praga** 19.50: Program po napovedi. — **Varšava** 21.25: Plesna muzika in zvočne slike. — **Sofija** 18: Lahka in plesna muzika. — 19: Bolgarske pesmi. — 19.30: Instrumentalna glasba. — 20: Petje. — 20.55: Iz operet. — 21.30: Lahka in plesna muzika. — **Dunaj** 10.30: Kmečka nedelja. — 12: Mali orkester. — 16: Vesela glasba. — 19: Godalni kvartet. — 20.15: Operetni večer. — 22.30: Lahka in plesna muzika. — **Berlin** 19.20: Poskočne melodije. — 20.15: Vesela muzika. — 22.30: Lahka glasba. — 24: Nočni koncert.

Ponedeljek 17. aprila

Ljubljana 12: Odmevi iz Bolgarske (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Radijski orkester. — 14: Napovedi. — 18: Paberki iz vsakdanjega zdravstva: O prehladih (dr. A. Brecelj). — 18.40: Iz kulturnega življenja koroških Slovencev (prof. Lojze Potočnik). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Čakavska popevka — z glasbenimi ilustracijami (prof. Ivan Matačič). — 19.50: Zanimivosti. — 20: Koncert komornega pihalnega tria. — 22.45: Plesna glasba na klavirju (Ch. Kunz). — 21: Koncert Radijskega orkestra. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Duet harmonik: brata Goloba.

Beograd 16.45: Narodni napevi. — 18.20: Petje in plošče. — 20: Narodne pesmi. — 20.30: Klavirske skladbe. — 21: Komorni koncert. — 22.15: Lahka godba. — **Zagreb** 17: Violinski koncert. — 17.45: Petje in tamburaški zbor. — 20: Prenos opere iz Nar. gledališča. — **Varšava** 21: Berlinska filharmonija. — 22.20. Klavirski koncert. — **Varšava** 17: Lahka glasba. — 18: Bolgarske pesmi. — 19.30: Simfonični koncert. — 20.55: Nadaljevanje koncerta. — 22: Godba za ples. — **Dunaj** 12: Orkester. — 16: Lahka glasba. — 18.15: Ljudski koncert. — 20.10: Koncert dunajskih simfonikov. — 22.30: Lahka godba in ples. — 24: Nočni koncert. — **Berlin** 20.15: Pester spored. — 22.30: Lahka in plesna muzika. — 24: Veliki orkester. — **München** 19.15: Plesi od povsod — 21: Slike iz Afrike. — 21.35: Pfitznerjeve pesmi. — 22.20: Lahka glasba.

Križanka št. 70

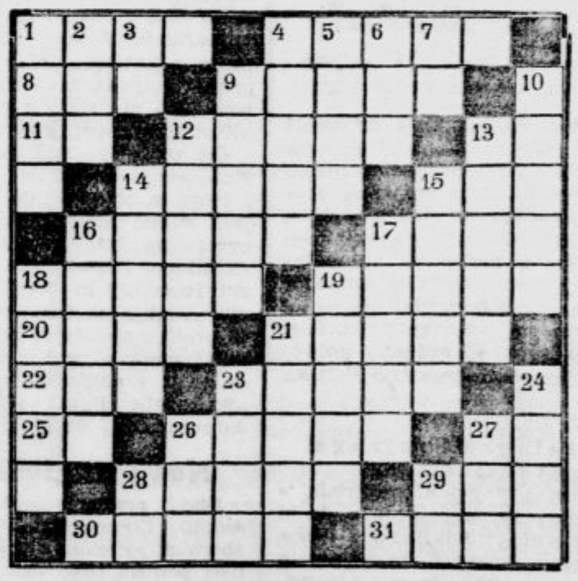

Vodoravno: 1. Srbski kralj, 4. trdnjava izza turških vpadov na Ogrskem, 8. jugoslovanski otok, 9. kmetijski najemnik, 11. izraz pri kartanju, 12. tujka za velikana, 13. kemični znak za barij, 14. vrsta pesnika, 15. domača žival, 16. vrsta ribe, 17. del poslopja, 18. druga beseda za nižavo, 19. vrsta sporta, 20. reka v Srbiji, 21. vseeno, srbohrvaško, 22. kemična prvina, 23. moško krstno ime, 25. kemični znak za atmosfero, 26. tuja beseda za blagoslov, 28. vojaška zaupna oseba, 27. zgodovinsko važen kraj v vzhodni Mali Aziji, 29. italijansko mesto ob Adiži, 30. druga beseda za velik, 23. mizarski izdelek.

Navpično: 1. reka v Rusiji, 2. ime abesinskega dostojanstvenika, 3. sibirska reka, 4. zgodovinsko pomemben kraj severovzhodno od Splita, 5. kraj v dunavski banovini, 6. domača žival, 7. števnik, 9. muslimansko sveto pismo, 10. tuja beseda za strežnika, 12. izdelovatelj umetnin, 13. tuja beseda za poper, 14. obrtnik, 15. stara gostilniška mera, 16. kraj na Koroškem 17. član jugoslovanske telovadne organizacije, 18. vrsta sportnika, 19. tuja beseda za vrečo, 21. poganski bog, 23. igralna karta, 24. tuja beseda za račun, 26. češki krivoverec, 27. vrsta mastne zemlje, 28. oziralni zaimek, 29. kemični znak za aluminij.

Rešitev križanke št. 69

Vodoravno: 1) Sutivan, 8) Kovin, 10) ob, 12) baraka, 14) Sedan, 16) nem, 17) ozek, 18) rame, 19) rek, 20) tesar, 21) Ogarev, 23) Lu, 24) Datis, 26) Masarik.

Navpično: 2) uk, 3) tobak, 4) Ivan, 5) vir, 6) ananas, 7) nosorog, 9) Kamerun, 11) bezeg, 13) Kemal, 15) dekada, 18) revir, 20) Teta, 22) ras, 25) Si.

Poljska oborožena sila

Poljska lahko postavi v primeru vojne na bojišče nad tri in pol milijona mož — Tragika zemljepisne lege poljskega ozemlja — Ideja premikalne vojne — Vojska, ki lahko veže do sto nemških divizij

Marial Pilsudski, osvoboditelj Poljske

Poljska vojska je danes za vojskami sovjetske Rusije, Nemčije, Francije in Italije največja vojaška sila v Evropi. Pomen poljske vojske leži še prav posebno v strategični vrednosti poljskega ozemlja. Velik del svetovne vojne se je odigral na ozemlju današnje Poljske. In danes je že več kakor gotovo, da se bo odigral usodni del bodoče svetovne vojne na vzhodu

zopet na poljskih tleh.

O strategičnem položaju Poljske se je v zadnjih dneh dovolj slišalo in bralo. Iz dejstva, da se Poljska sama ne more upirati nadmoči Velike Nemčije, je sledil londonski garancijski pakt o medsebojni pomoči med Poljsko in Anglijo ter posredno s tem tudi Francijo. Ta pakt pa bo imel svojo polno vrednost v vojaškem pogledu šele takrat, ko bo stala za njim tudi vsa sila Rusije, ki je danes vojaško gotovo

med prvimi na svetu.

Poljska meri 388.000 kvadratnih kilometrov in šteje 33 milijonov prebivalcev. Ima splošno vojaško obveznost za moško prebivalstvo med 19. in 50. letom, za častnike pa do 60. leta. Kadrska služba traja dve leti. Vzakonjena je tudi pomožna vojaška služba za vse moške in ženske od 18. do 60. leta.

Vrhovni komandant poljske vojske je vsakokratni

prezident republike.

Njegovi izvršni vojni organi so minister vojske in mornarice, generalni inspektor poljske vojske in odbor za obrambo države. Poljska vojska pooseblja tipične znake ta-

Rydz-Smigly, vrhovni poveljnik poljske vojske, naslednik maršala Pilsudskega

ko zvane »vzhodne vojske«, to je strokovni vojaški izraz za milijonske vojske z naglo izvežbanim moštvom in nepopolno vojno tehnično oborožitvijo, ki zaostaja za oborožitvijo vojsk zapadnih držav. Šibka stran poljske vojske je poljski vojni potencial, sestoječ iz razmeroma nepopolne vojne industrije in dokaj zaostale vojne tehnike. V zadnjem času je Poljska storila mnogo za izpopolnitev svojega vojnega potenciala. Rezultati teh naporov so neznani, gotovo je samo to, da razpolaga trenutno Poljska z razmeroma

velikimi zalogami vojnega materiala.

Spričo silne porabe vojnega materiala v moderni vojni pa je že danes gotovo, da bi zašla Poljska v slučaju konflikta z Nemčijo kmalu v velike težave z dobavljanjem materiala za svojo vojsko, če ji ne bi priskočila na pomoč sovjetska Rusija s svojimi neizčrpnimi rezervami. Zato je skoraj gotovo, da bi v slučaju resnega konfflikta med Nemčijo in Poljsko Varšava naglo

opustila vse pomisleke

proti vojaškemu sodelovanju z Rusijo.

Mirnodobska poljska vojska šteje armade s 30 divizijami pehote, 1 specialno konjeniško divizijo ter 15 samostojnimi konjeniškimi brigadami. To je 324 bataljonov pehote in 273 eskadronov konjenice. Poljska artiljerija je mnogo trpela zaradi pomanjkanja kreditov za nabavo modernega orožja in za motorizacijo. Aktivna vojska razpolaga s 328 baterijami poljskih topov, 112 baterijami težkih topov, 40 baterijami protiletalskih topov. V sestavu poljske vojske je dalje 63 pionirskih čet, 90 čet za zvezo (telegrafisti, telefonisti, radiotelegrafisti itd.), 24 čet tankov s kakimi 600 tanki.

Aktivna poljska vojska

šteje 266.000 mož, h katerim je treba prišteti še odlično oboroženih 32.000 graničarjev, ki predstavljajo najbolj elitni del poljske vojske.

Disciplina poljske vojske je odlična. Človeški material prav dober, častniški zbor odličen. Državne meje niso nikjer posebno utrjene. Zaščiteni so samo gotovi sektorji proti Nemčiji. Pehota je oborožena z enotnimi puškami poljskega izdelka Mauser 25.

V slučaju

splošne mobilizacije

lahko postavi Poljska kakih 90 divizij pehote, 50 brigad konjenice, okoli 4000 lahkih poljskih topov, 1400 težkih topov in kakih 650 protiletalskih topov. Skupno število moštvo znaša v slučaju splošne mobilizacije okoli 3,600.000 mož.

Motorizacija poljske vojske je razmeroma šibka. Saj nima Poljska danes dosti več kakor 25.000 osebnih avtomobilov, 7000 kamionov in okoli 1000 traktorjev. Produkcija tankov v poljskih tovarnah v slučaju vojne se ceni na 1000 srednjih in 650 lahkih tankov. V slučaju mobilizacije bi razpolagala danes Poljska s kakimi 1500 težkimi in srednjimi ter 1400 lahkimi tanki in 1000 oklopnimi avtomobili.

Po septembrskih dogodkih sta bili sicer ustanovljeni dve oklopni diviziji ter predvidena motorizacija 3 do 4 divizij. V koliko je zvršen že ta načrt, trenutno ni znano.

Boljše je poljsko letalstvo.

Poljska sama je v stanju producirati letno do 1000 prvovrstnih letal, posebno lovskih, ki so priznana tudi v inozemtvu. Odlični so tudi poljski lahki bombniki. Sedaj razpolaga poljska vojska s približno 1500 letali prve linije, ki se morejo pomeriti tudi z najboljšimi nemškimi. Manjka pa Poljakom težkih bombnikov, tako da je poljsko letalstvo prvenstveno defenzivnega značaja. Tudi v tem pogledu bo potrebovala Poljska takoj po izbruhu vojnih sovražnosti pomoč Rusije, ki razpolaga danes poleg Nemčije z največjim in najboljšim zračnim brodovjem na svetu.

Šibka stran poljske vojske je pomanjkanje ofenzivnega orožja, kakor so letala, težka artiljerija in tanki. Ponos poljske vojske pa je njena konjenica, ki je takoj za Rusijo najmočnejša v Evropi. Poljsko vojno vodstvo polaga na svojo konjenico zelo velike nade in upa z njo doseči velike uspehe pri premikalni vojni. Zadnje čase se trudijo poljski vojni krogi okrepiti moč poljske konjenice s pritegnitvijo močnih enot konjeniške artiljerije, oklopnih avtomobilov in tankov. S tem žele ojačiti ofenzivno moč konjenice, ki se na podlagi izkušenj pri manevrih ni mogla razviti v polni meri zaradi pomanjkanja artiljerijske pomoči.

Kljub pomanjkanju modernega ofenzivnega orožja sloni vsa strategija poljskega vojnega vodstva

načelu ofenzivnih operacij.

Poljski vojni načrti so zato v svoji zasnovi dokaj drzni. Slone pa na izkušnjah napoleonskih vojn ter operacij v svetovni vojni. Poljaki bodo na vsak način poskušali operirati s premikalno vojno. V koliko bodo pri tem uspeli brez pomoči Rusije, je veliko vprašanje. Francoski vojaški strokovnjaki so v tem pogledu dokaj pesimistični.

V sedanjem položaju je Poljska vsekakor vojaški činitelj prvega reda. Po izločitvi Češkoslovaške z njenimi 40 moderno opremljenimi divizijami ter utrdbami na meji, s katerimi bi v slučaju vojnega konflikta vezala najmanj 50 nemških divizij, je Poljska edina država, ki lahko veže

do 100 nemških divizij

na vzhodni fronti ter postavlja s tem nemško vojno vodstvo pred nerešljiv problem dveh front: zapadne in vzhodne, na katerem je izkrvavela že nemška cesarska vojska v svetovni vojni. Pristop Poljske k zapadnemu bloku demokratskih velesil je preko noči prevrgel vse strategične načrte totalitarnih velesil in morda že v naprej odločil izid morebitnega vojnega konflikta. Poljska ogroža strategično celo vzhodno in srednjo Nemčijo. Berlin leži samo 160 km zračne črte daleč od poljske meje, Vratislava 60 km, Stettin 110, Halle in Magdeburg 300 km. Glavni poljedelski kraji Nemčije so

neposredno izpostavljeni poljskemu vpadu.

Nobeno večje in važnejše nemško mesto ne leži dalje od poljske meje, kakor dve uri zračnega poleta z modernimi bombniki. Letalska ofenziva, vodena iz poljskih letališč v poljskem koridorju, Poznanju in poljski Gorenji Šleziji s pomočjo velike ofenzivne zračne vojske, s kakršno razpolaga danes Rusija, lahko potisne Nemčijo v nekaj tednih v nevzdržen položaj. Strategični položaj Poljske proti Nemčiji postane lahko za poslednjo usoden. Tega se nemški vojaški strokovnjaki prav dobro zavedajo. Edina nada jim je, da bi Poljska vsaj spočetka poskušala

sama voditi vojne operacije

proti Nemčiji. V tem razdobju bi se vrgla potem nemška vojska z vso silo svojih oklopnih za bliskovito vojno opremljenih in izvežbanih divizij na Poljsko ter jo pregazila že v prvih 14 dneh vojnih operacij. Tega se Poljska dobro zaveda in bo sigurno izvedla potrebne konsekvence, kakor jih je po razbitju in okupaciji ČSR, ko je prekinila s svojo politiko naslanjanja na Berlin ter se povezala z Londonom in Parizom.

D. V.

Teden zgodovinskih dni

Ta-le zemljevid, ki ga posnemamo po pariškem »Tempsu«, nam prikazuje glavna in stranska pomorska oporišča treh glavnih sredozemskih velesil, Anglije, Francije in Italije. Iz njihove razmestitve je najbolje razvidna strateška važnost posameznih sredozemskih predelov, ki ščitijo tri velike imperialne poti navedenih velesil: angleške v smeri od Gibraltarja do Sueza, francoske v južni smeri proti Alžirju in Maroku ter vzporedne italijanske v smeri proti Libiji

Pretekli teden — od petka do petka — je v mednarodni politiki potekel v znamenju naslednjih glavnih dogodkov: italijanska zasedba Albanije in njena združitev z **Italijo v** personalni uniji, pristop Francove **Španije** k protikomunistični zvezi, angleško-**francoska** jamstva Grčiji in Rumuniji, ki **so sledila** enakim jamstvom za Poljsko.

Med dogodki je bila zasedba Albanije **gotovo** na prvem mestu, toda na diplomatskem **področju** je bilo težišče razvoja, kakor že vse od srede marca tega leta, tudi **pretekli** teden v Londonu. Po dolgih posvetovanjih, ki se niso ustavila niti ob velikonočnih praznikih, je Anglija odločno posegla tudi v razvoj dogodkov v vzhodni in jugovzhodni Evropi, kjer je prevzela napram nekaterim državam že v naprej za primer napada take obveznosti, kakršnih leta 1914 ni prevzela pred izbruhom vojne niti napram svoji glavni zaveznici Franciji.

Od letošnjega leta dalje je Anglija sproti širila svoje obveznosti na evropskem kontinentu in bo odslej dolžna, da z vsemi svojimi silami priskoči na pomoč naslednjim evropskim državam, ako bi bile neizzvano napadene: Nizozemski, Belgiji, Švici, Poljski, Rumuniji in Grčiji. S tem se je postavila Anglija na čelo velike obrambne fronte proti morebitnim napadom, iz katere ji sedaj umik ni več mogoč. To pa pomeni, da se je v angleški zunanji politiki v zadnjih tednih odigral velik preobrat, katerega daljnosežnosti še ni mogoče točno oceniti.

Nova angleška politika

Dne 3. aprila je angleški ministrski predsednik Chamberlain izjavil v poslanski zbornici: »Prelom z našimi dosedanjimi stališči pomeni tako važen dogodek v britanski politiki, da mu bodo morale zgodovinske knjige posvetiti posebno poglavje.«

Dogodki preteklega tedna so potrdili, da hoče odslej Anglija zares stopati po novi poti, ki si jo je izbrala, ko je prevzela najprej jamstva za poljsko državo. Preokret so povzročili znani dogodki od razkosanja ČSR dalje. Pred 15. marcem je prevladovalo povsod v Evropi mnenje, da Anglija vse dotlej ne bo zajezila plazu, ki se je utrgal po lanski septembrski krizi, dokler ne bi nevarno in neposredno ogražal angleških postojank samih. Nova obrambna črta Anglije naj bi se zgradila izven kočljivega območja malih in srednjih držav na vzhodu Evrope, torej nekako ob ruski meji, Črnem morju in maloazijski obali. Razvoj dogodkov v zadnjih tednih pa je Angležem narekoval večjo previdnost v snovanju njihove obrambe »za vsak primer« ter jih obenem prisilil k hitrejšemu posegu v dogajanje, kakor so oni prvotno sami zamišljali.

Načelo skupne obrambe

Nova angleška politika si je postavila cilj: **organizirati, kakor se pravi, kolektivno ali skupno varnost proti kolektivni ali skupni nevarnosti.** Značaj kolektivnosti ali skupnosti nosi ta načrt tudi tedaj, ko se gradi z omejenimi (enostranskimi ali dvostranskimi) obvezami o pomoči morebitnim napadencem.

Od enakega stremljenja Društva narodov se nova angleška politika razlikuje v tem, da pri sedanjih angleških in francoskih jamstvenih obvezah ni potrebno, da bi šele kaka višja instanca, kakor poprej Društvo narodov, razsojala, kdo je napadalec in kdo napaden. Anglija je sedaj prepustila vsaki državi, ki ji je zajamčila svojo pomoč, da sama odloči, kdaj se smatra za napadeno. Ako taka država z odporom svoje oborožene sile **dokaže, da so njeni življenjski interesi resno ogroženi, ji mora Anglija takoj priskočiti z vsemi svojimi silami na pomoč.** Tako je bil iz izkušenj preteklosti storjen sklep za bodočnost. Da bi se angleška obveza zlorabila, je tem manj mogoče, ker gre v vseh primerih za vojaško šibkejše države, ki same gotovo ne bodo tvegale napada na vojaško močnejšega nasprotnika. Novi način sloni na dosedanjih izkušnjah in na medsebojnem zaupanju.

Stopnje angleških prizadevanj

Prva stopnja v gradnji tega novega varnostnega sistema je bila, kakor znano, **enostranska angleška jamstvena obveza** napram Poljski. V drugi stopnji se je ta enostranskost spremenila v **medsebojnost ob vez** Anglije in Poljske, ki si sedaj svoji neodvisnosti vzajemno jamčita; tretja stopnja pa bo sklenitev dokončnega obrambnega sporazuma ali obrambne zveze. Toda varnostni sistem po angleški zamisli s tem še ni dograjen. Že v začasni pogodbi s Poljsko je rečeno, da smeta obe državi z enakimi cilji skleniti enake ali podobne obrambne sporazume tudi z drugimi državami. Zato lahko smatramo za nadaljnje stopnje v tem razvoju tudi nove enostranske izjave o pomoči Anglije in Francije Grčiji in Rumuniji ter pogajanja, ki se istočasno vodijo še z drugimi državami, zlasti ona za pritegnitev Rusije v ta sistem.

Izrednega pomena je Chamberlainova napoved, da bo v dokončnih sporazumih ukrenjeno vse za obrambo pred »neposrednimi in posrednimi nevarnostmi«. Med posredne nevarnosti spada na primer tudi ogražanje druge države, katere konec bi povečal nevarnost za zaščiteno državo. To je nedvomno najpomembnejša osnova novega angleškega varnostnega sistema, **ki dopušča da se z navidezno samo dvostranskih obvez zgradi tako zvana kolektivna ali skupna varnost za vse morebitne ogrožence istočasno.** Ako bi na primer Anglija ne prevzela nikakih obveznosti glede Rumunije, pa bi Poljska smatrala napad na Rumunijo za ogrožanje svojih interesov in svoje varnosti ter bi ji priskočila na pomoč, bi ji morala pomagati tudi Anglija. S to osnovo »posrednih ogražanj varnosti« upa Anglija odstraniti tudi ovire za sporazum z Rusijo, za katerega so pogajanja v teku. Svojevoljnost v presojanju takih položajev je tudi tu preprečena z zahtevo, ki je pogoj slehernega uveljavljenja obvez o medsebojni pomoči, **da se namreč ne le posredno, temveč tudi neposredno ogroženo država z orožjem upre.** To je zlasti v ruskem primeru važno, ker je s tem odstranjena nevarnost, da bi Rusija zaradi ogrožanja Poljske zgrabila za orožje proti volji Varšave.

Vse to, kar smo navedli za Anglijo, velja v polni meri tudi za Francijo, ki je prevzela nase prav enake obveznosti, kolikor jih ni imela že poprej. Anglija in Francija postopata povsem enotno in njuna zveza je tako trdna, kakor ni bila doslej še nikdar. Razlika je samo v tem, da se je Francija že od nekdaj zavzemala za tako politiko, dočim se je Anglija vse do letos na moč branila vsakršne obveze napram katerikoli evropski državi razen Francije, Belgije in Švice. Zato je Chamberlain tudi s takim poudarkom govoril o novem poglavju angleške in svetovne zgodovine.

M O Š K I!

za zdravljenje spolnih slabosti

seksualne impotence, za spolno slabost ter za okrepitev funkcije spolnih žlez poskusite originalne hormonske neškodljive

„H O R M O - S E K S“ pilule

Dobivajo se v vseh lekarnah. 30 pilul Din 34.—, 100 pilul Din 217.—, 300 pilul Din 560.— Zahtevajte le originalne »Hormo Seks« pilule, ki so na škatlici zunaj opremljene z zaščitno znamkico. Po pošti razpošilja: LEKARNA BAHOVEC, LJUBLJANA. — Glavno skladišče: Farm. kem. laboratorij »VIS-VIT«, Zagreb, Langov trg št. 3. Ogl. reg. S. br. 1990-35

Letošnji Celjski kulturni teden

Tudi letos prirede Celjani svoj Celjski kulturni teden, saj je lanski poskus obrodil vzpodbudne uspehe in pokazal, kako potrebna je v Celju taka manifestacija za našo kulturo in njen napredek. Pravkar so se pojavili v Celju in okolici lični lepaki za II. C. K. T. Da bi lahko priobčili informacije, smo se obrnili do nje iniciatorja, prof. dr. P. Strmška, ki nam je dal rade volje pojasnila in informacije. Iz njegovega odgovora na naša vprašanja posnemamo naslednje:

O smislu Celjskega kulturnega tedna

Za one, ki so sodelovali pri lanskem CKT, se ni prav nič izpremenilo kajti isti so naši nameni kakor so bili lani: pokazati v prireditvah enega tedna del naše kulture dati tem prireditvam okvir in poudarek. Čisto isti so ostali ideali, namreč da je kultura nad politiko, skupna tudi takrat, kadar morda dnevna vprašanja razdvajajo naše vrste. Morda je bil ta poudarek skupnosti najlepše, kar je poka-

zala lanskoletna prireditev. Štejemo si v svoj uspeh, da nismo navzlic pretresljajem, ki smo jih doživeli, nič storili v škodo temu idealu in da nismo odbili niti enega produktivnega kulturnega delavca; ugotoviti moremo celo, da naše delo po tej preizkušnji bolje poznajo in presojajo tisti resnično kulturni ljudje, ki so doslej stali ob strani.

Zakaj se ni ustanovilo društvo CKT?

Lani smo nameravali ustanoviti društvo CKT, da bi imeli tudi formalno-pravno obliko, pa se je zadeve polastila politika in pregnala kulturo. Mi smo bili za svojo naivno zaupljivost sicer kaznovani, smo pa za veliko preizkušnjo bogatejši. Stvari sami pa to ni škodovalo. Tudi sicer smo šli mirno, brez sovražnosti in zamere preko dogodkov tistega dne. Edino to nas je bolelo in še boli, da so to dopustili tisti, ki so z nami delali, odkritosrčno pripravljali nadaljevanje ter niso imeli nikdar nobenih pomislekov, pa bi vendarle bili dovolili, da bi politika pomandrala vsa naša hotenja. Mi smo se umaknili in s ponosom spoznali, da so se vsi resnično produktivni kulturni delavci umaknili z nami, odločeni nadaljevati započeto delo. Tako je za nas ta zadeva končana, z našim delom likvidirana, in nas več ne moti.

Lani smo imeli s toleranco oblasti le svoj delovni odbor. Letos smo naprosili mariborski umetniški klub, da nas je formalno-pravno vzel pod svoje okrilje. Morda je tudi v tem, navzlic neugodnim vzrokom, nekaj ugodnih posledic: prireditve so dobile vrednostni pečat, med kulturnimi delavci Celja in Maribora pa so se navezali tesnejši stiki.

Lanski in letošnji program

Lani smo imeli reprezentativno razstavo celjskih slikarjev in kiparjev, letos bo kolektivna razstava del akad. slik. Sirka. S tem pa ni rečeno, da drugi slikarji z laske razstave nimajo tudi nekaj novih in celo prav uspelih del. Tudi koncert vseh pevskih društev, kakor smo bili lani hvaležni zanj, zlasti ko je svojo nalogo tako sijajno rešil, se ne more ponavljati leto za letom, že zaradi tega ne, ker bi bilo preveč požrtvovalnosti društev, ki morajo iz lastnih koncertov črpati vire za svoje potrebe. In končno tudi literati ne morejo nastopati vsako leto, kakor da bi prinašali k prireditvam svoje domače naloge. To se mi zdi potrebno poudariti, ker čujem, da si mnogokdo ni o tem na jasnem in pričakuje da bo lanskoletna prireditev — šablona za naprej.

Kakšen bo torej letošnji program?

Predvsem bo Sirkova kolektivna razstava najnovejših del. Priljubljeni Slovenski vokalni kvintet iz Ljubljane bo na komornem koncertu izvajal pesmi naših domačih, zlasti celjskih in mariborskih skladateljev: Cererja, Delaka, Deva, Ipavcev, Mirka, Osterca, Preglja, Sancina, Schwaba, Šmigovca in drugih. Na literarnem večeru se bo letos predstavil mariborski krog: Cajnkar, Dornik, Golar, Ingolič, Kranjc, Potrč, Rehar, Rudolf, Šnuderl, Vodušek i. dr. Sancinov orkestralni kvartet bo z novimi skladbami poživil pestrost literarnega večera. Tretji večer je letos posvečen mladinski glasbi. Nastopil bo mladinski zbor celjske Glasbene matice, ki vežba svoje glasove pod veščim vodstvom skladatelja C. Preglja. Vemo, da bo občinstvo presenečeno nad tem večerom, ker se v Celju niti ne zavedamo, kakšen zbor mladih umetnikov ima Pregelj. Le marsikateri očka bo nevoljen, ko ne bo mogel odreči nastopa svojemu ljubljenčku, saj so vsem zažarele oči, ko sem jih prišel vabit, da nastopijo na tem koncertu. Mladinski pesmi pa bo posvečeno tudi petje odlične pevke-sopranistinje Marjance dr. Kalanove, ki jo bo spremljala na klavirju naša virtuozinja komponistka Mirca Sancinova. Tako bo program prav dostojen in zaokrožen.

Kje bodo te prireditve?

Tudi glede lokala prireditve je razlika med lani in letos. Letošnjim prireditvam želimo dati neko intimno noto. Zato bodo vse prireditve v istem prostoru, kjer bo razstava. Tej intimnosti brez zunanjega poudarka (saj so nam lani očitali, da smo delali štafažo) pa bodo tudi cene skromno odmerjene, kajti 40, 30 in 20 din res ni previsoka vstopnina za razstavo in vse prireditve skupaj. — Zavedamo pa se, da tudi v tej obliki vršimo veliko kulturno delo in želimo le z delom dokazati, da ne zaslužimo, da bi nas kdo oviral, če nas že noče podpirati. Zdi pa se nam, da nas že današnji dan brez izjeme uči, da bomo le iz naše kulture črpali svoje moči za jutrišnji dan.

XX. kolo v ligi

Bask v Ljubljani

Glavna tekma se začne ob 16.30 uri, predtekma (Ljubljana B — Reka) pa ob 14.45.

Današnji spored obsega naslednja srečanja:

v **Ljubljani: Ljubljana-Bask,**
v **Beogradu: BSK - Hajduk in Jedinstvo - Slavija (S),**
v **Zagrebu: Gradjanski - Hašk,**
v **Skoplju: Gradjanski - Jugoslavija,**
v **Zemunu: Zemun-Slavija (V).**

Za nas je kajpa najvažnejša tekma med Baskom in Ljubljano. Po lepem začetku v spomladanski sezoni so črno-beli iz Beograda naglo popustili in po svojem gostovanju v Skoplju že tri nedelje niso dobili nobene točke.

Ljubljana igra na svojih tleh in bo gotovo zastavila vse sile, da izvojuje zmago in si pridobi še ostali dve točki, s katerima bi jih skupno imela 16, kar bi pomenilo, da se je za vse primere in kombinacije rešila izpada iz lige za prihodnje leto. Prva tekma med obema nasprotnikoma je na beograjskih tleh ostala neodločena z 1 : 1.

Tekmo bo sodil sarajevski sodnik Hadži Rakić. Začetek bo ob 16.30.

Dvojni spored v Beogradu

V prvi tekmi se bosta sestala močna predstavnika naše lige **BSK** in **Hajduk**, ki sta se v prvi tekmi ločila s po eno točko za vsakega in rezultatom 2 : 2. To je bilo v Splitu, toda danes morajo Hajdukovci na BSKovo igrišče in tamkaj so gotovo domači veliki favoriti. Senzacija z velikimi posledicami bi bila Hajdukova zmaga. Splitčani so preteklo nedeljo slavili izdatno zmago nam Zemunci, kar govori o tem, da je njihov napad trenutno v odlični formi. Vsekako bo ta tekma ena najbolj napetih današnjega kola.

Jedinstvo bo danes zadelo na **sarajevsko Slavijo.** Borba bo odločila le o vrstnem redu v sredini tabele in ni več odločilnega pomena. Favorit je Jedinstvo, ki je v zadnjem času pokazalo odlične rezultate, ne glede na to, da je teden dni prej izgubilo proti Jugoslaviji. V jesenski tekmi so Sarajevčani spravili obe piki s 3 : 1.

Tekmo bo sodil Nenković iz Kragujevca.

„Derby" v Zagrebu

V Zagrebu bosta igrala **Hašk** in **Gradjanski.** To je torej domači »derby«, ki bo gotovo privabil rekordno število gledalcev. Za Gradjanskega je ta tekma posebnega pomena, ker jo je treba za vsako ceno dobiti, predvsem za primer, da bi se BSKu primerila nezgoda in bi izgubil obe točki s Hajdukom. Verjetno je, da bo Gradjanski ponovil vsaj lanski rezultat, tem bolj, ker ima Hašk prav za to tekmo nekatere težave s sestavo moštva. Jeseni so »purgerji« tesno zmagali z 1 : 0.

Po sporazumu bo to tekmo vodil domači sodnik Mlinarić.

Jugoslavija v Skoplju

To srečanje je zelo važno za Skopljance. Preteklo nedeljo so izgubili proti Hašku in so od tedaj spet v nevarnem pasu za slovo iz lige. Današnja zmaga bi jih rešila te usode, toda Jugoslavija je le precej trd oreh, da bi se moglo z gotovostjo govoriti o tem. Jeseni je v Beogradu zmagala »samo« z 2 : 0.

Sodnik bo Arsenijević iz Niša.

Najbolj ogorčena borba

Na zemunskem igrišču se bosta sestala dva »najmočnejša« kandidata za odhod iz letošnje lige, in sicer Slavija iz Varaždina in domači Zemun. Zemunci imajo prednost domačega igrašča, toda Slavija se je za ta nastop temeljito pripravila in hoče za vsako ceno prinesti obe točki domov. Jeseni so Zemunci v Varaždinu zmagali s 3 : 2, danes bi bili tudi lahko zadovoljni s podobnim...

V današjem kolu bodo najbolj zanimive tekme: BSK - Hajduk, Gradjanski - Hašk in Zemun - Slavija (V), mi pa bomo nestrpno čakali tudi izida ljubljanske tekme med Baskom in Ljubljano. Bodisi tako ali tako, drevi bo situacija glede prvih in zadnjih v tabeli že mnogo bolj jasna kakor je bila doslej. Ali pa že tudi popolnoma...

Ostali prvenstveni spored

Štiri povratne tekme iz I. kola finalnih tekem LNP

Razen ligaških tekem bo danes na sporedu še cela vrsta prvenstvenih tekem v raznih podsaveznih razredih, med katerimi bodo vsekako najbolj privlačne štiri povratne tekme iz I. kola finalnih tekem za naslov prvaka LNP, in sicer:

v **LJUBLJANI: Hermes—Maribor** ob 10.30 na igr. Jadrana s predtekmo Jadran—Hermes jun. ob 9.15;
v **CELJU: Celje—ČSK** ob 16. na igr. SK Celja;
v **MARIBORU: Železničar—Kranj** ob 15. na igr. Železničarja in
na **JESENICAH: Bratstvo—Atletik** ob 13.30 na igr. Bratstva.

★

Ostali prvenstveni spored je danes razdeljen **takole:**

v **LJUBLJANI: Ljubljana—Korotan jun.** ob 10. na igr. Ljubljane, **Mars—Svoboda jun.** ob 9. in Slavija—Adrija ob 10.15 na igr. Ilirije, **Moste—Mladika** ob 10.30 na igr. Mladike, Korotan—Grafika ob 10.30 na igr. Korotana in **Reka—Moste jun.** ob 10. na igr. Reke;

v **CELJU: Jugoslavija—Olimp jun.** ob 10. na igr. Atletika in **Laško—Štore** ob 14. na igr. Olimpa;

v **MARIBORU: Rapid—Maribor jun.** ob 10. na igr. Rapida;

v **KAMNIKU: Kamnik—Virtus,** v **DOMŽALAH Disk—Mengeš,** v **RADOVLJICI Radovljica—Ljubelj,** v **PTUJU Drava—Ptuj,** v **LENDAVI Lendava—Gradjanski** in v **TRBOVLJAH Trbovlje—Svoboda** (ob 10.) in **Dask—Litija** (ob 15.30).

V. zimska olimpiada s smučanjem ali ne?

Kljub drugačnim sklepom zadnjega kongresa FIS se vendarle zdi, da bodo Švicarji v spored prihodnje zimske olimpiade le uvrstili vsaj nekatere najbolj privlačne smučarske discipline

Naš znani zimsko-sportni delavec g. Joso Gorec iz Ljubljane je napisal za novinarsko službo Saveza sportnih savezov in Jugoslovenskega olimpijskega odbora, ki jo odlično in v veliko zadovoljstvo širokega kroga naših sportnikov ureja tajnik SSS g. Hrvoje Macanović, naslednji članek o sporedu V. zimskih olimpijskih iger, ki bodo — kakor znano — v olimpijskem letu XII. olimpiade meseca februarja 1940. v St. Moritzu v Švici:

Prirediteljski odbor V. zimskih olimpijskih iger je objavil spored tega tekmovanja v februarju 1940. v St. Moritzu. V tem sporedu je podčrtana ena zanimiva in sporna stvar, da so namreč vanj uvrščene tudi smučarske discipline. Uvrščene pa so bile samo nekaj dni pozneje po inspekciji predsednika mednarodnega olimpijskega odbora (CIO) grofa Baillet-Latoura, ki je bil zaradi te prireditve osebno v Baselu in St. Moritzu. Da bi se mogla pravilno ceniti važnost tega dogodka je treba poseči nekoliko nazaj v zgodovino spora o vprašanju smučanja in olimpijske formule amaterstva.

Na kongresu FISe v Garmischu so Nemci leta 1936. predlagali, naj bi se odslej olimpijske smučarske tekme prirejale samo po predpisih FISe za amaterske tekmovalce. Nemški delegati so v zvezi s tem predlogom zahtevali od ostalih delegatov, naj dobro prouče daljnosežnost in važnost tega sklepa, preden bodo z glasovanjem opredelili stališče. Kajti sprejeti je bilo treba takšen sklep, da na prihodnjem kongresu ne bo spet novih predlogov ali pa celo temu nasprotnih sklepov. To je bilo soglasno sprejeto.

Na kongresu FISe v Helsinkih leta 1938. so isti nemški delegati predlagali, naj se za bodoče zimske olimpijske igre na Japonskem uveljavijo olimpijski predpisi o amaterstvu. Delegati na kongresu so z večino glasov zavrnili ta nemški predlog, ne toliko iz načelnih amaterskih razlogov, temveč v glavnem za to, da bi rešili avtoriteto FISe, ki ne more vsake dve leti menjati svojih sklepov, in sicer še celo z istimi glasovalci in istimi predlagatelji. Navzočni delegati japonskega prirediteljskega odbora so bili žrtve, ker je jasno, da mednarodni olimpijski odbor nikdar ne bi dovolil olimpijskih smučarskih tekem po amaterskih predpisih FISe. Delegati Švice so pri tem glasovanju izjavili, da jim je bilo naročeno, naj izstopijo iz mednarodnega smučarskega saveza, če bo kongres spremenil sklep iz leta 1936.

Komaj dva meseca pozneje je mednarodni olimpijski odbor na svojem kongresu v Egiptu črtal smučanje iz sporeda zimskih olimpijskih iger, vse dotlej, dokler FISa ne sprejme najstrožjih amaterskih načel olimpijskega odbora. Šest mesecev po kongresu v Helsinkih so Japonci vrnili mandat za organizacijo XII. olimpiade.

V. zimska olimpiada je bila nato poverjena Švici, klasični državi smučanja z glavnimi atrakcijami alpinskega turizma. Toda brez smučarskih olimpijskih tekem! Ker pri FISi ni kongresa niti drugačne spremembe do teh olimpijskih iger, je bil potrjen sklep iz Helsinkov, naj bodo leta 1940. v Oslu tekme za svetovno smučarsko prvenstvo.

Švica skuša kljub temu rešiti smučanje za svoje zimske olimpijske igre, in sicer tako, da se obdrže na sporedu vsaj demonstracije v posameznih smučarskih disciplinah. Pred vsem smuški liki in smuški skoki, ki so že tako discipline, najbolj privlačne za gledalce.

FIS ne dopušča nobene izjeme. Direkcija FISe se sedaj bori še za to, da bi se ne oslabilo prvo celotno svetovno smučarsko prvenstvo, ki je odrejeno na sedež FISe v Oslo. Lansko poletje zahteva garancije in jih dobi od švicarskega smučarskega saveza, ki zastopa stališče, da v St. Moritzu ne bo dovolil smučarskih tekem niti kot demonstracije. Prireditelјski odbor v St. Moritzu pristane na zahteve smučarskega saveza in izjavlja, da ne bo priredil niti smučarskih tekem vojaških ekip.

Nemci med tem ne popustijo in vodijo akcijo, da bi se na izrednem kongresu spremenili sklepi v vprašanju smučarskih olimpijskih tekem. Švicarji potrpežljivo čakajo na rezultat te akcije. Toda Nemcem se posebno ne mudi in zdaj začnejo nestrpni Švicarji sami pospeševati to akcijo. Pobudo prevzame švicarski olimpijski odbor. Rezultati so že vidni... Po obisku predsednika CIO in kljub obvezi iz leta 1938. se smučanje s slalomom in skoki ter tekmami vojaških ekip naknadno uvrsti v spored V. zimskih olimpijskih iger. Toda to še ni dovolj... Švicarski olimpijski odbor zahteva od CIO, naj zahteva od FISe, da se v l. 1940. prepove svetovno smučarsko prvenstvo na Norveškem, ker se po sklepih olimpijskega odbora v olimpijskem letu ne smejo prirejati posebna svetovna prvenstva. Takšna je bila velika švicarska protiofenziva...

Mednarodni smučarski savez je član CIO in mora spoštovati olimpijske predpise. Sedaj je na razpotju, da bodisi izstopi iz CIO — kar pa brez kongresa ni mogoče — ali pa se pokorava njegovim sklepom, česar pa Norvežani nikakor ne bodo pustili... Kaj bo zdaj?

Izredni kongres bo moral končno rešiti to sporno vprašanje. Verjetno je, da bo smučanje ostalo v sporedu zimskih olimpijskih iger, moglo pa bi priti tudi do odgoditve svetovnega smučarskega prvenstva na Norveškem za leto dni. Morda se bo vse končalo z velikim porazom diplomacije predsednika FIS majorja Oestgaarda in porazom Osla, ki je dolga leta vodil mednarodno smučarstvo.

Triglavskega smuka ne bo

Namesto te tekme bo veleslalom na ledeniku pri Kredarici

Kakor nas obveščajo iz Mojstrane, so se prireditelji Triglavskega doma odločili, da zaradi izredno slabih snežnih razmer danes ne bodo izvedli tekem v smuku v dolino Krme, vsakoletne tradicionalne zaključne prireditve za smučarje. Snega je v nižjih legah premalo, v višjih pa je gnil, tako da bi bila proga za tekmovalce sem in tja prenevarna.

Da pa številni smučarji, ki so zbrani v Staničevi koči, ne bodo brez prireditve, bodo za zaključek sezone izvedli v Triglavskem pogorju drugo prireditev, in sicer veleslalom na ledeniku pri Kredarici.

Kolesarski cross-country v Ljubljani

bo danes ob 14.30 v izvedbi DKSK Edinstva v Zgornji Šiški pri gostilni Martinc. Proga bo šla preko Rožnika in se vrnila na Večno pot preko podutiškega klanca na cilj, ki bo pri Gasilskem domu v Zgornji Šiški.

Prijatelji kolesarskega sporta vabljeni!

Zasavsko sportno pismo

Litija, sredi aprila

Sportni klub Litija proslavlja letos desetletni jubilej svojega obstoja. Klub, ki ima v svojih vrstah zbrano večinoma vso mladino našega trga, je v dobi svojega desetletnega obstoja, dosegel lep uspeh v raznih sportnih panogah, predvsem v atletiki in nogometu. Omenimo naj samo, da je zastopal našo državo na balkanskih igrah v Bukarešti član našega kluba **Jančar Stane** v maratonskem teku. Nadalje imamo v naši atletski sekciji več članov, ki so v listi petdesetorice najboljših atletov v državi.

Nogometna sekcija deluje vsa leta zelo uspešno in je odigrala vsako leto več tekem s prvorazrednimi klubi, ter jih tudi po večini odločila v svojo korist. Od meseca januarja do srede aprila je bilo odigranih 7 tekem I. moštva in dve juniorski.

I. moštvo je igralo s klubi:
s Svobodo (Lj.) 3:4 za S., Ljubljano I. 1:4 za Lj., s Hrastnikom 4:0 za L., s Svobodo (Zagorje) v Zagorju 5:6 za L., z Adrijo 6:1 za L., s Slavijo 5:0 za L. in z Marsom 6:6. Moštvo Litije je tehnično lepo povezano in tudi vsak igralec dobro obvlada žogo. Izgledi za bodočnost so najlepši, ker je v juniorskem moštvu več mladih talentov.

Za desetletnico pripravlja klub obširen spored na sportni dan v mesecu avgustu z atletskim mitingom in nogometnim turnirjem, na katerem bo sodelovalo tudi kako inozemsko moštvo.

Razen kopanja tudi solnčenje. Uprava zimskega kopališča SK Ilirije javlja, da je poleg bazena v zaprtem prostoru pripravljen za obiskovalce tudi prostor na letnem kopališču za solnčenje od 12. dalje. Vstop za kopanje in solnčenje je skozi zimsko kopališče. Enkratna vstopnina za kopanje in solnčenje znaša 5 din, samo za solnčenje 3 din. — »Uprava«

Iz SK Ljubljane. Ker je pričakovati za današnjo tekmo precej obiska, prosi klubsko vodstvo p. n. občinstvo, da v izogib navala pri blagajnah pride na igrišče že med predtekmo.

SK Grafika. Proti Korotanu igramo v enaki postavi kakor na Jesenicah; (namesto Usnika, Felle). Tekma bo ob 10. na igrišču Korotana.

Tri jadralna letala v Gornji Radgoni

Gornja Radgona, 13. aprila

Obmejna jadralna sekcija v Gornji Radgoni stopa že v tretjo poslovno dobo in vendar je javnosti le še malo poznana. Manj vpitja, toda mnogo več praktičnega dela je bilo geslo naših bodočih mladih letalcev, katerih izredno lepo število se je zbralo okrog spretnega vodje sekcije, učitelja g. Žarka Burje. V skromni delavnici tik dr. Čremošnikove vile na Spodnjem grisu vidiš ob vsakem prostem času naše mlade konstrukterje zaposlene pri gradnji jadralnih letal, katerih prvo je bilo dograjeno lansko pomlad, drugo je tik pred dograditvijo, v delu pa je že tretje.

Toda ne samo v delavnici, nego tudi na planoti vidiš naše mlade jadralce, odkar imajo zgrajeno prvo jadralno letalo. Marsikateri Gornjeradgončan jih doslej še ni videl ne pri delu, ne pri jadranju, ker so se vzdrževali večinoma le z lastnimi prispevki in zunanjo podporo ter niso krožile po trgu običajne nabiralne pole, s katerimi je navadno vsak tržan obveščen o kakem novem podjetju, sicer pa ne. Naši mladi jadralci so doslej pridno vežbali na takozvanem Lomanoškem bregu pri Gornji Radgoni pod vodstvom članov mariborskega Aerokluba gg. Mirka Filipiča in inž. Vlada Humeka. Oba velikonočna praznika, pa tudi že na cvetno nedeljo so se naši jadralci preselili na Trate v bližini postajnega poslopja v Gornji Radgoni, torej v trgu samem, kjer se je zbrala večja množina. Pod vodstvom vajenca mariborskega Aerokluba g. Edgarda Košaka so se vršile jadralne vežbe in priprave za nedeljske izpite. Na belo nedeljo 16. t. m. bodo namreč ves dan izpiti jadralnih letalcev skupin A in B. Nekateri izmed naših mladih jadralcev so pokazali doslej že lepe uspehe, zlasti gg. Franc Šternša, Stanko Bulec, Dušan Klemenčič, Ernest Pučko in Ivan Semenič. Za nedeljo 16. t. m. se pričakuje večja skupina jadralnih letalcev iz Maribora, prav gotovo pa bo tudi obmejno prebivalstvo podprlo ta velevažni pokret za narodno obrambne smotre, ki jih zasleduje naša obmejna jadralna sekcija.

Iz poglavja o socialni pravičnosti

Tragedija zgaranega moža in njegove družine

Šmartno ob Paki, 14. aprila.

V torek po veliki noči so bili prebivalci Šmartnega ob Paki priče razburljivega dogodka. Pozno popoldne se je blizu občinske pisarne ustavil tovorni avto. Na njem so bili starejši mož, mlajša žena in sedem otročičev zraven ubožnega pohištva. Komaj se je avto ustavil, sta iz kabine skočila šofer in njegov spremljevalec. Brez velikega oklevanja sta oba zmetala z avta pohištvo in odložila čudne potnike. Pri tem se nista prav nič brigala za ogorčene proteste moža in žene. Ko sta svoj posel opravila, sta se hotela spet odpeljati. Toda v tem trenutku je mož prijel najmlajšega otroka in z njim v naročju sedel pred prednja kolesa avtomobila. Za las je manjkalo, da kolesa težkega avta niso obeh povozila. Gledalci, ki so se medtem nabrali okrog avta, so se zavzeli za siromašno družino, a tudi njih prošnje in ugovori niso ničesar zaleglі. Šofer in njegov spremljevalec sta se spet odpeljala. Iz ust obupanega in jokajočega očeta nesrečne družine so ljudje izvedeli tole zgodbo:

Mož se piše Martin Zapušek. Leta 1881. se je rodil v Šmartnem ob Paki. Komaj tri mesece je štel, ko so njegovi starši zapustili ta kraj in se preselili v Podgorje pri Slovenjem Gradcu. Tam je mladi Martin preživel prvih dvajset let svojega življenja. Izučil se je med tem za žagarja. Skrb za zaslužek ga je privedla v Prevalje in v Wolfsberg, kjer je delal šestnajst let. Imel je srečo, da je v vojnih letih delal v podjetju, ki je bilo vojni dobavitelj. Zato je bil oproščen vojaške službe. V tem času je lepo zaslužil in si prihranil 20.000 kron, ki jih je naložil v hranilnici v Wolfsbergu. Oženil se je, a žena mu je kmalu umrla brez otrok. Pravi križev pot njegovega življenja pa se začne po svetovni vojni. Zaradi popolnega razvrednotenja denarja mu od vseh lepih prihrankov ni ostalo niti toliko, da bi si kupil kozo. V zmešnjavi povojnega časa mu je podjetje, pri katerem je delal, izgubilo tudi delavsko knjižico. Kljub vsem intervencijam je ni dobil več nazaj. Zdaj nima nobenega dokumenta, s katerim bi dokazal svojo pristojnost.

Po vojni se je ponovno oženil in ima s zdajšno ženo sedem otrok v starosti od dveh do sedmih let. Od l. 1926. do 1936. je delal v Guštanju. Svoje desetletno bivanje v tem kraju je za dobo štirih mesecev prekinil v letu 1930., ko je odšel za zaslužkom drugam, medtem pa je njegova družina tudi ta čas bivala v Guštanju. To prekinitev njegovega desetletnega bivanja v Guštanju smatra tamkajšnja občina za vzrok, da mu ne prizna domovinstva. Od neprestanega garanja mu je opešal vid. Za natančno delo v žagi ni bil več sposoben. Preselili so ga v Pameče in nato v Šmartno pri Slovenjem gradcu. Ker ga gospodar v žagi ni mogel več porabiti, mu je sodno odpovedal stanovanje. V torek po veliki noči ga je občina Šmartno pri Slovenjem Gradcu brez tozadevnega sodnega odloka izgnala na zgoraj opisani način v Šmartno ob Paki. Usmiljeni ljudje iz Šmartnega ob Paki so opešanega moža, njegovo bolno ženo in sestradane otročiče za silo preskrbeli s hrano. Organist g. Franc Klančnik pa jih je prvo noč prenočil v svoji delavnici. Družina je zdaj nastanjena v tesni koči, kjer čaka odločitev pristojnega oblastva, kam je pristojna.

Nočemo se na tem mestu spuščati v razglabljanja, v koliko ustrezajo obstoječi predpisi glede domovinstva občemu čutu socialne pravičnosti. Ugotavljamo le, da bi ti predpisi nikakor ne smeli biti nepremostljiva ovira za izvajanje socialne pravičnosti, posebno ne tedaj, če je to izvajanje poverjeno ljudem, ki govore, da so si načelo ljubezni do bližnjega postavili za osnovo svetovnega naziranja.

Iz Julijske krajine

Aretacija begunca. Pred dnevi so karabinjerji v Idriji prijavili sodišču v Tolminu 35-letnega Karla Tratnika iz Govejka zaradi bega čez mejo. Tratnik pa se je kmalu spet pojavil v domačem kraju. Kakor poroča »Gazzettino«, so ga v četrtek aretirali in odvedli v Tolmin.

Goriškemu sodišču sta bila prijavljena Ivan Batič in Lojze Frandolič, oba iz Gorice. Fanta se nista odzvala pozivu k naboru.

Tržaško semenišče. Kakor smo v drugi zvezi že poročali, se je mudil pred dnevi v Rimu tržaški škof Santin. Bil je tudi pri Mussoliniju, katerega je opozoril na akcijo za ustanovitev semenišča v Trstu. Predočil mu je pomen, ki bi ga imelo tako semenišče za vzgojo italijanskega duhovniškega naraščaja v obmejnih pokrajinah. Ministrski predsednik je na to odredil, da se odstopi državno poslopje, v katerem so imeli doslej državni karabinjeri svojo vojašnico, cerkvi, da bi si v njej uredila višjo gimnazijo in semenišče. Tržaške škofijske oblasti bodo poslopje prevzele že v nekaj dneh. V Trst bodo premestili koprsko semenišče. Na novem bogoslovju bodo predavali tudi o cerkvenem pravu, da bi tako poudarili potrebo po ustanovitvi cerkvenega sodišča v Trstu. Poseben odbor pa bo te dni pričel z nabiralno akcijo, da zbere potrebnih 500.000 lir za opremo škofijskega zavoda.

Tržaška obalna plovba. Za redne pomorske prometne zveze med Trstom in vsemi večjimi kraji v bližnji Furlaniji in Istri ter z Zadrom skrbi paroplovna družba »Istria-Triestе«. Z njenimi parniki je lani potovalo preko 600.000 potnikov. Hkratu je znašal blagovni promet okrog 30.000 ton. Parniki družbe so v glavnem prevažali zelenjavo v Trst in Pulj ter druge kmetijske pridelke za obe tržišči. Družba namerava v prihodnjih 4 letih obnoviti svoje ladjevje. V tržaških ladjedelnicah bodo zanjo zgradili pet manjših parnikov z dislokacijo po 250 do 450 ton.

Kolesar pod avtomobilom. V bližini Devina je pretekli ponedeljek neki privatni avto iz Trsta povozil 61 let starega Ivana Boškina, ki se je s kolesom vračal z dela domov. Boškin je dobil smrtne poškodbe, ki jim je še v noči na torek podlegel. Pokopali so ga v Tržiču.

Smrten padec. V Štanjelu na Krasu se je v četrtek smrtno ponesrečil 64 let stari posestnik Josip Semenič. Ko je zjutraj zapustil svojo sobo in se odpravil po stopnišču v pritličje, je padel in si ob robu neke stopnice prebil lobanjo. Domači so mu takoj prihiteli na pomoč in ga odnesli nazaj v sobo. Poklicali so zdravnika, a še preden je ta prišel, je Semenič umrl. Včeraj so ga pokopali na štanjelskem pokopališču.

Smrtna nesreča pri delu. Na Slapu pri Vipavi se je pred dnevi smrtno ponesrečil 20-letni Lojze Pelikan. Bil je zaposlen v nekem skladišču zelenjave. V skladišču je bil električni tok napeljan po žicah, ki so bile zelo slabo izolirane. Fant se je po naključju dotaknil razgaljene žice. Električni tok ga je pri priči ubil. Oblasti so uvedle preiskavo, da doženejo, kdo je odgovoren za nesrečo.

Velik gozdni požar. Na Nanosu je v noči od nedelje na ponedeljek izbruhnil velik požar v gozdu, ki je last zavoda za agrarno obnovo Treh Benečij. Vzroki požara niso znani. Požar se je razširil na 12 ha gozda. Iz Vipave so poslali takoj večji oddelek pehote, karabinerje in gasilce na Nanos, da bi preprečili večjo katastrofo. Ves ponedeljek so kopali jarke in podirali drevje v velikem loku okrog gorečega gozda. Po 12 urnem napornem delu jim je končno uspelo požar omejiti. Podjetje je utrpelo veliko škodo, ki so jo ocenili na dobrih 30.000 lir.

Krojaštvo 20. stoletja
Vam nudi satisfakcijo za vse dosedanje napake.
Zavezanih oči boste lahko ugotovili prednosti mojega dela. Zapomnite torej! Pravi naslov za obleke, kostume in ostale predmete dosledne Vašim željam je
English workmanship
ŠLIBAR ŠTEFAN
MESTNI TRG 8/I.

ZAHTEVAJTE BREZPLAČEN KATALOG!
MEINEL-HEROLD
TOVORNICE GLASBE MARIBOR D. 101

INŽENJERJA
elektrotehnične stroke, z izpitom za pooblaščene inženjerje,
sprejme
„Elektroindustrija" d. d., Ljubljana
Upoštevale se bodo le pismene ponudbe, v katerih naj bo opisan študij, praksa in zahtevki.

ZAHVALA

Vsem, ki so s spremstvom, venci, izrazi sožalja ali kakorkoli pokazali, da je naš dragi oče, soprog, brat in stric, gospod

IVO RUPENA

bil tako priljubljen in cenjen, se tem potom najlepše zahvaljujemo.

Za izredno pažnjo čast. duhovščini in za lepi govor g. Tavčarju ter ostalim bratom Sokolom za spremstvo posebna zahvala.

Hvaležni smo gg. zdravnikom dr. Pušenjaku, dr. Baragi in vsem prijateljem, ki so dragemu pokojniku lajšali muke v zadnjih dneh življenja.

RAKEK, aprila 1939.

Rodbina RUPENA

Sukno kamgarne volneno svila platno delene cefire tkanine

V NAJNOVEJŠIH VZORCIH
V NAJVEČJI IZBIRI
V NAJBOLJŠI KAKOVOSTI
IN PO NAJNIŽJIH CENAH

STALNO

Sternecki CELJE 20

NAJVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI

VZORCI IN CENIK ZASTONJ

L. WINDER: 46

Gospod iz Konopišta

Roman o Francu Ferdinandu

(Avtoriziran prevod)

Ta nevšečnost je silno učvrstila njegovo vero v zverinsko nizkoto ljudi. Prepiral se je s svojo usodo, prepiral se je z Bogom. Zakaj ga tepe z vsakim zlom, ki si ga je le moči misliti? Bolnik je besnel nad samim seboj. Čemu še živi? Veliki načrt o pomladitvi države se mu v teh dneh ni zdel samo neizvedljiv, ampak tudi nevreden, da bi se ga lotil. »Ljudje ne zaslužijo«, je rekal sam pri sebi, »da bi človek s prstom mignil zaradi njih. Kaj so mi mar? Kaj mi je mar Avstroogrska, trhla država, v kateri se živa duša ne meni zame? Nepriljubljen sem, grdijo me pri vsakem koraku — ali naj se mar vlačugam za naklonjenost ljudi? Ali naj jim kričim na ušesa: Osrečiti vas hočem? Ne, saj se jim ne vsiljujem. Država je zrela za pogin. Niti samemu sebi ne želim drugega kakor to, da čim prej poginem.«

V tem razpoloženju se je odpeljal spomladi leta 1894. v Budjejovice. Cesar ga je bil imenoval za poveljnika 38. pehotne brigade v Budjejovicah. Izbera med Meranom in Budjejovicami je bila razočaranemu lahka. Na potovanju okrog sveta je še hotel ozdraveti. Zdaj ni hotel več ozdraveti. Ne meneč se za znamenja bolezni, ki so postajala čedalje nevarnejša, je nastopil svojo službo kot brigadir. Častniki in moštvo, vsi so se tresli pred njim. Bil je strog in nedostopen. Nobenega pogreška ni odpustil, nobenega prestopka. Posebno častnike je rad poniževal in žalil. »Besnež« — takšna je bila sodba posadke o novem brigadirju. Častniki so se potezali za premestitev v druge garnizije, ker niso mogli prenesti njegove ošabnosti, izbruhov njegove jeze, poniževalnega zasmeha, s katerim jih je obsipal vpričo moštva. Saj niso vedeli, da se ne bori proti njim, ampak proti sebi. Hotel se je ugonobiti. Zaganjal se je čez vsakršno mejo. Po vsakem izgredu se je sesedel, misleč: »Moj Bog, kaj delam? Kako se bo to končalo? Kdaj bo konec tega?«

Ljubko mesto Budjejovice na južnem Češkem ni bilo daleč od Chlumca in Konopišta. Vendar je Franc Ferdinand le redko obiskoval svoja posestva. Pogled na konopiški park ga je delal otožnega. V tem parku, v tem starem gradu, ki se mu je že od vsega začetka ponujal kot pozno odkrita domačija, je bila vsa tolažilnost in pomirljivost minulih dni izpremenjena v porog in zasmeh. Bolnika je žalilo uspevanje tujih dreves in žarenje rož. »Vse to bo postajalo čedalje lepše, čedalje krasnejše«, je misli sam pri sebi, »mene pa več ne bo. Nihče ne bo vedel, nihče ne bo hotel vedeti, da sem jaz zasadil ta park in da je bil ta košček zemlje meni namenjen v pribežališče. Otonov bo in kasneje Otonovega sinu.« Naročil je Janaczku, naj v Chlumcu, Konopištu in na ostalih posestvih pazi na vse in nadzoruje uradnike, ukazal je, naj se dohodki strogo preverjajo in naj se vsak, kdor bi kradel drva, neusmiljeno zapre. Na svoje oči ni hotel ničesar več videti. Kadar v Budjejovicah ni mogel več prenašati svoje pobitosti, se ni peljal v Chlumec ali Konopište, ampak na Dunaj ali v Prago. Tam je obupno iskal razvedrila.

Pozno jeseni leta 1894. je v Pragi na begu pred samim seboj obiskal neki večer, ki ga je priredil cesarski namestnik na Češkem. Obdan od mnogih ljudi, dobrikavo in boječe zbranih okrog nepreračunljivega princa, ki je utegnil biti v teku istega večera zelo ljudomil in zelo nemilosten, je opazil, da ga zasleduje dvojica oči. Bile so nenavadno lepe rjave ženske oči in venomer uprte vanj. Dekle ali žena, ki so njene jasne oči zbujale njegovo pozornost, ni bila več zelo mlada in tudi ne lepa v običajnem smislu besede, toda lice s širokimi podočnicami je imelo očarljiv izraz. Morda je bilo zgolj sijanje lepih rjavih oči tisto, kar je dajalo neznanki ta čar, morda tudi poredna bradica, ki je poudarjala posebnost tega, drugače precej navadnega obraza —vsekako ga je delal radovednega. Dama, ki je princa nenehoma gledala in nosila bujne svetlorjave lase počesane na nizko in ozko čelo, je bila zelo vitka in dokaj velika. Franc Ferdinand je vprašal. Grof Wurmbrand mu je rekel, da je ena izmed hčera grofa Bohuslava Chotka, ki je bil pred poldrugim desetletjem kot cesarski namestnik domačin v tej palači. Prej da je bil poslanik, in pozneje spet, v Madridu, Bruslju in Draždanih. Grof ima osem otrok, in ta, Zofija, je peta med njimi. Wurmbrand je obotavljaje se dodal, da so Chotki v oddaljenem sorodstvu z njegovo rodbino.

Grofici Zofiji Chotkovi s Chotkove in Vognina je bilo šest in dvajset let, ko so ji tisti večer pokazali »bodočega cesarja«. Že prej, pred mnogimi leti, trinajstletno dekletce je bila nekoč sanjarila o bodočem cesarju. Takrat je bil njen oče avstrijski poslanik v Bruslju. Nanj je padla naloga, da sporoči belgijskemu kralju Leopoldu prošnjo cesarjeviča Rudolfa za roko princese Štefanije. Dan po Rudolfovem prihodu v Bruselj je bil zaročni dejeuner v gradu Laekenu. Avstrijski poslanik, njegova žena in njegovi dve odrasli hčeri so tudi sedeli za mizo. Ko sta se mladi grofici Chotkovi vrnili domov, je trinajstletna sestra Zofija, najživahnejša in najčastihlepnejša izmed osmerice otrok, že prežala na njiju. Morali sta ji opisati vse podrobnosti, posebno pa cesarjeviča Rudolfa, bodočega cesarja. Zofija je zavidala princesi Štefaniji, ki ji je bila sreča namenila, da postane žena bodočega cesarja. »Kdo ve, ali je to res takšna sreča«, sta dejali trezni starejši sestri, ki se jima je zdela Zofija prenapeta in otročja. Na ta večer je pomislila grofica, ko so ji povedali, da je prišel Franc Ferdinand iz Budjejovic. Nenehoma je zrla vanj, misleč, da ga lahko gleda brez skrbi, ker je on ne vidi. Lep se ji ni zdel, a zanimiv. Ne samo, ker je bil bodoči cesar; njegov bolehni, bledi obraz s sinjesivo zastrtimi očmi, ki so se vročično bleščale, se ji je zdel zanimiv. Nemoteno ga je mogla opazovati; nihče se ni menil zanjo. Visoko plemstvo vse Češke je bilo zbrano v prostorih namestništva: Schwarzenbergi in Lobkovici, Windischgraetzi in Waldsteini, Auerspergi in Rohani, Claryji in Fürstenbergi, najelegantnejše žene in dekleta so se iskrile in lesketale v bogastvu pariških večernih oblek, ki bi bil troški zanje zadostovali stotinam siromašnih rodbin za mesece in leta življenja. Grofica Zofija Chotkova je bila oblečena zelo preprosto. Njena obleka je bila iz majhne delavnice, kjer so šivali za premožnejše, vendar ne za bogate meščanke. Lišpa ni nosila. Ni se spuščala v tekmovanje z elegantnimi ženami in dekleti, in ko je samotno stala v kotu, je ni presenečalo, da se ni nobeden izmed zbranih kavalirjev zmenil zanjo. Mnoge hčere grofa Chotka, ki ni imel znatnega premoženja, so bile druga drugi na poti. Vedele so, da niso neveste, ki bi se kdo pulil zanje. Vendar se grofica Zofija Chotkova ni čutila potisnjene v vlogo Pepelke. Njena samozavest je bila — brez pravega razloga — močno razvita. Zastran svoje prihodnosti se ni vdajala praznim upom. Vedela je, da po smrti bolehnega očeta — mati je bila že nekaj let mrtva — lahko postane bralka ali v najugodnejšem primeru dvorna dama pri kaki nadvojvodinji. Da bi našla moža svojega stanu, se ji je zdelo zelo dvomljivo; z možem nižjega stanu se nikakor ni hotela poročiti. Oče se je bil že sprijaznil s tem, da ostane najbrže neomožena. Dekle, ki si s šestindvajsetimi leti še ni bilo osvojilo moža, je veljalo za »staro devico«. V grofičinem značaju in vedenju se je že nekaj let razločno pojavljala starodevičja črta. Toda njena živahna neprisiljenost je povzdigovala prirojeno ljubkost dekleta z lepimi rjavimi očmi.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratne objave oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratne objave oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.- v znamkah**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana štev. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelek „Jutra", Ljubljana.

G. T. Rotman:

S Pegazom — okrog sveta

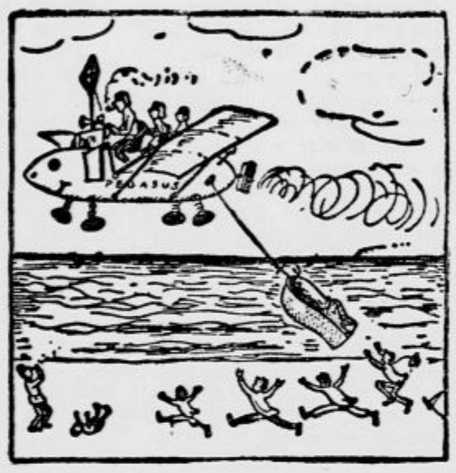

13

Spet je pognal motor in zletel dalje, iščoč boljšega kraja za pristanek. Ljudje na peščini so kriče dirjali za njim. Gospod Trepetlikar je skakal kakor kenguruj, da bi ujel stol in hčer. Redar je sviral na svoj klarinet; a gospod Vrtačnik ni slišal ničesar in je z mirnodušjem pravičnika rohnel svojo pot.

14

Nazadnje je redar dvakrat ali trikrat ustrelil, in to je gospod Vrtačnik slišal. »Pristanite,« je kazal redar, »če ne, preluknjam tisto vašo reč, da bo takšna kakor osje gnezdo.« Gospod Vrtačnik je zbegan obračal krmilo na vse strani, dokler se ni »Pegaz« nagnil. Ali pri tem nagibu je stol z gospodično Trepetlikarjevo štrbunknil v morje.

Kam pa, kam?

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj ši znesek 17 din

Danes kolesarske dirke v Zg. Šiški! Pri Martincu koncert, zabava, fina vina, dobra kuhinja! 7839-18

Bela nedelja — nedelja veselja janček pečen in deklič meden pri Bausu vse to in ples zraven bo Gostilna Kramar. 7742-18

Vsi v nedeljo na koncert, ki se vrši pri Rabinetu restavracija Mosce Vabimo na velik obisk. Dobra jedila in vina ugodne cene. 7773-18

Gostilna pri Panju v Vegovi 10 vas vabi na izborni dolenjski cviček in na fina štajerska vina, dobavljena direktno od vinogradnikov, ob vsakem času topla in mrzla jedila, danes in vsak večer igranje klavirja. Gostom na razpolago balinišče, biljard itd. Zato pridite še danes in zahajajte redno in ob vsaki priliki le k Panju v Vegovo ul. Za obilen obisk se vljudno priporoča — Tone Huč. 7892-18

Gostilna Putrich priredi danes domačo zabavo s plesom. Izborna vina gorka in mrzla jedila. — Vljudno vabljeni. 7975-18

8 din liter se toči pristno srbsko vino v restavraciji pri gorenjskem kolodvoru. Danes koncert. 7972-18

Službo dobi

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj ši znesek 17 din

Natakarico pridno in pošteno sprejmem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7867-1

Hišnik vrtnar ki ima stalno službo se sprejme takoj v lepo stanovanje, sobe, kuhinje in pritiklin. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Vrtnar ali vrtnarski delavec.« 7965-1

Dobra kuharica samostojna za gostilno srednjih let išče mesto Nastop takoj. Ponudbe pod »5000« na podr. Jutra v Mariboru. 7948-1

Trgov. pomočnica dobi takoj službo. Ponudbe na ogl odd. Jutra v Celju pod »Vestna«. 7950-1

Šofer za tovorni avto dobi takoj službo. Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod »Trezen«. 7949-1

Mesarski pomočnik mlajši, vajen nakupa živine, ki se razume na kmečka dela, dobi mesto. Lavrič, Tehanje pri Celju. 7955-1

Mesarskega pomočnika ki bi imel nekaj prakse z izvažanjem mesa dobi takoj mesto. Blaž Jeglič. Tržič. 7708-1

Natakarica solidna s znanjem nemškega jezika in natakarski vajenec zdrav močan in pošten dobita mesto v kol. restavraciji na Pragerškem. Pismene ponudbe s sliko. na kolodvorsko restavracijo. S. S. Furman, — Pragersko. 7726-1

Frizerko in brivskega pomočnika sprejmem v stalno službo. Plača dobra. Loboda Rafael, Rožna dolina c. IX. št. 5. 7741-1

Letoviška kuharica samostojna dobi mesto za sezono na Krki. Pismene ponudbe na Zajc, Stična. 7604-1

Frizerko in briv. pomočnika dobro delavko in delavca, takoj sprejme za stalno Josip Žnidarič, frizer, Golnik št. 2. 6773-1

Delovodja z večletno prakso na nizkih in talnih zgradbah dobi mesto. Ponudbe na podr. Jutra v Mariboru pod »Delovodja«. 6755-1

Natakarico na račun, ki zna tudi dobro kuhati iščem za takoj ali pozneje. Ponudbe na podruž. Jutra v Celju pod »Čedna in poštena«. 6765-1

Kovlnostrugarja dobrega delavca, sprejmem takoj. Možnost stalne zaposlitve. Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod »Strugar«. 6775-1

Dobra frizerka dobi takoj službo. Čoh Anton, Celje, Prešernova 11. 6763-1

Mlajšo prodajalko agilno, fletno, išče večja trgovina v večjem kraju. Ponudbe pod »Stalna« na ogl. odd. Jutra. Slika zaželjena. 7645-1

Služkinjo krepko in zdravo, za vsa hišna dela sprejmem takoj. Ponudbe: dr. Lavrič, Rogaška Slatina. 7652-1

Postrežnico pridno, pošteno, sprejmem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7965-1

Krojaškega pomočnika za male komade, sprejme Jože Mogole, krojač, Vinmaše, Škofja Loka. 7959-1

Pomočnika mehanika veščega v montaži koles, sprejme Abiko, Tyrševa 34. 7967-1

Mehanika in vajenca za mehaniko sprejmem. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod »Mehanik«. 7968-1

Prodajalko sprejme špecerijska trgovina v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vestna in poštena«. 7986-1

Inteligentno in pridno pomočnico ter VAJENKO za prvovrstno damsko krojaštvo sprejmem za takoj P. Rasch damski modni atelje, Celje. Gosposka ulica 19-I. 7568-1

Kopalnega mojstra spreime sportno kopališče SK Ilirije v Ljubljani. Nastop 1. maja Ponudbe na poštni predal 175. 7566-1

Guvernanta za negovanje in vzgojo otrok z znanjem franc. in angl jezika dobi mesto v fini hiši. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Fina vzgoja«. 7509-1

Brivskega pomočnika dobrega delavca, sprejme v stalno službo Janko Kofler, Železniki nad Škofjo Loko. 7431-1

Akviziterje z dobrimi referencami išče zavarovalnica »Sava«, Sv. Petra cesta 2. 7093-1

Krojaški mojster mlad, agilen, vsestransko izvežban, dobi stalno mesto kot prikrojevalec v večjem podjetju. Ponudbe z zahtevkom plače in navedbo dosedanjega delovanja na ogl. odd. Jutra pod značko »Prvovrsten mojster«. 6772-1

Šiviljo staro ca 30 let, z dobrim okusom in samostojno, — sprejmem v privatno hišo v Ljubljani. Ponudbe pod »Din 500« na ogl. oddelek Jutra. 6770-1

Damska krojačica išče mlajšo pomočnico ali praktikantinjo. Nasl. v vseh posl. Jutra. 7785-1

Gradbeni tehnik dobi postranski zaslužek v tehnični pisarni za visoke stavbe (izdelava projektov, proračuni). Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takoje« 7635-1

Kuharico perfektno, sprejmem k tričlanski družini na deželo v bližini Ljubljane. Plača din 500. Pismene ponudbe z navedbo vsega dosedanjega službovanja pod »Nastop po dogovoru« na ogl. oddelek Jutra. 7607-1

1 ključavničarja in 1 vrtnarja sprejme za takoj Uprava državnega zdravilišča Topolščica. Nekolkovane ponudbe z vsemi podatki samo samskih prosilcev naj se naslovijo na upravo. 7588-1

Kuharico drugo moč, srednjih let, prikupljive zunanjosti, sprejmem za sezijo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Toplice«. 7835-1

Stavca za štampilje sprejme tvrdka Sitar & Svetek, Frančiškanska 3 7762-1

Šivilje za moško perilo, dobe mesto. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7880-1

Frizerko prvovrstno moč, sprejme v stalno službo boljši salon v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Plačam dobro«. 7638-1

Frizerja ali frizerko prvovrstno moč, išče salon Zrajec, Šušak. 7863-1

Spretnega cirkularista sprejmem takoj. Mizarstvo »LIČEN«, Ljubljana, Celovška cesta 209. 7845-1

Krojaškega pomočnika za male komade sprejme takoj za stalno. Kac, Aleksandrova 2-I. 7875-1

Krojači z lastnim močnim strojem dobijo delo na dom Ponudbe na Mosevoz in platno d. d. Ljubljana. 7822-1

Perfektno kuharico sprejmem k boljši, večji družini na deželi. V hiši elektrika, tekoča voda, plača dobra. Samo poštene in sposobne naj se javijo pod »Stediljiva« 7730-1

Brivski pom. Slovenec, prvovrsten delavec, mlajša moč, ćobi stalno mesto v letoviškem kraju na Gorenjskem, proti plači 400.— mesečno, ter z vso oskrbo v hiši. Nastop takoj ali po dogovoru. Ponudbe na ogl. odd. Jutra v Ljubljani pod »Prvovrsten brivec.« 7731-1

Ljubljančanko začetnico sprejmem v trgovino. Ponudbe na ogl odd. Jutra. 7850-1

Krojaškega pomočnika iščem za velike komade nastop takoj. Ivan Jeršin, krojač, Kranj. 7843-1

Pekovski pomočnik mlad, ki bi raznašal tudi kruh dobi službo. — Josip Stojan, parna pekarna Pišece 18, srez Brežice. 7506-1

Frizerko dobro moč, sprejmem Novi trg št. 1. Fr. Cokan. 7859-1

Frizerko izvežbano z vodni in železni ondulaciji sprejme salon Mara Ptuj. 7881-1

Vzgojiteljico lepega vedenja značajno inteligentno s prefektnim znanjem nemščine za takoj iščem. Ponudbe na ogl odd. Jutra pod »Dobrosrčna« 7885-1

Raznašalca kruha dobro vpeljanega sprejmem takoj. Naslov v poslovalnicah Jutra. 7702-1

Strojnega tehnika ki bo zmožen osebno poslužiti odjemalce in prenašalnih kaprice, obenem pa nadzirati delavce, išče tvrdka. poslovnica. Spričevala z odliko nepotrebna. Mesto dobi tudi praktikant. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Zmožen praktikante. 7910-1

Trgovski sluga mlajši, dobi takoj mesto. Ponudbe na Jutro pod šifro »Tekače. 7917-1

Fotografskega pomočnika zmožnega sprejmem takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stalno mesto«. 7923-1

Žagarja na venecianko sprejme Zajc električna žaga — Stična. 7606-1

Katera(ri) je zmožna samostojno voditi Glavno zalogo tobaka ali ima vsaj nekaj zmožnosti v tej stroki, da je točna, poštena in dobra računarica. Nastop takoj, plača po dogovoru. Pelc Antonija, — Ribnica 24 Dolenjska. 7593-1

Natakarica pridna in poštena, s nekaj gotovine dobi takoj stalno namestitev. Predstavite se v ponedeljek od 2. do 3. ure popoldne. Naslov v vseh posloval. Jutra. 7895-1

Dobro frizerko prejmem takoj. Naslov v vseh posl. Jutra. 7715-1

Izurjena pletilja dobi stalno mesto. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7931-1

Frizerko znožno trajna, vodne in železne ondulacije sprejmem takoj ali po dogovoru. Vsa oskrba v hiši. Plača 300 do 400 din. — Salon »Jereb«, Kranj. 7841-1

Knjigovodja korespondent in zanesljiva moč, sprejme na meščenje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Zaupno mesto«. 7873-1

Postrežnico pridno in pošteno samo nekaj ur dopoldan sprejmem. Naslov v vseh posl Jutra. 7707-1

Mehanik z malim kapitalom, ki se dobro razume pri dvokolesih in motorjih dobi mesto kot samostojen Delavnica, trgovski lokal in stanovanje v hiši, v bližini Ljubljane. Ponudbe na ogl. odd Jutra pod »Sigurna eksistenca« 7736-1

Dva slikarsko-pleskarska pomočnika sprejme takoj proti dobri plači slikarsko pleskarsko podjetje Franc Jemc Bled. 7725-1

Mlajšega zobotehnika takoj sprejme zobna ordinacija dentista Joška Bevca, Gosposvetska 4. 7768-1

Več šivilj za krznarsko obrt sprejmem. Prednost one, ki so to obrt že izvrševale Poizve se: Eligij Eber, krznar, Kongresni trg 7 7761-1

K otrokom iščem gospodino, pred nat perfektno znanje nemščine in večletna praksa. Ponudbe s sliko in prepisi spričeval na ogl. odd. Jutra pod »K otrokom« 7771-1

Lesostrugarskega pomočnika dobro izvežbanega takoj sprejme Drago Višnar, Jesenice, Gorenjsko 7697-1

Krojaškega pomočnika za male kose iščem, — razprodaja po znižani Rovtar Alojz, krojač, Bukovica nad Škofjo Loko, 7495-1

Dva sobosličkarska in pleskarska pomočnika in vajenca sprejme Adolf Kristan, Slov. Javornik 104. 7799-1

Čevljarskega pomočnika za fina obuta in šivana dela ter enega za popravila sprejme takoj Perc, Bevnica. 7390-1

Kolarski, kovaški sedlarski pomočnik mlad še pred vojaščino z Dolenjske ali Štajerske dobi službo. J. Zupančič, Ribnica na Dolenjskem. 7608-1

Brivski pomočnik dober in hiter delavec za moško stroko dobi stalno službo pri Franju Apačnik, Ruše pri Mariboru. 7463-1

Kovaškega podkovskega pomočnika sprejme takoj Kobal Jernej, Slov. Javornik 174. 7798-1

Avtomehanik samostojen delavec vojaščine prost dobi mesto v večji avtodelavnici Ponudbe na podr. Jutra v Celju pod »Samostojen« 7149-1

Frizerko dobro moč, vešča v železni in vodni ondulaciji sprejmem. Plača din 1000. Nastop po dogovoru. Salon Gjurasek. Ptuj. 7535-1

Trgovski pomočnik vojaščine prost, dober manufakturist, priden in pošten dobi mesto. V. M. Rozman, trgovina z mešanim blagom, Slovenj Gradec 7581-1

Iščem godbenike za povečanje salonskega — damskega orkestra v Beogradu. Za dvojno zasedbo prim violino in jazz trobo, čelo in harmonika ali sl. saksofon in flauta, obligat in klarinet. Mlade moči. Lokal prvovrsten, plača dobra. Ponudbe z informacijami in sliko na ogl. oddel. Jutra pod »Za kapelnico«. 6766-1

Iščem učenke za potujočo jazz kapelo, katera ima veselje do igranja in petja. Plača 200 din mesečno, hrana in stanovanje, plačam potne stroške. Ponudbe s fotografijo na kapelnika Dimiča, kavarna Gradski podrum, Šušak. 6767-1

Oglejte si te motorje na I. Moto-salonu MK Ilirije, dvorana Del. zbornice od 19.—26. aprila

Kaj je lepšega kot pomladanski izlet v naravo z dobrim in zanesljivim motorjem? — Pomlad je že tu, zato se podvizaj in se oglasi pri firmi

IGN. VOK LJUBLJANA Tavčarjeva 7

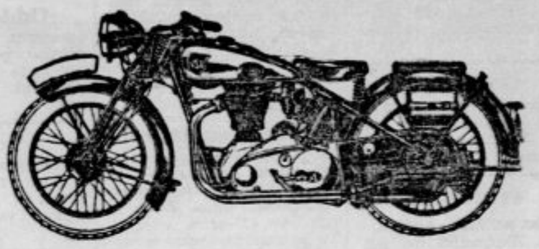

NSU PUCH BIANCHI in PHÄNOMEN

Ogled motorjev brezobvezen! **Vsi rezervni deli stalno na zalogi!**

Blagajničarka
samska, poštena in stroga v nadzorstvu dobi mesto. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7935-1

Postrežnico
pridno, pošteno takoj sprejmem. Zglasite se v ponedeljek: Christof, — Povšetova 33a. 7939-1

Kavarniška blagajničarka
tudi začetnica, dobi takoj službo. Ponudbe na ravnateljstvo Velike kavarne v Mariboru. 7945-1

Gospodično
za pisarno, — zmožno nemščine, slovenščine in strojepisja ter nekaj knjigovodstva iščemo za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra v Mariboru pod »Tajnica«. 7944-1

Gospodinjo
inteligentno, zmožno voditi trgovsko pisarno — iščem. Ponudbe na podruž. Jutra v Mariboru pod »Mlada«. 7941-1

Službe išče
Vsaka beseda 2 din, davek 3 din, za dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 12 din

Izprašan strojnik
tudi kurjač, z večletno prakso, izučen strojni ključavničar in železostrugar, sposoben za obratovanje z amonijak kompresorjem in velč Leda električnih inštalacij in avtogenega varenja, želi spremeniti službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra pod »No. 128«. 7406-2

Avtomehanik
samostojen delavec, vojaščine prost, dobi mesto v večji avtodelavnici. Ponudbe na podruž. Jutra v Celju pod »Samostojen«. 7149-2

Starši
ki radi odpotovanja ali bolezni ali sicer ne morete sami nadzorovati svojih otrok dajte jih zanesljivi pedagoginji v dobro varstvo na daljši ali krajši čas, popolnoma ali samo čez dan, tudi za nekaj dni. Na željo nemška konverzacija. Dobra vzgoja in skrbna nega zajamčena. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6630-2

Fant
vojaščine prost, z nekaj kavcije, gre kot sluga ali podobno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Resen«. 7829-2

Kuharica
z večletnimi spričevali, želi mesta pri boljši družini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Marljiva in sposobna«. 7836-2

Šivilja
z daljšo prakso se priporoča za plašče, kostume, obleke in za dečke in deklice. — Kardovška c. 26, Verovšek. 7882-2

Ključavničarski pomočnik
star 28 let pošten nekadilec zmožen tudi električno varenja in avtogeničnega išče službo Naslov v vseh posl. Jutra 7788-2

Maufakturist
z večletno prakso, želi premeniti mesto. Ponudbe pod »Agilen in zmožen« be na ogl. odd. Jutra 7844-2

Frizerka
samostojna dobra moč, išče stalno namestitev v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Samostojna frizerka«. 7860-2

Velik idealist
in ponižen javni delavec išče usmiljeno dušo ki bi mu s posojilom 40 do 50 tisoč din vrnila veselje do življenja in dela, upanje v bodočnost in vero v sočutje do bližnjega. Ako živi taka samaritanska duša naj piše na ogl. odd. Jutra pod »Rešitelj« 7689-2

Dojilja
mlada zdrava išče službo. Tudi izven Ljubljane. Nasl. v vseh posl. Jutra 7712-2

Frizerka
dobra moč išče namestitev po možnosti v večjem salonu. Gre tudi na sezijo. Jamnik Rožna dolina cesta VII-5 7739-2

Natakarica
išče mesto v boljši restavraciji ali letovišču Vzame tudi na račun ali v najem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra Celje pod »Zmožna vodstva« 7738-2

Natakarica
poštena, zelo simpatična išče mesta. Ponudbe na ogl. od. Jutra pod »Poštena« 7728-2

Mlad krojaški mojster
s prvovrstnim krojem želi namestitev kot prikrojevalec ali poslovodja. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prvovrstni kroj« 7773-2

Izložbeni aranžer
verziran v vseh panogah želi mesta. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Poceni« 7488-2

Gospodična
z maturo, izobražena, poštena in pridna vaje na občevanja s strankami v boljši večji trgovini z večletno prakso želi spremeniti mesto blagajničarke v boljšo trgovino ali slično v mestu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vestna in prijazna« 7485-2

Brivski pomočnik
mlad, dober in soliden delavec, išče stalno službo. Vincekovič Karl, — brivski pomočnik, Tezno p. Mariboru, Majstrova ul. 1. 7501-2

Plačilna
mlada simpatična, z znanjem nemščine, zmožna kavcije, lepa spričevala išče namestitve za sezono ali boljšo restavracijo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vestna in prijazna plačilna« 7591-2

Gospodična
z realnogimn. maturo s popolnim znanjem nemščine išče stalno mesto Ponudbe pod »Primamoč« na ogl. odd. Jutra. 7545-2

Trgovski pomočnik
mešane stroke z dobrimi spričevali želi premeniti službo. Ponudbe na podr. Jutra Ptuj pod šifro »Vesten« 7680-2

Fant
star 26 let ima nekoliko prakse skladiščnika želi primerne službe skladiščnika ali k avtoprevozništvu. Naslov v vseh poslov. Jutra. 7685-2

Mesto upravitelja
v večji hiši išče upokojeni sodni uradnik. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Natančen«. 7687-2

Gospodična
s prakso želi k zobozdravniku. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vajena« 7705-2

Trg. pomočnik in šofer
z dobrimi referencami išče službo v večji trgovini v mestu ali okolici. Ponudbe pod »Trezen in zanesljiv« na ogl. odd. Jutra. 7922-2

Brivski pomočnik
dober delavec, išče službe. Podobnikar Alojzij, Vič, št 92, Ljubljana. 7927-2

Mladenka
ki je obiskovala 2 razr. mešč. šolo želi službo. Gre tudi kot učenka v trgovino ali kaj sličnega Naslov v vseh posl. Jutra. 7578-2

Frizerka in brivski pomočnik
išče ta namestitev s 1. majem. F. Dropučič Novo mesto, Dr. Rožekova c. pri Švara. 7616-2

Plačilna natakarica
perfektna v nemščini serviranju, popolnoma samostojna želi stalno ali sezonsko zaposlenje Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sezona« 7598-2

20 letno dekle
z dežele s 4 razredi gimnazije želi službo sobarice v Ljubljani Naslov v vseh posl. Jutra. 7615-2

Mesto hišnice
išče vdova, vajena dela Poštena in skrbna. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »3 odrasli«. 7861-2

Prodajalka
išče službe v pekarno, slaščičarno ali podobno Sem 19 let stara, zgovorna, z lepim nastopom in prikupne zunanjosti. Naslov v mlekarni »Drama«, Ljubljana, Erjavčeva 2. 7854-2

Perfektna kuharica
srednjih let, samostojna in sposobna vsakovrstne kuhe išče mesto v večjem obratu. Ponudbe na podr. Jutra v Mariboru pod šifro »Zelo spretna« 6756-2

Trg. pomočnica
zmožna vseh poslov v trgovini z večletno prakso želi premeniti svoje mesto. Ponudbe na ogl odd. Jutra pod »Poštena in varčna« 7736-2

Špeceristi!
Trgovski pomočnik z večletno prakso v mešani trgovini bi radi prakse za osamosvojitev želel nastopiti službo v večji ljubljanski specerijski trgovini ali skladišču. Razpolaga z nekaj kavcije. Ponudbe na ogl. od. Jutra pod šifro »Marijiv specerist« 7710-2

Enosob. stanovanje
kletno oddam za 1. maj. Černetova 11, Šiška. 7751-2

Trgovski pomočnik
zmožen primerne kavcije, želi izpremeniti mesto. Gre tudi kot družabnik h kakršnemukoli dobro idočemu podjetju. Najraje k avtoprevozništvu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Agilen pomočnik.« 6768-2

Trgov. pomočnica
mešane stroke, želi menjati mesto. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stalna služba 88«. 6769-2

Trgovski pomočnik
mešane stroke, dobra moč, zmožen samostojnega vodstva, išče primerne službe. Cenjene ponudbe pod šifro »Priden in zanesljiv 30« na ogl. odd. Jutra. 7505-2

Gospod
samski, trgovsko naobražen, star 30 let, išče primerno službo za takoj ali pozneje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod Sposoben in pošten. 7504-2

Plačilna natakarica
išče stalnega nameščenja v boljši gostilni v prometnem kraju, najraje v Savinjski dolini. Nastop s 15. majem Naslov v vseh posloval. Jutra. 6761-2

Hišnik
trezen in pošten, želi premeniti mesto, najraje v novi hiši. Ponudbe na ogl. od. Jutra pod »Hišnik 222«. 7626-2

Mlajši uradnik
z znanjem državnih jezikov, nemščine, italijanščine, francoščine in angleščine, knjigovodstva, stenografije in strojepisja, z boljšo izobrazbo, išče službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sposoben in delaven.« 7987-2

Vajenci(ke)
Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

Vajenca
za izdelavo violin takoj sprejme Warbinek, Miklošičeva 4. 7849-44

Vajenca
za trgovino z mešanim blagom, pridnega in poštenega sprejme takoj Jože Cesar, Stara Fužina v Bohinju. 7587-4

Učenko
sprejmem. Naslov v vseh posloval. Jutra. 7774-44

Pridnega vajenca
poštenih staršev sprejme takoj Karol Bevc, trgovina z mešanim blagom, Guštanj. 7791-44

Šiviljsko vajenko
lahko tudi z dežele s hrano sprejme salon Mary, Tyrševa 51. 7699-44

Vajenka
po možnosti z znanjem nemščine, dobi mesto v krznarski trgovini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Poštena vajenka«. 7900-44

Vajenca
sprejmem. Zorman Andrej, trgovec, Celovška 34, — Ljubljana VII. 7929-44

Vajenca
za mesarsko obrt z vso oskrbo sprejme Zajc v Stični. 7605-44

Brivskega vajenca in frizer. vajenko
sprejme salon Videnšek, Zaloška 27 (poleg vojne bolnice). 7919-44

Učenca
takoj sprejme foto drogerija Hermes. 7874-44

Mesarskega vajenca
takoj sprejme Alojz Sovinc, mesar, Celje, Glavni trg, stojnica. 6758-44

Dva slaščičarska vajenca
začetnika, sprejmem. Iz Ljubljane se pridejo v poštev. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7926-44

Učenka
z 4. razredi mešč. šole in 1 in pol letno učno dobo se želi izučiti v večji trgovini. Naslov v vseh poslov. Jutra. 7631-44

Služkinjo
mlado z znanjem nekaj kuhe in ljubiteljica otroka dobi mesto. Ponudbe na ogl. odd Jutra pod »Trije člani«. 7633-1

Vajenca za trgovino
sprejmemo. Po možnosti iz Ljubljane. Predstaviti se pri »Sveče«, Stritarjeva 6. 7938-44

Pridnega učenca
vzamem v solidno čevljarsko delavnico. Leban Aleševčeva 19, Ljubljana. 7969-44

Zaslužek
Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

Vsaki osebi, družini
tudi stalni zaslužek doma »Mara«, izdelovalnica nogavic in pletenin, Maribor. 123-3

Postranski zaslužek
nudim gospodu z velikim poznanstvom. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Poznanstvo« 7821-3

Vsakovrstne vožnje
prevzame in vam poceni dovaža in odvaža — Tone Huč, Ljubljana, Vegova ul. 10. 7893-3

Dragocenosti
Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah CERNE — juvelir, Ljubljana, Wolfova ul.

Knjige
Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

Predvojne izdaje
slovenskih leposlovnih knjig, kupim. Tudi kupim manjšo knjižnico. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod »Big buggs«. 7772-8

Prodajo se:
razne ilustrirane knjige iz svetovne vojne vse v dobrem stanju in trdo vezane: Das Interessante Blatt, Wiener Bilder, das Neueste im Bilde, Teden ske slike, Ilustrovani Glasnik, Ilustrirani Slovenec itd. Naslov v vseh posl. Jutra 7690-8

Glasbila
Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

Pianino
skoraj nov, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7862-26

Pianino
črn, zelo dobro ohranjen prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 7816-26

Note za klavir
in nemške knjige, poceni naprodaj. Tyrševa 36, I. 7913-26

MODROCE
OTOMANE
COUCHE
ROLETE
kupite najceneje pri
E. Zakrajšek
LJUBLJANA
Miklošičeva 34
Prepričajte se!

Tricikel
poceni prodam. Poizve se: Ambrož, Riharjeva 6, Trnovo. 7884-6

Kompleten inventar
skoro nov za vsako trgovino ugodno prodam. Vprašajte v trafiki na Tyrševi c. 53, Francot. 7866-6

Otroški voziček
globok, dobro ohranjen prodam. Cena nizka. — Vprašati Sv Petra cesta št. 3, restavracija Soča 7763-6

Otroški voziček
globok, dobro ohranjen zelo poceni prodam. Koroška 14, vrata 5. 7807-6

Teksanih šolnov
razprodaja po znižani ceni. Naslov v vseh poslov. Jutra. 7483-6

Prodam čebele
7 panjev žnidaršičevih, 7 panjev eksportnih in več praznih panjev s satjem. Vse v zelo dobrem stanju in po solidni ceni. Kapus Ivan Bled, Zagorice 16. 7533-6

Otroški voziček
globok, prodam Cesta na Brdo 117. 7984-6

Primerno službo
nudim ali odkupim one mu, ki javi in obrazloži dobro kdejo za plodonosno industrijo. Razpolagam z gotovino do milijon din. Ponudbe na ogl. od. Jutra pod »Premisli« 7747-16

Pozlačen salon
v slogu Louisa XVI. in dve oljnati sliki, original Jakopič, ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7902-6

Foto aparat
prodam. Optika: Ritschel Prolinear 1:1,9. Kamera: Mentor - Spiegelreflex 6½ X 9 z dvojnim iztegom. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7903-6

Otroški voziček
globok, moderen, dobro ohranjen, naprodaj za nizko ceno. Škofic, Herbersteinova ul. 4-I. 7647-6

Jajca za valjenje
od čistokrvnih velikih grahastih kokoši plimetk razpošilja komad po 2.50 din August Kuhar, gostilničar v Vevčah pri Ljubljani. 7620-6

Orjaške dalije
najlepše trajnice, orjaške jagode, miške, (palme) prodam. Kocenova 6-I., pri Cesti v Rožno dolino. 7981-6

Klavir
znamke Kutschera Wien, — naprodaj. Ogleda se v skladišču Ranzinger, Masarykova cesta. 7914-6

INSERIRAJ V „JUTRU“!

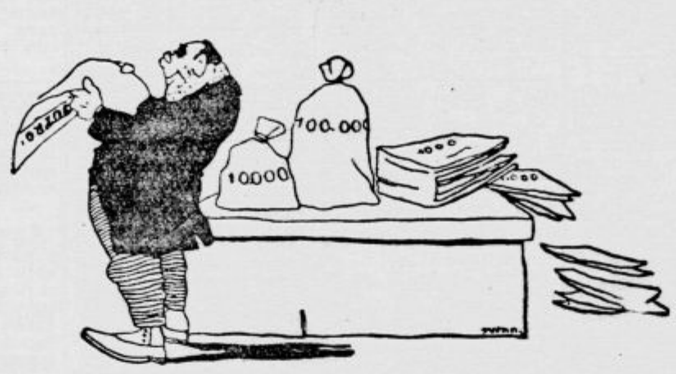

Glejte,
kaj zmore kak inserat — jaz sem bil reven zdaj sem bogat!

Pridno prebiram v »Jutru« oglase, kupce izbiram za druge in zase!

Potnik
Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din

Zastopstvo
prvovrstnih avtomobilov ali motornih koles za širšo okolico Ljubljane, sprejmemo. Tvrdka dobro vpeljana, ima lastno delavnico, skladišče in leži na prometnem kraju. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Uspeh 100%«. 7825-5

Dobro uvedenega potnika
za vpeljan artikel iščemo. Prednost imajo oni s šoferskim izpitom Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zmožen potnik« 7729-5

Kot sopotnik
se priključim avtovozaču potniku po Sloveniji Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod »Potnik z galanterijo.« 7936-5

Provizijske zastopnike
za prodajo šivalnih strojev, koles in motorjev, iščemo za takoj na Štajerskem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dober zaslužek«. 7952-5

Pouk
Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din najmanjši znesek 17 din

Učitelja
za francosko konverzacijo iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Francoska konverzacija 7721-4

Bösendorfer klavir
installiran, stare gosli, ugodno prodam. Naslov v vseh posloval. Jutra 7879-26

Pianino
črn, krasen glas, skoro nov, zaradi odpotovanja proda: Dobrajc, Maribor, Kejžarjeva 16, Melje. 6752-26

Predelki
Beseda 1 din davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din najmanjši znesek 17 din

Orehova jedrca
zdrava, 1 kg din 22 franco Karlovec dobavim po povzetju. M. Delač Karlovac. 7717-33

Prodam
Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

Vrtnice
novejših raznih barv, nizke, 10 grmičev din 50, visoke 1 komad 15, cepljene zgodnje breskve din 7 ampelopsis, magnolije, klematis, razne zanesljive zelenjadne in cvetlične sadike itd. nudi vrtnarstvo IVAN JEMEC, Maribor, Prešernova ulica. 7383-6

Fižol
in razna druga semena dajemo v vzgojo pod ugodnimi pogoji Sever & Komp., Ljubljana 7229-6

Gramofon
s ploščami, dobro ohranjen, prodam. Poizve se: Slapničarjeva ul. 3 (Moste). 7827-6

Foto
Rotenštock 10X15, kompur 1.45, stojalo, 3 kasete, prodam za 750 din. Ponudbe na ogl. odd. Jutra. 7649-6

Otroški voziček
prodam. Opekarska cesta 58-I. 7695-6

Vrtne stole
zložljive, nove, poceni proda Tribuč, Tržaška 42, telefon 26-05. 7964-6

Note
za glasovir, opere, klasične, šlagerje, dobro ohranjene, ugodno prodam Staretova 14-I. 7924-6

Dva damska plašča
in moški plašč, oljnato sliko (madona) in druge slike ter dve kletki za ptiče prodam. Pred škofijo 19-II. 7580-6

Glazuro
bela in rosa za pečarske mojstre poceni naprodaj Naslov v vseh posl. Jutra. 7611-6

Otroški voziček
globok, moderen, naprodaj. Urbas, Večna pot 27. 7875-6

Otroški voziček
globok in otroško posteljico, vse dobro ohranjeno ugodno prodam. Staretova 21, Trnovo 7898-6

Bel pesek
za posipanje vrtov prodaja in dostavlja na dom Tone Huč, Vegova ul. 10, Ljubljana. 7894-6

Kupim
Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

Zlato uro
damsko, za na roko, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra takoj pod »Dobroidoča ura«. 7834-7

Stare moške obleke
perilo, čevlje, pohištvo itd. kupujem. Drame Alojzija, Ljubljana, Gallusovo nabr. 29. 7719-7

Rabljeno slamoreznico
vendar dobro ohranjeno, na ročni pogon, kupim. Ponudbe na Miklaužina, Braslovče. 7915-7

Tehtnico
avtomatično, malo rabljeno, kupim. Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod »Tehtnica«. 7623-7

Avto, moto
Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

Pettonski tovorni avto
ugodno prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Kippera«. 7416-10

Petsedežni avto
znamke »Dodge« v brezhibnem stanju, 13.500 km prevožen, prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod značko »Dodge«. 7876-10

BSA motorno kolo
zelo dobro ohranjeno, in več navadnih koles, zelo poceni naprodaj v Rožni ulici 19, dvorišče. 7977-10

Motor 175 ccm
dobro ohranjen prodam zaradi bolezni za 3000 din. Hvastja Milan, Stožice 71 poleg Sokolskega doma. 7818-10

Fiat 500
v brezhibnem stanju zelo dobro ohranjen, porablja na 100 km 6 in pol l, prodam za 16.000 din ali zamenjam za poltovorni avto DKW ali Opel kupim takoj. Naslov v vseh posl. Jutra. 7814-10

Šestcevni radio
ameriške znamke »Parlant« prodam. Naslov v vsehe poslov. Jutra 7808-10

Avtobus
25 do 30 sedežev nov ali malo rabljen kupi avtopodjetje Pšenica, Sodražica. 7486-10

Motorno kolo »Indian«
750 ccm ugodno naprodaj Kavčič Jernej, Mokronog. 7417-10

Motorno kolo
197 do 200 ccm malo rabljeno največ do 1000 km boljše znamke kupim takoj proti gotovini. Ponudbe na naslov Fred Preaz pri tovarni stekla, Hrastnik. 7537-10

Motor Miele
malo rabljen 100 ccm in 2 nova iste znamke poceni proda Lipar Cerklje. 7543-10

Motorno kolo
Sachs, 98 ccm, skoraj novo, prodam takoj za 3.800 din. Pfaff Josip, Kamnik, Graben 9. 6771-10

Kupim motor
od 98 do 250 ccm. Franc Gorenc, Stožice 66. 7646-10

Avtomobile
tovorne, osebne in avtobuse, dobro ohranjene, vseh jakosti, kupite najceneje pri O. ŽUŽEK, zastopstvo Krupp Ljubljana, Tavčarjeva 11 7683-10

Luxus DKW
cabrio, popolnoma nov, 2000 km vožen, na prodaj. Naslov v vseh posloval. Jutra. 7933-10

BMW tipa R 35 in R 51
zopet dobavljivi začetkom maja. Vse ostale tipe dobavljive kratkoročno. Rezervirajte si že danes! BMW zastopstvo Ing. G. Tönnies, Ljubljana, Tyrševa 33, Telef. 27-62. 7734-10

Avto »Renault«
dobro ohranjen 4 vrata prodam za 15.000 din.— Garaža Kopač, Frankopanska ul. 7748-10

BSA 500 ccm
tipa 29 prodam za 2500 din. Rotar, Sv. Petra 76 7750-10

Več rabljenih avtomobilov
DKW in Hanomag proda zastopstvo J. Lovše Ljubljana, Tyrševa cesta 35. 7754-10

Dobavni tricikel
na motorni pogon proda zastopstvo J. Lovše, Ljubljana, Tyrševa 35. 7753-10

Zamenjam
5 cevni radio »Philips«, novter rabljeno motorno kolo BSA 750 ccm, s prikolico, za novo motorno kolo lažjega tipa (do 200 ccm). Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Radio motor«. 7472-10

Avto DKW
dobro ohranjen, pripravna za potnika, takoj naprodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7907-10

Prodam motorno kolo
znamke »Zündapp« 350 ccm, dobro ohranjeno, novejše tipe. Naslov v vseh poslov. Jutra. 6762-10

Standard 350 ccm
OHV, skoraj nov, naprodaj. Ogledati v Rožni dolini, c. X., št. 2. 7966-10

Motorno kolo
200 ccm poceni prodam. — Istotam okvir motorja s kolesi, tankom in drugo, radi nabave večjega. Poizve se: Hribernik Franc, kovinotiskarstvo, lastna galvanizacija. Ljubljana, Celovška 50 vhod Jernejeva. 7973-10

Kupim osebni avto
novejše tipe. Ponudbe z navedbo cene, prevoženih kilometrov in tipe na »Jeka«, Ljubljana, — poštni predal 89. 7230-10

Fiat 509
tovorni avto prodam. Nosilnost 500 kg. Bohinc, Tyrševa. 7983-10

Kolesa
Vsaka beseda 50 par davek 8 din za šifro ali dajanje naslova 5 din najmanjši znesek 12 din

Kolesa
raznih prvovrstnih znamk, z večletno garancijo, dobite zelo ugodno, kakor tudi na mesečne obroke pri Nova trgovina, Tyrševa 36. Pozor (nasproti Gospodarske zveze). 6810-11

Kolesa
najboljša in velika izbira, nizke cene, na ugodna odplačila Oskar Remec, Ljubljana, Dolenjska 5 113-11

Triglav kolesa
tudi druge znamke prodaja najcenejše Triglav Resljeva 16 Oglejte si veliko izbiro. 7780-11

Javljam
da sem dobil novo pošiljko koles najboljših znamk Daimler, Adler, Triumph in druge znane znamke. Dobite jih najceneje brez trošarine pri Zatlerju na Jesenicah. 7819-11

Poceni naprodaj
več prvovrstnih koles, šivalnih strojev, otroških vozičkov in raznih drugih predmetov. Pri »Prometu« nasproti Križanke cerkve. 7851-11

Moško kolo
dobro ohranjeno proda takoj Starman Janez Sv Petra c. 58-II 7891-11

Kolesa Victoria
najboljše kvalitete, velika izbira, nizke cene pri tvrdki A. BIRKE Ljubljana, Mestni trg 9. 7909-11

Več koles
damskih in moških prvovrstnih znamk zelo poceni na prodaj. Rožna ulica 19, dvorišče. 7978-11

Stroji
Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

Šivalne stroje
nove in rabljene, krojaške in čevljarske od 300 din naprej prodaja TRIGLAV, Resljeva 16. 7857-29

Pisalni stroj
»Mignon« skoro nov, prodam za 550 din. Vprašati v manufakturi na peronu kolodvora. 7877-29

Pisalni stroj
Underwood skoraj nov ugodno prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 7760-29

Elektromotorja
50 in 71 ks prodam. — Ponudbe na Ivan Bürger, mlin, Vukovar — Srem. 7540-29

Mizarji pozor!
prodam verižni reskalni stroj (kettenfresser) z novimi verigami in aparatom za brušenje za 3600 din. Kamnik, Perovo 52. 7930-29

Nov kombiniran stroj
za skobljanje lesa, skobelna širina 600 mm z aparatom za vrtanje in krožno žago, prvovrsten izdelek, radi izpremembe ugodno prodam. A. Urabič in drug. Celje. 6764-29

Obrt
Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

Cenjene dame
Vljudno se priporoča za cenjeno naklonjenost modni atelje »Jeni« — Glinška 5. 7759-30

Les
Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

Kupim
za dobavo do 20. aprila 80 kub. m javorjevih hlodov la od 30 naprej. Dolžina 2 m naprej. Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod značko »Promptno«. 7954-15

Pohištvo
Vsaka beseda 50 par davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din najmanjši znesek 12 din

Kompletno jedilnico
lepo, v baročnem slogu, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra 7639-12

POHIŠTVO
za stanovanja, hotele, trgovske opreme in penzione, dobite najhitreje v največji zalogi pohištva
Spalnice že od 1.600.—
Omare 400.—
Postelje 160.—
Kuhinjske oprave 750.—
Kuh. kredence 450.—
Otomane 500.—
Madraci 190.—
Mreže 85.—
Sprejemamo naročila po predloženih načrtih.
»SAVA«
Rožna dolina. Predjamska 32 in 35.
Trgovina: Gajeva. Nebotičnik. 7364-12

Mizo
okrogło in 2 foteja, politirano, mahagoni, poceni prodam Naslov v vseh posloval. Jutra. 7891-12

Staro jedilnico
nemški slog in šivalni stroj poceni prodam Naslov v vseh posl. Jutra 7749-12

Malo rabljene trgovske opreme
jedilnice, spalnice, nove iperane spalnice in razno drugo pohištvo zelo ugodno naprodaj. Ogleda se pri tv. Ivan Mathian, Ljubljana, Tyrševa 12, dvorišče. 17-II-12

Jedilnica
črna hrast, lesteneci, gramofon, srebrna lisica, vse v izvrstnem stanju, ugodno naprodaj. Kocenova 6-I. 7980-12

Oblačila
Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

Dve fantovski obleki
za 12 do 14 let prodam. Kotnikova 17, pritličje 7814-13

Kapital
Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

Družabnika
sprejme že vpeljano dobičkanosno podjetje — nudi možnosti večjega zaslužka. Le resne ponudbe na podružnico Jutra v Mariboru pod »Rentabilnost«. 7521-16

Posojilo
od 700—800.000 din iščem proti vknjižbi na prvo mesto večje industrije, vrednost objektov in nepremičnin 3 do 4 milijone din. Obrestovanje 12%. — Isti more pristopiti kot kompanjon. Letni promet 25 milijonov. Zaželjeno posojilo iz privatne roke. Obvestila na ogl. odd. Jutra pod »štev. 7428«. 7428-16

Posojila
dajemo proti zadostnemu kritju in rednemu odplačevanju.
Denarne vloge
na knjižice in tekoče račune sprejemamo na ugodno obrestovanje.
Vrednostne papirje
kupujemo, prodajamo, lombardiramo in posojamo.
Hranilnica dravske ban. Ljubljana, Maribor, Celje, Kočevje. 177-16

Ureditev premoženja
Poravnave, konkurzne zadeve, odkup in inkaso terjatev (tudi kmečkih) nabavo posojil in drugih denarnih, dobičkanosno in varno naložitev kapitala, ureditev uprave in knjigovodstva, bilance, kalkulacije, upravo nepremičnin, nadzorovanje soudeležb, sploh vse trgovsko obrtne zadeve poverite zaupno strokovni pisarni
Lojze Zaje,
Ljubljana, Gledališka 7, ulica 7. 16-16

Banč. kom. zavod
MARIBOR
Aleksandrova cesta 40 kupi takoj tu plača najbolje:
hranilne knjižice bank in hranilnic
vrednostne papirje:
3 odst. obveznice, bone, srečke, delnice itd.
valute vseh držav.
Prodaja srečk državne razredne loterije. 6551-16

Na gres (na detajl) tvrdka
odlično vpeljana v vsej državi zaradi obolenja gospodarja ugodno naprodaj. — Potreben kapital oziroma kredit cca din 200.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dokazana rentabilnosti«. 7833-16

Gospoda
s koncesijo za vinotoč iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kompanjon«. 7776-16

Tiho družabnico(ka)
za rentabilno podjetje, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Solidno 10 do 15.000«. 7870-16

Razna ugodna posojila
vsem slojem. Informacije pri poobla ščencu. Klemen, — Ljubljana, Gosposvetska 10. Banka - hranilnica. 7912-16

Posojila
dajemo dolgoročna, kratkoročna pod ugodnimi pogoji. Za hranilne vloge visoke obresti. Brošura »Pot do blagostanja« brezplačno. Pišite na »Moj dom«, Dvorakova 8. 166-16

Denarni zavod malega človeka
je hranilna posojilnica »MOJ DOM«, Ljubljana Dvorakova ul. 8. Posojila, ugodni pogoji. — Hranilne vloge — visoke obresti. 178-16

Tekoči račun
originalni Prištedione nad 100 tisoč din prodam najboljšemu ponudniku. Ponudbe na ogl odd. Jutra pod «Gotovina 100.000» 7709-16

Posojila
na vknjižbo, poroke, dolgoročna hipotekarna na hiše v srednjih mestih po 7 odst., ter kmetom za gospodarske potrebe po 6 odst., nabavljamo. Pojasnila daje proti nakazilu 3 din v znamkah: Central, Zagreb, Bregovita 7 7583-16

Din 20.000
vložim v sigurno in rentabilno podjetje kot družabnica ali za službo. Zmožna trgovine. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Agilna 36«. 7906-16

Knjižico
Mestne hranilnice Ormož, okrog din 15.000 prodam ugodno. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ul. 12. 7904-16

Posojila
zmižčna, preskrbim hitro brez kakega predplačila. **Hranilne knjižice** vnovčujem proti takojšnji gotovini. Oblastveno dovoljena pisarna. **Rudolf Zore** Ljubljana, Gledališka 12. Znamka za 3 din. 7905-16

Hranilne knjižice
Prve Hrvatske štedionice. Za družne gospodarske banke, in vseh drugih denarnih zavodov, kupujemo po najvišjih dnevnih cenah in izplačamo takoj v gotovini. Ponudbe z navedbo višine vsote in ceno na Central, Zagreb, Bregovita 7. 7624-16

V najem

Trgovino
z usnjem, čevlji in čevljarskimi potrebščinami, z zalogo, oddam vsled starosti ugodno v najem. Štefanović, Novo mesto. 7830-17

Gostilno ali restavracijo
vzamem v najem. Imam najfinejša vina na razpolago. Prevzamem takoj. Kdor hoče, da mu gostilna uspeva, naj pošlje takoj ponudbo na ogl. odd. Jutra pod šifro »Gostilničar« 7779-17

Vinotoč
ali malo gostilno na prometni točki vzamem v najem na Gorenjskem. Točne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dober promet 978« 7480-17

Trgovino in gostilno gostilna
dobro idočo oddam v najem. Sp. Korena 90 pri Sv. Barbari v Slov. goricah. 7520-17

Majhno gostilno
na prometnem kraju takoj oddam v najem. Naslov v vseh posl. Jutra 7534-17

Trgovino
z meš. blagom na deželi oddam takoj v najem Naslov v vseh posl. Jutra. 7528-17

V najem vzamem
dobro idočo gostilno ali trgovino Ponudbe pošljite na ogl odd. Jutra pod »Na prometu.« 7637-17

Restavracijo
dobro idoča v Novem mestu oddam takoj na račun proti kavciji. V poštev pridejo samo sposobne moči, katere se lahko prijavijo kot poslovodje. Takojšnje ponudbe na naslov: Restavracija Narodni dom v Celju. 7951-17

Lokali

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

Gostilna
vpeljana na prometni cesti okolice Maribora na prodaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra v Mariboru pod »Prometc. 6751-19

Zaradi odhoda prodam
trgovino galanterijske, kratke in pletene robe, na najboljšem kraju Zagreba, z krogom odjemalcev, na malo in veliko. Sigurna eksistenca. Potreben kapital din 100.000. Ponudbe pod 52864 na Publicitas, Zagreb. 7614-19

Trgovina suhomesnate robe
delikatese, v najprometnejšem mestu Zagreba, za mlade in sposobne ljudi velika bodočnost, donos čistih tri tisoč din mesečno, zelo nizka najemnina, zelo ugodno naprodaj. Central, Zagreb, Bregovita 7. 7584-19

Trgovski lokal
oddam v novi hiši v Fügnerjevi ulici. Informacije Slograd, Vrtača 9. 7555-19

Gostilna
v prijaznem mestu severne Slovenije, enonadstropna, s 3 gostilniškimi sobami, dvorano verando, stanovanje za gostilničarja in sobami za tujce, mesnico, prostornimi hlevi in 82.411 kvadr. m zemljišča v neposredni bližini se poceni proda radi lastnikove bolezni. Za nakup potrebna gotovina cca din 400.000. Točnejše informacije dobite v pisarni dr. L. Mühleisna, advokata v Mariboru, Sodna ulica 14. 7191-19

Mlekarno
dobro vpeljano takoj oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6989-19

Frizerski in brivski salon
dobro idoč moderno urejen v Ljubljani naprodaj pod ugodnimi pogoji Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ugodna prodaja«. 7575-19

Trgovski lokal
oddam. Povše Frančiška, Ljubljana, Kodeljevo. 7847-19

Tvrdka z galanterijo
odlično vpeljana en gros in detajl, v večjem industrijskem kraju radi rodbinskih razmer naprodaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mali kapital«. 7832-19

Moderen lokal
velik, na prometni cesti, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7828-19

Delavnico in lokal
v centru, oddam. Poizve se v vseh poslovalnicah Jutra. 7815-19

Trgovine, trafike, industrije, hotele
restavracije, gostilne, buffete, krčme, kavarne, gostilne, branjarije, mlekarne, drogerije, parfumerije, apoteke, hiše, posestva veleposestva, vile, letovišča, kopališča in slično prodajamo in posredujemo nakup — vestno, uspešno in hitro: Poslovnica Pavleković, Zagreb, Ilica br. 144. 7795-19

Poslovnica Pavleković,
Zagreb, Ilica 144 prodaja po solidnih cenah: Tovarno dnevnih živežnih predmetov (zagrebško) 175.000; knjigarno, knjigotiskarno, knjigoveznico s trafiko in papirnico, 450.000; drogerijo in parfumerijo (zagrebško) 160.000; strojno izdelovanje živežnih predmetov elektromotorni pogon din 675.000; veliko restavracijo, s poletnim hladnim vrtom, zagrebški center din 175.000; tovarno testenin, lastni vodni pogon, 275.000, dve bonbonijere v središču Zagreba, 35.000 in 65.000, špecerijske, kolonijalne, manufakturne in delikatesne trgovine 30.000 do 150.000; trafike s papirnicami 35.000 do 85.000; izvrstno idoče gostilne, buffete, restavracije, krčme, vinarne, mlekarne v vseh veličinah in cenah. Ob prihodu v Zagreb posetite mojo poslovnico s polnim zaupanjem. Govorimo slovenski. 7794-19

Lokal
dobro vpeljan v sredini mesta, velikost 10.5x5 oddam z ali brez blaga in inventarja. Istotam oddam 2sobno stanovanje s kabinetom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Din 650« 7824-19

Gostilno
oddam z nakupom inventarja ali brez takoj v najem za 450 din. — Tavčar, Gor. Logatec. Potrebno nekaj kavcije 7743-19

Torbarska delavnica
z vsemi potrebnimi stroji in zalogo, vpeljana na prometnem kraju Ljubljane naprodaj zaradi smrti lastnika. Naslov v vseh posl. Jutra. 7764-19

Trgovino
z mešanim blagom v Ljubljani ugodno oddam Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prometna točka« 7809-19

Gostilna
v centru Zagreba, tri velike gostilniške sobe, velikatklet vrt za 150 oseb. Nizka najemnina. Promet 100.000 din mesečno. Naprodaj zaradi bolezni za 80.000 din z vsem inventarom. Ponudbe na Fr. Mijočka, Zagreb. 7642-19

Trgovino
z mešanim blagom vzamem v najem. Najraje v okolici Ljubljane oziroma v večjem industrijskem mestu. Cenj. ponudbe na ogl. odd Jutra pod »Promet60.000 mesečno«. 7643-19

Mlekarno
dobro idočo ugodno oddam. Poizve se Cerkvena ulica 19. 7692-19

Lep prostor
8x4 pripraven za delavnico ali skladišče, takoj oddam na Ješici Poizve se Krašovec, Vilharjeva 33. 7696-19

Oddam lokal
primeren za manjšo trgovino, pisarno ali mirno obrt. Event. tudi le pa klet. Novi trg 5-II. levo. 7937-19

Trgovino
z zelenjavo in sadjem oddam na prometnem kraju v Ljubljani. Naslov v vseh poslov. Jutra. 7934-19

Gostilno
z inventarom ter lokal, primeren za drogerijo trgovino ali kako drugo obrt, s stanovanjem ali brez oddam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takoj ali pozneje.« 7911-19

3 lokale
v novi zgradbi ob glavni cesti blizu tezenske ga kolodvora in avtobusne postaje takoj oddam. Vprašajte: Tezno, Ptujska cesta 40, Maribor. 7946-1

Trgovino
na prometnem kraju Ljubljane prodam ali samo inventar radi odpotovanja. Vprašajte v trafiki Francot, Tyrševa 53. 7865-19

Branjarijo
staro vpeljano z blagom in inventarom prodam takoj zaradi odpotovanja. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ljubljana 7.500«. 7878-19

Gostilno na periferiji
Ljubljane z lepim gostilniškim prostorom, inventarom in z lepim senčnatim vrtom in balinliščem oddam s 1. junijem. Pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lepa prilika 77«. 7896-19

Prodam mlekarno
zaradi bolezni. Dobro vpeljana. Poizve se v vseh posl. Jutrač 7735-19

Posest

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din. najmanjši znesek 17 din

Vila
nad 4 leta davka prosta 4 sobe, kopalnica, kuhinja veranda, terasa kleti, sadni vrt itd. naprodaj za 240.000 din Maribor, Metelkova 23. 7183-20

Večje število parcel
kompleksov, parcel, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil ima naprodaj gradbeno strokovno izobražen posredovalec:
Kunaver Ludvik
Cesta 29. oktobra 6. Telefon 37-33. Pooblaščen graditelj in sodni ceniteli za nasvete brezplačno na razpolago. 7536

Enodružinsko hišico
leseno, za letoviščarje, na gorenjski strani ljubljanske okolice z večjim sadnim vrtom, prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Weekend«. 147-20

Kupim manjšo parcelo
ali dvo do trostanovanjsko hišo v Šiški ali za Bežigradom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Šiška«. 7770-20

Parcela
prisojna južna lega, po nizki ceni proti prevzemu hipoteke, na prodaj Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7758-20

13-stanovanjska hiša
z gospodarskim poslopjem in velikim vrtom v Trnovem, v bližini projektirane jadranske ceste, naprodaj. Poizve se: Mala čolnarska 4 Ljubljana. 7872-20

Novo hišo
v Šiški, blizu tramvaja kupim. Cena okrog 300.000 dinarjev. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Posredovalec izključen«. 7857-20

Manjše posestvo
ali dvostanovanjsko hišico z lepim sadnim vrtom kupim za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lepa sončna lega«. 7881-20

Lepo posestvo
31 oralov, z vso premičnino prodam takoj za 45.000 din Jeretina Lovrenc, Lokavec, p. Rim. toplice. 7886-20

Dvojček
bi zidal. Iščem družabnika. Ponudbe pod »60 do 80.000« na ogl. odd. Jutra. 7787-20

Gostilno
z malim posestvom četrt ure od žel. postaje prodam. Poizve se pri Grčar, Šmartno pri Litiji v industrijskem kraju ji. 7786-20

Hišo
z lepim vrtom v Ljubljani (Puntkova 27 Stožice ugodno prodam ev. zamenjam 7820-20

Hišo
dvostanovanjsko v Ljubljani ali okolici kupim Ponudbe na ogl. oddel Jutra pod Sončna lega«. 7840-20

Kupim
eno ali dvodružinsko hišico z vrtom v območju Ljubljane na obroke. Ponudbe pod »Takoj« na ogl. od. Jutra. 7688-20

Hišico
lepo zidano prodam za 18 tisoč din Šamec Alojzij, Cesta dveh cesarjev 221, Ljubljana. 7718-20

Štiristanovanjsko hišo
prodam za vsako sprejemljivo ceno. Stavba je v najboljšem stanju. — Primerno za upokojenca radi lepe okolice za izprehode. Naslov v vseh posl. Jutra. 7727-20

Trgovsko hišo
center ali okolica, parcelo večjo ali manjšo Šiška, Št. Vid kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nudim denar« 7767-20

Stavbna parcela
krasna in sončna lega na mirnem kraju v Ljubljani zelo ugodno naprodaj. Poizve se v vseh poslov. Jutra. 7816-20

Parcele
na obroke prodam po 20 din m2. Dolenc Franc, Vič 123, Cesta na Brdo. 7774-20

Arondirano vinogradno posestvo
okrog 18 oralov, lepa gosposka hiša, viničarija in velika klet, sončna lega, nov nasad, ugodno naprodaj. Ponudbe na podr. Jutra Ptuj pod »V Halozah« 7681-20

Umetni mlin
na valjarje kapacitet pol vagona in moderno urejeno žago vse na vodni pogon v banovinskem mestu Bosne prodam. Naslov v vseh poslov. Jutra. 7507-20

Hiša s trgovino
na prometni točki v Savinjski dolini, 15 min. od kolodvora radi nespособnosti naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra 7465-20

Hišica z vrtom
v Sl. Bistrici naprodaj Vprašati na Česmin Pavie, Škofja Loka. 7540-29

Dvostanovanjsko hišo
prodam. Naslov v vseh poslov. Jutra. 7694-20

Hiša
dvodružinska, z lepim vrtom, ugodno naprodaj. — Rožna dolina VIII., 27. 7925-20

Priložnosten nakup
Srednji tovarniški objekt s stalno vodno silo 50 do 60 PS je radi opustitve obratovanja ugodno naprodaj. Primerno za vsako podjetje, ker je dovolj prostora za povečanje. Leži ob glavni cesti in železnici Vprašanja pod »Tovarna« na ogl. odd. Jutra v Ljubljani. 7582-20

Trgovska hiša v centru Ljubljane
Pred škofijo 16, trinadstropna stanovanjska hiša bo prodana na javni sodni dražbi v četrtek 20. t. m. v sobi št. 16 ob 9. dop. Cenilna vrednost 309.025 din. Najnižje ponudbe so 154 512.50 din. Varščina 30.902 din Točnejše informacije v trgovini istotam. 7594-20

Zemljišče
ali posamezne parcele prodam pri postaji Zalog. Naslov v vseh poslov. Jutra. 7599-20

Enodružinsko hišo
2 sobi, kuhinja klet in vrt, prodam za 41.500.— din. Jarše 33, p. Moste Ljubljana. 7752-20

Krasna stavbišča
blizu kolodvora Vižmarje, vodovod, elektrika na parceli, poljubne izmere na obroke ali na knjižice od 9 din naprej na prodaj. Pojasnila Vižmarje 31. 7938-20

Stavbeno parcelo
do 800 kvad m v okolici Ljubljane kupim. Ponudbe na ogl. odd Jutra v Mariboru pod: »Parcela 800«. 7940-20

Malo posestvo
z novo hišo pri Ptujski gori ugodno prodam. Veroslav Pečar, Ruše. 7943-20

Gostilna in trgovina
v okolici Maribora na prometnem kraju brez konkurence prodam ali oddam v najem Ponudbe pod »Dobra točka« na podr. Jutra v Mariboru. 7942-20

Pot do blagostanja
sreče in neodvisnosti — posojilnica »MOJ DOM« Ljubljana, Dvorakova 8 Prospekti brezplačno. 150-20

Stavbišče
v sredini mesta, promet na cesta, z velikimi delavnicami primerno za lahko industrijo, takoj prodam. Ponudbe pod: »Redka prilika« na ogl. odd. Jutra. 7890-20

Gozd
posestnika Zupančiča v Sp. Vrtači (pošta Kolovrat pri Zagorju). prodam Lepa bukovina za žago ali prage, nad 2000 kub. m mehkega lesa in več tisoč kub. m drv. Odvoz lesa ugoden. Železniška postaja Zagorje Informacije daje dr. Marušič Drago, Ljubljana, Miklošičeva c. ali pri g. Francu Drašlerju v Borovnici. 7889-20

Z hranilno knjigo
lahko kupite hišo za večjo družino, prikladno posebno za penzioniste v prav dobrem stanju, blizu Celja. Gotovine potrebno samo 10 tisoč din, ostanek v hranilni vlogi. Interesenti izvejo naslov v vseh poslov Jutra. 7755-20

Stavbišča
ob najlepši periferiji Maribora naprodaj. Pojasnila v gostilni Krempl, Radvanje pri Mariboru. 7569-20

Krasna parcela
na Prulah ugodno naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 7744-20

Stavbišče
pod Rožnikom, cca 1.600 kvadr. m prodam. Informacije daje dr. Viktor Maček, odvetnik v Ljubljani, Dalmatinova 10. 6777-20

Parcelo
arondirano, bližina tramvaja, ugodno naprodaj. Pojasnila daje Klemenčič Franc, soboslikarstvo, Ljubljana, Glince, Cesta II. št. 2. 7899-20

Stavbena parcela
poceni naprodaj na vzhodnem delu ljubljanske mestne meje. Naslov v vseh posloval. Jutra. 7603-20

Hiše in vile
v Ljubljani, prodaja in kupuje najkulantneje realitetna pisarna Tribuč, Tržaška cesta 42, telefon 26-05. 7961-20

Parcele
v Rožni dolini, v lepi legi, poceni proda pisarna Tribuč, Tržaška 42, telefon 26-05. 7962-20

Več stavbenih parcel
nasproti nove šole v Zg. Šiški, prodam. Podutiška ul. 39, Koseze. 7971-20

Vilo
novo enonadstropno takoj prodam v Št. Vidu nad Ljubljano. Novak Albin, Tacen 72 7990-20

Stanovanje odda

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din.

Krasno stanovanje
4 sob s pritiklinami, oddam v Šmarci pri Kamniku, 5 minut od postaje Duplice. Cena nizka. Primerno za upokojenca. Ponudbe pod »Šmarca« na ogl. odd. Jutra. 7500-21

Dve stanovanji
trisobno komfortno, veliko, oddam odrasli družini za 1. julij. — Dvosobno komfortno, manjše, brez kabineta oddam dvema osebama za 1. junij. Dopise na ogl. odd. Jutra pod značko »Ilirija«. 7831-21

Za 1. maj ali za takoj
oddamo v najem enoćružinsko vilo z vsem komfortom in velikim vrtom. Vsa potrebna pojasnila daje Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani vsak delavnik med uradnimi urami od 8. do 14. ure. Telefon št. 25-21, 25-22. 7848-21

2-sobno stanovanje
lepo, sončno, oddam 1. maja. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7856-21

Enosob. stanovanje
in lokal oddam takoj. Florijanska ul. 31-I. 7873-21

Enosob. stanovanje
in malo prazno sobo oddam Cesta na Brdo 155 Vič. 7716-21

Eno ali dvosob. stanovanje
na deželi v prav lepem in zdravem kraju na Dolenjskem oddam v najem. Ponudbe na ogl odd. Jutra pod »Lepi kraj« 7713-21

Solnčno stanovanje
suho 3 sobe, kopalnica veranda in vrt oddam s 1. majem mirni strankі. Aleševčeva cesta 74. 7769-21

Enosob. stanovanje
parketirano s pritiklinami oddam dvema zakoncema.. Bezenškova ulica 38, Zelena jama. 7698-21

Krasna moderna stanovanja
v novi zgradbi, blizu tezenskega kolodvora in avtobusne postaje, ob glavni cesti, se oddajo. Vprašati: Tezno, Ptujska c. 40, Maribor. 7947-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico oddam s 1. majem. Cesta na Rožnik 43. 7879-21

Enosob. stanovanje
istotam sobo s štedilnikom ali oboje skupaj oddam. Rožna dolina cesta VII-24 7746-21

Za 1. maj
oddam dvosobno, solnčno in zračno stanovanje v Kopališki ulici št. 2, Kolezija. 7757-21

Dvosob. stanovanje
oddam za 1. maj I. Tržaška 42, telefon 26-05 7963-21

Enosob. stanovanje
oddam v Zeleni jami, Ljubljanska ulica 57 7989-21

Stanovanja išče

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din. najmanjši znesek 17 din

Trisobno stanovanje
s kopalnico, kletjo in podstrešjem, iščem v bližini tramvaja. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Za maj ali junij«. 7846-21a

Moderno stanovanje
3—4 sob, z vsem komfortom (kopalnico) iščem v sredini mesta za maj ali avgust. Pripravljen plačati odškodnino za event. selitev. Oferte pod »Dober plačnik« na ogl. odd. Jutra. 7858-21a

2 do 3 sobno stanovanje
komfortno stanovanje, za stranko brez otrok na Mirju ali v drugi vili blizu centra iščem za takoj ali v času do konca junija. Ponudbe na ogl odd. Jutra pod »Tovarna« 7823-21a

Štirisob. stanovanje
blizu centra iščejo 3 stanovalci družinski člani za avgust. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Do 1. maja« 7722-21a

Mirno stanovanje
boljše, 2 do 3 sob in kabineta, kopalnico, v najvišjem nadstropju, od banovine do kolodvora iščem za 15. maj ali junij. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Boljše«. 7648-21a

Trisob. stanovanje
z vsemi pritiklinami, vrtom, ali manjšo hišo vzamem v najem takoj ali pozneje. Ponudbe na ogl. od. Jutra pod »Upokojenec« 7697--21a

Železniški uradnik
samski, soliden išče stanovanje 2 prijaznih sob najraje v centru mesta, za 1. maj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Točen plačnik 878« 7706-21a

Dvosob. stanovanje
ali enosobno s kabinetom čisto in sončno v centru iščem. Ponudbe na ogl. odd. outra pod »Stalna stranka 99«. 7957-21a

Sobo odda

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din.

Prazno sobo
solnčno, strogo separirano, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7826-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom, z uporabo kopalnice, v centru, oddam eni ali dvema boljšima osebama. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7838-23

Garsoniero
v novi stavbi nasproti tobačne tovarne, oddam 1. maja. Informacije: Tržaška 45-I. 7855-23

Neodvisna urad. vdova
sprejme nad 60 let starega upokojenca na stanovanje ev. skupno gospodinjstvo. Ponudbe s polnim naslovom pod šifro »Vzorna skrbna gospodinja« na ogl. odd. Jutra. 7817-23

Sobo za dve osebe
vhod iz veže, na željo z vso oskrbo takoj oddam. Jurčičev trg 2-III. desno. 7783-23

Lepo solnčno sobo
oddam boljšemu solidnemu gospodu s 1. majem v Kotnikovi ulici 17 pritličje. 7813-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom, z balkonom, zračno in svetlo, oddam s 1. majem. Kos, Tavčarjeva 3-III. levo. 7853-23

Opremljeno sobo
zračno sončno takoj poceni oddam. Ulica na Grad 9. 7720-23

Opremljeno sobo
lepo in zračno poseben vhod oddam takoj ali s 1. majem v Gerbičevi ul 1-I. 7714-23

Sobo
v bližini gor. kolodvora oddam boljšemu zakonskemu paru ali dvema gospodičnama za 1. maj Naslov v vseh posl. Jutra. 7740-23

Lokal
lepo opremljen za specerijo, prometna točka oddam takoj za 500 din mesečno. Florijanska 22 7765-23

Opremljeno sobo
center, vhod s stopnišča takoj oddam Naslov v vseh posl. Jutra. 7766-23

Sobo
oddam enemu ali dvema boljšima gospodoma Bežigrad 6-II. 7781-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom oddam sredi mesta. Nasl. v vseh poslov. Jutra 7782-23

Prazno sobo
za pisarno ali malo, čisto zalogo oddam. Sv. Petra c. št. 27-I. 6778-23

Dvosobno stanovanje
v prvem ali drugem nadstropju, 10 min. od glavne pošte oddam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Odraslі«. 7225-23

Sobe
s posebnim vhodom sončno, prazno oddam. Naslov v vseh posl. Jutra 7700-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom oddam 1 do 2 osebama.— Kapiteljska ul. 11. 7701-23

Za prvi maj
oddam sobo v centru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7920-23

Oddam sobico
za 100 din. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7916-23

Prazno sobo
solnčno, oddam, z vhodom s stopnic. Ciril Metodova 19 I. levo, pri Sv. Jožefu. 7921-23

Opremljeno sobo
oddam. Tyrševa c. 6-I. 7928-23

Solnčno sobo in sobico
oddam s vso oskrbo. Naslov v vseh posloval. Jutra. 7882-23

Prazno sobico
s posebnim vhodom oddam. Gledališka stavba 3 poleg kina Matice pri hišnici. 7732-23

Sončno sobo
čisto oddam takoj ali s 1 majem. Tavčarjeva ul št. 3-III. desno. 7745-23

Sobo
vsa oskrba, kopalnica oddam 1. maja. Poljanska 15-III, 1 stopnj. 7756-23

Opremljeno sobo
oddam gospodu v Linhartovi ulici. Naslov v vseh posloval. Jutra. 6779-23

Solnčno sobo
oddam 1 ali 2 osebama, — uporaba kopalnice. Detelova ul. 5, Sv. Krištof, 1 maja. 7908-23

Opremljeno sobo
poseben vhod, oddam. Sp. Šiška, Jezerska 6. 7901-23

Sobo
na novo preurejeno, z dvema posteljama oddam. Kolezija, Gerbičeva 19. 7627-23

Prazno sobo
s souporabo kuhinje oddam starejši gospe ali gospodični. Janševa 12. 7622-23

Sobo
posebnim vhodom, oddam v centru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7960-23

Sobo v centru
opremljeno, s posebnim vhodom oddam za maj dvema boljšima gospodoma ali zakonskemu paru Tudi hrano. Naslov v vseh posl. Jutra. 7956-23

Sobe išče

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom in souporabo kopalnice v centru išče samostojen gospod pri boljši obitelji ali samostojni dami. Ponudbe na ogl. odd Jutra pod »Samec tujec 7572-23a

Solnčno sobo
preprosto, čisto, z malo kuhinjo, ne predaleč od sredine, išče zelo poštena, mirna, služena kuharica. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Soba za kuharico«. 7498-23a

Prazno sobo in kuhinjo
solnčno in čisto ter strogo ločeno, išče samska uradnica za 15. maj pri mirni stranki. Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod šifro »Pogojem ustrezajoče«. 7625-23a

Prazno svetlo sobo
v bližini sodnije iščem. Ponudbe na ogl odd. Jutra pod »Cena«. 7868-23a

Mlajši gospod
išče opremljeno sobo takoj. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod »Soba jutri« 7711-23a

Sobo
s posebnim vhodom za takoj iščem. Ponudbe na ogl. od. Jutra pod »Čisto« 7724-23a

Mlad gospod
išče opremljeno sobo z vso oskrbo za 1. maj. Ponudbe pod »Navesti ceno« na ogl. odd. Jutra. 7019-23a

Solnčno sobo
s posebnim vhodom souporabo kopalnice, ev. z zajtrkom in perilom za 1. maj išče za stalno dr žavni uradnik. Najraje na Mirju, okrog Rožnika ali v centru. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stalen« 7693-23a

Sobo
v centru mesta strogo separirano iščem za 1. maj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Snažna soba« 7597-23a

Garsoniero
za 1. junij iščem. Ponudbe z navedbo cene na ogl. odd. Jutra pod »Garsoniera« 7564-23a

Prazno sobo
po možnosti z vso oskrbo iščem v bližini centra. Ponudbe na ogl. oddelek Jutra pod »Cena ni glavno« 7565-23a

Opremljeno sobo
išče gospodična. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Uradnica«. 7982-23a

Prehrana

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

Katera gospa
bi vzela v oskrbo tri otroke proti dobremu plačilu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7918-14

Živali

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

Krasnega psička
(Malteser Seidenpintsch) čistokrvnega ceno proda Kos, Tavčarjeva ul. 3-III 7852-27

Malo papigo
rumeno ubeglo na praznik vrnite za lepo nagrado v trgovini Celovška 34 ali naznanite tel. 3072. 7723-27

Par konj
za težko vožnjo prodam zaradi opustitve prevozništva. Istotam prodam krasnega volčjaka. Ogled v gostilni Sv. Peter pri Zidanem mostu. 7437-27

Volčjak
1 leto star, primeren za čuvaja ali nadaljnjo dresuro za 250 din. Naslov v vseh posl Jutra. 7733-27

Lepe golobe
poceni oddam. Kocenova 6-I. 7979-27

Dražbe

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

Javna sodba dražba
petero živalnih strojev, raznega galanterijskega in volnenega blaga bo v torek 18. aprila ob 15. v trgovini »Julijana«, Ljubljana, Vošnjakova ulica. 7869-32

Informacije

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

Izjava
Podpisani izjavljam, da nisem plačnik za dolgove, ki jih je in ki jih namerava narediti moja žena Jozefina Arko. Arko Anton, Marenčičeva ul. št. 1 Ljubljana. 7864-31

Poziv
Podpisani sem bil napaden dne 13. jan 39. okoli 23. pred kino Matica, takoj nato na Čevljarskem mostu in Židovski stezi. Prosim vse očividce, da mi blagovolite sporočiti svoje naslove. Stroške povrnem. Peruzzi Emil, posestnik, Celovška 101, Ljubljana 7974-31

Izgubljeno

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

Poročni prstan
se je izgubil. — Pošten najditelj naj ga odda: Bizjak, Aleksandrova c. 9-II. 7988-28

Dopisi

Vsaka beseda 2 din, davek 3 din, za dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 20 din

Gostilničar
strokovnjak tudi v kuhinji, z večletno prakso star 38 let, samski, z večjo gotovino in večjim zneskom v hranilnih knjižicah išče poznanstva z boljšo inteligentno gostilničarko, značajno, z nekaj premoženja. Diskretnost strogo tajna. Ponudbe na ogl. od. Jutra pod »Skupno delo«. 7790-24

Mucika
Prosim pridi v nedeljo v Ljubljano. Čakaj pred pošto ob pol 4. 7812-24

Situiran gospod
želi znanja z boljšo damo, ženitev mogoča. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Boljša dama« 7737-24

Želim družbe mlajše dame
za izlet v Planino. Odhod z avtom 17 t. m. ob 9. uri. Sestanek kavarna Majdan Beograd Znak spoznanja zelena vejica. 7784-24

Tehn. uradnik
v večjem industr. kraju na Gorenjskem, 35 let star, inteligent z bodočnostjo, želi radi ženitve poznanstvo naobražene samostojne gospodične tudi z deželo najrajši iz Savinjske doline stare okoli 30 let, vitke zdrave plavolaske ki ima primerno premoženje ali posestvo v svrho ustvaritve lastnega doma. Diskrecija častna stvar. Dopise prosim po možnosti s sliko in točnim naslovom na ogl. odd. Jutra pod šifro »Dom 1200« 7474-24

Prijateljico
iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Večerne ure« 7610-24

Mlada uradnica
želi spoznati simpatičnega gospoda izobraženega v svrho nedeljskih izletov. Ponudbe na ogl odd. Jutra pod »Uradnica 20« 7592-24

Osamljen gospod
želi spoznati damo ljubke zunanjosti, materialno neodvisno. Svrha skupni motorni izleti tudi v inozemstvo ter zaupno sodelovanje v trgovini. Neanonimne dopise s sliko, ki se vrne, pošljite na ogl. od. Jutra pod »Diskretnost« 7932-24

Ženitve

Vsaka beseda 2 din, davek 5 din, za dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 20 din

Ženitve in možitve
posredujemo najvestneje, solidno in fino. Imamo krasno izbiro odličnih partij. Vzdržujemo prvovrstne obiteljske zveze. — Dosegamo izvrstne uspehe. Informativne prospekte pošiljamo proti predplačilu deset din v znamkah — diskretno: REZOR, Zagreb, pošta 3. 7795-25

Lastnica hiše
želi poročiti državnega nameščenca starega do 40 let. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Priljeten dom« 7576-25

Gospod
srednjih let dobro situiran ločenec išče znanja s simpatično ločenko ali vdovo s premoženjem ali posestvom. Ponudbe pod »Novo življenje« na ogl. odd. Jutra. 7771-25

Mož
v najlepši dobi z nekaj prihrankov in v dobri službi (oskrbnik grafičine želi poročiti dobro gospodinjo, kuharico. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mirno življenje« 7430-25

Vdovec
50 let star čil in zdrav čedne zunanjosti poroči takoj vdovo z nekaj premoženja. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Bivši trgovec« 7609-25

Gospod srednjih let
želi znanja z lepo gospo ali gospodično z nekaj kapitala v svrho ženitve. Neanonimne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mirno novo življenje« 7888-25

Simpatičen fant
visok, črn, z dobro pozicijo in premoženjem preko 200.000 din želi poročiti primerno gospodično ali vdovo. Resne ponudbe na ogl .odd. Jutra pod »Udoben dom« 7579-25

Železničar
ločen, ne po lastni krivdi, želi poznanstva v svrho ženitve z gospodično od 30 do 40 let. Dopise na podr. Jutra v Mariboru pod »Pomlad« 6757-25

**30

REUMATIS

najboljše sredstvo za mazanje zoper revmatizem, trganje, zbadanje v križih, kosteh, ishias, protin in slične bolezni. Še vsakomur je pomagalo, kdor ga je uporabil. **POSKUSITE TUDI VI,** da se prepričate in dalje priporočite: Ena steklenica din 32.—. Pišite še danes:

GRADSKA LJEKARNA

Ogl. Reg. S. br. 1990-1935 ZAGREB — Gornjigrad 5.

Poglejte si dobro to damo!

Muči se s svojimi oteklimi, bolečimi ranami in po kurjih očesih skaženimi nogami

ko vendar zamore te muke prav lahko odpraviti. Kupite v bližnji lekarni ali drogeriji zavoj prave sv. Roka soli za noge. Stopite eno žlico v umivalniku vroče vode, da zadobi mlečnato obliko. Mehčajte otekle noge v tej kopeli 10 minut. In to ponovite tri dni zaporedoma. **Občutili boste olajšanje, liki pravi čudež.** Kisik sv. Roka soli za noge pomladi noge in jih popolnoma spravi v red. Če dalje časa mehčate noge, postanejo kurja očesa tako mehka, da jih lahko kar z roko izločite. Čutili boste veliko olajšanje, plesali boste lahko, sprehajali se, gojili sport poljubno dolgo. Ne boste čutili nikake utrujenosti. Sv. Roka sol odpravi vse bolečine, ohrani vaše noge vedno sveže v dobri kondiciji. Ne odlašajte, kupite še danes zavojček sv. Roka soli za noge; ne stane mnogo in vam napravi veliko veselje. Glavno skladišče:

MISCHKOVITS & Co.
veledrogerija — Beograd

Predno se odločiš za nakup motornega kolesa ali dvokolesa, ne zamudi prilike in si oglej zalogo motornih koles znamke

»Ardie« in »Horex«

najnovejših tip od 100 do 350 ccm pri tvrdki

J. PRAPROTNIK
Domžale,
Ljubljanska cesta št. 108

Istotam imaš veliko izbiro najrazličnejših damskih in moških dvokoles, šivalnih strojev in dobro ohranjenih rabljenih motorjev. Najnižje cene! Prodaja se tudi na obročna odplačila!

Edino INFICIN

ugonablja popolnoma in trajno **ŠČURKE, RUSE — BUBE** in **ŠVABE** in ostalo kuhinjsko golazen. Ako ne koristi, vrnem denar. — Orig. škatlica din 15.—, zavitek din 6.—.

PO POŠTI
LEKARNA KRAJČEVIĆ, VUKOVAR.

Tovarna nogavic sprejme mojstra poslovodjo

za izdelavo moških nogavic na angleških in nemških dvojno-cilindrskih strojih. V poštev pridejo samo strokovnjaki, ki morejo dokazati znanje in prakso na takih strojih. Nastop 1. julija ali po dogovoru. Obširne ponudbe z navedbo dosedanjega delovanja in plačilnih pogojev na Interreklam d. d. Zagreb, Masarykova ul. 28, pod šifro »Urania K-4710«

Zahvala

Podpisani JOSIP GREBENŠEK, trgovec in slikar v Kranju, se

„Slaviji“

jugoslovanski zavarovalni banki

iskreno zahvaljujem za njeno res kulantno in hitro likvidacijo požarne škode na moji trgovini, katero je popolnoma uničil požar dne 5. aprila 1939. S priznano odškodnino mi je omogočeno trgovino v nezmanjšanem obsegu nadaljevati..

Ugledno zavarovalnico priporočam svojim trgovskim kolegom in ostalemu občinstvu.

V Kranju, dne 14. aprila 1939.

Josip Grebenšek,
trgovec in slikar

2 — 4 tenis-igrišča na Bledu

vzamemo s 1. majem

v zakup.

Ervin Grasse, Zagreb, Palmotičeva 38-III, pri Schlesinger.

DOBI SE V BOLJŠIH TRGOVINAH. GLAVNO ZASTOPSTVO ZA JUGOSLAVIJO: F. TOMAŽIČ, MARIBOR.

Cevi

za odvode in dimovode »Salonit« valovite plošče in šablone kakor tudi ves

GRADBENI MATERIAL

dobite pri

Material

LJUBLJANA — TYRŠEVA C. 36/b
Telefon 27-16 — Brzojavi: Material

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

Posvečajte svojo pažnjo!

Pranje perila na električnem pralnem stroju in sušenje perila v centrifugi ni le enostavno, temveč zabava.

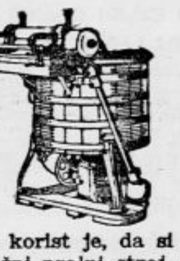

V vašo lastno korist je, da si čimprej nabavite ta čudežni pralni stroj, ki se v najkrajšem času sam izplača.

Generalni zastopnik in zaloga holandskih

„VIKTORIJA“

pralnih strojev in zastopstvo HOFHERR-SCHRANZ centrifug

GUSTAV PUC

Ljubljana, Tržaška cesta 9, telefon 26-97

MODNI SALON

MODES ROBES

se priporoča cenj. damam. Točna izdelava, cene solidne. — Beethovnova ul. 15-III. nadstr.

HIGIJENSKA GUMA

DOMAČ IZDELEK

V vseh strokovnih trgovinah, gospod . . .

Sposobne organizatorje in zastopnike

išče največja svetovna zavarovalnica za celo področje dravske banovine, kjer je že dobro vpeljana. Kondicije po dogovoru. — Pismene ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Dober zaslužek«.

Trgovina mešanega blaga

v Zagrebu, 35 let obstoječa, v eni glavnih ulic mesta, na posebno dobrem prostoru

naprodaj.

Ugodna stanarina. Potreben kapital od din 180.000 do 200.000. — Pismene ponudbe pod »52874« na Publicitas d. d., Zagreb, Ilica 9.

Oglasi v „Jutru“ imajo vedno največji uspeh!

Kljub vsej skrbnosti pri pranju perila — ni še nikoli tako bleščeče belo oprala perila. Mogoče je temu vzrok kakšno posebno dejstvo? Seveda, kajti ta bluza je Radion bela, kar pomeni, da je odstranjena iz nje tudi zadnja sled nesnage. Pri kuhanju v raztopini Radiona se namreč tvori kisik, ki skupaj s peno mila struji skozi tkanino in na ta način temeljito odstrani vso nesnago. Perilo postane čisto in belo--Radion belo.

Schicht RADION pere sam

Schichtov **RADION**

Ni čistejše beline od Radion beline

ŽOLČNI KAMENČKI

Znani **SALVAT ČAJ** proti žolčnim kamenom in boleznim žolčnega mehurja se dobi pri glavnem zastopniku **Lekarna pri Sv. Ivanu, Zagreb, Kaptol 17.** — Zastonj pošljemo prospekte o zdravljenju.

O. r. S. br. 27870-1936 Rn 3487

Cenjenim odjemalcem

vljudno sporočam preselitev z Masarykove 23 v Jenkovo 7.

VERTAČNIK FRANC

PRODAJA KURIVA IN PARKETOV

Cenjenim strankam se toplo priporočam.

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

Potnika

ki potuje z avtom po Sloveniji in obiskuje specerijske in podobne trgovine sprejmemo za prodajo

WRIGLEY žvečilnega gumija

proti proviziji. Pismene ponudbe z navedbo dosedanjega delovanja na OZMO, agentura Zagreb — Vlaška ulica 72 a

INSERIRAJ V „JUTRU“!

Klišeje ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA Ar. Petra Kasija 23

†

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš srčnoljubljeni soprog, skrbni dobri oče, stari oče, brat, tast in stric, gopod

JERNEJ RAZBORŠEK

veleposestnik

danes, dne 15. aprila ob 2. uri popoldne po nesreči tragično preminul.

Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek, dne 17. aprila 1939, ob 9. uri dopoldne iz hiše žalosti, Dobrišavas št. 11, na farno pokopališče k sv. Kancijanu v Žalcu.

Petrovče, Dobrišavas, 15. aprila 1939.

Globoko žalujoče rodbine RAZBORŠEK in ostalo sorodstvo

Kdor oglašuje - ta napreduje

Umrla nam je naša ljuba mati, babica, prababica, tašča itd. gospa

LINA ROBIČ

roj. LORBER,
posestnica v Limbušu

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo, dne 16. t. m. ob pol 16. uri popoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče v Limbušu.

Maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, dne 17. t. m. ob 7. uri zjutraj v Limbušu.

Limbuš, Sv. Lenart, Maribor, dne 14. aprila 1939.

Žalujoče rodbine:

dr. Goriškova, P. Robičeva, A. dr. Robičeva, Stergerjeva, dr. Rosinova

Brez posebnega obvestila.

Posetite

veliki mednarodni spomladanski

vzorčni sejem v Beogradu

od 15. do 24. IV. 1939

Okoli 1000 razstavljalcev iz tu- in inozemstva najhitrejša orijentacija v izbiri blaga. — Razširjenje poslovnih zvez. — Popusta 50% na železnicah in parobrodih. Pojasnila: Beogradski sajam, poštni predal 538, Beograd. — Telefon št. 28-526, 28-802.

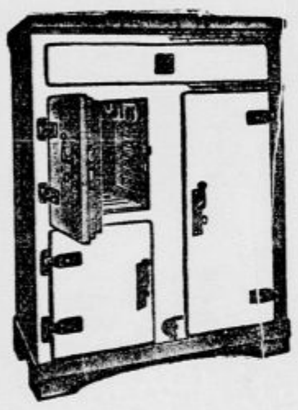

Goldnerjevi
mesarski aparati

BRATJE GOLDNER
SUBOTICA

ZAHTEVAJTE PROSPEKTE

Osnovano 1906

ALPEKO-PLOŠČE

Hidravlično stisnjene Terrazzo in druge plošče za tlakovanje in oblogo sten, obložne in polne stopnice ter vse druge izdelke iz umetnega kamna izdelane s pomočjo modernih strojev dobavi v prvovrstni izdelavi in kvaliteti:

„ALPEKO" — INDUSTRIJA UMETNEGA KAMNA,
Ljubljana, Tyrševa c. 48 — Tel. 29-30.

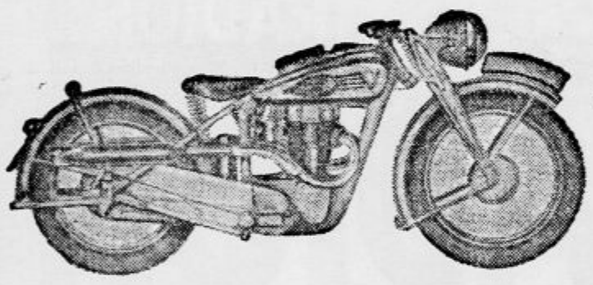

Vse velikosti
od 100 — 500 ccm
Vsi **REZERVNI DELI**
na zalogi!

Zastopstvo:
J. HOJNIK
MARIBOR
Frančiškanska ulica 13

Bianchi-Victoria

STOLE

izdržljive takole

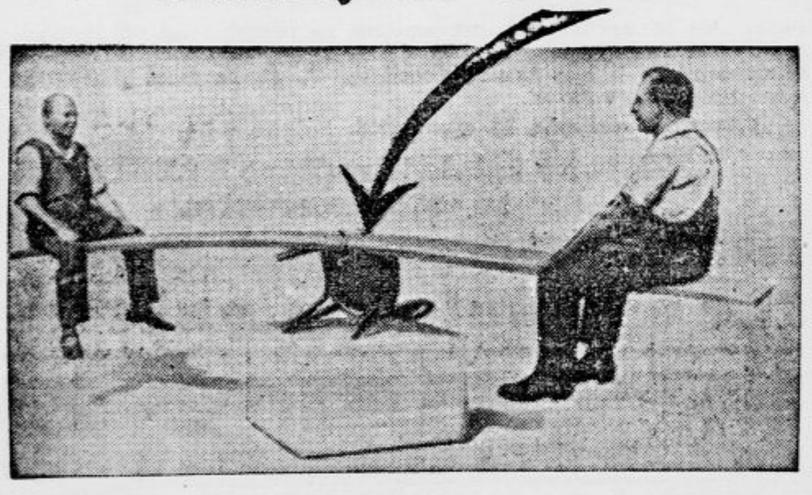

in ostalo pohištvo SAMO iz specijelne tovarne upognjenega pohištva

THONET-MUNDUS D. D. Varaždin

Za: kavarne, gostilne, hotele, terase, kinematografe, pisarne, šole in zasebna stanovanja

Zahtevajte v vseh trgovinah s pohištvom izključno

ORIGINAL »THONET« STOLICE

Kdor oglašuje - ta napreduje

CELULOIDNE ŠČITE ZA VRATA

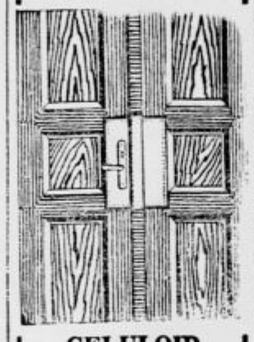

CELULOID V PLOŠČAH
naročajte pri
F. Zrnec
Ljubljana,
Kopitarjeva ul. 1

CONTINENTAL

mesečno po **Din 200;**
za državne uslužbence
po **Din 100.—**
Ivan Legat,
LJUBLJANA,
Prešernova 44.
MARIBOR,
Vetrinjska 30.

NEPLAČEN POUK V IGRANJU
KLAVIRSKE HARMONIKE — DIKONI
ZAHTEVAJTE BREZPLAČEN KATALOG
MEINEL & HEROLD
TOVARNICE GLASBIL MARIBOR

Za vsako družino najlepša oblačila. Posebno moške obleke, trenškoti, krasno perilo itd. si nabavite najboljše in najceneje pri

Presker,
Sv PETRA C. 14.

TEL.
2951

DRVA PREMOG IV. SCHUMI
DOLENJSKA CESTA

Od Vas je odvisno, da imate obleko vedno kot novo
zato jo pustite redno kemično čistiti ali barvati v tovarni
JOS. REICH
Ljubljana
Poljanski nasip 4-6
Telefon — Svetlobna reklama

Morana Regenerator

Jamčimo, osvežilni lasem takoj povrne prirodno barvo in sijaj!

Vašemu ustavi izpadanje las, odpravi prijaj in vse kožne neprijetnosti. Jači in krepi koren, a lasje, porastejo tudi na plešastem mestu. — Dobi se v vseh odgovarjajočih trgovinah. — Pošiljamo po povzetju. cena veliki steklenici z omotom in poštnino vred din 50.—
S. br. 17274 god. 1937 **MORANA — SPLIT.**

Otroški vozički najnovejših modelov

Dvokolesa motorji, vozički

Šivalni stroji pogreznjivi

Po zelo nizki ceni! Ceniki franko!

»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovška cesta 4.
Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26.

Prostovoljna javna dražba

Kmetska hranilnica in posojilnica v Novi vasi na Blokah **prodaja na javni dražbi prostovoljno gozd v Kompoljah,** ki meri 130 ha.

V gozdu je cca. 7000 m³ jelovega lesa, 7500 m³ bukovega lesa (hlodi, drva), 70 m³ lipovega lesa, 400 m³ javorja, 35 m³ gabra, 30 m³ brsta.

Dražbeni pogoji se dobe pri dražbi.

Dražba bo dne 18. aprila 1939 ob 10. uri dopoldne ob vsakem vremenu v gostilni nasproti postaje Dobrepolje.

„Kubo" brzoparilniki

z bakrenim ali jeklenim v ognju pocinkanim kotlom
KOTLI ZA ŽGANJEKUHO
vseh sistemov, kakor tudi pralni kotli, bakreni in aluminijasti kotli za sadne soke, tovarniške naprave itd. najceneje pri tvrdki
„KOTLARKA"
družba z o. z. LJUBLJANA, Kolodvorska 23, tel. 37-92.
Zahtevajte prospekte! Zahtevajte prospekte!

ZAHVALA

Vsem, ki ste spremili našega nepozabnega soproga, brata in strica, gospoda

ALBINA PERHAVCA

na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetja in nam izrazili ter izkazali sočutje na katerikoli način, najlepša hvala.

Posebno se zahvaljujem preč. gospodu dekanu Krhnetu za duhovno tolažbo in vso njegovo naklonjenost ter ostali preč. duhovščini za spremstvo k zadnjemu počitku. Zahvaljujem se gospodom zdravnikom, kakor tudi čast. bolniškim sestram za požrtvovalno zdravljenje in postrežbo v mukapolni bolezni. Vsem prav prisrčna hvala!

Postumia, Vipava, Kranj, Ljubljana, dne 15. aprila 1939.

ŽALUJOČA ŽENA IDA IN OSTALO SORODSTVO.

»JUTRO« ZAVARUJE!

Prihaja toplo vreme — bodite oprezni! — VAŠE VINO
VARUJE POKVARJENJA »KAISERJEV BISULFATOR«
Rešeni boste velike skrbi, ako si nabavite in to takoj novo konstruirani in patentirani »Kaiserjev bisulfator« aparat za varovanje vin, da ne postanejo motna, da ne cikajo in se ne pokvarijo v načetih sodih. Cena s priborom 40.— din. MOTNO VINO in gošče v sodu temeljito očistite in se izognete vsaki škodi, če si nabavite KAISERJEV »ELKA« FILTER 250, 360, 520 dinarjev.

»BISULFATOR«
Ljudevit Kaiser
lastnik veletrgovine vina in alkoholnih pijač
L. R. C.
ZAGREB, Kralja Petra 1.
Zahtevajte takoj prospekte in navodila!

ADLER

kolesa boste dobili sedaj v vseh boljših trgovinah po znižanih cenah.

NARAVEN RUM
Saint James
z Antiliških otokov. Zahtevajte v vseh kolon.-delikatesnih trgovinah, v boljših kavarnah in restavracijah rum »Saint James« edinstven za čaj, coctails in gastronomijo: aroma — okus — kvaliteta.
Zastopstvo in skladišča
HOBBY A. R.
Beograd, Uskočka 5.
Telefon 23-013
Podzastopstvo za drav. ban.
FRANC PESTOTNIK.
LJUBLJANA, Verovškova 22

VRTNE SOLNČNIKI

izdelujem poceni
od din 85.—
BELA FETTMANN
Zagreb
Masarykova 9

Zahtevajte brezplačni ilustrovani ceniki

1929 1939
ИМОБИЛИЈА

„IMOBILIJA"

ima naprodaj vsako hišo, vsako stavbišče in vsako vilo, ki se resno prodaja, in ima organizacijo za upravo posesti, dolgoletno poslovanje, prvovrstne reference.

1,800.000.— GOTOVINE
in 600.000 hipoteke, donos 366.000, nova palača v strogem centru, z lokali in velikimi skladišči ter modernimi stanovanji in luksuznim komfortom, parna kurjava s toplo tekočo vodo itd. Stavbišče in zidanje te palače je stalo preko 1,000.000 več od cene, za katero je zdaj ta objekt naprodaj.

1,600.000.— GOTOVINE
in 1,050.000 hipoteka, donos 290.000. Najbolj luksuzna palača, ki je naprodaj, a lahko dokažemo, da ni v prestolnici od 30.000 hiš niti 20 tako luksuzno in sodobno zidanih ko ta. Palača stoji na najstrožjem centru in stanovanja odgovarjajo najbolj profinjenim zahtevam odličnih in razvajenih stanovalcev. To je najboljša prilika za varno in rentabilno investicijo glavnice.

1,300.000.— GOTOVINE
in 450.000 hipoteke, donos 200.000, nova palača v strogem centru z lokali in sodobnimi stanovanji. Osebni in dva tovorna lifta, etažna kurjava, pločice, marmor, vzidane kadi itd. To je edini objekt, ki se proda izpod 2,000.000 a da je v centru in ima osebni lift in 5 nadstropij.

STAVBIŠČE — PRILOŽNOST
Stavbišče blizu borze preko 400 kv. metrov, popolnoma pravilno s preko 20 m pročelja naprodaj nujno za vse 550.000. Stavbišča v vseh krajih prestolnice v največji izberi.

»IMOBILIJA«, Knez Mihajlova 17, telefon 26-167 in 28-260 — Beograd

---

KOLESA

KUPITE DOBRO IN POCENI TUDI NA OBROKE pri

H. SUTTNER

LJUBLJANA, ALEKSANDROVA 6.

Brezobvezen ogled!

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.